

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2001

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ — ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2001

06 QD-AG-02-001-GR-C

EL

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

L-2985 Luxembourg

Venta • Salg • Verkauf • Πωλήσεις • Sales • Vente • Vendita • Verkoop • Venda • Myynti • Försäljning
http://eur-op.eu.int/general/en/s-ad.htm

BELGIQUE/BELGIË

Jean De Lannoy
Avenue du Roi 202/Koningslaan 202
B-1190 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 538 43 08
Fax (32-2) 538 08 41
E-mail: jean.de.lannoy@infoboard.be
URL: <http://www.jean-de-lannoy.be>

**La librairie européenne/
De Europese Bookhandel**
Rue de la Loi 244/Wetstraat 244
B-1040 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 295 26 39
Fax (32-2) 735 08 60
E-mail: mail@libeurop.be
URL: <http://www.libeurop.be>

Moniteur belge/Belgisch Staatsblad
Rue de Louvain 40-42/Leuvenseweg 40-42
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 552 22 11
Fax (32-2) 511 01 84
E-mail: eusales@just.gov.be

DANMARK

J. H. Schultz Information A/S
Herstadvang 12
DK-2620 Albertslund
TB. (45) 43 63 23 00
Fax (45) 43 63 19 99
E-mail: schultz@schultz.dk
URL: <http://www.schultz.dk>

DEUTSCHLAND

Bundesanzeiger Verlag GmbH
Vertriebsabteilung
Ammerdamer Straße 192
D-50735 Köln
Tel. (49-221) 97 66 80
Fax (49-221) 97 66 82 78
E-Mail: vertrieb@bundesanzeiger.de
URL: <http://www.bundesanzeiger.de>

ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

G. C. Eleftheroudakis SA
International Bookstore
Panepistimiou 17
GR-10564 Athina
Tel. (30-1) 331 41 30/1/2/3/4/5
Fax (30-1) 325 84 99
E-mail: elabooks@net.gr
URL: elabooks@holinet.gr

ESPAÑA

Boletín Oficial del Estado
Trafalgar, 27
E-28071 Madrid
Tel. (34) 915 38 21 11 (libros)
913 84 17 15 (suscripción)
Fax (34) 915 38 21 21 (libros)
913 84 17 14 (suscripción)
E-mail: clientes@com.boe.es
URL: <http://www.boe.es>

Mundi Prensa Libros, SA
Castelló, 37
E-28001 Madrid
Tel. (34) 914 36 37 00
Fax (34) 915 75 39 98
E-mail: libreria@mundiprensa.es
URL: <http://www.mundiprensa.com>

FRANCE

Journal officiel
Service des publications des CE
28, rue Desaix
F-75732 Paris Cedex 15
Tel. (33) 140 58 77 31
Fax (33) 140 58 77 00
E-mail: europublications@journal-officiel.gouv.fr
URL: <http://www.journal-officiel.gouv.fr>

IRELAND

Alan Hanna's Bookshop
270 Lower Rathmines Road
Dublin 6
Tel. (353-1) 495 73 98
Fax (353-1) 495 02 28
E-mail: hannas@iol.ie

ITALIA

Licosa SpA
Via Duca di Calabria, 1/1
Casella postale 552
I-50125 Firenze
Tel. (39) 055 64 83 1
Fax (39) 055 64 12 57
E-mail: licosa@licosa.com
URL: <http://www.licosa.com>

LUXEMBOURG

Messageries du Livre SARL
5, rue Raiffeisen
L-2411 Luxembourg
Tel. (352) 40 10 20
Fax (352) 49 06 61
E-mail: mail@mdl.lu
URL: <http://www.mdl.lu>

NETHERLAND

SDU Servicecentrum Uitgevers
Christoffel Plantijnstraat 2
Postbus 20014
2500 EA Den Haag
Tel. (31-70) 378 98 80
Fax (31-70) 379 97 83
E-mail: sdu@sdu.nl
URL: <http://www.sdu.nl>

PORTUGAL

Distribuidora de Livros Bertrand Ld.ª
Grupo Bertrand, SA
Rua das Terras dos Vales, 4-A
Apartado 60037
P-2700 Amadora
Tel. (351) 214 95 87 87
Fax (351) 214 96 02 55
E-mail: dib@ip.pt

Imprensa Nacional-Casa da Moeda, SA
Sector do Publicações Oficiais
Rua da Escola Politécnica, 135
P-1250-100 Lisboa Codex
Tel. (351) 213 94 57 00
Fax (351) 213 94 57 50
E-mail: spoc@incm.pt
URL: <http://www.incm.pt>

SUOMI/FINLAND

**Akateeminen Kirjekauppa/
Akademiska Bokhandeln**
Keskuskatu 1/Centralgatan 1
PL/PB 128
FIN-00101 Helsinki/Helsingfors
Puh. (358-9) 121 44 18
F.fax (358-9) 121 44 35
Sähköposti: sp@akateeminen.com
URL: <http://www.akateeminen.com>

SVERIGE

BTJ AB
Traktorvägen 11-13
S-221 82 Lund
Tel. (46-46) 18 00 00
Fax (46-46) 30 79 47
E-post: btj@pub.btj.se
URL: <http://www.btj.se>

UNITED KINGDOM

The Stationery Office Ltd
Customer Services
PO Box 29
Norwich NR3 1BN
Tel. (44) 870 60 05-522
Fax (44) 870 60 05-533
E-mail: book.orders@theeo.co.uk
URL: <http://www.itsofficial.net>

ISLAND

Bokabud Laruear Björndal
Skólavörðustíg, 2
IS-101 Reykjavík
Tel. (354) 552 55 40
Fax (354) 552 55 60
E-mail: bokabud@simnet.is

SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA

Euro Info Center Schweiz
c/o OSEC Business Network Switzerland
Stampfenbachstraße 85
PF 492
CH-8035 Zürich
Tel. (41-1) 365 53 15
Fax (41-1) 365 54 11
E-mail: euic@osec.ch
URL: <http://www.osec.ch/eic>

BALGARIA

Euopress Euromedia Ltd
59, blvd Vitosha
BG-1000 Sofia
Tel. (350-2) 980 37 66
Fax (359-2) 980 42 30
E-mail: Milena@mbox.cit.bg
URL: <http://www.euopress.bg>

CYPRUS

Cyprus Chamber of Commerce and Industry
PO Box 21455
CY-1509 Nicosia
Tel. (357-2) 88 97 52
Fax (357-2) 66 10 44
E-mail: demetrap@ccoi.org.cy

ESTI

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
(Estonian Chamber of Commerce and Industry)
Toom-Kooli 17
EE-10130 Tallinn
Tel. (372) 648 02 44
Fax (372) 646 02 45
E-mail: info@koda.ee
URL: <http://www.koda.ee>

HRVATSKA

Mediatrade Ltd
Pavla Hatza 1
HR-10000 Zagreb
Tel. (385-1) 481 94 11
Fax (385-1) 481 94 11

MAGYARORSZÁG

Euro Info Service
Szt. István krt. 12
III. emelet 1/A
PO Box 1039
H-1137 Budapest
Tel. (36-1) 329 21 70
Fax (36-1) 349 20 53
E-mail: eurinfo@eurinfo.hu
URL: <http://www.eurinfo.hu>

MALTA

Miller Distributors Ltd
Malta International Airport
PO Box 25
Luqa LQA 05
Tel. (356) 88 44 88
Fax (356) 87 87 90
E-mail: gmirth@usa.net

NORGE

Swets Blackwell AS
Hans Nielsen Hauges gt. 39
Boks 4901 Nydalen
N-0423 Oslo
Tel. (47) 23 40 00 00
Fax (47) 23 40 00 01
E-mail: info@no.swetsblackwell.com
URL: <http://www.swetsblackwell.com.no>

POLSKA

Ara Polona
Krakowskie Przedmiescie 7
Skw. pocztowa 1001
PL-00-950 Warszawa
Tel. (48-22) 826 12 01
Fax (48-22) 826 62 40
E-mail: books119@anspolona.com.pl

ROMANIA

Euromedia
Str.Dionisie Lupu nr. 65, sector 1
RO-70184 Bucuresti
Tel. (40-1) 315 44 03
Fax (40-1) 312 98 46
E-mail: euromedia@mailcity.com

SLOVAKIA

Centrum VTI SR
Nám. Slobody, 19
SK-81228 Bratislava
Tel. (421-7) 54 41 83 64
Fax (421-7) 54 41 83 64
E-mail: europ@ttb1.slk.stuba.sk
URL: <http://www.slk.stuba.sk>

SLOVENIJA

GV Založba
Dunajska cesta 5
SLO-1000 Ljubljana
Tel. (386) 613 09 1804
Fax (386) 613 09 1805
E-mail: europ@gvzslk.si
URL: <http://www.gvzalozb.si>

TÜRKİYE

Dünya İntelöl AS
100, Yıl Mahallesi 34440
TR-80050 Baglar-Istanbul
Tel. (90-212) 629 48 89
Fax (90-212) 629 48 27
E-mail: aktuel.info@dunya.com

ARGENTINA

World Publications SA
Av. Córdoba 1877
C1120 AAA Buenos Aires
Tel. (54-11) 48 15 81 56
Fax (54-11) 48 15 81 56
E-mail: wpbooks@infovia.com.ar
URL: <http://www.wpbooks.com.ar>

AUSTRALIA

Hunter Publications
PO Box 404
Abbotsford, Victoria 3067
Tel. (61-3) 94 17 53 61
Fax (61-3) 94 19 71 54
E-mail: jpdavies@ozemail.com.au

BRESIL

Livraria Camões
Rua Bittoncourt da Silva, 12 C
CEP
20043-900 Rio de Janeiro
Tel. (55-21) 262 47 76
Fax (55-21) 262 47 76
E-mail: livraria.camoes@incm.com.br
URL: <http://www.incm.com.br>

CANADA

Les éditions La Liberté Inc.
3020, chemin Sainte-Foy
Sainte-Foy, Québec G1X 3V6
Tel. (1-418) 658 37 63
Fax (1-800) 567 54 49
E-mail: liberte@mediom.qc.ca

Renouf Publishing Co. Ltd
5369 Chemin Canolek Road, Unit 1
Ottawa, Ontario K1J 9J3
Tel. (1-613) 745 26 65
Fax (1-613) 745 76 60
E-mail: order.dept@renoufbooks.com
URL: <http://www.renoufbooks.com>

EGYPT

The Middle East Observer
41 Sherif Street
Cairo
Tel. (20-2) 382 69 19
Fax (20-2) 393 87 32
E-mail: enquiry@meobserver.com
URL: <http://www.meobserver.com.eg>

MALAYSIA

EBIC Malaysia
Suite 45.02, Level 45
Plaza MBF (Letter Box 45)
8 Jalan Yap Kwan Sang
50450 Kuala Lumpur
Tel. (60-3) 21 62 62 98
Fax (60-3) 21 62 61 98
E-mail: ebic@tm.net.my

MÉXICO

Mundi Prensa México, SA de CV
Rio Pánuco, 141
Colonia Cuauhtémoc
MX-06500 México, D.F.
Tel. (52-5) 533 58 58
Fax (52-5) 514 67 99
E-mail: 101545.2361@compuserve.com

SOUTH AFRICA

Eurochamber of Commerce in South Africa
PO Box 781738
2146 Sandton
Tel. (27-11) 884 39 52
Fax (27-11) 883 55 73
E-mail: info@eurochamber.co.za

SOUTH KOREA

The European Union Chamber of Commerce in Korea
5th Fl. The Shilla Hotel
202, Jungsung-dong 2 Ga, Chung-ku
Seoul 106-392
Tel. (82-2) 22 53-5631/4
Fax (82-2) 22 53-5635/6
E-mail: euock@euock.org
URL: <http://www.euock.org>

SRI LANKA

EBIC Sri Lanka
Trans Asia Hotel
115 Sir Chittampalam
A. Gardiner Mawatha
Colombo 2
Tel. (94-1) 674 71 50 78
Fax (94-1) 44 87 79
E-mail: ebicsl@snet.lk

TAI-WAN

Tycoon Information Inc
PO Box 81-466
105 Taipei
Tel. (886-2) 87 12 88 86
Fax (886-2) 87 12 47 47
E-mail: cutupei@ms21.hinet.net

UNITED STATES OF AMERICA

Bernan Associates
4611-F Assembly Drive
Lanham MD 20706-4391
Tel. (1-800) 274 44 47 (toll free telephone)
Fax (1-800) 865 34 50 (toll free fax)
E-mail: query@bernan.com
URL: <http://www.bernan.com>

ANDERE LÄNDER
OTHER COUNTRIES
AUTRES PAYS

Bitte wenden Sie sich an ein Büro Ihrer Wahl/Please contact the sales office of your choice/Veuillez vous adresser au bureau de vente de votre choix
Office for Official Publications of the European Communities
2, rue Mercler
L-2985 Luxembourg
Tel. (352) 29 29-2465
Fax (352) 29 29-42758
E-mail: info-info-opoce@oec.eu.int
URL: publications.eu.int

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

2001

Σύνοψη των εργασιών
του Δικαστηρίου
και του Πρωτοδικείου
των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Λουξεμβούργο 2002

<http://www.curia.eu.int>

Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
L-2925 Luxembourg
Τηλ. (352) 43 03-1
Τέλεξ Γραμματείας: 2510 CURIA LU
Τηλεγραφική διεύθυνση: CURIA
Φάξ Δικαστηρίου: (352) 43 03-2600
Φάξ Υπηρεσίας Πληροφοριών: (352) 43 03-2500

Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
L-2925 Luxembourg
Τηλ. (352) 43 03-1
Φάξ: (352) 43 03-2100

Το Δικαστήριο στο Internet: <http://www.curia.eu.int>

Η σύνταξη περατώθηκε στις 15 Ιανουαρίου 2002.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το Internet μέσω του εξυπηρετητή Europa (<http://europa.eu.int>).

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2002.

ISSN 1680-8347

© Ευρωπαϊκές Κοινοότητες, 2002

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

Πίνακας περιεχομένων

σελίδα

Πρόλογος, από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου G. C. Rodríguez Iglesias	7
---	---

Κεφάλαιο I

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

A – Η δραστηριότητα του Δικαστηρίου κατά το 2001, από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου Gil Carlos Rodríguez Iglesias	11
B – Σύνθεση του Δικαστηρίου	73
1. Τα μέλη του Δικαστηρίου	75
2. Σειρά πρωτοκόλλου	83
3. Πρώην μέλη του Δικαστηρίου	85

Κεφάλαιο II

Το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

A – Η δραστηριότητα του Πρωτοδικείου κατά το 2001, από τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου Bo Vesterdorf ...	91
--	----

B –	Σύνθεση του Πρωτοδικείου	173
1.	Τα μέλη του Πρωτοδικείου	175
2.	Οι μεταβολές της συνθέσεως του Πρωτοδικείου κατά το 2001	181
3.	Σειρά πρωτοκόλλου	183
4.	Πρώην μέλη του Πρωτοδικείου	185

Κεφάλαιο III

Συναντήσεις και επισκέψεις

A –	Επίσημες επισκέψεις και εκδηλώσεις στο Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά το 2001	189
B –	Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά το 2001	195
Γ –	Πανηγυρικές συνεδριάσεις κατά το 2001	197
Δ –	Επισκέψεις ή συμμετοχές σε επίσημες εκδηλώσεις κατά το 2001	199

Κεφάλαιο IV

Πίνακες και στατιστικές

A –	Δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Δικαστηρίου	205
-----	--	-----

1.	Αναλυτικός πίνακας των αποφάσεων του Δικαστηρίου κατά το 2001	207
2.	Πίνακας των λοιπών αποφάσεων του Δικαστηρίου που δημοσιεύτηκαν στο Δελτίο Δραστηριοτήτων του έτους 2001	291
3.	Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Δικαστηρίου	301
B – Δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Πρωτοδικείου		331
1.	Αναλυτικός πίνακας των αποφάσεων του Πρωτοδικείου κατά το 2001	333
2.	Πίνακας των λοιπών αποφάσεων του Πρωτοδικείου που δημοσιεύτηκαν στο Δελτίο Δραστηριοτήτων του έτους 2001	363
3.	Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Πρωτοδικείου	365

Κεφάλαιο V

Γενικές πληροφορίες

A – Εκδόσεις και βάσεις δεδομένων	389
B – Η διοίκηση: συνοπτικό οργανόγραμμα	403

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Από τον πρόεδρο του Δικαστηρίου, G. C. Rodríguez Iglesias

Η παρούσα ετήσια έκθεση πεπραγμένων περιλαμβάνει, ως συνήθως, αφενός μεν αριθμητικά στοιχεία που δείχνουν την έκταση της δραστηριότητας των δύο δικαιοδοτικών οργάνων, αφετέρου δε ανάλυση της νομολογίας τους, που αντανακλά τον πλούτο της.

Μόνος ο αριθμός των υποθέσεων που εκδικάστηκαν κατά τη διάρκεια του παρελθόντος έτους δεν αρκεί για ν' αναδείξει τις ακριβείς διαστάσεις της έντασης της δικαιοδοτικής δραστηριότητας, γιατί πρέπει ακόμη να ληφθεί υπόψη η θεματική της ποικιλία και ο βαθμός πολυπλοκότητάς της· πράγματι, κάθε υπόθεση απαιτεί κατάλληλο χειρισμό, που ποικίλλει σε διάρκεια και σε βάθος. Ο αριθμός αυτός, πάντως, δεν παύει να έχει μεγάλη σημασία, διότι επιτρέπει, μέσα από μια σύγκριση προς τον αριθμό των υποθέσεων που πρωτοκολλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, να αποτιμηθεί η επίπτωση του έτους στον συνολικό όγκο των εκκρεμών υποθέσεων και, ως εκ τούτου, η διάρκεια εκδικάσεώς τους.

Οι στατιστικές που παρουσιάζονται στο τέλος της έκθεσης δείχνουν ότι η δραστηριότητα των δύο δικαιοδοτικών οργάνων παρέμεινε κατά το 2001 εντατική και παραπλήσια με τα αποτελέσματα του προηγούμενου έτους. Πράγματι, ο αριθμός των υποθέσεων που περατώθηκαν ανήλθε σε 434 στο Δικαστήριο και σε 340 στο Πρωτοδικείο, ενώ ο αριθμός των νέων υποθέσεων που πρωτοκολλήθηκαν ήταν 504 και 345, αντιστοίχως. Η μέση διάρκεια των διαδικασιών παρέμεινε περίπου σταθερή κατά τα δύο έτη.

Πέρα από αριθμητικά στοιχεία, ο αναγνώστης θα βρει στην παρούσα έκθεση συνοπτική παρουσίαση των πλέον σημαντικών εξελίξεων της νομολογίας, που μαρτυρεί την έκταση των τομέων που ερευνώνται στα διάφορα πεδία εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου.

Στο πλαίσιο της διοικητικής του λειτουργίας, το Δικαστήριο έστρεψε ιδίως την προσοχή του σε ζητήματα που αφορούν τη μεταφραστική του υπηρεσία, η εύρυθμη λειτουργία της οποίας είναι αναγκαία για να μπορεί η διαδικασία να εξελίσσεται μέσα σε εύλογες προθεσμίες και η νομολογία να κυκλοφορεί σύντομα. Έτσι, μελέτησε τις συνέπειες της προσεχούς διεύρυνσης και τις δυσχέρειες που θα ανακύψουν από την αύξηση των γλωσσικών συνδυασμών και την προβλεπόμενη διόγκωση της δικαστικής ύλης. Απ' αυτές τις ανησυχίες ορμώμενο, το Δικαστήριο προετοιμάζει την πληροφορική οργάνωση ενός πολύγλωσσου εργαλείου, προσαρμοσμένου στη δικαιοδοτική δραστηριότητα, που θα ενσωματώνει όλα τα στάδια επεξεργασίας των κειμένων, από τη σύνταξη μέχρι τη δημοσίευση. Το φιλόδοξο αυτό σχέδιο, του οποίου ένα πρόπλασμα έχει ήδη αναπτυχθεί, με ικανοποιητικά για τους χρήστες αποτελέσματα, πρέπει να ολοκληρωθεί το 2002.

Εξ άλλου, έχοντας κατά νουν το θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται η δραστηριότητά του, το Δικαστήριο ξεκίνησε το 2001, σε συνεργασία με το Πρωτοδικείο, μια εργασία προβληματισμού με την προοπτική της θέσεως της Συνθήκης της Νίκαιας σε ισχύ. Ο προβληματισμός αυτός αφορούσε ειδικότερα τον καταμερισμό των δικαιοδοτικών αρμοδιοτήτων μεταξύ Δικαστηρίου και Πρωτοδικείου ως προς τις ευθείες προσφυγές και τον μηχανισμό δημιουργίας ενός δικαιοδοτικού τμήματος για τις ευρωπαϊκές δημοσιονομικές διαφορές.

Σ' αυτό το πλαίσιο, και στραμμένο προς το μέλλον, το Δικαστήριο προετοιμάζεται για τη συμπλήρωση πεντηκονταετίας από την ίδρυσή του.

Κεφάλαιο Ι

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

A - Η δραστηριότητα του Δικαστηρίου κατά το 2001 από τον Πρόεδρο Gil Carlos Rodríguez Iglesias

1. Σκοπός αυτού του μέρους της Έκθεσης Πεπραγμένων είναι να δώσει μια εύγλωττη εικόνα των δραστηριοτήτων του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά το παρελθόν έτος. Δεν πραγματεύεται τις προτάσεις γενικών εισαγγελέων, που, ναι μεν έχουν αδιαμφισβήτητη σημασία για τη βαθύτερη κατανόηση του επίδικου αντικειμένου ορισμένων υποθέσεων, η μνεία τους όμως θα αύξανε σημαντικά τον όγκο μιας έκθεσης που πρέπει να είναι σύντομη και περιγραφική.

Μετά από έναν σύντομο ποσοτικό απολογισμό (ενότητα 2) και μια επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο εφάρμοσαν τους νέους δικονομικούς μηχανισμούς κατά τη διάρκεια του έτους (ενότητα 3), το παρόν κείμενο εκθέτει συνοπτικά τις κυριότερες εξελίξεις της νομολογίας κατά το 2001, που κατατάσσονται ως εξής:

αρμοδιότητα του Δικαστηρίου και διαδικασία (ενότητα 4)· γενικές αρχές και υποθέσεις συνταγματικού ή θεσμικού ενδιαφέροντος (ενότητα 5)· ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων (ενότητα 6)· ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (ενότητα 7)· δικαίωμα εγκαταστάσεως (ενότητα 8)· κανόνες ανταγωνισμού (ενότητα 9)· χορήγηση κρατικών ενισχύσεων (ενότητα 10)· εναρμόνιση νομοθεσιών (ενότητα 11)· κοινωνικό δίκαιο (ενότητα 12)· δίκαιο των εξωτερικών σχέσεων (ενότητα 13)· δίκαιο του περιβάλλοντος (ενότητα 14)· πολιτική μεταφορών (ενότητα 15)· φορολογικό δίκαιο (ενότητα 16)· κοινή γεωργική πολιτική (ενότητα 17)· κοινοτικό υπαλληλικό δίκαιο (ενότητα 18).

Μια παρόμοια επιλογή πρέπει να είναι περιορισμένη. Περιλαμβάνει 53 μόνον από τις 397 αποφάσεις και διατάξεις τις οποίες εξέδωσε το Δικαστήριο κατά την περίοδο αναφοράς και αναφέρεται στα ουσιώδη μόνο στοιχεία τους. Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων αυτών, όπως και όλων των άλλων αποφάσεων και διατάξεων, καθώς και των προτάσεων γενικών εισαγγελέων, διατίθεται, σε όλες τις επίσημες γλώσσες των Κοινοτήτων, στη σελίδα Internet του

Δικαστηρίου (www.curia.eu.int). Για να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγχυση και να απλουστευθεί η ανάγνωσή της, η παρούσα έκθεση χρησιμοποιεί, πλην μνείας του αντιθέτου, την αρίθμηση των άρθρων της Συνθήκης ΕΚ που καθιερώθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ.

2. Από ποσοτική άποψη, το Δικαστήριο περάτωσε 398 υποθέσεις. Από αυτές, 244 περατώθηκαν με απόφαση, μία αφορούσε γνωμοδότηση εκδιδόμενη βάση του άρθρου 300, παράγραφος 6, ΕΚ και 153 υποθέσεις περατώθηκαν με διάταξη. Καίτοι οι αριθμοί αυτοί προδίδουν κάποια μείωση σχετικά με το προηγούμενο έτος (όπου περατώθηκαν 463 υποθέσεις), υπερβαίνουν κατά τι τον μέσο όρο των ετών 1997-1999 (περίπου 375 περατωθείσες υποθέσεις). Αντιθέτως, ο αριθμός των νεοεισαγομένων στο Δικαστήριο υποθέσεων παρέμεινε σταθερός, στο ίδιο υψηλό επίπεδο το οποίο είχε φτάσει προηγουμένως (504 το 2001, πρβλ. 503 το 2000). Κατά συνέπεια, ο αριθμός των εκκρεμών υποθέσεων έφτασε τις 839 (καθαρός αριθμός, λαμβανομένων υπόψη των συνεκδικαζομένων υποθέσεων), ενώ το 2000 ανερχόταν σε 803.

Η μέση διάρκεια των διαδικασιών παρέμεινε σταθερή όσον αφορά τις προδικαστικές παραπομπές (περί τους 22 μήνες) και τις ευθείες προσφυγές (περί τους 23 μήνες). Αντιθέτως, η μέση διάρκεια εκδικάσεως των αιτήσεων αναιρέσεως μειώθηκε από 19 μήνες το 2000 σε 16 μήνες το 2001.

Ως προς την κατανομή των υποθέσεων μεταξύ δικαζόντων σχηματισμών του Δικαστηρίου, επισημαίνεται ότι η Ολομέλεια εκδίκασε μία στις πέντε υποθέσεις (ενώ το 2000 είχε εκδικάσει μία στις τέσσερις), ενώ οι λοιπές αποφάσεις και διατάξεις εκδόθηκαν από πενταμελή (60 % των υποθέσεων) και τριμελή τμήματα (σχεδόν μία στις τέσσερις υποθέσεις).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα στατιστικά δεδομένα του δικαστικού έτους 2001, γίνεται παραπομπή στο κεφάλαιο IV της παρούσας έκθεσης.

3. Από τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποίησε το Δικαστήριο ορισμένους από τους νέους δικονομικούς μηχανισμούς που εισήχθησαν στον Κανονισμό Διαδικασίας του με τις τροποποιήσεις που εγκρίθηκαν στις 16 Μαΐου και στις 28 Νοεμβρίου 2000¹ προκύπτουν ήδη κάποιες γενικές κατευθύνσεις.

Έτσι, το Δικαστήριο εκμεταλλεύτηκε συχνά την αυξημένη δυνατότητα την οποία διαθέτει να εκδικάζει προδικαστικές παραπομπές μέσω απλουστευμένης διαδικασίας, δυνάμει του άρθρου 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας (στο παρελθόν η χρήση της διαδικασίας αυτής ήταν δυνατή μόνον όταν το ερώτημα ήταν «προδήλως ταυτόσημο» με ερώτημα επί του οποίου το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί). Το Δικαστήριο μπορεί εφεξής να καταφεύγει στην απλουστευμένη αυτή διαδικασία σε τρεις περιπτώσεις, ήτοι όταν το υποβαλλόμενο ερώτημα είναι ταυτόσημο με ερώτημα επί του οποίου έχει ήδη αποφανθεί, όταν η απάντηση σε τέτοιο ερώτημα μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία ή όταν δεν μπορεί να υπάρξει εύλογη αμφιβολία για την απάντηση στο ερώτημα. Στις περιπτώσεις αυτές, το Δικαστήριο υποχρεούται να ενημερώσει το αιτούν δικαστήριο και να ακούσει τις τυχόν παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων. Ακολούθως, η υπόθεση μπορεί να περατωθεί με αιτιολογημένη διάταξη, πράγμα που του επιτρέπει, οσάκις αυτό παρίσταται δικαιολογημένο, να αποφαινεται χωρίς επ' ακροατηρίου συζήτηση και χωρίς ανάπτυξη γραπτών προτάσεων από τον γενικό εισαγγελέα.

Ως προς την περίπτωση κατά την οποία το υποβαλλόμενο ερώτημα είναι ταυτόσημο με ερώτημα επί του οποίου το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, δύο διατάξεις που εκδόθηκαν το 2001 παρέχουν δύο πολύ διαφορετικά παραδείγματα χρήσεως της απλουστευμένης διαδικασίας από το Δικαστήριο. Αφενός, η διαδικασία αυτή επιτρέπει να δοθεί ταχύτατη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο. Έτσι, στις υποθέσεις *Monnier* κ.λπ. (διάταξη της 19ης Ιουνίου 2001, C-9/01

¹ Κωδικοποιημένη έκδοση του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 1ης Φεβρουαρίου 2001 (ΕΕ 2001, C 34, σ. 1). Βλ. επίσης τροποποιήσεις της 3ης Απριλίου 2001 (ΕΕ 2001, L 119, σ. 1).

έως C-12/01, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Δικαστήριο επανέλαβε την προηγούμενη νομολογία του μόνο πέντε μήνες περίπου αφότου είχε λάβει την παραπομπή από το αιτούν δικαστήριο. Αφετέρου, η απλουστευμένη διαδικασία χρησιμοποιείται ενίοτε για να τερματισθούν χωρίς καθυστέρηση υποθέσεις των οποίων η εξέταση είχε ανασταλεί εν αναμονή της επιλύσεως μιας υποθέσεως «οδηγού». Π.χ., στην υπόθεση *Hung* (διάταξη της 12ης Ιουλίου 2001, C-256/99, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Δικαστήριο απαντούσε σε ερωτήματα που του είχαν τεθεί δύο έτη και πλέον, τον Απρίλιο του 1999. Η μακρά αυτή διάρκεια εξηγείται από το γεγονός ότι το Δικαστήριο είχε αναστείλει την εκδίκαση αυτής της υποθέσεως αναμένοντας την εκδίκαση της υποθέσεως *Kaur* (απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2001, C-192/99, Συλλογή 2001, σ. I-1237), ταυτόσημη με την υπόθεση *Hung*. Τέλος, το αιτούν δικαστήριο, παρ' όλον ότι ενημερώθηκε προσηκόντως για την εκδοθείσα στην υπόθεση «οδηγό» απόφαση, δεν απέσυρε τα ερωτήματά του, πράγμα που ανάγκασε το Δικαστήριο να εκδώσει διάταξη με το ίδιο περιεχόμενο.

Το Δικαστήριο εξέδωσε επίσης μια δεκάδα περίπου διατάξεων σε περιπτώσεις στις οποίες έκρινε ότι η απάντηση των υποβαλλομένων ερωτημάτων μπορούσε σαφώς να συναχθεί από τη νομολογία. Η πείρα δείχνει ότι η ευχέρεια αυτή αποδεικνύεται πολύ χρήσιμη όταν το Δικαστήριο θέλει να επιβεβαιώσει ότι, έστω και αν υπάρχουν ελαφρές διαφορές πραγματικού ή νομικού χαρακτήρα, οι γενικές λύσεις τις οποίες έχει βρει προηγουμένως εξακολουθούν να ισχύουν. Έτσι, το Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον είχε ήδη κρίνει ότι οι διατάξεις της Συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPs), που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Γ της Συμφωνίας περί ιδρύσεως του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), δεν δημιουργούσαν υπέρ των ιδιωτών δικαιώματα τα οποία αυτοί θα μπορούσαν βάσει του κοινοτικού δικαίου να επικαλούνται ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων, για τους ίδιους λόγους το ίδιο έπρεπε να ισχύει και ως προς τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) του 1994, η οποία επίσης περιλαμβάνεται σε παράρτημα της ίδιας συμφωνίας ΠΟΕ (διάταξη της 2ας Μαΐου

2001, C-307/99, *OGT Fruchthandelsgesellschaft*, Συλλογή 2001, σ. I-3159).

Το 2001, το Δικαστήριο κατέφυγε επίσης για πρώτη φορά στην ταχεία διαδικασία, ευχέρεια της οποίας μπορεί να κάνει χρήση σε περίπτωση ιδιαιτέρως επείγοντος (άρθρο 62α του Κανονισμού Διαδικασίας, για τις ευθείες προσφυγές) ή εξαιρετικά επείγοντος (άρθρο 104α, για τις προδικαστικές παραπομπές χαρακτήρα της υποθέσεως).

Επρόκειτο για αίτηση ολλανδικού δικαστηρίου, σχετικά με την πολιτική την οποία ακολουθεί η Κοινότητα στο πλαίσιο της εξαλείψεως της επιδημίας αφθώδους πυρετού. Επιληφθέν από το αιτούν δικαστήριο στις 27 Απριλίου, το Δικαστήριο μπόρεσε να δώσει απάντηση στις 12 Ιουλίου 2001 (απόφαση C-189/01, *Jippes κ.λπ.*, Συλλογή 2001, σ. I-5689· βλ. επίσης ενότητα 17 κατωτέρω).

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις στις οποίες ζητήθηκε η χρήση της ταχείας διαδικασίας (πέντε προδικαστικές παραπομπές και δύο αιτήσεις αναιρέσεως), δόθηκε αρνητική απάντηση. Οι προδικαστικές παραπομπές αφορούσαν, τις περισσότερες φορές, διαφορές σχετικά με την κατακύρωση δημοσίων συμβάσεων. Είναι ακόμα δύσκολο να αντληθούν από τις λίγες αυτές περιπτώσεις γενικά διδάγματα. Προκύπτει πάντως ότι το Δικαστήριο σκοπεύει να κάνει λελογισμένη χρήση της ταχείας διαδικασίας, οσάκις αυτό παρίσταται δεόντως δικαιολογημένο σε περιπτώσεις ιδιαιτέρως ή εξαιρετικώς επείγοντος, και τούτο για ν' αποφύγει την υπέρμετρη διατάραξη του χειρισμού των λοιπών υποθέσεων, η οποία θα μπορούσε να επιβραδυνθεί από έναν πολλαπλασιασμό των ταχειών διαδικασιών. Αυτό, μεταξύ άλλων, σημαίνει, όσον αφορά τις προδικαστικές παραπομπές, ότι η ταχεία διαδικασία δεν έχει σκοπό να υποκαταστήσει την άσκηση, από το αιτούν δικαστήριο, του καθήκοντός του να εξασφαλίζει στους δικαζομένους προσωρινή έννομη προστασία οσάκις αυτό παρίσταται αναγκαίο.

Παρ' όλον ότι η χρήση της γίνεται σχετικά διακριτικά, επισημαίνεται επίσης ότι το Δικαστήριο χρησιμοποιεί τακτικά τη δυνατότητα, την οποία του παρέχει το άρθρο 104, παράγραφος 5,

του Κανονισμού Διαδικασίας, να ζητεί διευκρινίσεις από το εθνικό δικαστήριο που του έχει υποβάλει προδικαστικά ερωτήματα. Η χρήση της διαδικασίας αυτής ναι μεν μπορεί να επιμηκύνει τον χρόνο εκδικάσεως των υποθέσεων, αποδεικνύεται όμως ενίοτε πολύτιμη για να μπορέσει το Δικαστήριο να σταθμίσει σωστά τα τιθέμενα νομικά προβλήματα. Όταν ζητεί τέτοιες διευκρινίσεις, το Δικαστήριο φροντίζει να παρέχεται στους κύριους διαδίκους και στους λοιπούς ενδιαφερομένους η ευκαιρία να προβάλουν τις παρατηρήσεις τους, εγγράφως ή προφορικώς, επί της απαντήσεως του εθνικού δικαστηρίου.

Τέλος, προς διευκόλυνση και επιτάχυνση της εξέλιξης των ενώπιόν του διαδικασιών, το Δικαστήριο θα προσπαθήσει, κατά το 2002, να εκδώσει πρακτικές οδηγίες απευθυνόμενες στους διαδίκους, σύμφωνα με το άρθρο 125α του Κανονισμού Διαδικασίας.

4. Ως προς την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου και τη διαδικασία, θα σημειώσουμε μερικές ενδιαφέρουσες εξελίξεις σχετικά με την προδικαστική διαδικασία (4.1), την αναιρετική διαδικασία (4.2) και τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (4.3).

4.1. Η υπόθεση *Nachi Europe* (απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2001, C-239/99, Συλλογή 2001, σ. I-1197) αποτελεί μια περίπτωση εφαρμογής της νομολογίας *TWD Textilwerke Deggendorf* (απόφαση της 9ης Μαρτίου 1994, C-188/92, Συλλογή 1994, σ. I-833) στον τομέα των μέτρων αντιντάμπινγκ. Ετίθετο το ζήτημα αν μια επιχείρηση, η οποία δεν είχε ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως κατά κανονισμού αντιντάμπινγκ ο οποίος την έπληττε, μπορούσε, παρά ταύτα, να επικαλεστεί την ακυρότητα του δασμού αντιντάμπινγκ επ' ευκαιρία διαφοράς ενώπιον εθνικού δικαστηρίου. Ο κανονισμός αντιντάμπινγκ είχε ακυρωθεί ως προς τους δασμούς αντιντάμπινγκ που έπλητταν τις επιχειρήσεις που είχαν ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι μια επιχείρηση η οποία είχε δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου προς ακύρωση του δασμού αντιντάμπινγκ, αλλά δεν το άσκησε, δεν μπορεί να επικαλεστεί την ακυρότητα του δασμού αυτού αντιντάμπινγκ ενώπιον εθνικού δικαστηρίου.

Στην υπόθεση *Kofisa Italia* (απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2001, C-1/99, Συλλογή 2001, σ. I-207), αμφισβητείτο η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου στο πλαίσιο διαφοράς επί της οποίας δεν εφαρμοζόταν μεν ευθέως η κοινοτική νομοθεσία, αλλά η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου προέκυπτε από το γεγονός ότι η εθνική νομοθεσία συμμορφωνόταν προς αυτό για να δώσει λύση σε μια κατάσταση εσωτερικού δικαίου. Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει τη νομολογία *Giloy* (απόφαση της 17ης Ιουλίου 1997, C-130/95, Συλλογή 1997, σ. I-4291), κατά την οποία «η απόρριψη της αιτήσεως του εθνικού δικαστηρίου δεν είναι δυνατή [...] παρά μόνον εφόσον προκύπτει ότι υφίσταται καταστρατήγηση του σκοπού της διαδικασίας του άρθρου [234 ΕΚ] και ότι το Δικαστήριο καλείται στην πραγματικότητα να αποφανθεί επί κατασκευασμένης διαφοράς ή είναι προφανές ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν μπορεί να εφαρμοστεί ούτε άμεσα ούτε έμμεσα στις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως» (σκέψη 22). Το Δικαστήριο κρίνει εαυτό αρμόδιο να αποφαινεται επί διαφορών τέτοιου είδους οσάκις του υποβάλλεται προδικαστικό ερώτημα.

4.2. Στην υπόθεση *Επιτροπή και Γαλλία κατά TF1* (απόφαση της 12ης Ιουλίου 2001, C-302/99 P και C-308/99 P, Συλλογή 2001, σ. I-5603), το Δικαστήριο ερμήνευσε τις προϋποθέσεις ασκήσεως *αναιρέσεως* κατ' αποφάσεως του Πρωτοδικείου. Η Επιτροπή και η Γαλλική Δημοκρατία είχαν αναιρεσιβάλει την απόφαση του Πρωτοδικείου της 3ης Ιουνίου 1999, T-17/96, *TF1 κατά Επιτροπής* (Συλλογή 1999, σ. II-1757), καθόσον αυτή έκρινε παραδεκτή την ασκηθείσα από την TF1 προσφυγή. Πρωτοβαθμώς, η επιχείρηση αυτή είχε στραφεί κατά της παραλείψεως της Επιτροπής να ενεργήσει στο πλαίσιο του άρθρου 86 ΕΚ. Διαρκούσης της διαδικασίας, η Επιτροπή απέστειλε στην TF1 έγγραφο με το οποίο ελάμβανε θέση. Επομένως, το Δικαστήριο, αφού έκρινε την προσφυγή παραδεκτή, έκρινε ότι παρείλκε η εξέταση των αιτημάτων κατά της παραλείψεως, που στηρίζονταν στο άρθρο 86 ΕΚ. Με την απόφασή του, το Δικαστήριο κρίνει ότι το Πρωτοδικείο αιτιολογούσε επαρκώς το ότι, εφόσον η Επιτροπή είχε λάβει θέση, η προσφυγή είχε καταστεί άνευ αντικειμένου. Επειδή η αιτιολογία αυτή αρκούσε για να δικαιολογήσει την απόφαση του Πρωτοδικείου, οι ενδεχόμενες πλημμέλειες του αιτιολογικού της

αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σχετικά με το παραδεκτό της προσφυγής κατά παραλείψεως, «δεν ασκούν επιρροή στο διατακτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως» (σκέψη 27). Επομένως, οι αιτήσεις αναιρέσεως απορρίπτονται.

4.3. Ως προς τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, εφιστάται η προσοχή στη διάταξη που εκδόθηκε στην υπόθεση *Επιτροπή κατά Euroalliances* κ.λπ. στις 14 Δεκεμβρίου 2001 [C-404/01 P(R), που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή] και που ακυρώνει διάταξη του Πρωτοδικείου, που, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι χρηματική ζημία ήταν ανεπανόρθωτη, στηριζόταν στο αβέβαιον της μέλλουσας αποκατάστασης της ζημίας αυτής στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, εν όψει της ευρείας διακριτικής ευχέρειας την οποία διέθετε εν προκειμένω η Επιτροπή.

Επί αμιγώς χρηματικής ζημίας, η διάταξη του Δικαστηρίου διαπιστώνει ότι ο αβέβαιος χαρακτήρας της αποκατάστασης χρηματικής ζημίας στο πλαίσιο ενδεχόμενης αγωγής αποζημιώσεως δεν μπορεί να θεωρείται, αφ' εαυτού, ως περίσταση που θεμελιώνει περαιτέρω το ανεπανόρθωτον της ζημίας, κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου. Σκοπός της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων δεν είναι να υποκαθιστά την αγωγή αποζημιώσεως για να εξαλείψει την αβεβαιότητα αυτή. Σκοπός της είναι μόνον να εξασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητα της μέλλουσας οριστικής αποφάσεως που θα εκδοθεί επί της κύριας δίκης, της οποίας η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων αποτελεί παρακολούθημα, εν προκειμένω επί αγωγής αποζημιώσεως. Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρεί ο δεσμός, τον οποίο δημιουργεί η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, μεταξύ της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως, την οποία διαθέτει εν προκειμένω η Επιτροπή, και του αβεβαίου της ευδοκιμήσεως ενδεχομένης αγωγής αποζημιώσεως. Πράγματι, εάν δεν εφαρμοζόταν κατά σύστημα το κριτήριο αυτό, ο ανεπανόρθωτος χαρακτήρας της βλάβης θα εξαρτιόταν από τα χαρακτηριστικά της προσβαλλομένης πράξεως και όχι από τις περιστάσεις που προσιδιάζουν στον αιτούντα.

5. Μεταξύ των υποθέσεων που αφορούν τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου και των υποθέσεων που παρουσιάζουν

συνταγματική ή θεσμική διάσταση, οι σημαντικότερες αφορούν την έννοια της ιθαγένειας της Ενώσεως, τις διαφορές περί τη νομική βάση των πράξεων παραγώγου δικαίου τις οποίες εκδίδουν τα όργανα της Κοινότητας και την αρχή της πρόσβασης στα έγγραφα των κοινοτικών οργάνων. Πρέπει επίσης να επισημανθεί μια απόφαση που αφορά την τήρηση της αρχής της ετέρωθεν ακροάσεως από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

5.1. Το Δικαστήριο εξέδωσε δύο αποφάσεις που περιέχουν διευκρινίσεις σχετικά με το εννοιολογικό περιεχόμενο της *ιθαγένειας της Ενώσεως*, η οποία εισήχθη στην κοινοτική έννομη τάξη με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Η υπόθεση *Grzelczyk* (απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, C-184/99, Συλλογή 2001, σ. I-6193) αφορούσε την κατάσταση Γάλλου υπηκόου, που σπούδαζε στο Βέλγιο και στον οποίο είχε παρασχεθεί το «*minimex*» (κατώτερο όριο διαβιώσεως παρεχόμενο από το Βελγικό Δημόσιο). Το ευεργέτημα αυτό του αφαιρέθηκε, διότι η βελγική νομοθεσία εξαρτούσε τη χορήγησή του σε υπηκόους άλλων κρατών μελών από την προϋπόθεση ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1612/68², ενώ η ίδια προϋπόθεση δεν ίσχυε για τους Βέλγους υπηκόους. Εν όψει αυτής της διαφοράς μεταχείρισης, το εθνικό δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ο *Grzelczyk* είχε προσβάλει την απόφαση περί αφαίρέσεως, υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο. Ερωτούσε αν η διαφορά αυτή μεταχείρισης προσέκρουε στα άρθρα 12 ΕΚ, για την αρχή απαγορεύσεως των διακρίσεων, και 17 ΕΚ, για την ιθαγένεια της Ενώσεως.

Με την απόφασή του, το Δικαστήριο διαπιστώνει, κατ' αρχάς, ότι η μεταχείριση της οποίας έτυχε ο *Grzelczyk* συνιστά δυσμενή διάκριση λόγω και μόνο της ιθαγένειας, εφόσον το μόνο κώλυμα για τη χορήγηση του *minimex* είναι το γεγονός ότι δεν έχει τη

² Κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33).

βελγική ιθαγένεια. «Στους τομείς εφαρμογής της Συνθήκης», συνεχίζει το Δικαστήριο, «μια τέτοια διάκριση απαγορεύεται, κατ' αρχήν, από το άρθρο [12 ΕΚ]. Εν προκειμένω, το άρθρο αυτό πρέπει να αναγνωσθεί σε συνδυασμό με τις σχετικές με την ιθαγένεια της Ενώσεως διατάξεις της Συνθήκης, ώστε να εξακριβωθεί ο τομέας εφαρμογής του» (σκέψη 30). Ακολουθώντας, το Δικαστήριο αναφέρει ότι «η ιδιότητα του πολίτη της Ενώσεως τείνει να αποτελέσει τη θεμελιώδη ιδιότητα των υπηκόων των κρατών μελών, η οποία εξασφαλίζει την ίδια νομική μεταχείριση σε όσους εξ αυτών βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους και υπό την επιφύλαξη των ρητά προβλεπομένων εξαιρέσεων» (σκέψη 31).

Αφού διατυπώνει τις αρχές αυτές, το Δικαστήριο εξέτασε τη νομολογία *Brown*, κατά την οποία η υποτροφία που χορηγείται στους σπουδαστές για τη διατροφή και τη φοίτησή τους δεν εμπίπτει, κατ' αρχήν, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης (απόφαση της 21ης Ιουνίου 1988, 197/86, Συλλογή 1988, σ. 3205). Αποφάσισε ότι ορισμένες τροποποιήσεις που επήλθαν μεταγενεστέρως στην εν λόγω νομολογία, και ιδίως η εισαγωγή, με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, στη Συνθήκη ΕΚ της ιθαγένειας της Ενώσεως και η προσθήκη ενός κεφαλαίου αφιερωμένου στην παιδεία, καθώς και η έκδοση της οδηγίας 93/96/ΕΟΚ³, δεν επιτρέπουν πλέον να θεωρείται «ότι οι σπουδαστές που είναι πολίτες της Ενώσεως στερούνται των δικαιωμάτων που απονέμει η Συνθήκη στους πολίτες της Ενώσεως, όταν μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος για να σπουδάσουν» (σκέψη 35). Ερεύνησε ακολούθως την ενδεχόμενη επίπτωση των τιθεμένων με την οδηγία 93/96 περιορισμών και όρων του δικαιώματος διαμονής των σπουδαστών και την ερμήνευσε υπό την έννοια ότι το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να θεωρήσει ότι ένας σπουδαστής που έχει λάβει κοινωνική αρωγή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται το δικαίωμα διαμονής του, οπότε το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να λάβει μέτρα είτε για να ανακαλέσει την άδεια διαμονής είτε για να μην την ανανεώσει.

³

Οδηγία 93/96/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1993, σχετικά με το δικαίωμα διαμονής των σπουδαστών (ΕΕ 1993, L 317, σ. 59).

Προσθέτει, όμως, το Δικαστήριο ότι «τέτοιου είδους μέτρα δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να αποτελούν αυτόματη συνέπεια του ότι ένας σπουδαστής υπήκοος άλλου κράτους μέλους καταφεύγει στην κοινωνική πρόνοια του κράτους μέλους υποδοχής (σκέψη 43).

Στην προαναφερθείσα υπόθεση *Kaur*, το Δικαστήριο κλήθηκε ν' απαντήσει σε προδικαστικά ερωτήματα που αφορούσαν τα κατάλληλα κριτήρια για να καθοριστεί αν ένα πρόσωπο έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους κατά την έννοια του άρθρου 17 ΕΚ και το περιεχόμενο των δηλώσεων του 1972 και του 1982 του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με την έννοια του όρου «υπήκοος» κράτους μέλους. Επί του πρώτου ζητήματος, το Δικαστήριο υπέμνησε τη νομολογία *Micheletti* κλπ (απόφαση της 7ης Ιουλίου 1992, C-369/90, Συλλογή 1992, σ. I-4239), κατά την οποία «ο καθορισμός των προϋποθέσεων κτήσεως και απώλειας της ιθαγενείας εμπίπτει, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, αρμοδιότητα που πρέπει να ασκείται με γνώμονα την τήρηση του κοινοτικού δικαίου» (σκέψη 19). Ως προς την έννοια των εν λόγω δηλώσεων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι με τη δήλωση του 1972, στην οποία προέβη το Ηνωμένο Βασίλειο κατά την προσχώρησή του στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, για ν' αποσαφηνίσει τις κατηγορίες πολιτών που έπρεπε να θεωρούνται υπήκοοί του κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου, πρέπει να ληφθεί υπόψη ως ερμηνευτικό στοιχείο ενόψει του καθορισμού του πεδίου εφαρμογής *ratione personae* της Συνθήκης. Η δήλωση του 1982 αποτελούσε απλή προσαρμογή της δηλώσεως του 1972.

5.2. Μεταξύ των διαφορών περί τη νομική βάση, επισημαίνεται μια υπόθεση που αφορά τη νομική βάση για τη σύναψη διεθνούς συμβάσεως και μια άλλη για τη νομική βάση της οδηγίας για την έννομη προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων.

Στην πρώτη υπόθεση (απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2001, C-36/98, *Ισπανία κατά Συμβουλίου*, Συλλογή 2001, σ. I-779), το Δικαστήριο απέρριψε προσφυγή ακυρώσεως την οποία είχε ασκήσει το Βασίλειο της Ισπανίας κατ' αποφάσεως του Συμβουλίου σχετικά με τη σύναψη της συμβάσεως συνεργασίας για την προστασία και τη

βιώσιμη χρήση του Δούναβη ⁴, η οποία είχε εκδοθεί βάσει του άρθρου 175, παράγραφος 1, ΕΚ. Κατά την προσφεύγουσα, η απόφαση έπρεπε να στηρίζεται αποκλειστικά στο άρθρο 175, παράγραφος 2, ΕΚ, που προβλέπει ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου, διότι ενέκρινε σύμβαση αφορώσα τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της λεκάνης του Δούναβη.

Το Δικαστήριο επικυρώνει την επιλογή νομικής βάσεως και απορρίπτει την προσφυγή. Κατ' αρχάς, ορίζει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 175, παράγραφοι 1 και 2, αντιστοίχως, καταλήγοντας ότι η έννοια της «διαχειρίσεως των υδάτινων πόρων», που μνημονεύεται στην παράγραφο 2, «δεν καλύπτει κάθε μέτρο που συνδέεται με το ύδωρ, αλλά αφορά μόνον τα μέτρα σχετικά με τη διευθέτηση των χρήσεων των υδάτων και την από ποσοτικής απόψεως διαχείρισή τους» (σκέψη 55). Ακολουθώντας, υπενθυμίζει ότι μια πράξη που έχει διττό σκοπό ή δύο συνιστώσες πρέπει να στηρίζεται στη νομική βάση την οποία επιβάλλει ο κύριος ή δεσπόζων σκοπός ή συνιστώσα. Μετά από εμπεριστατωμένη εξέταση της εν λόγω διεθνούς συμβάσεως, το Δικαστήριο συνάγει ότι αυτή «έχει ως κύριο αντικείμενο την προστασία και βελτίωση της ποιότητας των υδάτων της λεκάνης ροής του Δούναβη, μολονότι σκοπεύει επίσης, πλην όμως δευτερευόντως, στις χρήσεις των υδάτων αυτών και στην ποσοτική διαχείρισή τους» (σκέψη 74). Συνεπώς, καταλήγει ότι η επιλεγείσα από το Συμβούλιο νομική βάση ήταν ορθή.

Στη δεύτερη υπόθεση (απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2001, C-377/98, *Κάτω Χώρες κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου*, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ζητούσε την ακύρωση της οδηγίας 98/44/ΕΚ για την έννομη

4

Απόφαση 97/825/ΕΚ του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1997, σχετικά με την εξ ονόματος της Κοινότητας σύναψη της συμβάσεως συνεργασίας για την προστασία και τη βιώσιμη χρήση του Δούναβη (ΕΕ 1997, L 342, σ. 18).

προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων ⁵. Η οδηγία αυτή, που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 95 ΕΚ, έχει ως αντικείμενο να επιφορτίσει τα κράτη μέλη με την προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων μέσω του εθνικού τους δικαίου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Οι Κάτω Χώρες προέβαλαν σειρά λόγων ακυρώσεως και, μεταξύ αυτών, την εσφαλμένη επιλογή του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως της οδηγίας, την παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας και την προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Η προσφυγή απορρίφθηκε. Ως προς τον λόγο περί εσφαλμένης επιλογής νομικής βάσεως, το Δικαστήριο υπενθυμίζει την προηγούμενη νομολογία του, κατά την οποία το άρθρο 95 ΕΚ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως νομική βάση, οσάκις είναι αναγκαίο να προληφθεί η πιθανή εμφάνιση μελλοντικών εμποδίων στο εμπόριο λόγω ανομοιογενούς εξέλιξης των εθνικών νομοθεσιών (βλ. απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-376/98, *Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου*, Συλλογή 2000, σ. I-8419, σκέψη 86). Θεωρεί ότι οι προϋποθέσεις αυτές συντρέχουν εν προκειμένω. Ως προς το επιχείρημα ότι η οδηγία θα έπρεπε να θεμελιώνεται στα άρθρα 157 ΕΚ και 163 ΕΚ, που αφορούν, αντιστοίχως, τη βιομηχανική πολιτική και την πολιτική ερευνών, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών «δεν αποτελεί [...] παρεμπόδιση ή επικουρικό στόχο της οδηγίας, αλλά ανταποκρίνεται στην ίδια την ουσία του» (σκέψη 28). Επομένως, το άρθρο 95 ΕΚ απετέλεσε την ορθή νομική βάση. Ως προς τον λόγο ακυρώσεως περί της αρχής της επικουρικότητας, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο επιδιωκόμενος με την οδηγία στόχος δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί με δράση αναλαμβανόμενη στο επίπεδο αποκλειστικά των κρατών μελών. Εν όψει της επιδράσεως την οποία ασκεί η προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου, ο σκοπός μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο. Η οδηγία ήταν, άλλωστε, επαρκώς

⁵

Οδηγία 98/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 1998, για την έννομη προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων (ΕΕ 1998, L 213, σ. 13).

αιτιολογημένη σχετικά με την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας.

Όσον αφορά τον περί θεμελιωδών δικαιωμάτων λόγο ακυρώσεως, το Δικαστήριο δέχεται ότι σ' αυτό εναπόκειται, «στα πλαίσια του ελέγχου του συννόμου των πράξεων των οργάνων προς τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, να μεριμνά για τον σεβασμό του θεμελιώδους δικαιώματος στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και στην ακεραιότητα του προσώπου» (σκέψη 70). Υπενθυμίζει περαιτέρω τις διάφορες διατάξεις της οδηγίας, καταλήγοντας ότι αυτή πλαισιώνει το δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κατά τρόπο αρκούντως αυστηρό ώστε το ανθρώπινο σώμα να παραμένει όντως αδιάθετο και αναπαλλοτρίωτο και με τον τρόπο αυτό να διαφυλάσσεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

5.3. Σχετικά με τη διαφάνεια και την αρχή της προσβάσεως στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων, επισημαίνεται η υπόθεση *Συμβούλιο κατά Hautala* (απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, C-353/99 P, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), που εκδόθηκε κατόπιν αιτήσεως αναιρέσεως του Συμβουλίου κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 19ης Ιουλίου 1999, *Hautala κατά Συμβουλίου* (Συλλογή 1999, σ. II-2489), η οποία ακύρωνε απόφαση του Συμβουλίου, περί αρνήσεως στην Hautala της προσβάσεως στην έκθεση της ομάδας εργασίας «Εξαγωγές συμβατικών όπλων», με την αιτιολογία ότι η κοινολόγησή της θα αντέβαινε προς το δημόσιο συμφέρον. Η απόφαση του Δικαστηρίου επικυρώνει και τη δοθείσα λύση και τη συλλογιστική του Πρωτοδικείου και, συνεπώς, απορρίπτει όλους τους προβληθέντες από το Συμβούλιο λόγους. Τονίζει ότι η απόφαση 93/731/EK ⁶, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου, αντλεί την καταγωγή της στη δήλωση αριθ. 17 της Τελικής Πράξεως της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με το δικαίωμα προσβάσεως στην πληροφόρηση. Επομένως, η απόφαση δεν αφορούσε μόνον την πρόσβαση στα «έγγραφα» αυτά καθαυτά, αλλά και την πρόσβαση

⁶ Απόφαση 93/731/EK του Συμβουλίου, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου (ΕΕ 1993, L 340, σ. 43).

στα πληροφοριακά στοιχεία που αυτά περιέχουν. Κατά το Δικαστήριο, «η αρχή της αναλογικότητας υποχρεώνει επίσης το Συμβούλιο να εξετάζει τη δυνατότητα μερικής προσβάσεως σε έγγραφο το οποίο περιέχει και πληροφοριακά στοιχεία των οποίων η δημοσιοποίηση θα έθετε σε κίνδυνο κάποιο από τα συμφέροντα που προστατεύονται από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως 93/731» (σκέψη 27). Για να κρίνει την υπόθεση αυτή κατ' αναίρεση, το Δικαστήριο δεν έκρινε αναγκαίο να αποφανθεί αν κακώς το Πρωτοδικείο είχε στηριχθεί στην ύπαρξη «αρχής καθιερώνουσας το δικαίωμα στην πληροφόρηση» (σκέψη 31). Θεμελίωσε τη συλλογιστική του σε απλή ερμηνεία της αποφάσεως 93/731, με γνώμονα τον σκοπό της και την αρχή της αναλογικότητας.

5.4. Στην υπόθεση *Ismeri Europa κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου* (απόφαση της 10ης Ιουλίου 2001, C-315/99 P, Συλλογή 2001, σ. I-5281), η εταιρία Ismeri Europa άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 1999 στην υπόθεση T-277/97, *Ismeri Europa κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου* (Συλλογή 1999, σ. II-1825), με την οποία αυτό είχε απορρίψει αγωγή της με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυριζόταν ότι υπέστη εξ αιτίας των επικρίσεων τις οποίες διατύπωνε εις βάρος της το Ελεγκτικό Συνέδριο στην ειδική έκθεση αριθ. 1/96⁷. Με την αίτηση αναιρέσεως, η Ismeri Europa προέβαλλε έξι λόγους αναιρέσεως, που απορρίφθηκαν όλοι από το Δικαστήριο, το οποίο επικύρωσε την απόφαση του Πρωτοδικείου.

Μεταξύ αυτών των λόγων αναιρέσεως, αξίζει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον περί προσβολής της *αρχής της προηγούμενης ακροάσεως*. Το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι η αρχή αυτή αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της οποίας την τήρηση εξασφαλίζει το ίδιο, αρχή που εφαρμόζεται σε κάθε διαδικασία δυνάμενη να καταλήξει σε έκδοση αποφάσεως κοινοτικού οργάνου θίγουσας αισθητά τα συμφέροντα ορισμένου προσώπου. Καίτοι η κατάρτιση και η

⁷

Ειδική έκθεση αριθ. 1/96 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 30ής Μαΐου 1996, σχετικά με τα προγράμματα MED (ΕΕ 1996, C 240, σ. 1).

δημοσίευση των εκθέσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν αποτελούν αποφάσεις θίγουσες άμεσα τα δικαιώματα των προσώπων που μνημονεύονται σ' αυτές, είναι ικανές να έχουν για τα πρόσωπα αυτά συνέπειες τέτοιες που επιβάλλουν να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να διατυπώνουν παρατηρήσεις επί των σημείων των εν λόγω εκθέσεων που αναφέρονται ονομαστικά σ' αυτούς, προτού οι εκθέσεις αυτές εγκριθούν οριστικώς. Ωστόσο, το Δικαστήριο θεωρεί, εν προκειμένω, ότι, λόγω κατάφωρης και σοβαρής παραβάσεως των κανόνων της χρηστής διαχειρίσεως, η ακρόαση της *Isméri Europa* δεν θα μπορούσε μεταβάλει την άποψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως προς τη σκοπιμότητα της κατονομασίας της εταιρίας αυτής στην έκθεση. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι ιδιαίτερες περιστάσεις, όπως η σοβαρότητα των πραγματικών περιστατικών ή ο κίνδυνος δημιουργίας συγχύσεως επιζήμιας για τα συμφέροντα τρίτων, επέτρεπαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο να κατονομάσει, στις εκθέσεις του, πρόσωπα που, κατ' αρχήν, δεν υπόκεινται στον έλεγχό του, υπό τον όρον ότι υπέρ των προσώπων αυτών θα εφαρμόζεται η αρχή της προηγούμενης ακροάσεως. Στον κοινοτικό δικαστή εναπόκειται να εκτιμήσει, στην περίπτωση αυτή, κατά πόσον η κατονομασία ήταν απαραίτητη και τελούσε σε αναλογία προς τον σκοπό που επιδιώκεται με τη δημοσίευση της εκθέσεως.

6. Η υπόθεση *PreussenElektra* (απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, C-379/98, Συλλογή 2001, σ. I-2099) αφορά την *ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων*, ενώ εμφανίζει ενδιαφέρον και για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, που θίγεται στην ενότητα 10 κατωτέρω. Εν προκειμένω, το γερμανικό δικαστήριο διερωτάτο αν συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο ένα γερμανικός νόμος που υποχρέωνε τις επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας να αγοράζουν το ρεύμα που παραγόταν εντός της ζώνης τους εφοδιασμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να το πληρώνουν προς μια κατώτατη τιμή την οποία όριζε ο νόμος. Το εθνικό δικαστήριο ζητούσε την προδικαστική ερμηνεία των άρθρων 28 ΕΚ και 87 ΕΚ.

Ως προς την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο γερμανικός νόμος συνιστά, εν δυνάμει τουλάχιστον, φραγμό για το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Πάντως, συνεχίζει, «για να εκτιμηθεί αν μια τέτοια υποχρέωση αγοράς είναι εν τούτοις συμβατή προς το άρθρο [28 ΕΚ], πρέπει να ληφθούν υπόψη, αφενός, ο σκοπός της οικείας κανονιστικής ρυθμίσεως και, αφετέρου, οι ιδιαιτερότητες της αγοράς του ηλεκτρικού ρεύματος» (σκέψη 72). Σκοπός της ρυθμίσεως αυτής είναι η προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και η προστασία της υγείας και της ζωής των προσώπων και των ζώων καθώς και η προφύλαξη των φυτών. Περαιτέρω, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η φύση του ηλεκτρικού ρεύματος είναι τέτοια ώστε, άπαξ εισέλθει στο δίκτυο μεταφοράς ή διανομής, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η προέλευση και ιδίως η πηγή ενέργειας από την οποία παρήχθη. Αναφέρεται επίσης σε μια πρόταση οδηγίας της Επιτροπής, η οποία έκρινε ότι η εφαρμογή, σε κάθε κράτος μέλος, συστήματος πιστοποιητικών προελεύσεως του ηλεκτρικού ρεύματος που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δυναμένων να αποτελέσουν αντικείμενο αμοιβαίας αναγνώρισεως, είναι απαραίτητο προκειμένου να καταστούν οι συναλλαγές αυτού του είδους ηλεκτρικού ρεύματος αξιόπιστες και εφικτές στην πράξη. Βάσει αυτών των σκέψεων, το Δικαστήριο καταλήγει ότι, «στο παρόν στάδιο εξέλιξης του κοινοτικού δικαίου περί της αγοράς του ηλεκτρικού ρεύματος», η γερμανική νομοθεσία δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 28 ΕΚ (σκέψη 81).

Στην υπόθεση *Gourmet International Products* (απόφαση της 8ης Μαρτίου 2001, C-405/98, Συλλογή 2001, σ. I-1795), το Δικαστήριο κρίνει ότι οι διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν αντίκεινται σε απαγόρευση καταχωρίσεως διαφημίσεων οиноπνευματωδών ποτών σε περιοδικά έντυπα, εκτός αν προκύπτει ότι η προστασία της δημόσιας υγείας από τις ολέθριες συνέπειες του οινόπνευματος μπορεί να διασφαλιστεί με τη λήψη μέτρων που επηρεάζουν λιγότερο το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Κλήθηκε να κρίνει αν η νομολογία *Keck και Mithouard* (απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1993, C-267/91 και C-268/91, Συλλογή 1993, σ. I-6097) είχε εφαρμογή εν προκειμένω. Κατά το Δικαστήριο, για να μην

εμπίπτουν οι εθνικές διατάξεις που περιορίζουν ή απαγορεύουν ορισμένες μορφές πώλησεως στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 28 ΕΚ, δεν πρέπει να είναι ικανές να παρεμποδίζουν την πρόσβαση των προϊόντων άλλων κρατών μελών στην αγορά ούτε να τη δυσχεραίνουν περισσότερο απ' ό,τι την πρόσβαση των εγχώριων προϊόντων. Θεωρεί ότι, δεδομένου ότι πρόκειται για οينوπνευματώδη ποτά, δηλαδή για προϊόντα των οποίων η κατανάλωση συνδέεται με παραδοσιακές μορφές κοινωνικής πρακτικής, καθώς και με τοπικές συνήθειες και τοπικά ήθη, η απαγόρευση κάθε διαφημίσεως προς τους καταναλωτές, μέσω καταχωρίσεων στον Τύπο, είναι ικανή να δυσχεράνει την πρόσβαση στην αγορά των προϊόντων προελεύσεως άλλων κρατών μελών περισσότερο απ' ό,τι των εγχώριων.

Παρόμοια είναι η ερμηνεία που δίδεται στους κανόνες για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τον διεθνή χαρακτήρα της αγοράς της διαφημίσεως, καταλήγει ότι παρεμβάλλονται όντως εμπόδια.

7. Ως προς την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, μνημονεύονται οι υποθέσεις *Vanbraekel* κλπ (απόφαση της 12ης Ιουλίου 2001, C-368/98, Συλλογή 2001, σ. I-5363) και *Smits και Peerbooms* (απόφαση της 12ης Ιουλίου 2001, C-157/99, Συλλογή 2001, σ. I-5473). Οι υποθέσεις αυτές εγγράφονται στη νοητή προέκταση των αποφάσεων *Decker* (απόφαση της 28ης Απριλίου 1998, C-120/95, Συλλογή 1998, σ. I-1831) και *Kohll* (απόφαση της 28ης Απριλίου 1998, C-158/96, Συλλογή 1998, σ. I-1931), με τις οποίες το Δικαστήριο διευκρίνισε τα αποτελέσματα των διατάξεων περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών για την επιστροφή, από τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισεως, των ιατρικών εξόδων που έχουν πραγματοποιηθεί σε άλλο κράτος μέλος.

Στην υπόθεση *Vanbraekel* κλπ, μια Βελγίδα υπήκοος είχε ζητήσει από το Ταμείο Υγείας της έγκριση για να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση στη Γαλλία. Αρχικά, η έγκριση αυτή δεν χορηγήθηκε, ακολούθως όμως το βελγικό δικαστήριο υποχρέωσε το

Ταμείο να της επιστρέψει τα έξοδα στα οποία είχε υποβληθεί. Ετίθετο, συνεπώς, το ζήτημα αν η επιστροφή αυτή έπρεπε να γίνει κατά το γαλλικό ή κατά το βελγικό σύστημα και αν ο περιορισμός του ποσού της συμβιβάζοταν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1408/71⁸. Το ζήτημα ετίθετο και υπό το πρίσμα του άρθρου 49 ΕΚ (ελεύθερη παροχή υπηρεσιών).

Το Δικαστήριο κατ' αρχάς επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 22, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 1408/71, εφαρμόζονται οι διαδικασίες καλύψεως των εξόδων τις οποίες προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους εντός του οποίου παρασχέθηκε η περίθαλψη, ο δε αρμόδιος φορέας υποχρεούται ακολούθως να αποδώσει τα ιατρικά έξοδα στον φορέα του τόπου παραμονής υπό τις προϋποθέσεις του εν λόγω κανονισμού 1408/71. Δεδομένου ότι οι βελγικοί πίνακες αποδιδόμενων εξόδων ήσαν ευνοϊκότεροι από τους ισχύοντες στη Γαλλία, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ακολούθως ότι ο κανονισμός ούτε κωλύει ούτε παραγράφει ενδεχόμενη συμπληρωματική επιστροφή όταν το σύστημα του κράτους ασφαλίσεως είναι πλεονεκτικότερο (αρχή που απορρέει από την προαναφερθείσα απόφαση *Kohll*, σκέψη 27). Τέλος, θεμελιώνει την ανάλυσή του στις διατάξεις για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Σ' αυτό το πλαίσιο, το Δικαστήριο θεωρεί ότι μια εθνική νομοθεσία που δεν εγγυάται στον υπαγόμενο σ' αυτήν ασφαλισμένο, στον οποίο έχει δοθεί έγκριση νοσηλείας σε άλλο κράτος μέλος, επίπεδο αποδόσεως των εξόδων ανάλογο εκείνου του οποίου θα ετύγγανε αν είχε νοσηλευθεί στο κράτος μέλος ασφαλίσεώς του γεννά περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Ο περιορισμός αυτός δεν δικαιολογείται ούτε από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος αναγόμενους στην οικονομική ισορροπία του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως, ούτε από τον στόχο διατηρήσεως ισορροπίας και προσιτής σε όλους

⁸

Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ 1983, L 230, σ. 6).

ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως, ούτε ακόμη από την ανάγκη διατηρήσεως στο εθνικό έδαφος υγειονομικής υποδομής ή επιπέδου ιατρικών υπηρεσιών.

Στην υπόθεση *Smits και Peerbooms*, δύο Ολλανδοί υπήκοοι, που είχαν τύχει ιατρικής περιθάλψεως στην αλλοδαπή, ζήτησαν, ο καθένας από το Ταμείο Υγείας του, την επιστροφή των σχετικών εξόδων στο πλαίσιο του ισχύοντος στις Κάτω Χώρες συστήματος κοινωνικής ασφάλισεως. Η αίτησή τους για απόδοση των εξόδων απορρίφθηκε κατ' εφαρμογήν της ολλανδικής νομοθεσίας κοινωνικής ασφάλισεως, με την αιτιολογία ότι διετίθετο στις Κάτω Χώρες ικανοποιητική και ενδεδειγμένη θεραπευτική αγωγή, ότι η κλινική αντιμετώπιση των ανά ομάδα συμπτωμάτων της νόσου στην αλλοδαπή δεν παρείχε κανένα επί πλέον πλεονέκτημα και ότι, λαμβανομένου υπόψη του πειραματικού χαρακτήρα της αγωγής και της ελλείψεως επιστημονικής αποδείξεως της αποτελεσματικότητάς της, δεν εθεωρείτο συνήθης στους οικείους επαγγελματικούς κύκλους.

Το Δικαστήριο κατ' αρχάς αναγνωρίζει ότι οι νοσοκομειακές παροχές υπηρεσιών αποτελούν όντως παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 49 ΕΚ. Επομένως, μια νομοθεσία που εξαρτά την επιστροφή εξόδων από τη λήψη προηγούμενης άδειας και προβλέπει ότι η άδεια αυτή δεν πρέπει να χορηγείται αν δεν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις παρεμβάλλει εμπόδιο στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Σχετικά με την πιθανή δικαιολόγηση του εμποδίου αυτού, το Δικαστήριο εξετάζει τους ίδιους λόγους που εξέτασε και στην υπόθεση *Vanbraekel* κλπ. Η επιβολή προϋποθέσεως προηγούμενης χορηγήσεως άδειας για την παροχή νοσοκομειακών υπηρεσιών παρεχομένων σε άλλο κράτος μέλος θεωρείται κατ' αρχάς «ως μέτρο τόσο αναγκαίο όσο και εύλογο» (σκέψη 80), ώστε να εξασφαλίζεται ο σχεδιασμός και το προσιτό της νοσοκομειακής περιθάλψεως στο έδαφος κράτους μέλους. Οι προϋποθέσεις, όμως, τις οποίες επιβάλλει η ολλανδική νομοθεσία για τη λήψη άδειας κρίνονται συμβατές με το κοινοτικό δίκαιο μόνον εφόσον η προϋπόθεση του «συνήθη» χαρακτήρα της θεραπευτικής αγωγής ερμηνεύεται βάσει των κριτηρίων της διεθνούς ιατρικής επιστήμης. Επί πλέον, η σχετική αίτηση μπορεί να

απορριφθεί ως μη ιατρικώς αναγκαία μόνον όταν η ίδια ή εξ ίσου αποτελεσματική θεραπευτική αγωγή μπορεί να παρασχεθεί έγκαιρα από ίδρυμα συμβεβλημένο με το Ταμείο Υγείας του ασφαλισμένου.

8. Στον τομέα του δικαιώματος εγκαταστάσεως, επισημαίνεται κατ' αρχάς η υπόθεση *Metallgesellschaft κλπ* (απόφαση της 8ης Μαρτίου 2001, C-397/98 και C-410/98, Συλλογή 2001, σ. I-1727). Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο έλαβε θέση επί της ερμηνείας της ελευθερίας εγκαταστάσεως υπό το πρίσμα της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου. Η νομοθεσία αυτή παρέχει στις εταιρίες που εδρεύουν σε βρετανικό έδαφος δυνατότητα υπαγωγής σ' ένα σύστημα φορολογίας που τους επιτρέπει να καταβάλλουν μερίσματα στη μητρική τους εταιρία χωρίς να υποχρεούνται να προκαταβάλλουν τον φόρο εταιριών, οσάκις η μητρική εταιρία εδρεύει επίσης σ' αυτό το κράτος μέλος, ενώ τους αρνείται τη δυνατότητα αυτή οσάκις η τελευταία εδρεύει σε άλλο κράτος μέλος. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το άρθρο 43 ΕΚ αντιτίθεται σε μια τέτοια νομοθεσία, η οποία δεν δικαιολογείται για λόγους γενικού συμφέροντος. Το κοινοτικό δίκαιο επιβάλλει, περαιτέρω, να παρέχεται στις ημεδαπές θυγατρικές και στις αλλοδαπές μητρικές τους εταιρίες αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα προκειμένου να επιτύχουν την επιστροφή του οικείου ποσού ή αποζημίωση για την ζημία που υπέστησαν λόγω της προκαταβολής του φόρου από τις θυγατρικές. Κατά πάγια νομολογία, οι σχετικοί με το εν λόγω ένδικο βοήθημα κανόνες δεν πρέπει να καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δύσκολη στην πράξη την άσκηση δικαιωμάτων που παρέχει η κοινοτική έννομη τάξη. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτρέπει την εκ μέρους εθνικού δικαστηρίου απόρριψη ή μείωση του αιτήματος που προβάλλουν ενώπιόν του η ημεδαπή θυγατρική και η αλλοδαπή μητρική εταιρία περί επιστροφής χρηματικού ποσού ή επιδικάσεως αποζημιώσεως για τη ζημία που υπέστησαν λόγω της προκαταβολής του φόρου εταιριών από τη θυγατρική, με μοναδικό σκεπτικό ότι οι ενδιαφερόμενες εταιρίες δεν χρησιμοποίησαν τα μέσα εννόμου προστασίας που είχαν στη διάθεσή τους για να προσβάλουν τις αποφάσεις της εφορίας, τη στιγμή που η εθνική νομοθεσία δεν παρείχε τη δυνατότητα υπαγωγής στο σύστημα φορολογίας ομίλου

στις ημεδαπές θυγατρικές και στις αλλοδαπές μητρικές τους εταιρίες.

Στην υπόθεση *Mac Quen* κλπ (απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2001, C-108/96, Συλλογή 2001, σ. I-837), το Δικαστήριο εκκαλείτο να ερμηνεύσει το άρθρο 43 ΕΚ σε σχέση προς νομολογιακή ερμηνεία εθνικής νομοθεσίας που είχε ως αποτέλεσμα να απαγορεύει στους οπτικούς να πραγματοποιούν ορισμένες οφθαλμολογικές εξετάσεις. Έκρινε ότι το άρθρο 43 ΕΚ κατ' αρχήν δεν αποκλείει μια τέτοια απαγόρευση, που δικαιολογείται για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας.

9. Σε θέματα δικαίου του ανταγωνισμού, ορισμένες εξελίξεις της νομολογίας ανέκλυαν από προδικαστικές παραπομπές (9.1), ενώ άλλες από ευθείες προσφυγές και αιτήσεις αναιρέσεως (9.2).

9.1. Η υπόθεση *Courage και Crehan* (απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, C-453/99, Συλλογή 2001, σ. I-6297) αφορά το ζήτημα αν ο συμβαλλόμενος σε σύμβαση αντίθετη προς το άρθρο 81 ΕΚ μπορεί να επικαλεστεί παράβαση της διατάξεως αυτής ενώπιον εθνικού δικαστηρίου προκειμένου να ζητήσει αποκατάσταση ζημίας προκύπτουσας από ρήτρα της συμβάσεως αντίθετη προς τους κανόνες ανταγωνισμού.

Το Δικαστήριο στηρίζει την απόφασή του στη νομολογία του τη σχετική με τη φύση και την έκταση εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, υπενθυμίζοντας τις υποθέσεις *Van Gend en Loos* (απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 1963, 26/62, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 861), *Costa* (απόφαση της 15ης Ιουλίου 1964, 6/64, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 1191), και *Francovich* κλπ (απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1991, C-6/90 και C-9/90, Συλλογή 1991, σ. I-5357), καθώς και στη σκέψη ότι το άρθρο 81 ΕΚ συνιστά «θεμελιώδη διάταξη απαραίτητη για την εκπλήρωση των αποστολών που ανατέθηκαν στην Κοινότητα και, ειδικότερα, για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς» (σκέψη 20).

Από τη φύση της κοινοτικής έννομης τάξεως, από την ιδιαίτερως σημαντική, εντός αυτής, θέση των κανόνων ανταγωνισμού και από άλλες ειδικότερες θεωρήσεις, το Δικαστήριο συνάγει ότι «κάθε ιδιώτης δικαιούται να επικαλείται ενώπιον των δικαστηρίων την παράβαση του άρθρου [81, παράγραφος 1, ΕΚ], έστω και αν αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος σε σύμβαση δυνάμενη να περιορίσει ή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό κατά την έννοια της διατάξεως αυτής» (σκέψη 24). Το δικαίωμα αυτό του παρέχει ειδικότερα αξίωση προς αποκατάσταση της προξηνηθείσας ζημίας. Δεν μπορεί, επομένως, να αποκλειστεί εκ των προτέρων η άσκηση αγωγής αποζημιώσεως από συμβαλλόμενο σε σύμβαση η οποία θα κρινόταν αντίθετη προς το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Ενισχύει, μάλιστα, την αποτελεσματική λειτουργία των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού και μπορεί να αποθαρρύνει —συχνά κεκαλυμμένες— συμφωνίες ή πρακτικές δυνάμενες να περιορίσουν ή να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό. Αν, όμως, αποδεικνύεται ότι ο επικαλούμενος παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ συμβαλλόμενος φέρει σημαντική ευθύνη για τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, το κοινοτικό δίκαιο δεν απαγορεύει κανόνα του εθνικού δικαίου που τον εμποδίζει να επικαλείται τις δικές του παράνομες πράξεις προκειμένου να ζητήσει αποζημίωση.

Στην υπόθεση *Ambulanz Glöckner* (απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2001, C-475/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Δικαστήριο ερμήνευσε τα άρθρα 81 ΕΚ, 82 ΕΚ και 86 ΕΚ. Το προδικαστικό ερώτημα ετίθετο στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ μιας επιχειρήσεως και γερμανικού διοικητικού οργάνου σχετικά με την άρνηση ανανεώσεως αδείας παροχής υπηρεσιών μεταφοράς ασθενών με ασθενοφόρα. Το αιτούν δικαστήριο διερωτήθηκε αν λόγοι αναγόμενοι στην εκπλήρωση αποστολής γενικού οικονομικού συμφέροντος αρκούσαν για να δικαιολογήσουν τον αποκλεισμό κάθε ανταγωνισμού σε τέτοιου είδους υπηρεσίες.

Το Δικαστήριο, κατ' αρχάς, διαπιστώνει ότι η γερμανική νομοθεσία απονέμει στις υγειονομικές οργανώσεις αποκλειστικό ή ειδικό δικαίωμα κατά την έννοια του άρθρου 86, παράγραφος 1, ΕΚ, το οποίο, επομένως, έχει εφαρμογή εδώ. Ως προς το άρθρο 86, παράγραφος 1, ΕΚ, σε συνδυασμό προς το άρθρο 82 ΕΚ, το

Δικαστήριο διαπιστώνει, στο πλαίσιο της αναλύσεως της οικείας αγοράς, ότι η υπηρεσία μεταφοράς ασθενών είναι διαφορετική από την υπηρεσία επείγουσας μεταφοράς και ότι το ομόσπονδο κράτος της Ρηνανίας-Παλατινάτου (Γερμανία) αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, εν όψει του εμβαδού και του πληθυσμού του. Αφήνει, ωστόσο, στο αιτούν δικαστήριο τον προσδιορισμό της γεωγραφικής εκτάσεως της αγοράς και της υπάρξεως δεσπόζουσας θέσεως. Κατά το Δικαστήριο, ενδέχεται να υπάρχει κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως καθ' όσον η νομοθεσία του εν λόγω ομοσπόνδου κράτους επιφυλάσσει σε ορισμένες υγειονομικές οργανώσεις μια επικουρική δραστηριότητα μεταφοράς, την οποία θα μπορούσε να ασκήσει ανεξάρτητος επιχειρηματίας. Τέλος, το Δικαστήριο καταλήγει ότι η επίδικη νομοθεσία είναι δικαιολογημένη υπό το πρίσμα του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ, εφόσον δεν εμποδίζει τη χορήγηση άδειας σε ανεξάρτητους επιχειρηματίες στις περιπτώσεις όπου αποδεικνύεται ότι οι αναγνωρισμένες υγειονομικές οργανώσεις δεν είναι σε θέση να ικανοποιήσουν την ζήτηση που υφίσταται στον τομέα των υπηρεσιών μεταφοράς ασθενών.

9.2. Σχετικά με τις *ευθείες προσφυγές* και τις *αιτήσεις αναιρέσεως*, επισημαίνονται δύο αποφάσεις, εκ των οποίων μία αφορά την εναέρια κυκλοφορία και μία την έννοια του κοινοτικού συμφέροντος στο πλαίσιο του κανονισμού 17⁹, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού.

Στην υπόθεση *Πορτογαλία κατά Επιτροπής* (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2001, C-163/99, Σύλλογή 2001, σ. I-2613), το Δικαστήριο απέρριψε προσφυγή ακυρώσεως την οποία άσκησε η Πορτογαλική Δημοκρατία κατ' αποφάσεως της Επιτροπής σχετικά με διαδικασία

⁹

Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25).

εφαρμογής του άρθρου 86 ΕΚ¹⁰. Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή είχε κρίνει το προβλεπόμενο από την πορτογαλική νομοθεσία σύστημα εκπτώσεων επί των τελών προσγειώσεως και το σύστημα διακυμάνσεως των τελών αυτών αναλόγως της προελεύσεως της πτήσεως μη συμβιβαζόμενο με το άρθρο 86, παράγραφος 1, ΕΚ, σε συνδυασμό προς το άρθρο 82 ΕΚ. Μεταξύ άλλων λόγων ακυρώσεως, η Πορτογαλική Δημοκρατία επικαλέστηκε προσβολή της αρχής της αναλογικότητας. Το Δικαστήριο, όμως, έκρινε ότι η απόφαση δεν ήταν δυσανάλογη, εν όψει της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως την οποία διαθέτει η Επιτροπή στο πλαίσιο του άρθρου 86, παράγραφος 3, ΕΚ. Η Πορτογαλική Δημοκρατία επιχειρηματολόγησε ακόμη ότι δεν υφίστατο κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως αναφορικά με τις εκπτώσεις οι οποίες παρείχοντο αναλόγως του αριθμού προσγειώσεων. Το Δικαστήριο, όμως, επισήμανε ότι το σύστημα εκπτώσεων ήταν ευνοϊκότερο για ορισμένες αεροπορικές εταιρίες, εν προκειμένω, για τις εθνικές αεροπορικές εταιρίες.

Στην υπόθεση *IECC κατά Επιτροπής* (αποφάσεις της 17ης Μαΐου 2001, C-449/98 P και C-450/98 P, Συλλογή 2001, σ. I-3875 και I-3947, αντιστοίχως), το Δικαστήριο απέρριψε δύο αιτήσεις αναιρέσεως επί θεμάτων ανταγωνισμού. Η αναιρεσείουσα υποστήριξε ότι το Πρωτοδικείο είχε υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο σχετικά με το περιεχόμενο, τον ορισμό και την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού 17¹¹ και τη νομική έννοια του κοινοτικού συμφέροντος.

Το Δικαστήριο επικυρώνει την απόφαση του Πρωτοδικείου. Κατ' αυτό, στο πλαίσιο της πολιτικής ανταγωνισμού, η Επιτροπή δικαιούται να προσδίδει διαφορετικό βαθμό προτεραιότητας στις καταγγελίες που της υποβάλλονται. Επομένως, διαθέτει συναφώς διακριτική ευχέρεια. Η ως άνω διακριτική ευχέρεια δεν είναι

¹⁰ Απόφαση 1999/199/ΕΚ της Επιτροπής, της 10ης Φεβρουαρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 90 της Συνθήκης (IV/35.703 – Αεροδρόμια της Πορτογαλίας) (ΕΕ 1999, L 69, σ. 31).

¹¹ Παρατίθεται στην υποσημείωση 9.

συνάρτηση της προόδου του διερευνητικού έργου μιας υποθέσεως, που αποτελεί μία μόνο από τις περιστάσεις που η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει υπόψη. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, όμως, ότι το Πρωτοδικείο δεν επικύρωσε *απεριόριστη* διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής, εφόσον ενέμεινε στο θέμα της ασκήσεως και της εκτάσεως του ελέγχου νομιμότητας μιας αποφάσεως περί απορρίψεως καταγγελίας. Κατά το Δικαστήριο, η Επιτροπή οφείλει, στα πλαίσια ασκήσεως της διακριτικής της ευχέρειας, να λαμβάνει υπόψη όλα τα ουσιώδη νομικά και πραγματικά στοιχεία για να αποφασίσει για τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί σε καταγγελία και, ειδικότερα, όσα της γνωστοποιούν οι καταγγέλλοντες. Θεωρεί ότι δεν πρέπει ούτε να περιορίζεται ο αριθμός των κριτηρίων εκτιμήσεως, ούτε να επιβάλλεται στην Επιτροπή η αποκλειστική χρήση ορισμένων κριτηρίων.

10. Στον τομέα των *κρατικών ενισχύσεων*, οι σημαντικότερες υποθέσεις αφορούσαν την έννοια των «κρατικών πόρων», τις εξουσίες της Επιτροπής στο πλαίσιο της διαδικασίας ελέγχου και τη σχέση μεταξύ κρατικών ενισχύσεων και υποχρεώσεων δημοσίας υπηρεσίας, που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις με κρατική ρύθμιση.

Τα πραγματικά περιστατικά της προαναφερθείσας υποθέσεως *PreussenElektra* παρατέθηκαν στην ενότητα 6 του παρόντος κειμένου. Υπό το πρίσμα των κρατικών ενισχύσεων, το κύριο ζητούμενο ήταν αν μια ρύθμιση σαν την επίδικη γερμανική ρύθμιση μπορούσε να χαρακτηριστεί κρατική ενίσχυση. Η έννοια της ενισχύσεως έχει οριστεί από το Δικαστήριο ως καταλαμβάνουσα «τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται αμέσως ή εμμέσως με κρατικούς πόρους». Ειδικότερα, συνεχίζει το Δικαστήριο, «η διάκριση που γίνεται στη διάταξη αυτή μεταξύ των “ενισχύσεων που χορηγούνται από τα κράτη” και των “ενισχύσεων που χορηγούνται με κρατικούς πόρους” δεν σημαίνει ότι όλα τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από τα κράτη συνιστούν ενισχύσεις, ανεξαρτήτως του αν χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους, αλλά σκοπό έχει να περιλάβει απλώς στην έννοια αυτή τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται απευθείας από το κράτος, καθώς και τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς

τους οποίους έχει ορίσει ή ιδρύσει το κράτος αυτό» (σκέψη 58). Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η υποχρέωση, που επιβλήθηκε στις ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, να αγοράζουν σε καθορισμένες ελάχιστες τιμές το παραγόμενο από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ηλεκτρικό ρεύμα δεν συνεπάγεται άμεση ή έμμεση μεταφορά κρατικών πόρων στις επιχειρήσεις που είναι παραγωγοί αυτού του είδους ηλεκτρικού ρεύματος. Συνεπώς, δεν υπάρχει κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 ΕΚ. Το Δικαστήριο απέρριψε και το επικουρικό επιχείρημα της Επιτροπής, ότι η προφύλαξη της πρακτικής αποτελεσματικότητας των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, σε συνδυασμό προς το άρθρο 10 ΕΚ, απαιτεί η έννοια της κρατικής ενισχύσεως να ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να εκτείνεται και στα μέτρα στηρίξεως τα οποία αποφασίζονται μεν από το κράτος, χρηματοδοτούνται όμως από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι περί κρατικών ενισχύσεων διατάξεις της Συνθήκης, κρίνει το Δικαστήριο, αφορούν άμεσα μέτρα που προέρχονται από τα κράτη μέλη. Το άρθρο 10 ΕΚ δεν μπορεί να χρησιμεύσει για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 87 ΕΚ σε μορφές κρατικής συμπεριφοράς που δεν εμπίπτουν σ' αυτό.

Στην υπόθεση *Ιταλία κατά Επιτροπής* (απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2001, C-400/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), η Ιταλική Δημοκρατία ζητούσε την ακύρωση αποφάσεως της Επιτροπής περί κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, καθ' όσον η απόφαση αυτή ανέστελλε την επίδικη ενίσχυση. Με χωριστό δικόγραφο, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη. Υποστήριζε ότι η αναστολή της ενισχύσεως απέρρεε ευθέως από το άρθρο 88 ΕΚ, και όχι από δική της απόφαση. Η απόφαση αυτή περί κινήσεως της διαδικασίας ήταν απλώς προπαρασκευαστική πράξη και, άρα, ανεπίδεκτη προσφυγής ακυρώσεως.

Με την απόφασή του, το Δικαστήριο απορρίπτει την προβληθείσα από την Επιτροπή ένσταση απαραδέκτου. Τονίζει τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ του νομικού καθεστώτος που εφαρμόζεται επί των υφισταμένων και εκείνου που εφαρμόζεται επί των νέων ενισχύσεων. Αν πρόκειται για ενίσχυση της οποίας η καταβολή έχει

ήδη αρχίζει και συνεχίζεται και για την οποία το κράτος μέλος φρονεί ότι συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση, ο αντίθετος, έστω και προσωρινός, χαρακτηρισμός της ως νέας ενισχύσεως, στον οποίο καταλήγει η Επιτροπή με την απόφαση κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ σε σχέση με την εν λόγω ενίσχυση παράγει αυτοτελή έννομα αποτελέσματα. Το ότι, αντίθετα απ' ό,τι συμβαίνει με τη διαταγή αναστολής που απευθύνεται στο κράτος μέλος, εναπόκειται εδώ στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και, ενδεχομένως, στους επιχειρηματίες να αντλήσουν τις συνέπειες της αποφάσεως δεν μεταβάλλει την έκταση των εννόμων αποτελεσμάτων της. Συνεπώς, το Δικαστήριο κρίνει την απόφαση παραδεκτή. Κρίνει επίσης παραδεκτή την προσφυγή, για ανάλογους λόγους, και όσον αφορά τα μέτρα για τα οποία η Ιταλική Κυβέρνηση είχε υποστηρίξει ότι δεν αποτελούσαν ενισχύσεις και των οποίων, παρ' όλ' αυτά, η προσβαλλόμενη απόφαση διέτασσε την αναστολή.

Η υπόθεση *Ferring* (απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2001, C-53/00, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή) αφορούσε τη σχέση μεταξύ κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων και υποχρεώσεων δημοσίας υπηρεσίας, που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις με κρατική ρύθμιση. Συγκεκριμένα, η γαλλική εταιρία *Ferring* ζητούσε την επιστροφή του ποσού που είχε καταβάλει στην *Agence centrale des organismes de sécurité sociale* ως φόρο επί των αμέσων πωλήσεων φαρμάκων. Κατά τη *Ferring*, το γεγονός ότι ο φόρος αυτός επιβαλλόταν μόνο στις πωλήσεις φαρμακευτικών εργασιών συνιστούσε κρατική ενίσχυση χορηγούμενη στους χονδρεμπόρους κατά παράβαση της υποχρεώσεως προηγούμενης κοινοποιήσεως του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ.

Ως προς τον χαρακτηρισμό του επίδικου μέτρου ως ενισχύσεως, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η ύπαρξη πλεονεκτήματος κατά την έννοια του άρθρου 87 ΕΚ δεν μπορεί να συνάγεται, άνευ ετέρου, από το ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τυγχάνουν διαφορετικής μεταχειρίσεως. Τέτοιο πλεονέκτημα δεν υφίσταται εφόσον η διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται από λόγους αναγόμενους στη λογική του συστήματος. Επομένως, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι το επίδικο φορολογικό καθεστώς συνιστά κρατική ενίσχυση των

χονδρεμπόρων μόνον καθόσον το πλεονέκτημα που αντλούν από τη μη υποβολή στον φόρο επί των αμέσων πωλήσεων φαρμάκων υπερβαίνει το επιπλέον κόστος που φέρουν για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας που τους επιβάλλει η εθνική κανονιστική ρύθμιση. Το Δικαστήριο εξετάζει, ακολούθως, την επίπτωση του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ, για την περίπτωση κατά την οποία θα κρινόταν ότι ο φόρος αποτελεί κρατική ενίσχυση. Επισημαίνει ότι, εάν προκύψει ότι οι χονδρέμποροι αντλούν από τη μη υποβολή τους στον φόρο πλεονέκτημα υπερβαίνον το επιπλέον κόστος που τους επιβάλλεται, το πλεονέκτημα αυτό, καθόσον υπερβαίνει το εν λόγω επιπλέον κόστος, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αναγκαίο για να μπορούν οι επιχειρηματίες αυτοί να εκπληρώνουν την ιδιαίτερη αποστολή τους κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

11. Στον τομέα της *εναρμονίσεως των νομοθεσιών*, επισημαίνονται υποθέσεις σχετικές με το *δίκαιο των σημάτων* και αφορώσες αφενός μεν την οδηγία περί σημάτων (11.1), αφετέρου δε τον κανονισμό περί του κοινοτικού σήματος (11.2). Επισημαίνεται επίσης μια υπόθεση επί του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων (11.3) και μία σχετική με την ευθύνη από ελαττωματικά προϊόντα (11.4).

11.1. Η υπόθεση *Merz & Krell* (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2001, C-517/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή) αφορούσε προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 3 της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ περί σημάτων¹². Εν προκειμένω, η *Merz & Krell* είχε καταθέσει αίτηση καταχωρίσεως του λεκτικού σήματος *Bravo* για «όργανα γραφής». Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε από το *Deutsches Patent- und Markenamt* με την αιτιολογία ότι η λέξη «*Bravo*» είναι απλό επιφώνημα επιδοκιμασίας στερούμενο παντελώς διακριτικού χαρακτήρα. Το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε

12

Πρώτη οδηγία 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1).

προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία της οδηγίας 89/104, υποδιαιρούμενο σε δύο σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του ερωτήματος, το Δικαστήριο, υπό το πρίσμα των σκοπών της οδηγίας, θεωρεί ότι «ένα σημείο μπορεί να αποκτήσει με τη χρήση που του έχει γίνει διακριτικό χαρακτήρα που αποτελεί την προϋπόθεση της καταχωρίσεώς του [...]». Η δυνατότητα όμως διαφοροποιήσεως που απορρέει από τη χρήση ενός σημείου δεν μπορεί να διαπιστωθεί παρά σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία χρησιμοποιείται» (σκέψη 30). Επομένως, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας έχει την έννοια ότι «δεν απαγορεύει την καταχώριση σήματος παρά μόνον όταν τα σημεία ή οι ενδείξεις από τα οποία συνίσταται αποκλειστικά το σήμα έχουν καταστεί συνήθη στην καθημερινή γλώσσα ή στη θεμιτή και πάγια πρακτική του εμπορίου προς δήλωση των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ζητείται η καταχώριση του σήματος αυτού» (σκέψη 31).

Το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος αφορούσε το αν το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 89/104 αποκλείει την καταχώριση σήματος μόνον όταν τα σημεία ή οι ενδείξεις αποτελούν διαφημιστικά συνθήματα, ενδείξεις ποιότητας ή προτροπές αγοράς, χωρίς να περιγράφουν τις συγκεκριμένες ιδιότητες ή χαρακτηριστικά των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι, σε περίπτωση κατά την οποία τα οικεία σημεία ή οι ενδείξεις έχουν καταστεί συνήθη, δεν έχει σημασία αν χρησιμοποιούνται ως διαφημιστικά συνθήματα, ενδείξεις ποιότητας ή προτροπές αγοράς των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών. Πάντως, η καταχώριση σήματος δεν αποκλείεται λόγω της χρήσεως αυτής. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να καθορίζει αν τέτοια σημεία ή ενδείξεις έχουν καταστεί συνήθη στην καθημερινή γλώσσα ή στη θεμιτή και πάγια πρακτική του εμπορίου προς δήλωση των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αφορά το σήμα.

Στην υπόθεση *Zino Davidoff και Levi Strauss* (απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2001, C-414/99 έως C-416/99, Συλλογή 2001, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Δικαστήριο αποσαφήνισε

την ερμηνεία της οδηγίας 89/104 ¹³ σχετικά με τα όρια του εκ του σήματος δικαιώματος σε σχέση προς την εμπορία στο Ηνωμένο Βασίλειο προϊόντων τα οποία είχαν προηγουμένως διατεθεί στην αγορά εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει ότι το παρεχόμενο από το σήμα δικαίωμα «δεν επιτρέπει στον δικαιούχο να απαγορεύει τη χρήση του σήματος για προϊόντα που έχουν διατεθεί υπό το σήμα αυτό στο εμπόριο μέσα στην Κοινότητα από τον ίδιο τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του».

Το Δικαστήριο έδωσε σειρά διευκρινίσεων, μεταξύ των οποίων αξίζει να μνημονευθούν οι εξής. Κατ' αρχάς, η συγκατάθεση για εμπορία *μπορεί να είναι και σιωπηρή*, όταν αυτή προκύπτει από στοιχεία και περιστάσεις προγενέστερες, σύγχρονες ή μεταγενέστερες της εκτός του ΕΟΧ εμπορίας, οι οποίες εκφράζουν, κατά τρόπο βέβαιο, παραίτηση του δικαιούχου από το δικαίωμά του να αντιταχθεί στην εντός του ΕΟΧ εμπορία. Κατ' εφαρμογήν, όμως, αυτού του κριτηρίου, η συγκατάθεση δεν μπορεί να προκύπτει από την έλλειψη ανακοινώσεως, εκ μέρους του δικαιούχου του σήματος, της εναντιώσεώς του προς όλους τους διαδοχικούς αγοραστές των προϊόντων, ούτε από την έλλειψη ενδείξεως, επί των προϊόντων, περί απαγορεύσεως εμπορίας τους εντός του ΕΟΧ, ούτε από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της νομοθεσίας της εφαρμοστέας επί της συμβάσεως διά της οποίας μεταβιβάστηκε η κυριότητα επί των φερόντων το σήμα προϊόντων.

11.2. Στην υπόθεση *Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ* (απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, C-383/99 P, Συλλογή 2001, σ. I-6251), που αφορά τον κανονισμό (ΕΚ) 40/94 ¹⁴, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 1999, T-163/98, *Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (BABY-DRY)* (Συλλογή 1999, σ. II-2383), και ακυρώνει την απόφαση του ΓΕΕΑ, την οποία είχε επικυρώσει το Πρωτοδικείο, να μη καταχωρίσει ως κοινοτικό σήμα το λεκτικό

¹³ Παρατίθεται στην προηγούμενη υποσημείωση.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1).

σύμπλεγμα Baby-dry για πάνες μιας χρήσεως από χαρτοβάμβακα ή κυτταρίνη και πάνες από ύφασμα. Το Δικαστήριο θεωρεί κατ' ουσίαν ότι «σκοπός της απαγορεύσεως καταχωρίσεως αποκλειστικώς περιγραφικών σημείων ή ενδείξεων ως σημάτων είναι [...] η αποφυγή καταχωρίσεως ως σημάτων σημείων ή ενδείξεων που, λόγω του ότι συμπίπτουν με τον συνήθη τρόπο προσδιορισμού των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών ή των ιδιοτήτων τους, δεν θα μπορούσαν να επιτελούν τη λειτουργία της εξατομικεύσεως της επιχειρήσεως που τα εμπορεύεται ή τις παρέχει και επομένως δεν θα είχαν τον διακριτικό χαρακτήρα που απαιτεί η λειτουργία αυτή» (σκέψη 37). Το Δικαστήριο προσθέτει ότι, «όσον αφορά σήματα αποτελούμενα από λέξεις [...], ο περιγραφικός χαρακτήρας πρέπει να διαπιστώνεται όχι μόνον ως προς κάθε λέξη χωριστά, αλλά και για το σύνολο που συνθέτουν οι λέξεις αυτές. Οποιαδήποτε αντιληπτή διαφορά μεταξύ του λεκτικού συμπλέγματος του οποίου ζητείται η καταχώριση και των όρων που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή γλώσσα από την οικεία κατηγορία καταναλωτών για τη δήλωση του προϊόντος ή της υπηρεσίας ή των ουσιωδών τους χαρακτηριστικών θα μπορούσε να προσδίδει στο λεκτικό αυτό σύμπλεγμα διακριτικό χαρακτήρα, ο οποίος καθιστά δυνατή την καταχώρισή του ως σήματος» (σκέψη 40). Η εφαρμογή αυτών των αρχών στη συγκεκριμένη περίπτωση οδηγεί το Δικαστήριο στην άποψη ότι το λεκτικό σύμπλεγμα Baby-dry δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι έχει, ως σύνολο, περιγραφικό χαρακτήρα· αντιθέτως, αποτελεί λεξιλογικό εφεύρημα που προσδίδει διακριτική δύναμη στο σήμα που διαμορφώνεται κατά τον τρόπο αυτόν και δεν πρέπει να απορριφθεί η καταχώρισή του κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94.

11.3. Σχετικά με το *δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων*, γίνεται σύντομη μνεία της υποθέσεως *Ordine degli Architetti κ.λπ.* (απόφαση της 12ης Ιουλίου 2001, C-399/98, Συλλογή 2001, σ. I-5409). Η απόφαση αυτή αφορούσε ερμηνεία της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ για τη

σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων¹⁵. Το Δικαστήριο αποφαινεται ότι αντιβαίνει στην εν λόγω οδηγία η εθνική νομοθεσία περί πολεοδομίας που επιτρέπει στον κάτοχο οικοδομικής άδειας ή άδειας κατατμήσεως γης να εκτελέσει απευθείας, χωρίς να τηρηθούν οι προβλεπόμενες από την οδηγία διαδικασίες, ορισμένο έργο υποδομής, απαλλασσόμενος εν όλω ή εν μέρει από την καταβολή του τέλους που οφείλεται κατά τη χορήγηση της άδειας, εφόσον η αξία του έργου ισούται με ή υπερβαίνει το όριο που προβλέπει η εν λόγω οδηγία. Για να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη ότι η απευθείας εκτέλεση έργου υποδομής υπό τις συνθήκες που προβλέπει η ιταλική νομοθεσία περί πολεοδομίας συνιστά «σύμβαση δημοσίων έργων» υπό την έννοια της οδηγίας. Πράγματι, οι αναγκαίες προϋποθέσεις που στοιχειοθετούν την ύπαρξη συμβάσεως δημοσίου έργου (αναθέτουσα αρχή, εκτέλεση εργασιών ή πραγματοποίηση έργου, ύπαρξη συμβάσεως εξ επαχθούς αιτίας συναπτομένης εγγράφως, ο υποβάλλων προσφορά να είναι εργολήπτης) συνέτρεχαν εν προκειμένω. Στις σκέψεις 57 έως 97 της εν λόγω αποφάσεως, το Δικαστήριο αποσαφηνίζει τα στοιχεία αυτά της έννοιας της δημοσίας συμβάσεως. Η διαπίστωση της υπάρξεως συμβάσεως δημοσίων έργων συνεπάγεται ότι οι δημοτικές αρχές, οσάκις συνάπτουν τέτοιες συμβάσεις δημοσίων έργων, έχουν την υποχρέωση να τηρούν τις οριζόμενες από την οδηγία διαδικασίες. Όμως, η πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας διασφαλίζεται εξ ίσου, αν η εθνική νομοθεσία επιτρέπει στις δημοτικές αρχές να υποχρεώνουν τον προβαίνοντα στην κατάτμηση της γης και κάτοχο της οικοδομικής άδειας να πραγματοποιεί τα συμφωνηθέντα έργα κατ' εφαρμογήν των προβλεπόμενων από την οδηγία διαδικασιών.

11.4. Στην υπόθεση *Veedfald* (απόφαση της 10ης Μαΐου 2001, C-203/99, Συλλογή 2001, σ. I-3569), το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί

¹⁵

Οδηγία 93/37/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων (ΕΕ 1993, L 199, σ. 54).

της ερμηνείας της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ¹⁶, περί ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων. Ειδικότερα, επρόκειτο για τον προσδιορισμό των προϋποθέσεων απαλλαγής από την ευθύνη, κατά το άρθρο 7 της εν λόγω οδηγίας. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, ο H. Veedfald επρόκειτο να υποβληθεί σε εγχείριση μεταμοσχεύσεως νεφρού. Αφού αφαιρέθηκε ο νεφρός από τον δότη, προετοιμάστηκε για τη μεταμόσχευση διαποτισθείς προς τούτο με ειδικό υγρό. Επειδή το υγρό αυτό ήταν ελαττωματικό, επήλθε απόφραξη μιας μικρής αρτηρίας του νεφρού κατά τη διαδικασία της διαποτίσεως και ο νεφρός κατέστη ακατάλληλος για οποιαδήποτε μεταμόσχευση. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το άρθρο 7 έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση: πράγματι, ένα ελαττωματικό προϊόν τίθεται σε κυκλοφορία οσάκις χρησιμοποιείται στο πλαίσιο συγκεκριμένης παροχής υπηρεσιών, ιατρικής φύσεως, που συνίσταται στην προετοιμασία ενός ανθρωπίνου οργάνου ενόψει μεταμοσχεύσεώς του και η ζημία που υφίσταται είναι συνέπεια αυτής της προετοιμασίας. Υπογράμμισε επίσης ότι η απαλλαγή από την ευθύνη λόγω ελλείψεως οικονομικού σκοπού ή επαγγελματικής δραστηριότητας δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση ελαττωματικού προϊόντος που παρασκευάστηκε και χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο συγκεκριμένης παροχής ιατρικών υπηρεσιών, έστω και αν αυτή χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου με δημόσιους πόρους και ο ασθενής δεν υποχρεούται να καταβάλει αντίτιμο.

12. Όσον αφορά το *κοινοτικό κοινωνικό δίκαιο*, πρέπει να αναφερθεί μια υπόθεση περί ίσης μεταχειρίσεως ανδρών και γυναικών (12.1), τέσσερις υποθέσεις περί κοινωνικής ασφάλισεως (12.2) και δύο υποθέσεις σχετικές με την ερμηνεία των δύο οδηγιών κοινωνικού χαρακτήρα (12.3).

12.1. Η υπόθεση *Griesmar* (απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 2001, C-366/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή) αφορούσε

¹⁶ Οδηγία 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1985, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (ΕΕ 1985, L 210, σ. 29).

την ερμηνεία του άρθρου 141 ΕΚ, περί ίσης μεταχειρίσεως ανδρών και γυναικών, σε σχέση με τη γαλλική κανονιστική ρύθμιση περί πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων, η οποία προέβλεπε υπέρ των γυναικών υπαλλήλων προσαύξηση για κάθε ένα από τα τέκνα τους.

Στο πρώτο τμήμα της αποφάσεώς του, το Δικαστήριο εφάρμοσε τα κριτήρια που προσδιόρισε με τη νομολογία του *Beune* (απόφαση της 28ης Σεπτεμβρίου 1994, C-7/93, Συλλογή 1994, σ. I-4471) προκειμένου να καθορίσει αν το γαλλικό σύστημα συνταξιοδότησεως των υπαλλήλων συνιστά αμοιβή κατά την έννοια του άρθρου 141 ΕΚ. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, μόνο αποφασιστικό κριτήριο είναι εκείνο που αφορά τη διαπίστωση ότι η σύνταξη καταβάλλεται στον εργαζόμενο λόγω της σχέσεως εργασίας μεταξύ του ιδίου και του πρώην εργοδότη του, δηλαδή το *κριτήριο της απασχολήσεως*. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε υπέρ της εφαρμογής του άρθρου 141, επειδή η σύνταξη, ως «άμεση συνάρτηση του χρόνου υπηρεσίας και [...] δεδομένου ότι το ύψος της υπολογίζεται βάσει της αμοιβής που ελάμβανε ο ενδιαφερόμενος κατά τους τελευταίους έξι μήνες της ενεργού υπηρεσίας του», πληροί το κριτήριο της απασχολήσεως.

Στο δεύτερο τμήμα της αποφάσεώς του το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι υφίσταται διαφορά μεταχειρίσεως λόγω φύλου. Το παρεχόμενο πλεονέκτημα σχετίζεται, κατά το Δικαστήριο, με την ανατροφή των τέκνων. Από αυτής της απόψεως υπογραμμίζει ότι «οι καταστάσεις άνδρα και γυναίκας υπαλλήλων μπορούν να είναι παρεμφερείς όσον αφορά την ανατροφή των τέκνων» (σκέψη 56). Εντούτοις, το γαλλικό σύστημα δεν επιτρέπει σε άνδρα υπάλληλο να ζητήσει το επίδομα, έστω και αν μπορεί να αποδείξει ότι έχει αναλάβει την ανατροφή των τέκνων του. Συνεπώς, το σύστημα αυτό εισάγει διαφορετική μεταχείριση λόγω φύλου, η οποία δεν μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 3, της συμφωνίας περί κοινωνικής πολιτικής, διατάξεως η οποία παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να βοηθούν τις γυναίκες στην ανάπτυξη των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων υπό συνθήκες ισότητας με τους άνδρες. Πράγματι, ένα τέτοιο επίδομα περιορίζεται στη χορήγηση στις γυναίκες υπαλλήλους, που είναι μητέρες, επιδόματος

αρχαιότητας κατά τη χρονική στιγμή συνταξιοδοτήσεώς τους, χωρίς να αποκαθιστά τα προβλήματα που μπορεί να συναντήσουν κατά την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

12.2. Η υπόθεση *Jauch* (απόφαση της 8ης Μαρτίου 2001, C-215/99, Συλλογή 2001, σ. I-1901) αφορούσε μεθοριακό εργαζόμενο, συγκεκριμένα Γερμανό υπήκοο ο οποίος εργάστηκε στην Αυστρία. Το προς διευκρίνιση ζήτημα ήταν αν το επίδομα ειδικής φροντίδας που είχε ζητήσει συνιστούσε κοινωνική παροχή, μη στηριζόμενη σε εισφορές, κατά την έννοια του άρθρου 10α του κανονισμού 1408/71¹⁷, τη χορήγηση της οποίας τα κράτη μέλη μπορούν να εξαρτήσουν από προϋπόθεση κατοικίας. Το επίδομα περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ειδικών παροχών που δεν στηρίζονται σε εισφορές, ο οποίος επισυνάπτεται ως παράρτημα II στον εν λόγω κανονισμό. Η Αυστριακή Κυβέρνηση υποστήριζε ότι η αναγραφή του επιδόματος αυτού στον εν λόγω κατάλογο αρκούσε προκειμένου να του δοθεί αυτός ο χαρακτηρισμός.

Εν όψει αυτών των επιχειρημάτων, το Δικαστήριο τονίζει ότι ο εν λόγω κανονισμός 1408/71 θεσπίστηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 42 ΕΚ και ότι πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως του σκοπού που επιδιώκει η διάταξη αυτή, ο οποίος συνίσταται στην εξασφάλιση της πληρέστερης δυνατής ελευθερίας κυκλοφορίας των διακινουμένων εργαζομένων. Η ελεύθερη αυτή κυκλοφορία δεν επηρεάζεται αν, λόγω της ασκήσεως του δικαιώματός τους για ελεύθερη κυκλοφορία, οι εργαζόμενοι έχαναν τα πλεονεκτήματα κοινωνικής ασφάλισης που συνιστούν την αντιπαροχή καταβληθεισών εισφορών. Συνεπώς, οι διατάξεις που προβλέπουν παρεκκλίσεις από την αρχή της εξαγωγιμότητας των παροχών κοινωνικής ασφάλισης πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς. Κατά το Δικαστήριο, αυτό σημαίνει ότι, εκτός της αναγραφής τους στο παράρτημα IIα του κανονισμού 1408/71, οι παροχές αυτές πρέπει να έχουν ειδικό χαρακτήρα και να μη στηρίζονται σε εισφορές.

¹⁷

Παρατίθεται στην υποσημείωση 8, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1).

Το ζήτημα αν η παροχή αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως ειδική έχει ήδη επιλυθεί στην απόφαση *Molenaar* (απόφαση της 5ης Μαρτίου 1998, C-160/96, Συλλογή 1998, σ. I-843), υπό την έννοια ότι συνιστά παροχή ασθενείας. Εξάλλου, το επίδομα στηρίζεται σε εισφορές, δεδομένου ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ του επιδόματος ειδικών φροντίδων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Συνεπώς, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι το επίδομα αυτό πρέπει να καταβάλλεται ασχέτως του κράτους μέλους εντός του οποίου κατοικεί το μη αυτοεξυπηρετούμενο άτομο που πληροί τις λοιπές προϋποθέσεις για τη λήψη αυτού του επιδόματος.

Στην υπόθεση *Fahmi και Esmoris Cerdeiro-Pinedo Amado* (απόφαση της 20ής Μαρτίου 2001, C-33/99, Συλλογή 2001, σ. I-2415), το Δικαστήριο εξέδωσε προδικαστική απόφαση επί της ερμηνείας των άρθρων 39 ΕΚ και 43 ΕΚ του κανονισμού 1408/71¹⁸, του κανονισμού 1612/68¹⁹ και της συμφωνίας συνεργασίας ΕΟΚ-Μαρόκου²⁰. Στην προκειμένη περίπτωση, ο Η. Fahmi, μαροκινής ιθαγένειας, και η Μ. Esmoris Cerdeiro-Pinedo Amado, ισπανικής ιθαγένειας, εργάστηκαν στις Κάτω Χώρες. Περιελθόντες σε κατάσταση ανικανότητας προς εργασία επέστρεψαν για να ζήσουν ο πρώτος στο Μαρόκο και η δεύτερη στην Ισπανία, διατηρώντας το ευεργέτημα μιας αποζημιώσεως λόγω ανικανότητας προς εργασία. Η αποζημίωση αυτή τους εξασφάλιζε, επίσης, το ευεργέτημα των επιδομάτων για συντηρούμενα τέκνα. Εντούτοις, τα επιδόματα αυτά δεν τους χορηγήθηκαν επειδή το τέκνο τους είχε συμπληρώσει ήδη την ηλικία των 18 ετών, κατόπιν αποφάσεως του Ολλανδού

18 Παρατίθεται στην υποσημείωση 8, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ 1983, L 230, σ. 6), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1247/92 του Συμβουλίου, της 30ής Απριλίου 1992 (ΕΕ 1992, L 136, σ. 1).

19 Παρατίθεται στην υποσημείωση 2.

20 Συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και του Βασιλείου του Μαρόκου, η οποία υπογράφηκε στο Rabat στις 27 Απριλίου 1976 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2211/78 του Συμβουλίου, της 26ης Σεπτεμβρίου 1978 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/010, σ. 30).

νομοθέτη να καταργήσει σταδιακά τα επιδόματα αυτά από της ηλικίας αυτής και να τα αντικαταστήσει με χρηματοδότηση σπουδών καταβαλλόμενη απευθείας στους φοιτητές. Με τα ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο ζητούσε να διευκρινιστεί, κατ' ουσίαν, αν οι εφαρμοστέοι αντιστοίχως επί των H. Fahmi και M. Esmoris Cerdeiro-Pinedo Amado κανόνες απέκλειαν την προβολή μιας τέτοιας αρνήσεως.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει, πρώτον, ότι ούτε η Συμφωνία Συνεργασίας ΕΟΚ-Μαρόκου ούτε οι προβληθέντες κοινοτικοί κανόνες αποκλείουν τη λήψη εθνικού μέτρου σταδιακής καταργήσεως ενός επιδόματος για συντηρούμενα τέκνα τα οποία σπουδάζουν και έχουν ηλικία 18 έως 27 ετών, εφόσον, όπως προέβλεπε η νομοθεσία στην υπόθεση της κύριας δίκης, η κατάργηση αυτή γίνεται χωρίς διάκριση λόγω ιθαγένειας. Όσον αφορά την Ισπανίδα υπήκοο, το Δικαστήριο ερμηνεύει τον κανονισμό υπό την έννοια ότι δικαιούχος συντάξεως οφειλόμενης βάσει της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους, ο οποίος κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, δεν μπορεί να επικαλεστεί τον κανονισμό 1408/71 προκειμένου να λάβει, με επιβάρυνση του κράτους από το οποίο λαμβάνει τη σύνταξή του, ένα ευεργέτημα χρηματοδοτήσεως σπουδών. Το ίδιο συμπέρασμα ισχύει και για τον κανονισμό 1612/68 και το άρθρο 39 ΕΚ. Όσον αφορά, ειδικότερα, την τελευταία αυτή διάταξη, το Δικαστήριο κρίνει ότι, για εργαζόμενο ο οποίος έχει παύσει να εργάζεται και έχει επιστρέψει στο κράτος μέλος καταγωγής του στο οποίο κατοικούν και τα τέκνα του, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες εξαρτάται η χρηματοδότηση σπουδών δεν είναι ικανές να εμποδίσουν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας το οποίο έχει ο εργαζόμενος αυτός δυνάμει του άρθρου 39 ΕΚ. Όσον αφορά τον Μαροκινό υπήκοο, το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, όταν τα συντηρούμενα τέκνα του δεν κατοικούν εντός της Κοινότητας, από το γράμμα του άρθρου 41, παράγραφοι 1 και 3, της συμφωνίας συνεργασίας ΕΟΚ-Μαρόκου, το οποίο προβλέπει προϋπόθεση κατοικίας, συνάγεται ότι ούτε ο ίδιος ούτε τα τέκνα του μπορούν να προβάλουν τη διάταξη της εν λόγω συμφωνίας η οποία καθιερώνει την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω

ιθαγένειας σε σχέση με χρηματοδότηση σπουδών όπως αυτή για την οποία πρόκειται στην κύρια δίκη.

Στην υπόθεση *Leclere και Deaconescu* (απόφαση της 31ης Μαΐου 2001, C-43/99, Συλλογή 2001, σ. I-4265), ο G. Leclere, μεθοριακός εργαζόμενος βελγικής ιθαγένειας, καθώς και η σύζυγός του, είχαν διαφωνία με φορέα του Λουξεμβούργου ο οποίος προέβαλε άρνηση χορηγήσεως επιδόματος μητρότητας, γεννήσεως και ανατροφής με το αιτιολογικό ότι οι αιτούντες δεν είχαν την κατοικία τους στο Λουξεμβούργο. Το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία σειράς διατάξεων του κανονισμού 1408/71²¹ και του κανονισμού 1612/68²². Έθεσε, επίσης, το ζήτημα του συμβιβαστού ορισμένων άρθρων και παραρτημάτων του κανονισμού 1408/71 με τα άρθρα 39 ΕΚ και 42 ΕΚ.

Τα ζητήματα κύρους αφορούσαν το συμβιβαστό με τη Συνθήκη διατάξεων του κανονισμού οι οποίες επιτρέπουν την κατ' εξαίρεση επιβολή προϋποθέσεως κατοικίας για τη χορήγηση λουξεμβουργιανών επιδομάτων γεννήσεως και μητρότητας. Το Δικαστήριο έκρινε, κατ' αρχάς, ότι, ενόψει της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει το Συμβούλιο στο πλαίσιο της εφαρμογής των άρθρων 39 ΕΚ και 42 ΕΚ, ο αποκλεισμός των επιδομάτων γεννήσεως από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 δεν θίγει το κύρος αυτών των διατάξεων. Εντούτοις, προσθέτει το Δικαστήριο, ο αποκλεισμός αυτός δεν έχει ως συνέπεια την απαλλαγή των κρατών μελών από την υποχρέωση τηρήσεως άλλων διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, ιδίως του κανονισμού 1612/68. Αντιθέτως, όσον αφορά το επίδομα μητρότητας, το Δικαστήριο έκρινε ότι η υπαγωγή του στο εξαιρετικό σύστημα που προβλέπει το άρθρο 10α του κανονισμού 1408/71, που αφορά τις ειδικές παροχές, τις μη στηριζόμενες σε εισφορές, οι οποίες καταβάλλονται αποκλειστικώς στο έδαφος του κράτους μέλους κατοικίας,

²¹ Παρατίθεται στην υποσημείωση 17.

²² Παρατίθεται στην υποσημείωση 2.

αντιβαίνει στα άρθρα 39 ΕΚ και 42 ΕΚ, εφόσον το επίδομα αυτό δεν συνιστά ειδική παροχή μη στηριζόμενη σε εισφορές.

Όσον αφορά το επίδομα ανατροφής, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν περιλαμβάνεται στα οικογενειακά επιδόματα τα οποία, βάσει του κανονισμού 1408/71, πρέπει να καταβάλλονται στους δικαιούχους συντάξεως γήρατος, οποιοδήποτε και αν είναι το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου κατοικούν, δεδομένου ότι το ύψος αυτού του επιδόματος καθορίζεται ανεξάρτητα από τον αριθμό των ανατρεφόμενων στην ίδια οικία τέκνων και, επομένως, δεν αντιστοιχεί στον ορισμό των «οικογενειακών επιδομάτων» που δίδει ο εν λόγω κανονισμός. Εξ άλλου, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο δικαιούχος συντάξεως αναπηρίας ο οποίος κατοικεί σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο που καταβάλλει τη σύνταξή του δεν αποτελεί εργαζόμενο υπό την έννοια του κανονισμού 1612/68 και αποκτά τα δικαιώματα που σχετίζονται με την ιδιότητα αυτή μόνον όσον αφορά την προηγούμενη επαγγελματική δραστηριότητά του. Η ερμηνεία αυτή προκύπτει από το γεγονός ότι το άρθρο 39 ΕΚ και ο κανονισμός 1612/68 προστατεύουν τον πρώην εργαζόμενο έναντι κάθε δυσμενούς διακρίσεως επηρεάζοντας τα δικαιώματα που απέκτησε λόγω της παλαιάς σχέσεως εργασίας, αλλά, δεδομένου ότι δεν απασχολείται πλέον στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας, δεν μπορεί υπό την ιδιότητα αυτή να αξιώσει την απόκτηση νέων δικαιωμάτων που δεν έχουν σχέση με την προηγούμενη επαγγελματική δραστηριότητά του.

Η υπόθεση *Khalil* κλπ (απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2001, C-95/99 έως C-98/99 και C-180/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή) αφορούσε τα δικαιώματα πολλών απατρίδων και προσφύγων ή των συζύγων τους για τη λήψη οικογενειακών επιδομάτων και επιδόματος ανατροφής τέκνου στη Γερμανία. Κατά τη διάρκεια ορισμένης περιόδου η Γερμανική Κυβέρνηση περιόρισε τη χορήγηση αυτών των επιδομάτων σε εκείνους μόνον τους αλλοδαπούς οι οποίοι είχαν στην κατοχή τους δελτίο διαμονής ή άδεια διαμονής, έτσι ώστε τα επιδόματα αυτά να παύσουν να χορηγούνται στους εν λόγω απάτριδες και πρόσφυγες. Οι ανωτέρω επικαλέστηκαν ενώπιον του γερμανικού δικαστηρίου τα άρθρα 2 και

3 του κανονισμού 1408/71²³. Στο πλαίσιο αυτό, το Bundessozialgericht (Γερμανία) υπέβαλε στο Δικαστήριο δύο ερωτήματα κοινοτικού δικαίου. Με το πρώτο του ερώτημα το εθνικό δικαστήριο ερωτούσε αν ο κανονισμός 1408/71 έχει εφαρμογή επί των απατρίδων και προσφύγων στην περίπτωση που αυτοί δεν έχουν δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο ζητούσε από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν ο εν λόγω κανονισμός έχει εφαρμογή στην περίπτωση κατά την οποία οι απάτριδες και οι πρόσφυγες για τους οποίους επρόκειτο μετανάστευσαν σε κράτος μέλος απευθείας από τρίτη χώρα, χωρίς να έχουν διακινηθεί εντός της Κοινότητας.

Το Δικαστήριο ερμήνευσε το πρώτο ερώτημα υπό την έννοια ότι αμφισβητεί το κύρος της υπαγωγής των απατρίδων και των προσφύγων στο πεδίο προσωπικής εφαρμογής του κανονισμού 1408/71. Υπογράμμισε ότι το ζήτημα αυτό πρέπει να εξεταστεί κατά τον χρόνο υπαγωγής των ανωτέρω στον εν λόγω κανονισμό, δηλαδή κατά το έτος 1971, οπότε η νομική βάση του κανονισμού ήταν το άρθρο 7 της Συνθήκης ΕΟΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 12 ΕΚ) και το άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΟΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 42 ΕΚ). Εξετάζοντας το διεθνές πλαίσιο κατά τον χρόνο αυτής της υπαγωγής, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι τα κράτη μέλη ανέλαβαν, σε διεθνές επίπεδο, την υποχρέωση να υπαγάγουν τους απάτριδες και τους πρόσφυγες στις ευεργετικές διατάξεις περί κοινωνικής ασφαλίσεως, υπό τις προβλεπόμενες για τους υπηκόους άλλων κρατών προϋποθέσεις. Η υπαγωγή των απατρίδων και των προσφύγων στο πεδίο προσωπικής εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού απλώς επαναλαμβάνει το περιεχόμενο κανόνων του διεθνούς δικαίου. Κατά το Δικαστήριο, το άρθρο 42 ΕΚ προβλέπει την προσφυγή στην τεχνική μέθοδο του συντονισμού των εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως. Στο πλαίσιο αυτού του συντονισμού, το Συμβούλιο μπορούσε να χρησιμοποιήσει τη διάταξη αυτή προκειμένου να λάβει υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις των κρατών, περιλαμβάνοντας τους απάτριδες

²³

Παρατίθεται στην υποσημείωση 8.

και τους πρόσφυγες στο πεδίο προσωπικής εφαρμογής του κανονισμού. Συνεπώς, αυτή η υπαγωγή είναι έγκυρη.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «οι εργαζόμενοι που είναι απάτριδες ή πρόσφυγες διαμένοντες στο έδαφος ενός των κρατών μελών, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, δεν μπορούν να επικαλούνται τα αναγνωριζόμενα με τον κανονισμό 1408/71 δικαιώματα οσάκις τελούν σε κατάσταση, όλα τα στοιχεία της οποίας περιορίζονται στο εσωτερικό ενός και μόνον κράτους μέλους» (σκέψη 72). Το Δικαστήριο ερμηνεύει τον κανονισμό υπό το πρίσμα του άρθρου 42 ΕΚ, το οποίο συνιστά το έρεισμα για την υπαγωγή των προσφύγων και απατρίδων στο πεδίο προσωπικής εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού. Κατά το Δικαστήριο, από το άρθρο 42 ΕΚ και τη σχετική με τον κανονισμό 1408/71 νομολογία προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός αποτελεί όργανο συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών και ότι δεν εφαρμόζεται επί δραστηριοτήτων οι οποίες δεν εμφανίζουν κανένα συνδετικό στοιχείο με οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες στο κοινοτικό δίκαιο καταστάσεις των οποίων όλα τα ασκούντα επιρροή στοιχεία περιορίζονται στο εσωτερικό ενός και μόνο κράτους μέλους.

12.3. Στην υπόθεση *Lange* (απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2001, C-350/99, Συλλογή 2001, σ. I-1061), το Δικαστήριο ερμήνευσε ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 91/533²⁴, σχετικά με την υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σχέση εργασίας. Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς σχετικής με το κύρος της απολύσεως του W. Lange με το αιτιολογικό ότι προέβαλλε άρνηση πραγματοποιήσεως υπερωριών. Το Δικαστήριο ερμήνευσε την οδηγία υπό την έννοια ότι ο εργοδότης υποχρεούται να ενημερώνει τον μισθωτό για την ύπαρξη όρου δυνάμει του οποίου ο εργαζόμενος αυτός υποχρεούται να παρέχει υπερωριακή εργασία

²⁴

Οδηγία 91/533/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Οκτωβρίου 1991, σχετικά με την υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σύμβαση ή τη σχέση εργασίας (ΕΕ 1991, L 288, σ. 32).

εφόσον απλώς κληθεί προς τούτο από τον εργοδότη. Η πληροφορία αυτή μπορεί να γίνεται και με απλή παραπομπή στις νομοθετικές, κανονιστικές, διοικητικές ή καταστατικές διατάξεις ή τις συλλογικές συμβάσεις που ρυθμίζουν τα οικεία θέματα. Κατά το Δικαστήριο, καμία διάταξη της οδηγίας δεν επιβάλλει να θεωρείται ως μη ισχύον ένα ουσιώδες στοιχείο της συμβάσεως ή της σχέσεως εργασίας το οποίο δεν μνημονεύθηκε στο έγγραφο που παραδόθηκε στον εργαζόμενο ή δεν μνημονεύθηκε σε αυτό με επαρκή ακρίβεια. Τέλος, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η οδηγία δεν επιβάλλει στον εθνικό δικαστή ούτε του απαγορεύει να εφαρμόζει, στο πλαίσιο της εν λόγω οδηγίας, τις αρχές του εθνικού δικαίου κατά τις οποίες συνάγεται τεκμήριο ότι δεν υφίσταται απόδειξη στην περίπτωση που ένας διάδικος δεν έχει εκπληρώσει την εκ του νόμου προβλεπόμενη υποχρέωση ενημερώσεως.

Στην υπόθεση *BECTU* (απόφαση της 26ης Ιουνίου 2001, C-173/99, Συλλογή 2001, σ. I-4881), ένα αγγλικό δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 7 της οδηγίας 93/104²⁵, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας. Το κύριο ερώτημα ήταν αν η οδηγία αυτή επιτρέπει σε κράτος μέλος να εξαρτά την κτήση του δικαιώματος ετήσιας αδείας μετ' αποδοχών από την προϋπόθεση να έχει συμπληρώσει μια ελάχιστη περίοδο δεκατριών εβδομάδων απασχολήσεως άνευ διακοπής στον ίδιο εργοδότη.

Το Δικαστήριο απάντησε αρνητικά στο ερώτημα αυτό, κατόπιν λεπτομερούς εξετάσεως του πλαισίου και του σκοπού της οδηγίας. Υπογράμμισε ιδίως ότι «το δικαίωμα για ετήσια άδεια κάθε εργαζομένου πρέπει να θεωρηθεί ιδιαίτερης σημασίας αρχή του κοινοτικού κοινωνικού δικαίου από την οποία δεν χωρεί εξαίρεση, και της οποίας η εφαρμογή από τις αρμόδιες εθνικές αρχές μπορεί να γίνεται μόνον εντός των ορίων που θέτει ρητώς η ίδια η οδηγία 93/104» (σκέψη 43).

²⁵

Οδηγία 93/104/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1993, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ 1993, L 307, σ. 18).

13. Στον τομέα του δικαίου των εξωτερικών σχέσεων της Κοινότητας, αναφέρεται η γνωμοδότηση 2/00 (13.1), ορισμένα ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία συμφωνιών συνθέσεως (13.2), καθώς και μία απόφαση σχετική με την ερμηνεία της συμφωνίας TRIPs (13.3).

13.1. Η γνωμοδότηση 2/00 (γνωμοδότηση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή) αφορούσε το Πρωτόκολλο της Καρθαγένης για την πρόληψη των προερχόμενων από τη βιοτεχνολογία κινδύνων, διεθνή συμφωνία η οποία καταρτίστηκε στο πλαίσιο της συμβάσεως για τη βιολογική ποικιλομορφία, υπογραφείσα στις 5 Ιουνίου 1992 από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, κατά τη Συνδιάσκεψη του Ρίο ντε Τζανέιρο, τη γνωστή ως «Σύννοδο της Γης». Η αίτηση της Επιτροπής για την έκδοση γνωμοδοτήσεως αφορούσε τη διευκρίνιση του ζητήματος αν η αρμοδιότητα της Κοινότητας προς έγκριση αυτού του Πρωτοκόλλου έπρεπε να στηριχθεί στα άρθρα 133 ΕΚ, περί κοινής εμπορικής πολιτικής, και 174, παράγραφος 4, ΕΚ, περί περιβάλλοντος, καθώς και αν η αρμοδιότητα των κρατών μελών έχει δευτερεύοντα χαρακτήρα σε σχέση με την υπερισχύουσα αρμοδιότητα της Κοινότητας.

Ορισμένες κυβερνήσεις καθώς και το Συμβούλιο αμφισβητούσαν το παραδεκτό της αιτήσεως με το αιτιολογικό ότι αυτή δεν αφορούσε ούτε το συμβιβαστό του Πρωτοκόλλου με τη Συνθήκη ούτε την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ Κοινότητας και κρατών μελών σε σχέση με το εν λόγω Πρωτόκολλο. Εντούτοις, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι «η επιλογή της προσήκουσας νομικής βάσεως ενέχει σπουδαιότητα συνταγματικού χαρακτήρα», διότι, «εφόσον η Κοινότητα διαθέτει μόνο κατά παραχώρηση αρμοδιότητες, πρέπει να συνδέσει το πρωτόκολλο με διάταξη της Συνθήκης η οποία την εξουσιοδοτεί να εγκρίνει τέτοια πράξη» (σκέψη 5). Η χρησιμοποίηση εσφαλμένης νομικής βάσεως θα μπορούσε να καταστήσει ανίσχυρη την πράξη περί συνάψεως της συμφωνίας, με αποτέλεσμα τη δημιουργία περιπλοκών τις οποίες ακριβώς έχει ως στόχο να προλαμβάνει η εξαιρετική διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 300, παράγραφος 6, ΕΚ. Αντιθέτως, η διαδικασία αυτή του

προηγούμενου ελέγχου δεν αποσκοπεί στη διευθέτηση των δυσχερειών που συνδέονται με την εφαρμογή της υπό μελέτη συμφωνίας, η οποία εμπίπτει στις συντρέχουσες αρμοδιότητες της Κοινότητας και των κρατών μελών. Συνεπώς, το Δικαστήριο κρίνει παραδεκτή την αίτηση για την έκδοση γνωμοδοτήσεως μόνον καθόσον αναφέρεται στο κατά πόσο το πρωτόκολλο εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας ή σε συντρέχουσα αρμοδιότητα της Κοινότητας και των κρατών μελών.

Επί της ουσίας, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αρμοδιότητα για τη σύναψη του πρωτοκόλλου της Καρθαγένης αποτελεί συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της. Απορρίπτει το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το πρωτόκολλο εμπίπτει, ουσιωδώς, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 133 ΕΚ και, για ορισμένα ειδικότερα ζητήματα, στο άρθρο 174 ΕΚ. Η συλλογιστική του Δικαστηρίου στηρίχθηκε στην πάγια νομολογία περί νομικής βάσεως. Ενόψει του πλαισίου, του σκοπού και του περιεχομένου του πρωτοκόλλου, το Δικαστήριο κρίνει ότι «ο σκοπός ή η κύρια συνιστώσα του εν λόγω πρωτοκόλλου είναι η προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας έναντι των αρνητικών επιπτώσεων που θα μπορούσαν να προέρχονται από δραστηριότητες συνεπαγόμενες τον χειρισμό των [ζώντων τροποποιημένων οργανισμών], και ειδικότερα από τις διασυννοριακές διακινήσεις αυτών» (σκέψη 34). Από την εκτίμηση αυτή καθώς και από άλλες εκτιμήσεις σχετικές, ιδίως, με το γεγονός ότι το πρωτόκολλο αποτελεί συμφωνία που αποσκοπεί κυρίως στην πρόληψη των βιοτεχνολογικών κινδύνων και όχι στην προώθηση, τη διευκόλυνση ή τη διαχείριση εμπορικών συναλλαγών, οδηγούν το Δικαστήριο στο συμπέρασμα ότι «η σύναψη του πρωτοκόλλου, εξ ονόματος της Κοινότητας, πρέπει να στηρίζεται σε ενιαία νομική βάση, ειδική για την πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος» (σκέψη 42).

13.2. Στις υποθέσεις *Gloszczuk, Barkoci και Malik*, και *Kondova* (αποφάσεις της 27ης Σεπτεμβρίου 2001, αντιστοίχως C-63/99, C-257/99 και C-235/99, Συλλογή 2001, σ. I-6369, Συλλογή 2001, σ. I-6557, και Συλλογή 2001, σ. I-6427), το Δικαστήριο ερμήνευσε διατάξεις ταυτόσημου περιεχομένου σχετικές με το δικαίωμα εγκαταστάσεως που προβλέπουν οι ευρωπαϊκές συμφωνίες

συνδέσεως μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, αφετέρου²⁶. Δεδομένου ότι τα παρασχεθέντα από το Δικαστήριο ερμηνευτικά στοιχεία είναι ουσιαστικώς όμοια και στις τρεις υποθέσεις, οι αναφορές που ακολουθούν αφορούν την απόφαση *Gloszczuk*.

Το Δικαστήριο αναγνωρίζει, κατ' αρχάς, άμεσο αποτέλεσμα στις διατάξεις της συμφωνίας συνδέσεως οι οποίες επιβάλλουν στα κράτη μέλη την απαγόρευση διακρίσεων λόγω ιθαγενείας εις βάρος Πολωνών υπηκόων που επιθυμούν να ασκήσουν στο έδαφος των κρατών αυτών οικονομικές δραστηριότητες ως αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι, διότι οι διατάξεις αυτές θεσπίζουν συγκεκριμένη και ανεπιφύλακτη αρχή, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ικανοποιητικά, ώστε να εφαρμοστεί από τον εθνικό δικαστή, και είναι, επομένως, ικανή να διέπει τη νομική κατάσταση των ιδιωτών. Το άμεσο αποτέλεσμα συνεπάγεται ότι οι ιδιώτες μπορούν να επικαλεστούν τις διατάξεις αυτές ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους υποδοχής. Εντούτοις, το άμεσο αυτό αποτέλεσμα δεν εμποδίζει την εκ μέρους των αρχών του κράτους υποδοχής εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας της σχετικής με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση. Στη συνέχεια, το Δικαστήριο

26

Ευρωπαϊκή Συμφωνία για την εγκαθίδρυση συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Πολωνίας, αφετέρου, συναφθείσας και εγκριθείσας, εξ ονόματος της Κοινότητας, με την απόφαση 93/743/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΚ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1993 (ΕΕ 1993, L 348, σ. 1)· Ευρωπαϊκή Συμφωνία για την εγκαθίδρυση συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Τσεχικής Δημοκρατίας, αφετέρου, συναφθείσας και εγκριθείσας, εξ ονόματος της Κοινότητας, με την απόφαση 94/910/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ 1994, L 360, σ. 1)· Ευρωπαϊκή Συμφωνία για την εγκαθίδρυση συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, αφετέρου, συναφθείσας και εγκριθείσας, εξ ονόματος της Κοινότητας, με την απόφαση 94/908/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ 1994, L 358, σ. 1).

διαπιστώνει ότι το δικαίωμα εγκαταστάσεως που θεσπίζουν οι εν λόγω συμφωνίες προϋποθέτει την ύπαρξη δικαιώματος εισόδου και παραμονής στο κράτος μέλος υποδοχής. Εντούτοις, η ερμηνεία του δικαιώματος εγκαταστάσεως στο κοινοτικό δίκαιο δεν μπορεί να επεκταθεί στις ομοειδείς διατάξεις των συμφωνιών συνδέσεως οι οποίες υπηρετούν μικρότερης εμβέλειας σκοπό από εκείνον της Συνθήκης ΕΚ. Στο πλαίσιο της συμφωνίας συνδέσεως, το δικαίωμα εγκαταστάσεως δεν αποτελεί απόλυτου χαρακτήρα προνόμιο, καθότι η άσκησή του μπορεί να περιοριστεί από τη νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής τη σχετική με την είσοδο, την παραμονή και την εγκατάσταση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εξουδετερώνονται ούτε περιορίζονται τα οφέλη που απορρέουν για τη Δημοκρατία της Πολωνίας από την εν λόγω συμφωνία. Τέλος, το Δικαστήριο εξετάζει αν οι περιορισμοί του δικαιώματος εγκαταστάσεως συμβιβάζονται με την προϋπόθεση αυτή. Το Δικαστήριο κρίνει, σχετικώς, σύμφωνο με τις συμφωνίες συνδέσεως σύστημα προηγούμενου ελέγχου που εξαρτά τη χορήγηση άδειας εισόδου και παραμονής από την προϋπόθεση ότι ο αιτών αποδεικνύει ότι έχει πραγματικά την πρόθεση να αναλάβει μη μισθωτή δραστηριότητα, χωρίς ταυτόχρονη άσκηση μισθωτής εργασίας ή τη συνδρομή δημοσίου ταμείου, και ότι διαθέτει εξ αρχής αρκετά χρήματα και έχει εύλογες πιθανότητες επιτυχίας. Η συμφωνία συνδέσεως δεν αποκλείει τη δυνατότητα κράτους μέλους να απορρίψει αίτηση εγκαταστάσεως που υπέβαλε Πολωνός υπήκοος, βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 3, της εν λόγω συμφωνίας, για τον μοναδικό λόγο ότι ο εν λόγω Πολωνός υπήκοος παρέμενε παρανόμως στο κράτος αυτό, κατόπιν υποβολής ψευδών δηλώσεων με σκοπό τη λήψη αρχικής αδειάς εισόδου στο εν λόγω κράτος μέλος ή εξ αιτίας μη τηρήσεως προϋποθέσεων για τη χορήγηση αυτής της αδειάς. Συνεπώς, το κράτος υποδοχής μπορεί να απαιτεί από τον υπήκοο αυτό να υποβάλει νομοτύπως νέα αίτηση εγκαταστάσεως στις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής ή άλλου κράτους.

Στην υπόθεση *Jany κλπ* (απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2001, C-268/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), επρόκειτο για το δικαίωμα εγκαταστάσεως Πολωνών και Τσέχων υπηκόων. Οι ολλανδικές αρχές αρνήθηκαν να τους χορηγήσουν άδεια διαμονής προκειμένου να εργαστούν ως μη μισθωτές ιερόδουλες. Όσον

αφορά τη γενική ερμηνεία (άμεσο αποτέλεσμα, όρια κ.λπ.) των σχετικών διατάξεων των συμφωνιών συνδέσεως μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Πολωνίας καθώς και της Τσεχικής Δημοκρατίας, αφετέρου, το Δικαστήριο παραπέμπει στην υπόθεση *Gloszczuk*. Στη συνέχεια τίθεται το ζήτημα αν η δραστηριότητα του μισθωτού εταιρισμού εμπίπτει στην έννοια των «οικονομικών δραστηριοτήτων [που ασκούν πρόσωπα] ως μη μισθωτοί».

Το Δικαστήριο τονίζει ότι η έννοια αυτή έχει την ίδια σημασία και το ίδιο περιεχόμενο με τον όρο «μη μισθωτές δραστηριότητες» του άρθρου 43 ΕΚ. Η δραστηριότητα του εταιρισμού, ασκούμενη ως μη μισθωτή δραστηριότητα, εμπίπτει στο πεδίο ουσιαστικής εφαρμογής του δικαιώματος εγκαταστάσεως, όπως αυτό προβλέπεται στις ανωτέρω συμφωνίες συνδέσεως και στην ίδια τη Συνθήκη ΕΚ.

Εξ άλλου, όσον αφορά τους πιθανούς περιορισμούς που μπορεί να επιβάλει ένα κράτος μέλος, λόγω της ιδιομορφίας της δραστηριότητας του εταιρισμού, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο εταιρισμός εμπίπτει στις οικονομικές δραστηριότητες που ασκούνται από μη μισθωτούς, εφόσον αποδεικνύεται ότι ασκείται εκ μέρους του παρέχοντος την υπηρεσία πέραν οποιασδήποτε σχέσεως υποταγής, όσον αφορά την επιλογή αυτής της δραστηριότητας, τους όρους εργασίας και την αμοιβή, υπό την ίδια ευθύνη του ενδιαφερομένου και έναντι αμοιβής που του καταβάλλεται πλήρως και απευθείας.

Προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό, το Δικαστήριο απέρριψε επιχείρημα που προέβαλε το αιτούν δικαστήριο αναφορικά με τη δυνατότητα περιορισμού της εφαρμογής των συμφωνιών συνδέσεως, λόγω του ανήθικου χαρακτήρα της δραστηριότητας του εταιρισμού. Το Δικαστήριο στηρίζεται στη νομολογία του (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 1991, C-159/90, *Society for the Protection of Unborn Children Ireland*, Συλλογή 1991, σ. I-4685) τονίζοντας ότι «δεν απόκειται σ' αυτό να υποκαταστήσει τους νομοθέτες των κρατών μελών στα οποία η δραστηριότητα αυτή ασκείται νομίμως» (σκέψη 56). Ο εταιρισμός, συνεχίζει το Δικαστήριο, «όχι μόνο δεν απαγορεύεται σε όλα τα κράτη μέλη,

αλλά γίνεται ανεκτός και μάλιστα αντικείμενο ρυθμίσεων στα περισσότερα από τα κράτη μέλη, ιδίως στο κράτος μέλος το οποίο αφορά η υπόθεση στην κύρια δίκη» (σκέψη 57). Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών δεν μπορεί να εφαρμόσει την παρέκκλιση για λόγους δημοσίας τάξεως που προβλέπουν οι εν λόγω συμφωνίες συνδέσεως, διότι η παρέκκλιση αυτή εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι το κράτος που την επικαλείται έχει λάβει πραγματικά μέτρα ελέγχου και καταστολής αυτού του τύπου δραστηριοτήτων ασκουμένων από τους δικούς του υπηκόους.

13.3. Στην υπόθεση *Schieving-Nijstad* κ.λπ. (απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2001, C-89/99, Συλλογή 2001, σ. I-5851), το Δικαστήριο επιβεβαίωσε τη νομολογία του (αποφάσεις της 16ης Ιουνίου 1998, C-53/96, *Hermès*, Συλλογή 1998, σ. I-3603, και της 14ης Δεκεμβρίου 2000, C-300/98 και C-392/98, *Dior* κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-11307) τη σχετική με το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs, η οποία έχει προσαρτηθεί ως παράρτημα 1 Γ στη Συμφωνία ΠΟΕ. Το άρθρο αυτό συνιστά δικονομικού χαρακτήρα διάταξη, για την προσωρινή ένδικη προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, η οποία πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή από τα κοινοτικά και εθνικά δικαστήρια δυνάμει υποχρεώσεων που ανέλαβε τόσο η Κοινότητα όσο και τα κράτη μέλη. Όπως και στην προαναφερθείσα απόφαση *Dior* κ.λπ., το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η εν λόγω δικονομική διάταξη του TRIPs δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα. Εντούτοις, όταν οι δικαστικές αρχές καλούνται να εφαρμόσουν ημεδαπούς κανόνες για να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα προκειμένου να προστατευθούν δικαιώματα επί προϊόντων της διανοίας εμπίπτοντα στον τομέα όπου η Συμφωνία TRIPs έχει εφαρμογή και όπου η Κοινότητα έχει ήδη νομοθετήσει, οφείλουν να το πράττουν, στο μέτρο του δυνατού, υπό το πρίσμα του κειμένου και του σκοπού του άρθρου 50, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ισορροπία μεταξύ των αντίρροπων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του κατόχου δικαιωμάτων επί προϊόντων της διανοίας και εκείνων του καθού.

14. Στον τομέα του περιβάλλοντος, πρέπει να αναφερθεί η υπόθεση *DaimlerChrysler* (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, C-324/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή). Η

υπόθεση αφορούσε την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 259/93²⁷, σχετικού με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων εντός της Κοινότητας. Στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της DaimlerChrysler και του ομόσπονδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης), το Bundesverwaltungsgericht (Γερμανία) υπέβαλε σειρά προδικαστικών ερωτημάτων που αφορούσαν τη συμφωνία με το κοινοτικό δίκαιο διατάγματος του εν λόγω ομόσπονδου κράτους το οποίο εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν του προαναφερθέντος κανονισμού. Το διάταγμα αυτό είχε εκδοθεί βάσει διατάξεως του κανονισμού 259/93 η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, γενικά μέτρα απαγορεύσεως της εξαγωγής αποβλήτων προς διάθεση. Η διάταξη αυτή προβλέπει, επίσης, ότι τα απαγορευτικά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται «σύμφωνα με τη Συνθήκη».

Το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε αρχικώς το ερώτημα αν η έκφραση αυτή σημαίνει ότι πρέπει να εξετάζεται αν η απαγόρευση είναι σύμφωνη με το πρωτογενές δίκαιο και, ιδίως, με τα άρθρα 28 ΕΚ έως 30 ΕΚ. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει, σχετικώς, ότι το εθνικό δικαστήριο δεν αμφισβήτησε το κύρος του άρθρου 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού σε σχέση με τα άρθρα 28 ΕΚ έως 30 ΕΚ. Υπενθυμίζει τη νομολογία κατά την οποία «όταν ένα ζήτημα ρυθμίζεται κατά τρόπο εναρμονισμένο σε κοινοτικό επίπεδο, κάθε σχετικό εθνικό μέτρο πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα των διατάξεων της οδηγίας περί εναρμονίσεως και όχι των άρθρων [28 ΕΚ έως 30 ΕΚ]» (σκέψη 32, όπου γίνεται παραπομπή στην απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 1993, C-37/92, *Vanacker και Lesage*, Συλλογή 1993, σ. I-4947, σκέψη 9). Το Δικαστήριο προβαίνει, στη συνέχεια, σε λεπτομερή εξέταση του κανονισμού 259/93 και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ρυθμίζει κατά τρόπο εναρμονισμένο το ζήτημα της μεταφοράς αποβλήτων και ότι, κατά συνέπεια, τα εθνικά μέτρα πρέπει να ερμηνευθούν υπό το πρίσμα των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού και όχι των άρθρων 28 ΕΚ

²⁷ Κανονισμός (ΕΟΚ) 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδό τους (ΕΕ 1993, L 30, σ. 1).

έως 30 ΕΚ. Εξάλλου, η έκφραση «σύμφωνα με τη Συνθήκη» πρέπει να ερμηνευθεί «υπό την έννοια ότι τα οικεία μέτρα πρέπει, εκτός από το να συνάδουν προς τον κανονισμό, να τηρούν επίσης τις γενικές αρχές ή τους κανόνες της Συνθήκης, τους οποίους δεν αφορά άμεσα η νομοθεσία για τις μεταφορές αποβλήτων» (σκέψη 45).

Με τα υπόλοιπα ερωτήματά του, το αιτούν δικαστήριο έθετε στο Δικαστήριο το ζήτημα του συμβιβαστού ορισμένων πτυχών της γερμανικής κανονιστικής ρυθμίσεως περί διαθέσεως αποβλήτων με τον κανονισμό 259/93. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο κανονισμός αυτός δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος, το οποίο θέσπισε ρύθμιση επιβάλλουσα υποχρέωση προσφοράς σε αρμόδιο οργανισμό των προς διάθεση αποβλήτων, να ορίζει ότι η ενδεχόμενη μεταφορά τους προς εγκαταστάσεις επεξεργασίας ευρισκόμενες σε άλλα κράτη μέλη επιτρέπεται μόνον υπό τον όρον ότι η σκοπούμενη διάθεση πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η περιβαλλοντική νομοθεσία του κράτους προελεύσεως. Ομοίως, ο εν λόγω κανονισμός απαγορεύει σε κράτος μέλος να εφαρμόζει στις μεταφορές τέτοιων αποβλήτων διαδικασία – σχετική με την κοινοποίηση, την προσφορά και τον προορισμό των αποβλήτων – ίδια και χωριστή διαδικασία από αυτή που προβλέπει ο κανονισμός.

15. Στον τομέα της πολιτικής των μεταφορών, πρέπει να αναφερθούν οι υποθέσεις *Ιταλία κατά Επιτροπής και Analir*.

Στην υπόθεση *Ιταλία κατά Επιτροπής* (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2001, C-361/98, Συλλογή 2001, σ. I-385), το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως που άσκησε η Ιταλική Κυβέρνηση κατά αποφάσεως που εξέδωσε η Επιτροπή κατ'εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) 2408/92²⁸. Η προσβαλλόμενη απόφαση απαγόρευε στην Ιταλική Δημοκρατία να εφαρμόσει

28

Κανονισμός (ΕΟΚ) 2408/92 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1992, για την πρόσβαση των κοινοτικών αερομεταφορέων σε δρομολόγια ενδοκοινοτικών αεροπορικών γραμμών (ΕΕ 1992, L 240, σ. 8).

ορισμένους κανόνες κατανομής της κυκλοφορίας μεταξύ των αεροδρομίων του Μιλάνου, Μαλπένσα και Λινάτε, με το αιτιολογικό ότι είχαν ως συνέπεια διακρίσεις υπέρ της Alitalia. Ήταν επίσης αντίθετοι στην αρχή της αναλογικότητας. Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστήριζε ότι η Επιτροπή υπερέβη τα όρια της εξουσίας που της παρέχει ο κανονισμός 2408/92. Ο εν λόγω κανονισμός αφορούσε μόνο την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας του αερομεταφορέα, ενώ η απόφαση στηρίζεται στην αρχή της αναλογικότητας.

Στην απόφασή του το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι για την ερμηνεία διατάξεως του κοινοτικού δικαίου, πρέπει «να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και τα συμφραζόμενά της και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος» (σκέψη 31). Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 2408/92 προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός έχει σκοπό να καθορίσει στον τομέα της εναέριας κυκλοφορίας τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών που θεσπίζει η Συνθήκη. Διαπιστώνει ότι τα ιταλικά μέτρα που η Επιτροπή έκρινε ασυμβίβαστα με τον εν λόγω κανονισμό συνιστούν περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι, για να μπορέσουν να επιτραπούν, σε σχέση με τον εν λόγω κανονισμό, οι περιορισμοί αυτοί πρέπει να είναι ανάλογοι με τον σκοπό για τον οποίο επιβλήθηκαν. Κατά συνέπεια, ορθώς η Επιτροπή εξέτασε την αναλογικότητα των ιταλικών μέτρων, καθώς και την ικανότητά τους να διασφαλίσουν την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

Η υπόθεση *Analir κλπ* (απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2001, C-205/99, Συλλογή 2001, σ. I-1271) αφορούσε την εφαρμογή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών μέσω θαλάσσιου καμποτάζ. Στη συγκεκριμένη υπόθεση το Tribunal Supremo (Ισπανία) υπέβαλε τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς

την ερμηνεία σειράς άρθρων του κανονισμού (ΕΟΚ) 3577/92²⁹, περί εφαρμογής της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στον τομέα των θαλασσιών μεταφορών στο εσωτερικό των κρατών μελών. Τα ερωτήματα υποβλήθηκαν το πλαίσιο σειράς προσφυγών που άσκησαν ισπανικές επιχειρήσεις θαλασσιών μεταφορών, και με τις οποίες ζητούσαν ακύρωση της ισπανικής κανονιστικής ρυθμίσεως περί τακτικών θαλάσσιων ενδομεταφορών και θαλάσσιων μεταφορών δημοσίου συμφέροντος, με το αιτιολογικό ότι ήταν αντίθετες προς την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

Με το πρώτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτούσε αν η υπαγωγή των θαλάσσιων ενδομεταφορών με τα νησιά στην υποχρέωση προηγούμενης διοικητικής άδειας συμβιβάζεται με τον κανονισμό 3577/92. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι σκοπός του κανονισμού είναι η εφαρμογή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλάσσιων ενδομεταφορών. Υπενθυμίζει τη νομολογία του τη σχετική με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και συμπεραίνει ότι το σύστημα προηγούμενης άδειας συνιστά περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας. Εν τούτοις, ο περιορισμός αυτός μπορεί να δικαιολογηθεί ως μέσο επιβολής υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας, υπό την προϋπόθεση ότι το σύστημα αυτό προηγούμενης άδειας πληροί ορισμένες προϋποθέσεις: i) μπορεί να αποδειχθεί ότι υπάρχει πραγματική ανάγκη δημόσιας υπηρεσίας λόγω της ανεπάρκειας των υπηρεσιών τακτικών μεταφορών σε κατάσταση ελεύθερου ανταγωνισμού· ii) αποδεικνύεται επίσης ότι το σύστημα προηγούμενων διοικητικών αδειών είναι αναγκαίο και ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό· iii) ένα τέτοιο σύστημα στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, μη εισάγοντα διακρίσεις και εκ των προτέρων γνωστά στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Με την απάντησή του στο δεύτερο ερώτημα το Δικαστήριο κρίνει ότι ο εν λόγω κανονισμός δεν αντιτίθεται στην εξουσία κράτους μέλους να περιλαμβάνει στις προϋποθέσεις χορηγήσεως και διατηρήσεως της

29

Κανονισμός (ΕΟΚ) 3577/92 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 1992, για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών (θαλάσσιες ενδομεταφορές-καμποτάζ) (ΕΕ 1992, L 364, σ. 7).

προηγούμενης διοικητικής άδειας μία προϋπόθεση επιτρέπущα να εκτιμάται η φερεγγυότητα κοινοτικού πλοιοκτήτη, όπως η απαίτηση ότι αυτός πρέπει να έχει ενημερότητα στην πληρωμή των φορολογικών του οφειλών ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον η προϋπόθεση αυτή εφαρμόζεται επί βάσεως αποκλείουσας τις δυσμενείς διακρίσεις. Στο πλαίσιο του τρίτου ερωτήματος, το Δικαστήριο ερμηνεύει το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, υπό την έννοια ότι επιτρέπει σε κράτος μέλος, για την ίδια γραμμή ή την ίδια θαλάσσια διαδρομή, να επιβάλλει υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις και να συνάπτει ταυτοχρόνως με άλλες επιχειρήσεις συμβάσεις αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι υπάρχει πραγματική ανάγκη δημόσιας υπηρεσίας και στο μέτρο που η ταυτόχρονη αυτή εφαρμογή γίνεται επί βάσεως η οποία αποκλείει τις δυσμενείς διακρίσεις και δικαιολογείται σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό δημοσίου συμφέροντος.

16. Στον φορολογικό τομέα, από την πάντοτε πλούσια νομολογία περί φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) αξίζει να σημειωθεί η υπόθεση *Primbak*. Στην υπόθεση αυτή (απόφαση της 15 Μαΐου 2001, C-34/99, Συλλογή 2001, σ. I-3833), το Δικαστήριο ερμήνευσε τις διατάξεις της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ³⁰ τις σχετικές με τη βάση επιβολής του φόρου. Στην υπόθεση αυτή έμπορος λιανικής πωλήσεως διέθετε εμπορεύματα με άτοκη πίστωση, την οποία χορηγούσε στον αγοραστή πρόσωπο διαφορετικό από τον πωλητή. Στη συνέχεια, η εταιρία χρηματοδοτήσεως κατέβαλλε στον πωλητή ποσό μικρότερο από την τιμή του εμπορεύματος, η δε διαφορά αυτή συνιστούσε την αντιπαροχή για τη χορήγηση της πιστώσεως. Ο καταναλωτής δεν ετηρείτο ενήμερος αυτής της χρηματοπιστωτικής πράξεως, η οποία εσυνάπτετο εν αγνοία του. Το νομικό ζήτημα ήταν το ποιο ήταν το ποσό (το καθαρό ποσό που πράγματι εισέπραττε ο πωλητής ή το σύνολο του ποσού που όφειλε ο

³⁰

Έκτη οδηγία 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49).

αγοραστής) που έπρεπε να ληφθεί ως βάση επιβολής του ΦΠΑ. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι σε μια τέτοια περίπτωση η βάση επιβολής για τον υπολογισμό του ΦΠΑ είναι το σύνολο του ποσού που οφείλει ο αγοραστής.

Σε μια υπόθεση που αφορούσε το φορολογικό δίκαιο και το δίκαιο των ασφαλίσεων (απόφαση της 14ης Ιουνίου 2001, C-191/99, *Knaerner*, Συλλογή 2001, σ. I-4447), το Δικαστήριο αποφάνθηκε προδικαστικώς επί της ερμηνείας της οδηγίας 88/357/ΕΟΚ³¹, περί ασφαλίσεων, ειδικότερα όσον αφορά τις έννοιες της εγκαταστάσεως και του κράτους στο οποίο βρίσκεται ο κίνδυνος. Στην απόφασή του το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι τα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας επιτρέπουν όπως κράτος μέλος επιβαρύνει ένα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος νομικό πρόσωπο με φόρο επί των ασφαλίσεων επιβαλλόμενο επί των ασφαλιστρών που το νομικό αυτό πρόσωπο κατέβαλε σε επίσης εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος ασφαλιστή για την ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης της εγκατεστημένης στο φορολογούν κράτος μέλος θυγατρικής ή υποθυγατρικής του εταιρίας. Το ίδιο ισχύει αν το νομικό πρόσωπο που κατέβαλε τα ασφάλιστρα και εκείνο του οποίου η επαγγελματική ευθύνη καλύπτεται αποτελούν εταιρίες του ιδίου ομίλου συνδεδεμένες με σχέση διαφορετική από τη σχέση μητρικής προς θυγατρική.

17. Στον τομέα της *κοινής γεωργικής πολιτικής*, επισημαίνονται τρεις αποφάσεις που αφορούν, αντιστοίχως, τα κοινοτικά μέτρα κατά του αυθώδους πυρετού, τα επείγοντα μέτρα προστασίας κατά της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών καταγωγής.

³¹

Δεύτερη οδηγία 88/357/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1988, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την πρωτασφάλιση, εκτός της ασφάλειας ζωής, και τη θέσπιση των διατάξεων που σκοπό έχουν να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ (ΕΕ 1988, L 172, σ. 1).

Η προαναφερθείσα απόφαση *Jirpes* κλπ αποτελεί, επίσης, το πρώτο παράδειγμα εφαρμογής της συντομευμένης διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 104α του Κανονισμού Διαδικασίας στο πλαίσιο ενός προδικαστικού ερωτήματος. Στην υπόθεση αυτή το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί του κύρους της απαγορεύσεως εμβολιασμού κατά του αφθώδους πυρετού, τον οποίο προβλέπει η οδηγία 85/511³² και η απόφαση της Επιτροπής που ελήφθη κατ' εφαρμογήν αυτής της οδηγίας, σε σχέση με τη Συνθήκη και, ειδικότερα, σε σχέση με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης διασφάλισεως της καλής διαβιώσεως των ζώων.

Το Δικαστήριο αποφαινεται ότι τα κοινοτικά όργανα υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη την υγεία και την προστασία των ζώων κατά τη χάραξη και εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής. Κατά το Δικαστήριο, η τήρηση αυτής της υποχρεώσεως μπορεί να εξετάζεται στο πλαίσιο ελέγχου της αναλογικότητας των μέτρων. Μετά την εξέταση της αναλογικότητας της απαγορεύσεως, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι λαμβανομένης υπόψη της ευρείας διακριτικής εξουσίας του Συμβουλίου στον τομέα αυτό, η απαγόρευση του προληπτικού εμβολιασμού δεν υπερβαίνει τα όρια του καταλλήλου και αναγκαίου για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκει η κοινοτική ρύθμιση. Όσον αφορά την απόφαση που έλαβε η Επιτροπή κατ' εφαρμογήν της οδηγίας 85/511, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η εν λόγω οδηγία αποτελεί επαρκή νομική βάση για την απονομή εξουσίας στην Επιτροπή προς θέσπιση της αποφάσεως 2001/246. Τέλος, η απόφαση της Επιτροπής δεν παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, δεδομένου ότι τα ζώα

32

Οδηγία 85/511/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Νοεμβρίου 1985, για τη θέσπιση κοινοτικών μέτρων για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού (ΕΕ 1985, L 315, σ. 11), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 90/423/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990 (ΕΕ 1990, L 224, σ. 13). Απόφαση 2001/246/ΕΚ της Επιτροπής, της 27ης Μαρτίου 2001, σχετικά με τον καθορισμό των όρων καταπολεμήσεως και εξαλείψεως του αφθώδους πυρετού στις Κάτω Χώρες κατ' εφαρμογήν του άρθρου 13 της οδηγίας 85/511 (ΕΕ 2001, L 88, σ. 21), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2001/279/ΕΚ της Επιτροπής, της 5ης Απριλίου 2001 (ΕΕ 2001, L 96, σ. 19).

που θα μπορούσαν να εμβολιαστούν σύμφωνα με την κοινοτική ρύθμιση δεν βρίσκονται σε κατάσταση παρόμοια με εκείνη των ζώων της Jippes.

Στην υπόθεση *Επιτροπή κατά Γαλλίας* (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, C-1/00, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), η Γαλλική Δημοκρατία καταδικάστηκε λόγω της αρνήσεώς της να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις αποφάσεις 98/256 και 1999/514³³, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, αντιστοίχως, σχετικά με επείγοντα μέτρα για την προστασία από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών. Με τις αποφάσεις αυτές είχε αρθεί το εμπάργκο για ορισμένα προϊόντα κρέατος προερχόμενα από βοοειδή που σφάχθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, υπό τους αυστηρούς όρους ενός συστήματος πιστοποίησης των αγελάων. Αντιθέτως προς τις αποφάσεις αυτές, η Γαλλική Δημοκρατία αποφάσισε μονομερώς να διατηρήσει το εμπάργκο.

Εν τούτοις, η παράβαση δεν ήταν της εκτάσεως που ισχυριζόταν η Επιτροπή. Πράγματι, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η Γαλλική Κυβέρνηση εναντιώθηκε στην εισαγωγή κάθε βοείου κρέατος ή κάθε προϊόντος με βάση κρέας προελεύσεως άλλων κρατών μελών μη φέροντος το χωριστό σήμα των προϊόντων που υπέκειντο στο σύστημα εξαγωγής που είχαν θεσπίσει οι εν λόγω αποφάσεις, για τον λόγο ότι ορισμένες παρτίδες τεμαχισμένων, μεταποιημένων ή ανασυσκευασμένων κρεάτων ή προϊόντων θα μπορούσαν να

33

Απόφαση 98/256/EK του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1998, σχετικά με επείγοντα μέτρα για προστασία από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών και σχετικά με την τροποποίηση της αποφάσεως 94/474/EK και την κατάργηση της αποφάσεως 96/239/EK (ΕΕ 1998, L 113, σ. 32), όπως έχει υπό την απόφαση 98/692/EK της Επιτροπής, της 25ης Νοεμβρίου 1998 (ΕΕ 1998, L 328, σ. 28). Απόφαση 1999/514/EK της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 1999, για τον καθορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία μπορεί να αρχίσει η αποστολή από το Ηνωμένο Βασίλειο προϊόντων που προέρχονται από βοοειδή σύμφωνα με το εξαγωγικό καθεστώς με χρονολογική βάση δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 5, της αποφάσεως 98/256 (ΕΕ 1999, L 195, σ. 42).

περιέχουν βόειο κρέας ή προϊόντα βρετανικής καταγωγής που δεν θα μπορούσαν να αναγνωριστούν ως τέτοια. Συνεπώς, η αίτηση διαπιστώσεως της παραβάσεως απορρίφθηκε καθόσον αφορούσε αυτή την κατηγορία προϊόντων. Η Επιτροπή της ζητούσε, εξάλλου, να αναγνωριστεί παράβαση του άρθρου 28 ΕΚ, περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Το Δικαστήριο τονίζει ότι η Επιτροπή δεν εξήγησε τους λόγους που θα επέβαλλαν διαπίστωση της χωριστής αυτής παραβάσεως σε σχέση με την ήδη διαπιστωθείσα παράβαση των ανωτέρω αποφάσεων. Συνεπώς, απορρίπτει το σκέλος αυτό της προσφυγής της Επιτροπής. Το ίδιο ισχύει και για την αίτηση της Επιτροπής τη σχετική με την παράβαση του άρθρου 10 ΕΚ, το οποίο δεν παρέβη η Γαλλική Δημοκρατία, ενόψει των δυσχερειών ερμηνείας και εφαρμογής της αποφάσεως 98/256.

Η υπόθεση *Kühne* κλπ (απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, C-269/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή) αφορούσε προδικαστικό ερώτημα σχετικό με το κύρος της καταχωρίσεως της ονομασίας «Spreewälder Gurken» ως γεωγραφικής ενδείξεως προελεύσεως δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 2081/92³⁴. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ του κράτους μέλους που υπέβαλε την αίτηση καταχωρίσεως και της Επιτροπής. Το Δικαστήριο τονίζει ότι στα κράτη μέλη εναπόκειται να ελέγχουν αν η αίτηση καταχωρίσεως είναι δικαιολογημένη βάσει των προϋποθέσεων που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός. Εξάλλου, στην Επιτροπή εναπόκειται να εξακριβώνει ιδίως αν τα σχετικά στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση είναι σύμφωνα προς τον κανονισμό 2081/92 και, βάσει αυτών των στοιχείων, αν η ονομασία πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α' ή β', του εν λόγω κανονισμού. Το σύστημα αυτό κατανομής αρμοδιοτήτων εξηγείται ιδίως από το γεγονός ότι η καταχώριση προϋποθέτει την εξακρίβωση της πληρώσεως ορισμένων προϋποθέσεων, πράγμα το οποίο απαιτεί, σε μεγάλο βαθμό,

³⁴ Κανονισμός (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 1992, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ 1992, L 208, σ. 1).

επισταμένη γνώση ειδικών στοιχείων που συνδέονται με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τα οποία μπορούν καλύτερα να εξακριβώσουν οι αρμόδιες αρχές του κράτους αυτού. Για τον λόγο αυτό ζητήματα όπως το αν η ονομασία έχει καθιερωθεί με τη χρήση, ή το ζήτημα του καθορισμού της γεωγραφικής περιοχής εμπίπτουν στους ελέγχους που πρέπει να διεξάγουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές. Όσον αφορά το επιχείρημα κατά το οποίο δεν μπορεί να αμφισβητηθεί σε εθνικό επίπεδο η πράξη η οποία συνιστά την αίτηση καταχωρίσεως, το Δικαστήριο υπενθυμίζει τη νομολογία κατά την οποία εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να αποφαινούνται επί της νομιμότητας αιτήσεως καταχωρίσεως μιας ονομασίας και, κατά συνέπεια, να θεωρούν παραδεκτή προσφυγή ασκούμενη προς τούτο, έστω και αν οι εσωτερικοί δικονομικοί κανόνες δεν προβλέπουν τέτοια προσφυγή σε παρόμοιες περιπτώσεις (απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 1992, C-97/91, *Oleificio Borelli κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1992, σ. I-6313, σκέψη 13).

18. Όσον αφορά το κοινοτικό υπαλληλικό δίκαιο πρέπει να αναφερθούν τρεις υποθέσεις. Τονίζεται ότι στον βαθμό που θέτουν ζητήματα σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα, το ενδιαφέρον τους δεν περιορίζεται στην ερμηνεία του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Κοινοτήτων, αλλά αφορά, επίσης, την κοινοτική έννομη τάξη στο σύνολό της.

Στην υπόθεση *Connolly κατά Επιτροπής* (απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, C-274/99 P, Συλλογή 2001, σ. I-1611), το Δικαστήριο προσδιόρισε το πλαίσιο της ελευθερίας εκφράσεως των κοινοτικών υπαλλήλων όσον αφορά δημοσιεύματα σχετικά με τις δραστηριότητες της Κοινότητας, τα οποία υπόκεινται, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων, σε προηγούμενη έγκριση. Ο B. Connolly, υπάλληλος της Επιτροπής, προέβη στην έκδοση βιβλίου χωρίς να έχει ζητήσει την προηγούμενη έγκριση που προβλέπει ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως, με αποτέλεσμα να κινηθεί εναντίον του πειθαρχική διαδικασία. Μετά τη γνωμοδότηση του πειθαρχικού συμβουλίου, ο εν λόγω υπάλληλος επαύθη. Με προσφυγή του στο Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως περί

παύσεως. Το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή αυτή με απόφαση της 19ης Μαΐου 1999, T-34/96 και T-163/96, *Connolly κατά Επιτροπής*, Συλλογή Υπ.Υπ. 1999, σ. I-A-87 και II-463). Ο B. Connolly άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής του Πρωτοδικείου.

Η αναίρεση απορρίφθηκε. Στην απόφασή του το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα στα οποία περιλαμβάνεται η ελευθερία εκφράσεως, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου. Με διατύπωση ίδια με εκείνη που χρησιμοποίησε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η ελευθερία εκφράσεως συνιστά ένα από τα βασικά θεμέλια μιας δημοκρατικής κοινωνίας, μία από τις πρωταρχικές προϋποθέσεις προόδου της ιδίας και τελειώσεως κάθε ατόμου. Οι περιορισμοί της ελευθερίας εκφράσεως, όπως απαριθμούνται στο άρθρο 10, παράγραφος 2, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου (ΕΣΔΑ) πρέπει να ερμηνεύονται περιοριστικώς. Η ανάγκη προηγούμενης άδειας για τη δημοσίευση βιβλίων που αφορούν τη δραστηριότητα των Κοινοτήτων εντάσσεται στα όρια της προστασίας των δικαιωμάτων των οργάνων. Ένα τέτοιο καθεστώς προηγούμενης εγκρίσεως εκφράζει τη σχέση εμπιστοσύνης που πρέπει να υφίσταται μεταξύ ενός εργοδότη και του προσωπικού του, ιδίως οσάκις το τελευταίο ασκεί υψηλά καθήκοντα δημόσιου χαρακτήρα. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο κοινοτικός δικαστής πρέπει να διασφαλίζει ισορροπία της ελευθερίας εκφράσεως και του εννόμου συμφέροντος των οργάνων, προβαίνει δε σε εφαρμογή αυτών των αρχών στα συγκεκριμένα περιστατικά. Το Δικαστήριο αποφαινεται ότι ο B. Connolly δεν επαύθη επειδή δεν είχε ζητήσει εκ των προτέρων την άδεια δημοσιεύσεως ή επειδή είχε εκφράσει αντίθετη γνώμη, αλλ' επειδή είχε δημοσιεύσει κείμενο με το οποίο επέκρινε σοβαρά μέλη της Επιτροπής ή άλλα πρόσωπα ιεραρχικώς προϊστάμενά του και αμφισβήτησε τους θεμελιώδεις προσανατολισμούς της πολιτικής της Επιτροπής. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Δικαστήριο θεωρεί ότι κατέφερε ανεπανόρθωτο πλήγμα στη σχέση εμπιστοσύνης που η Επιτροπή νομιμοποιείται να απαιτεί από τους υπαλλήλους της και,

συνακόλουθα, κατέστησε ανέφικτη τη συνέχιση οποιασδήποτε εργασιακής σχέσεως με το θεσμικό αυτό όργανο.

Στην υπόθεση *Επιτροπή κατά Cwik* (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, C-340/00 P, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Δικαστήριο επιβεβαίωσε, κατόπιν αναιρέσεως, απόφαση εκδοθείσα από το Πρωτοδικείο (απόφαση της 14ης Ιουλίου 2000, T-82/99, *Cwik κατά Επιτροπής*, Συλλογή Υπ.Υπ. 2000, σ. I-A-155 και II-713). Το Πρωτοδικείο είχε ακυρώσει απόφαση της Επιτροπής περί μη χορηγήσεως στον M. Cwik, υπάλληλο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αδείας δημοσιεύσεως του κειμένου μιας διαλέξεως που είχε δώσει. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει τις αρχές που διατύπωσε στην προαναφερθείσα απόφασή του Connolly κατά Επιτροπής, απορρίπτοντας τους λόγους που διατύπωσε η Επιτροπή. Αποφάνθηκε ότι το Πρωτοδικείο δεν αγνόησε την προληπτική λειτουργία της διαδικασίας προηγούμενης εγκρίσεως που προβλέπει ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως, αλλά απλώς έκρινε ανεπαρκείς τους λόγους που προβλήθηκαν προς αιτιολόγηση της αποφάσεως να μη δοθεί άδεια δημοσιεύσεως, οι οποίοι περιορίστηκαν στη διαπίστωση κινδύνου διακυβεύσεως των συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε περίπτωση διαστάσεως μεταξύ της γνώμης του υπαλλήλου και της θέσεως της Επιτροπής. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει σχετικώς ότι μόνον ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής διακυβεύσεως των συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που αποδεικνύεται βάσει συγκεκριμένων και αντικειμενικών περιστάσεων, μπορεί να δικαιολογήσει την άρνηση χορηγήσεως της άδειας για δημοσίευση.

Στην υπόθεση *D και Σουηδία κατά Συμβουλίου* (απόφαση της 31ης Μαΐου 2001, C-122/99 P και C-125/99 P, Συλλογή 2001, σ. I-4319), το Δικαστήριο απέρριψε τις αιτήσεις αναιρέσεως που άσκησαν ο D και το Βασίλειο της Σουηδίας κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 28ης Ιανουαρίου 1999, T-264/97, *D κατά Συμβουλίου* (Συλλογή 1999, σ. I-A-1 και II-1), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του D περί ακυρώσεως της αρνήσεως του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως να χορηγήσει στον προσφεύγοντα επίδομα στέγης. Τα πραγματικά περιστατικά είχαν ως εξής: Ο D, υπάλληλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπηρετών

στο Συμβούλιο, σουηδικής ιθαγένειας, είχε καταχωρίσει ληξιαρχικώς στη Σουηδία τη σχέση του με άλλο Σουηδό υπήκοο του ιδίου φύλου. Ζήτησε από το Συμβούλιο να εξομοιώσει τη ληξιαρχικώς καταχωρισμένη σχέση του με γάμο, προκειμένου να τύχει του επιδόματος στέγης που προβλέπει ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των κοινοτικών υπαλλήλων. Το Συμβούλιο απέρριψε την αίτησή του με το αιτιολογικό ότι οι διατάξεις του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως δεν επέτρεπαν την εξομοίωση, διά της ερμηνευτικής οδού, της «ληξιαρχικώς καταχωρισμένης σχέσεως» με τον γάμο. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε τη νομιμότητα αυτής της αποφάσεως και το Δικαστήριο απέρριψε τις αιτήσεις αναιρέσεως που ασκήθηκαν κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

Μεταξύ των λόγων αναιρέσεως, οι σημαντικότεροι ήταν εκείνοι που αφορούσαν την ερμηνεία του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως και την ισότητα μεταχειρίσεως. Το Δικαστήριο τόνισε ότι, λόγω της μεγάλης ετερογένειας των εθνικών συστημάτων νομικής αντιμετώπισεως των ζευγών του ιδίου φύλου, ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να ερμηνεύσει τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως κατά τρόπο που να εξομοιώνει με γάμο τα νομικά καθεστώτα που διακρίνονται από αυτόν. Το Δικαστήριο πρόσθεσε ότι «μόνο στον νομοθέτη εναπόκειται να λάβει, κατά περίπτωση, μέτρα ικανά να επηρεάσουν την κατάσταση αυτή, για παράδειγμα να τροποποιήσει την έννοια των όρων του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως» (σκέψη 38). Όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, το Δικαστήριο εξέτασε αν η κατάσταση υπαλλήλου που έχει καταχωρίσει ληξιαρχικώς τη σχέση μεταξύ ατόμων του ιδίου φύλου συγκρίνεται με αυτήν ενός εγγάμου υπαλλήλου. Υπογράμμισε ότι οι καταστάσεις αυτές δεν μπορούν να συγκριθούν, λόγω της μεγάλης ετερογένειας των εθνικών νομοθεσιών και της ελλείψεως γενικής εξομοιώσεως μεταξύ του γάμου και των λοιπών μορφών νομίμων σχέσεων μεταξύ συντρόφων.

B — Σύνθεση του Δικαστηρίου

(Σειρά πρωτοκόλλου την 1η Ιανουαρίου 2001)

Πρώτη σειρά από τα αριστερά προς τα δεξιά

B. Σκουρής, δικαστής, D. Ruiz-Jarabo Colomer, πρώτος γενικός εισαγγελέας, C. Gulmann, δικαστής, G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρος, A. M. La Pergola, δικαστής, M. Wathelet, δικαστής, F. G. Jacobs, γενικός εισαγγελέας.

Δεύτερη σειρά από τα αριστερά προς τα δεξιά

R. Schintgen, δικαστής, P. Jann, δικαστής, A. Tizzano, γενικός εισαγγελέας, D. A. O. Edward, δικαστής, P. Léger, γενικός εισαγγελέας, L. Sevón, δικαστής, S. Alber, γενικός εισαγγελέας, J. Mischö, γενικός εισαγγελέας.

Τρίτη σειρά από τα αριστερά προς τα δεξιά

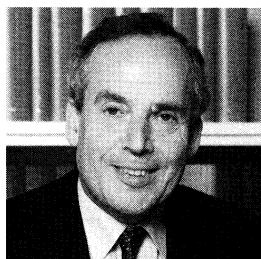
C. Stix-Hackl, γενική εισαγγελέας, J.-P. Puissechot, δικαστής, C. W. A. Timmermans, δικαστής, N. Colneric, δικαστής, F. Macken, δικαστής, S. von Bahr, δικαστής, J. N. Cunha Rodrigues, δικαστής, L. A. Geelhoed, γενικός εισαγγελέας, R. Grass, γραμματέας.

1. Τα μέλη του Δικαστηρίου (κατά σειρά αναλήψεως καθηκόντων στο Δικαστήριο)

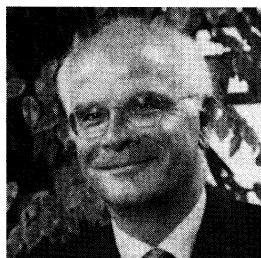
Gil Carlos Rodríguez Iglesias

Γεννήθηκε το 1946· βοηθός και στη συνέχεια καθηγητής (πανεπιστήμια του Oviedo, του Freiburg της Γερμανίας, Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης, Πανεπιστήμιο Complutense της Μαδρίτης και Πανεπιστήμιο της Γρανάδας)· τακτικός καθηγητής του δημοσίου διεθνούς δικαίου (Γρανάδα)· μέλος του Curatorium του Ινστιτούτου Max-Planck δημοσίου διεθνούς δικαίου και συγκριτικού δικαίου της Χαϊδελβέργης· επίτιμος διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Τορίνου, του Πανεπιστημίου του Cluj-Napoca (Ρουμανία) και του Πανεπιστημίου του Saar· honorary bencher του Gray's Inn (Λονδίνο) και του King's Inn (Δουβλίνο)· επίτιμο μέλος της Society of Advanced Legal Studies (Λονδίνο)· επίτιμο μέλος της Academia Asturiana de jurisprudencia· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 31 Ιανουαρίου 1986· Πρόεδρος του Δικαστηρίου από τις 7 Οκτωβρίου 1994.

Francis G. Jacobs, QC

Γεννήθηκε το 1939· barrister υπάλληλος στη Γραμματεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων· εισηγητής στο γραφείο του γενικού εισαγγελέα J. P. Warner· καθηγητής του ευρωπαϊκού δικαίου (King's College, Λονδίνο)· συγγραφέας διαφόρων συγγραμμάτων για το ευρωπαϊκό δίκαιο· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 1988.

Claus Christian Gulmann

Γεννήθηκε το 1942· υπάλληλος του Υπουργείου Δικαιοσύνης· εισηγητής στο γραφείο του δικαστή Max Sørensen· καθηγητής του δημοσίου διεθνούς δικαίου και κοσμήτορας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Κοπεγχάγης· δικηγόρος· πρόεδρος και μέλος διαιτητικών δικαστηρίων· μέλος του διοικητικού εφετείου· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 1991 έως τις 6 Οκτωβρίου 1994· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 1994.

David Alexander Ogilvy Edward

Γεννήθηκε το 1934· δικηγόρος (Σκωτία)· Queen's Counsel (Σκωτία)· γραμματέας και κατόπιν ταμίας της Faculty of Advocates· πρόεδρος του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου των δικηγορικών συλλόγων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας· καθηγητής Salvesen στον τομέα των ευρωπαϊκών θεσμών και διευθυντής του Europa Institute, Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου· ειδικός σύμβουλος της Επιτροπής της Βουλής των Λόρδων για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες· Honorary Benchet του Gray's Inn, Λονδίνο· δικαστής στο Πρωτοδικείο από την 1η Σεπτεμβρίου 1989 έως τις 9 Μαρτίου 1992· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 10 Μαρτίου 1992.

Antonio Mario La Pergola

Γεννήθηκε το 1931· καθηγητής του συνταγματικού και του γενικού και συγκριτικού δημοσίου δικαίου στα πανεπιστήμια της Πάδουας, της Μπολόνιας και της Ρώμης· μέλος του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου (1976-1978)· μέλος του Συνταγματικού Δικαστηρίου και πρόεδρος του Συνταγματικού Δικαστηρίου (1986-1987)· Υπουργός Κοινοτικών Πολιτικών (1987-1989)· Ευρωβουλευτής (1989-1994)· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 1994 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1994· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από την 1η Ιανουαρίου 1995 έως τις 14 Δεκεμβρίου 1999· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 15 Δεκεμβρίου 1999.

Jean-Pierre Puissochet

Γεννήθηκε το 1936· Σύμβουλος Επικρατείας (Γαλλία)· διευθυντής και κατόπιν γενικός διευθυντής της Νομικής Υπηρεσίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1968-1973)· γενικός διευθυντής της Agence nationale pour l'emploi (1973-1975)· διευθυντής γενικών διοικητικών υπηρεσιών του Υπουργείου Βιομηχανίας (1977-1979)· διευθυντής νομικών υποθέσεων του ΟΟΣΑ (1979-1985)· διευθυντής του Διεθνούς Ινστιτούτου Δημοσίας Διοικήσεως (1985-1987)· jurisconsulte, διευθυντής νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών (1987-1994)· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 1994.

Philippe Léger

Γεννήθηκε το 1938· δικαστικός του Υπουργείου Δικαιοσύνης (1966-1970)· διευθυντής του γραφείου και κατόπιν τεχνικός σύμβουλος στο γραφείο του Υπουργού Ποιότητας της Ζωής το 1976· τεχνικός σύμβουλος στο γραφείο του Υπουργού Δικαιοσύνης (1976-1978)· υποδιευθυντής Ποινικών Υποθέσεων και Χαρίτων (1978-1983)· εφέτης στο Εφετείο Παρισιού (1983-1986)· αναπληρωτής διευθυντής του γραφείου του Υπουργού Δικαιοσύνης (1986)· πρόεδρος του tribunal de grande instance του Bobigny (1986-1993)· διευθυντής του γραφείου του Υπουργού Δικαιοσύνης και γενικός εισαγγελέας στο Εφετείο Παρισιού (1993-1994)· επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο René Descartes (Paris V) από το 1988 έως το 1993· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 1994.

Peter Jann

Γεννήθηκε το 1935· διδάκτωρ νομικής του Πανεπιστημίου της Βιέννης (1957)· διορίζεται δικαστής και τοποθετείται στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης (1961)· δικαστής, ειδικός για υποθέσεις που αφορούν τον Τύπο, στο Straf-Bezirksgericht της Βιέννης (1963-1966)· εκπρόσωπος Τύπου του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης (1966-1970) και κατόπιν υπηρετεί στη Διεύθυνση Διεθνών Υποθέσεων του εν λόγω υπουργείου· σύμβουλος της κοινοβουλευτικής επιτροπής δικαιοσύνης και εκπρόσωπος Τύπου της στο Κοινοβούλιο (1973-1978)· μέλος του Συνταγματικού Δικαστηρίου (1978)· μόνιμος εισηγητής του εν λόγω δικαστηρίου έως τα τέλη του 1994· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 19 Ιανουαρίου 1995.

Leif Sevón

Γεννήθηκε το 1941· διδάκτωρ νομικής (OTL) του Πανεπιστημίου του Ελσίνκι· διευθυντής στο Υπουργείο Δικαιοσύνης· σύμβουλος στη Διεύθυνση Εμπορίου του Υπουργείου Εξωτερικών· δικαστής στο Ανώτατο Δικαστήριο· δικαστής στο Δικαστήριο ΕΖΕΣ· Πρόεδρος του Δικαστηρίου ΕΖΕΣ· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 19 Ιανουαρίου 1995.

Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer

Γεννήθηκε το 1949· δικαστής· μέλος του Consejo General del Poder Judicial (ανώτατο δικαστικό συμβούλιο)· καθηγητής· διευθυντής του Γραφείου της Προεδρίας του Consejo General del Poder Judicial· δικαστής ad hoc στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων· μέλος του Tribunal Supremo από το 1996· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 19 Ιανουαρίου 1995.

Melchior Wathelet

Γεννήθηκε το 1949· Αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως, Υπουργός Εθνικής Άμυνας (1995)· δήμαρχος Verviers· Αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως, Υπουργός Δικαιοσύνης και Οικονομικών (1992-1995)· Αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως, Υπουργός Δικαιοσύνης και Μεσαίων Τάξεων (1988-1991)· βουλευτής (1977-1995)· πτυχιούχος νομικής και οικονομικών επιστημών (Πανεπιστήμιο της Λιέγης)· Master of Laws (Harvard University, ΗΠΑ)· καθηγητής στο Καθολικό Πανεπιστήμιο της Λουβαίν· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 19 Σεπτεμβρίου 1995.

Romain Schintgen

Γεννήθηκε το 1939· δικηγόρος· γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας· πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου· μέλος των διοικητικών συμβουλίων, μεταξύ άλλων, της Société nationale de crédit et d'investissement και της Société européenne des satellites· εκπρόσωπος της Κυβερνήσεως στην επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, στη συμβουλευτική επιτροπή για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και στο διοικητικό συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη βελτίωση των όρων διαβιώσεως και εργασίας· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 25 Σεπτεμβρίου 1989 έως τις 11 Ιουλίου 1996· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 12 Ιουλίου 1996.

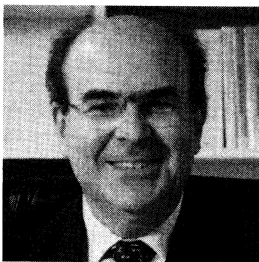
Siegbert Alber

Γεννήθηκε το 1936· νομικές σπουδές στα πανεπιστήμια του Tübingen, του Βερολίνου, του Παρισιού, του Αμβούργου, της Βιέννης· συμπληρωματικές σπουδές στο Τορίνο και στο Cambridge· μέλος του Bundestag από το 1969 μέχρι το 1980· βουλευτής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 1977· μέλος και στη συνέχεια πρόεδρος (1993-1994) στην επιτροπή νομικών υποθέσεων και δικαιωμάτων του πολίτη· πρόεδρος της αντιπροσωπείας για τις σχέσεις με τις χώρες της Βαλτικής καθώς και των υποεπιτροπών για την προστασία των δεδομένων και για τις τοξικές ή επικίνδυνες ουσίες· αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από το 1984 μέχρι το 1992· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 1997.

Jean Mischo

Γεννήθηκε το 1938· πτυχιούχος νομικής και πολιτικών επιστημών (πανεπιστήμια του Montpellier, του Παρισιού και του Cambridge)· μέλος της Νομικής Υπηρεσίας της Επιτροπής και στη συνέχεια κύριος υπάλληλος διοικήσεως στα γραφεία δύο μελών της Επιτροπής· secrétaire de légation στο Υπουργείο Εξωτερικών του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, υπηρεσία δικαστικών διαφορών και Συνθηκών· βοηθός μόνιμος αντιπρόσωπος του Λουξεμβούργου στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες· διευθυντής πολιτικών υποθέσεων στο Υπουργείο Εξωτερικών· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 13 Ιανουαρίου 1986 μέχρι τις 6 Οκτωβρίου 1991· γενικός γραμματέας του Υπουργείου Εξωτερικών· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 19 Δεκεμβρίου 1997.

Βασίλειος Σκουρής

Γεννήθηκε το 1948· πτυχίο νομικής από το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου (1970)· διδάκτωρ συνταγματικού και διοικητικού δικαίου του Πανεπιστημίου του Αμβούργου (1973)· υφηγητής στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου (1972-1977)· καθηγητής δημοσίου δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Bielefeld (1978)· καθηγητής δημοσίου δικαίου στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (1982)· Υπουργός Εσωτερικών (1989 και 1996)· μέλος της διοικούσας επιτροπής του Πανεπιστημίου Κρήτης (1983-1987)· διευθυντής του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου της Θεσσαλονίκης (από 1997)· πρόεδρος της Ελληνικής Ενώσεως Ευρωπαϊκού Δικαίου (1992-1994)· μέλος της ελληνικής Εθνικής Επιτροπής Ερευνών (1993-1995)· μέλος του Ανατάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (1994-1996)· μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Δικαίου, Trier (από το 1995)· μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Εθνικής Σχολής Δικαστών (1995-1996)· μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εξωτερικών (1997-1999)· πρόεδρος της ελληνικής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής το 1998· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 8 Ιουνίου 1999.

Fidelma O'Kelly Macken

Γεννήθηκε το 1945· μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Ιρλανδίας (1972)· νομικός σύμβουλος σε θέματα βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας (1973-1979)· barrister (1979-1995) και στη συνέχεια Senior Counsel (1995-1998) στον Δικηγορικό Σύλλογο Ιρλανδίας· είναι επίσης μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αγγλίας και Ουαλίας· δικαστής στο High Court της Ιρλανδίας (1998)· λέκτωρ στο θέμα «Νομικά συστήματα και μέθοδοι» και λέκτωρ «Averil Deverell» του εμπορικού δικαίου (Trinity College, Δουβλίνο)· benchor του Honorable Society of King's Inns· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 6 Οκτωβρίου 1999.

Ninon Colneric

Γεννήθηκε το 1948· σπουδές στο Tübingen, στο Μόναχο και στη Γενεύη· μετά από επιστημονικές έρευνες στο Λονδίνο, διδάκτωρ του δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου· δικαστής στο Arbeitsgericht Oldenburg· υφηγεσία εργατικού δικαίου, κοινωνιολογίας του δικαίου και κοινωνικού δικαίου στο Πανεπιστήμιο της Βρέμης· έγκακτη καθηγήτρια στη Νομική Σχολή των Πανεπιστημίων Φρανκφούρτης και Βρέμης· πρόεδρος του Landesarbeitsgericht Schleswig-Holstein (1989)· συνεργάτις, ως πραγματογνώμων, στο πρόγραμμα της European Expertise Service (EU) για την αναμόρφωση του εργατικού δικαίου στο Κιργιζιστάν (1994-1995)· επίτιμη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Βρέμης στο εργατικό δίκαιο, και συγκεκριμένα στο ευρωπαϊκό εργατικό δίκαιο· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 15 Ιουλίου 2000.

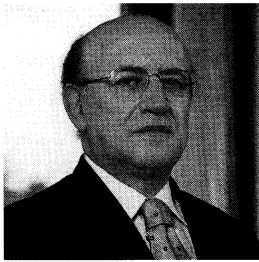
Stig von Bahr

Γεννήθηκε το 1939· εργάστηκε στις υπηρεσίες του κοινοβουλευτικού Ombudsman και της Γενικής Γραμματείας της Σουηδικής Κυβερνήσεως, καθώς και σε διάφορα υπουργεία, μεταξύ άλλων ως αναπληρωτής βοηθός γραμματέας στο Υπουργείο Οικονομικών· διορίστηκε δικαστής στο Kammarrätten (Διοικητικό Εφετείο) του Göteborg το 1981 και, κατόπιν, δικαστής στο Regeringsrätten (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) το 1985· μετέσχε στη σύνταξη διαφόρων επισήμων εκθέσεων, ιδίως, στους τομείς της φορολογικής νομοθεσίας και της λογιστικής· χρημάτισε, μεταξύ άλλων, πρόεδρος της επιτροπής για την προσαρμογή της φορολογίας εισοδήματος στον πληθωρισμό, πρόεδρος της επιτροπής λογιστικής και ειδικός εισηγητής της επιτροπής των κανόνων φορολογήσεως των εταιριών ιδιωτικού δικαίου· επίσης, πρόεδρος του συμβουλίου λογιστικών κανόνων και μέλος του εθνικού δικαστικού συμβουλίου, καθώς και του συμβουλίου εποπτείας του χρηματοπιστωτικού τομέα· δημοσίευσε διάφορα άρθρα, ιδίως στον τομέα της φορολογικής νομοθεσίας· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 2000.

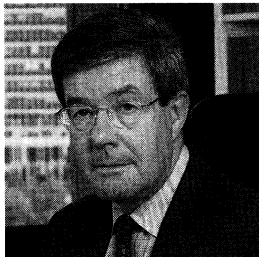
Antonio Tizzano

Γεννήθηκε το 1940· δίδαξε υπό διάφορες ιδιότητες σε ιταλικά πανεπιστήμια· νομικός σύμβουλος της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ιταλίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες (1984-1992)· δικηγόρος στο Ακυρωτικό και άλλα ανώτατα δικαστήρια· μέλος της ιταλικής αντιπροσωπείας σε διεθνείς διαπραγματεύσεις και διακυβερνητικές διασκέψεις, μεταξύ των οποίων οι σχετικές με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση· υπεύθυνος διαφόρων επιστημονικών εκδόσεων· μέλος της ομάδας ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων που ορίστηκε για την εξέταση των οικονομικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1999)· καθηγητής ευρωπαϊκού δικαίου, διευθυντής του ινστιτούτου διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου του Πανεπιστημίου της Ρώμης· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 2000.

José Narciso da Cunha Rodrigues

Γεννήθηκε το 1940· διάφορα δικαστικά καθήκοντα (1964-1977)· επιφορτισμένος από την κυβέρνηση με διάφορες αποστολές για την πραγματοποίηση και τον συντονισμό μελετών για τη μεταρρύθμιση του δικαιοδοτικού συστήματος· εκπρόσωπος της κυβερνήσεως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1980-1984)· εμπειρογνώμονας στη διευθύνουσα επιτροπή των δικαιωμάτων του ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης (1980-1985)· μέλος της επιτροπής αναθεωρήσεως του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας· Procurador-Geral da República (1984-2000)· μέλος της εποπτικής επιτροπής της Υπηρεσίας Καταπολεμήσεως της Απάτης της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (OLAF) (1999-2000)· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 2000.

Christiaan Willem Anton Timmermans

Γεννήθηκε το 1941· εισηγητής σε γραφείο μέλους του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1966-1969)· μόνιμος υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1969-1977)· διδάτωρ Νομικής (Πανεπιστήμιου του Leiden)· καθηγητής ευρωπαϊκού δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Groningen (1977-1989)· αναπληρωτής δικαστής στο Εφετείο του Arnhem· υπεύθυνος διαφόρων επιστημονικών εκδόσεων· αναπληρωτής γενικός διευθυντής της Νομικής Υπηρεσίας της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1989-2000)· καθηγητής ευρωπαϊκού δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ· δικαστής στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 2000.

Leendert Adrie Geelhoed

Γεννήθηκε το 1942· βοηθός έρευνας στο Πανεπιστήμιο της Ουτρέχτης (1970-1971)· εισηγητής σε γραφείο μέλους του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1971-1974)· κύριος σύμβουλος στο Υπουργείο Δικαιοσύνης (1975-1982)· μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής για την κυβερνητική πολιτική (1983-1990)· ποικίλο διδακτικό έργο· γενικός γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (1990-1997)· γενικός γραμματέας του Υπουργείου Γενικών Υποθέσεων (1997-2000)· γενικός εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 2000.

Christine Stix-Hackl

Γεννήθηκε το 1957· διδάκτωρ Νομικής (Πανεπιστήμιο Βιέννης), μεταπτυχιακές σπουδές ευρωπαϊκού δικαίου (Collège d'Europe, Bruges)· μέλος της αυστριακής διπλωματικής υπηρεσίας (από το 1982)· ειδική για ζητήματα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως στο γραφείο του νομικού συμβούλου του Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων (1984-1988)· Νομική Υπηρεσία της Επιτροπής ΕΚ (1989)· προϊσταμένη της «Νομικής Υπηρεσίας Ευρωπαϊκής Ενώσεως» του Υπουργείου Εξωτερικών (1992-2000, πληρεξούσια υπουργός)· συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις για τον ΕΟΧ και για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση· εκπρόσωπος της Αυστριακής Δημοκρατίας στο Δικαστήριο ΕΚ· γενική πρόξενος της Αυστρίας στη Ζυρίχη (2000)· διδακτικό έργο και δημοσιεύσεις· γενική εισαγγελέας στο Δικαστήριο από τις 7 Οκτωβρίου 2000.

Roger Grass

Γεννήθηκε το 1948· πτυχιούχος του Ινστιτούτου Πολιτικών Επιστημών του Παρισιού και ανωτάτων σπουδών δημοσίου δικαίου· αντεισαγγελέας πλημμελειοδικών στο tribunal de grande instance των Βερσαλλιών· κύριος υπάλληλος διοικήσεως στο Δικαστήριο· Γενικός Γραμματέας της Εισαγγελίας του Εφετείου Παρισιού· γραφείο του Υπουργού Δικαιοσύνης· εισηγητής στο γραφείο του Προέδρου του Δικαστηρίου· Γραμματέας του Δικαστηρίου από τις 10 Φεβρουαρίου 1994.

2. Σειρά πρωτοκόλλου

από την 1η Ιανουαρίου έως τις 6 Οκτωβρίου 2001

G. C. RODRÍGUEZ IGLESIAS, Πρόεδρος του Δικαστηρίου
C. GULMANN, πρόεδρος του τρίτου και του έκτου τμήματος
A. M. LA PERGOLA, πρόεδρος του τετάρτου και του πέμπτου
τμήματος
D. RUIZ-JARABO COLOMER, πρώτος γενικός εισαγγελέας
M. WATHELET, πρόεδρος του πρώτου τμήματος
B. ΣΚΟΥΡΗΣ, πρόεδρος του δευτέρου τμήματος
F. G. JACOBS, γενικός εισαγγελέας
D. A. O. EDWARD, δικαστής
J.-P. PUISSOCHET, δικαστής
P. LÉGER, γενικός εισαγγελέας
P. JANN, δικαστής
L. SEVÓN, δικαστής
R. SCHINTGEN, δικαστής
S. ALBER, γενικός εισαγγελέας
J. MISCHO, γενικός εισαγγελέας
F. MACKEN, δικαστής
N. COLNERIC, δικαστής
S. von BAHR, δικαστής
A. TIZZANO, γενικός εισαγγελέας
J. N. CUNHA RODRIGUES, δικαστής
C. W. A. TIMMERMANS, δικαστής
L. A. GEELHOED, γενικός εισαγγελέας
C. STIX-HACKL, γενική εισαγγελέας

R. GRASS, γραμματέας

από τις 7 Οκτωβρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001

G. C. RODRÍGUEZ IGLESIAS, Πρόεδρος του Δικαστηρίου
P. JANN, πρόεδρος του πρώτου και του πέμπτου τμήματος
S. ALBER, γενικός εισαγγελέας
F. MACKEN, πρόεδρος του τρίτου και του έκτου τμήματος
N. COLNERIC, πρόεδρος του δευτέρου τμήματος
S. von BAHR, πρόεδρος του τετάρτου τμήματος
F. G. JACOBS, γενικός εισαγγελέας
C. GULMANN, δικαστής
D. A. O. EDWARD, δικαστής
A. M. LA PERGOLA, δικαστής
J.-P. PUISSOCHET, δικαστής
P. LÉGER, γενικός εισαγγελέας
L. SEVÓN, τμήματος
D. RUIZ-JARABO COLOMER, γενικός εισαγγελέας
M. WATHELET, δικαστής
R. SCHINTGEN, τμήματος
J. MISCHO, γενικός εισαγγελέας
B. ΣΚΟΥΡΗΣ, δικαστής
A. TIZZANO, γενικός εισαγγελέας
J. N. CUNHA RODRIGUES, δικαστής
C. W. A. TIMMERMANS, δικαστής
L. A. GEELHOED, γενικός εισαγγελέας
C. STIX-HACKL, γενική εισαγγελέας

R. GRASS, γραμματέας

3. Πρώην μέλη του Δικαστηρίου

PILOTTI Massimo, δικαστής (1952-1958), Πρόεδρος από το 1952 έως το 1958
SERRARENS Petrus, Josephus, Servatius, δικαστής (1952-1958)
RIESE Otto, δικαστής (1952-1963)
DELVAUX Louis, δικαστής (1952-1967)
RUEFF Jacques, δικαστής (1952-1959 και 1960-1962)
HAMMES Charles Léon, δικαστής (1952-1967), Πρόεδρος από το 1964 έως το 1967
VAN KLEFFENS Adrianus, δικαστής (1952-1958)
LAGRANGE Maurice, γενικός εισαγγελέας (1952-1964)
ROEMER Karl, γενικός εισαγγελέας (1953-1973)
ROSSI Rino, δικαστής (1958-1964)
DONNER Andreas Matthias, δικαστής (1958-1979), Πρόεδρος από το 1958 έως το 1964
CATALANO Nicola, δικαστής (1958-1962)
TRABUCCHI Alberto, δικαστής (1962-1972) και γενικός εισαγγελέας (1973-1976)
LECOURT Robert, δικαστής (1962-1976), Πρόεδρος από το 1967 έως το 1976
STRAUSS Walter, δικαστής (1963-1970)
MONACO Riccardo, δικαστής (1964-1976)
GAND Joseph, γενικός εισαγγελέας (1964-1970)
MERTENS DE WILMARS Josse J., δικαστής (1967-1984), Πρόεδρος από το 1980 έως το 1984
PESCATORE Pierre, δικαστής (1967-1985)
KUTSCHER Hans, δικαστής (1970-1980), Πρόεδρος από το 1976 έως το 1980
DUTHEILLET DE LAMOTHE Alain Louis, γενικός εισαγγελέας (1970-1972)
MAYRAS Henri, γενικός εισαγγελέας (1972-1981)
O'DALAIGH Cearbhall, δικαστής (1973-1974)
SØRENSEN Max, δικαστής (1973-1979)
MACKENZIE STUART Alexander J., δικαστής (1973-1988), Πρόεδρος από το 1984 έως το 1988
WARNER Jean-Pierre, γενικός εισαγγελέας (1973-1981)
REISCHL Gerhard, γενικός εισαγγελέας (1973-1981)

O'KEEFFE Aindrias, δικαστής (1975-1985)
 CAPOTORTI Francesco, δικαστής (1976) και γενικός εισαγγελέας (1976-1982)
 BOSCO Giacinto, δικαστής (1976-1988)
 TOUFFAIT Adolphe, δικαστής (1976-1982)
 KOOPMANS Thymen, δικαστής (1979-1990)
 DUE Ole, δικαστής (1979-1994), Πρόεδρος από το 1988 έως το 1994
 EVERLING Ulrich, δικαστής (1980-1988)
 ΧΛΩΡΟΣ Αλέξανδρος, δικαστής (1981-1982)
 Sir Gordon SLYNN, γενικός εισαγγελέας (1981-1988) και δικαστής (1988-1992)
 ROZES Simone, γενική εισαγγελέας (1981-1984)
 VERLOREN van THEMAAT Pieter, γενικός εισαγγελέας (1981-1986)
 GRÉVISSE Fernand, δικαστής (1981-1982 και 1988-1994)
 BAHLMANN Kai, δικαστής (1982-1988)
 MANCINI G. Federico, γενικός εισαγγελέας (1982-1988) και δικαστής (1988-1999)
 GALMOT Yves, δικαστής (1982-1988)
 ΚΑΚΟΥΡΗΣ Κωνσταντίνος, δικαστής (1983-1997)
 LENZ Carl Otto, γενικός εισαγγελέας (1984-1997)
 DARMON Marco, γενικός εισαγγελέας (1984-1994)
 JOLIET René, δικαστής (1984-1995)
 O'HIGGINS Thomas Francis, δικαστής (1985-1991)
 SCHOCKWEILER Fernand, δικαστής (1985-1996)
 Da CRUZ VILAÇA José Luis, γενικός εισαγγελέας (1986-1988)
 DIEZ DE VELASCO Manuel, δικαστής (1988-1994)
 ZULEEG Manfred, δικαστής (1988-1994)
 VAN GERVEN Walter, γενικός εισαγγελέας (1988-1994)
 TESAURO Giuseppe, γενικός εισαγγελέας (1988-1998)
 ELMER Michael Bendik, γενικός εισαγγελέας (1994-1997)
 ΙΩΑΝΝΟΥ Κρατερός, δικαστής (1997-1999)
 De CARVALHO MOITINHO de ALMEIDA José Carlos, δικαστής (1986-2000)
 KAPTEYN Paul Joan George, δικαστής (1990-2000)
 ΚΟΣΜΑΣ Γεώργιος, γενικός εισαγγελέας (1994-2000)
 HIRSCH Günter, δικαστής (1994-2000)
 RAGNEMALM Hans, δικαστής (1995-2000)

FENNELLY Nial, γενικός εισαγγελέας (1995-2000)
SAGGIO Antonio, γενικός εισαγγελέας (1998-2000)

– Πρόεδροι

PILOTTI Massimo (1952-1958)
DONNER Andreas Matthias (1958-1964)
HAMMES Charles Léon (1964-1967)
LECOURT Robert (1967-1976)
KUTSCHER Hans (1976-1980)
MERTENS DE WILMARS Josse J. (1980-1984)
MACKENZIE STUART Alexander John (1984-1988)
DUE Ole (1988-1994)

– Γραμματείς

VAN HOUTTE Albert (1953-1982)
HEIM Paul (1982-1988)
GIRAUD Jean-Guy (1988-1994)

Κεφάλαιο II

Το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Α — Η δραστηριότητα του Πρωτοδικείου κατά το 2001 από τον Πρόεδρο Bo Vesterdorf

Χαρακτηριστικό του έτους 2001 είναι η σταθεροποίηση των αριθμητικών δεδομένων που αφορούν τη δικαστική δραστηριότητα του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Πράγματι, κατά κανόνα, ο αριθμός των καταχωρισθεισών, ο αριθμός των εκδικασθεισών και ο αριθμός των εκκρεμών υποθέσεων είναι, με μικρή μόνο διαφορά, όμοιος με τον αντίστοιχο αριθμό του έτους 2000.

Καταρχάς, 327 υποθέσεις εισήχθησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά το έτος 2001¹. Το γεγονός ότι ο αριθμός αυτός είναι μικρότερος από τον αντίστοιχο του έτους 2000, ο οποίος ήταν 387, εξηγείται από την έλλειψη ομαδικών προσφυγών.

Ο αριθμός των εκδικασθεισών υποθέσεων ανέρχεται, εκτός από τις ειδικές διαδικασίες, σε 325 (σε 216 μετά την ένωση υποθέσεων) — ανήλθε σε 327 το 2000. Αξιωσημείωτη είναι η αισθητή αύξηση του αριθμού των εκδικασθεισών υποθέσεων στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας, ο οποίος από 7 το έτος 2000 ανήλθε σε 30 το επόμενο έτος.

Ο αριθμός των αποφάσεων που εκδόθηκαν από πενταμελή τμήματα ανήλθε σε 14 (24 το έτος 2000 και 39 το έτος 1999), ενώ 96 αποφάσεις (82 το έτος 2000 και 74 το έτος 1999) εκδόθηκαν από τριμελή τμήματα. Το Πρωτοδικείο, δικάζον ως μονομελές, εξέδωσε 10 αποφάσεις (11 το έτος 2000).

Κατά τη διάρκεια του έτους 2001 καμία υπόθεση δεν παραπέμφθηκε στην ολομέλεια και σε καμία υπόθεση δεν ορίστηκε γενικός εισαγγελέας.

¹ Στον αριθμό αυτό δεν περιλαμβάνονται 18 ειδικές διαδικασίες, ιδίως η παροχή του ευεργετήματος πενίας και ο προσδιορισμός των δικαστικών εξόδων.

Ο αριθμός των υποθέσεων ασφαλιστικών μέτρων παρέμεινε υψηλός: υποβλήθηκαν 37 αιτήσεις (43 το έτος 2000 και 38 το 1999) και περατώθηκαν 41 διαδικασίες ασφαλιστικών μέτρων (45 κατά το έτος 2000).

Ο συνολικός αριθμός των εκκρεμών υποθέσεων κατά το τέλος του έτους ανέρχεται, πλην των ειδικών διαδικασιών, σε 786 (784 κατά το έτος 2000).

Όσον αφορά τη μέση διάρκεια της διαδικασίας, αυτή περιορίστηκε από 23,5 μήνες (κατά το έτος 2000) σε 19,5 μήνες.

Την 1η Φεβρουαρίου 2001 τέθηκαν σε ισχύ οι τροποποιήσεις του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου που αποσκοπούν στην επιτάχυνση των διαδικασιών (ΕΕ 2000, L 322, σ. 4). Είναι ακόμα πολύ νωρίς να εκτιμηθεί η πραγματική επίπτωση αυτών των τροποποιήσεων επί της μέσης διάρκειας της διαδικασίας. Πάντως, διαπιστώνεται ότι κατά το 2001 υποβλήθηκαν δώδεκα αιτήσεις ταχείας διαδικασίας και ότι δύο από αυτές έγιναν δεκτές στις 31 Δεκεμβρίου του ιδίου έτους.

Η διάσκεψη των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών ενέκρινε στις 6 Ιουνίου 2001 απόφαση περί διορισμού των μελών του Πρωτοδικείου για την περίοδο από την 1η Σεπτεμβρίου 2001 έως τις 31 Αυγούστου 2007. Με την απόφαση αυτή ανανεώθηκαν οι θητείες των δικαστών J. D. Cooke, N. J. Forwood, R. García-Valdecasas y Fernández, της P. Lindh και των P. Mengozzi και J. Pirrung.

Οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών διόρισαν, επίσης, μέλος του Πρωτοδικείου τον Hubert Legal, ο οποίος διαδέχθηκε τον δικαστή A. Potocki του οποίου έληξε η θητεία.

Ο Β. Vesterdorf επανεξελέγη Πρόεδρος του Πρωτοδικείου για την περίοδο από 20 Σεπτεμβρίου 2001 έως 3 Αυγούστου 2004.

Κατευθύνσεις της νομολογίας ²

Οι σημαντικότερες δικαστικές αποφάσεις του έτους 2001 εκτίθενται κατωτέρω, διακρινόμενες σ' αυτές που αφορούν τον έλεγχο της νομιμότητας (Ι), οι οποίες αποτελούν τη μεγάλη πλειονότητα των εκδικασθεισών από το Πρωτοδικείο υποθέσεων, σ' αυτές που αφορούν την αποζημίωση (ΙΙ) και αυτές που αφορούν τα ασφαλιστικά μέτρα (ΙΙΙ).

Ι. Ο έλεγχος της νομιμότητας

Α. *Παραδεκτό των προσφυγών ακυρώσεως βάσει του άρθρου 230 ΕΚ*

Η νομολογιακή συμβολή αφορά την έννοια της δυνάμενης να προσβληθεί πράξεως, το έννομο συμφέρον, την ενεργητική νομιμοποίηση και την προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής.

1. Έννοια της δυνάμενης να προσβληθεί πράξεως

Αποτελεί πάγια νομολογία ότι αποτελούν πράξεις ή αποφάσεις δυνάμενες να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, τα μέτρα εκείνα που παράγουν δεσμευτικές έννομες συνέπειες δυνάμενες να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, τροποποιώντας κατά τρόπο σαφή τη νομική του θέση.

Στην απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2001, Μ6 κλπ κατά Επιτροπής (Τ-112/99, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο έκρινε, κατ' εφαρμογήν αυτής της νομολογίας, ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο νομιμοποιείται να

²

Προς διευκόλυνση του αναγνώστη, τα άρθρα των Συνθηκών ΕΚ και ΕΚΑΧ μνημονεύονται όπως αυτά ισχύουν από 1ης Μαΐου 1999.

ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως κοινοτικού οργάνου που απορρίπτει, πλήρως ή εν μέρει, ρητή και σαφή αίτηση προερχόμενη από αυτό το πρόσωπο και εμπίπτουσα στην αρμοδιότητα του εν λόγω οργάνου. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, η μερική ή η εξ ολοκλήρου απόρριψη της αιτήσεως παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα που μπορούν να επηρεάσουν τα συμφέροντα αυτού που την υπέβαλε. Συγκεκριμένα, έκρινε ότι το διατακτικό της αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία τόσο η αρνητική πιστοποίηση (σε σχέση με ρήτρα της κοινοποιηθείσας συμφωνίας) όσο και η απαλλαγή (σε σχέση με άλλες ρήτρες της ίδιας συμφωνίας), κατ' εφαρμογήν των κανόνων περί ανταγωνισμού, χορηγήθηκαν για μέρος μόνο της διάρκειας της κοινοποιηθείσας συμφωνίας παράγει, έναντι των συμβαλλομένων στη συμφωνία αυτή μερών, δεσμευτικές έννομες συνέπειες δυνάμενες να θίξουν τα συμφέροντά τους.

Όταν πρόκειται για πράξεις των οποίων η κατάρτιση περιλαμβάνει περισσότερα του ενός στάδια, ιδίως ως κατάληξη μιας εσωτερικής διαδικασίας, συνιστούν κατ' αρχήν πράξη προσβλητή μόνον τα μέτρα τα οποία καθορίζουν οριστικώς τη θέση του θεσμικού οργάνου κατά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας και όχι τα ενδιάμεσα μέτρα, σκοπός των οποίων είναι η προετοιμασία της τελικής αποφάσεως.

Στη διάταξη της 20ής Μαρτίου 2001, *Compagnia Portuale Pietro Chiesa κατά Επιτροπής* (T-59/00, Συλλογή 2001, σ. II-1019), το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι θεσμικό όργανο το οποίο έχει την εξουσία να διαπιστώνει μία παράβαση και να επιβάλλει συναφώς κυρώσεις και στο οποίο μπορούν να υποβάλλουν καταγγελίες ιδιώτες, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Επιτροπής, στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού, εκδίδει κατ' ανάγκην πράξη παράγουσα έννομα αποτελέσματα, όταν τερματίζει μια έρευνα που έχει κινήσει κατόπιν καταγγελίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τερματίζει την εν λόγω διαδικασία πράξη με την οποία η Επιτροπή περιορίζεται να ενημερώσει τον ενδιαφερόμενο για το στάδιο προόδου της κινηθείσας κατά κράτους μέλους διαδικασίας – προς διαπίστωση ενδεχόμενης παραβάσεως των συνδυασμένων

διατάξεων των άρθρων 82 ΕΚ και 86 ΕΚ — και να του γνωστοποιήσει τις προκαταρκτικές παρατηρήσεις της όσον αφορά την έρευνα που διεξάγει κατά του εν λόγω κράτους. Πράγματι, μια τέτοια πράξη συνιστά ενδιάμεσο μέτρο.

Με την απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 2001, *Inpesca* κατά Επιτροπής [T-186/98, Συλλογή 2001, σ. II-557 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-170/01 P)], κρίθηκε ότι, αν μια αίτηση για την επανεξέταση, εκ μέρους κοινοτικού οργάνου, αποφάσεως η οποία έχει καταστεί απρόσβλητη στηρίζεται σε νέα ουσιώδη περιστατικά, το οικείο θεσμικό όργανο είναι υποχρεωμένο να την κάνει δεκτή. Κατόπιν της επανεξετάσεως αυτής, το θεσμικό όργανο πρέπει να λάβει νέα απόφαση, η νομιμότητα της οποίας μπορεί, ενδεχομένως, να αμφισβητηθεί ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

Αντίθετα, αν η αίτηση επανεξετάσεως δεν στηρίζεται σε τέτοια περιστατικά, το θεσμικό όργανο δεν είναι υποχρεωμένο να την κάνει δεκτή. Συνεπώς, προσφυγή ασκηθείσα κατά αποφάσεως απορρίπτουσας την επανεξέταση αποφάσεως η οποία έχει καταστεί απρόσβλητη κρίνεται παραδεκτή αν η αίτηση στηρίζεται πράγματι σε νέα ουσιώδη περιστατικά. Αντίθετα, αν η αίτηση δεν στηρίζεται σε τέτοια περιστατικά, η προσφυγή κατά της αποφάσεως που απορρίπτει την αιτούμενη επανεξέταση θα κριθεί απαράδεκτη. Στο πλαίσιο αυτής της αποφάσεως, το Πρωτοδικείο, αφού υπογράμμισε ότι η επανεξέταση προγενέστερης καταστάσας απρόσβλητης αποφάσεως που θεμελιώνεται σε νέα και ουσιώδη περιστατικά στηρίζεται στις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, όπως καθορίζονται με τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε κανένα τέτοιας φύσεως περιστατικό που να δικαιολογεί την υποχρέωση επανεξετάσεως της αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή της για χρηματοδοτική συνδρομή.

Αποτελεί επίσης πάγια νομολογία ότι προσφυγή ακυρώσεως στρεφόμενη κατά καθαρώς βεβαιωτικής πράξεως μιας άλλης αποφάσεως η οποία έχει καταστεί οριστική είναι απαράδεκτη. Η έννοια της βεβαιωτικής πράξεως αναπτύχθηκε στη νομολογία, μεταξύ άλλων, για να εμποδίσει την άσκηση προσφυγών που θα

είχαν ως αποτέλεσμα να αναβιώνουν παρελθούσες προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής. Σε περιπτώσεις όπου μια τέτοια καταστρατήγηση των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής δεν μπορεί να εξακριβωθεί, ο κοινοτικός δικαστής έκρινε, σε ορισμένες περιπτώσεις, παραδεκτές τις προσφυγές που ασκήθηκαν ταυτόχρονα κατά της βεβαιούμενης και της βεβαιωτικής αποφάσεως στο πλαίσιο της ίδιας προσφυγής. Εντούτοις, στη διάταξη της 25ης Οκτωβρίου 2001, *M6 κατά Επιτροπής* (T-354/00, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η λύση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί όταν οι δύο αυτές αποφάσεις προσβάλλονται με δύο διαφορετικές προσφυγές και ο προσφεύγων μπορεί να υποστηρίξει την άποψή του και να προβάλλει τα επιχειρήματά του στο πλαίσιο της προσφυγής κατά της πρώτης αποφάσεως.

Κατά το άρθρο 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, υπόκεινται στον έλεγχο του κοινοτικού δικαστή "οι πράξεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που παράγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων". Με τις προσφυγές τους ακυρώσεως, πολλά μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Front national και η Lista Emma Bonino αμφισβητούσαν τη νομιμότητα της πράξεως της 14ης Σεπτεμβρίου 1999 με την οποία το Κοινοβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει τη γενική ερμηνεία του άρθρου 29, παράγραφος 1, του κανονισμού του³ την οποία πρότεινε η επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων, καθώς και την άποψη που εξέφρασε η επιτροπή αυτή ως προς το αν η δήλωση περί σχηματισμού της "ομάδας Τεχνικού Συντονισμού των Ανεξάρτητων Βουλευτών (ΤΣΑΒ) – μεικτή ομάδα" συμβιβάζεται προς την εν λόγω διάταξη του ως άνω Κανονισμού και ζητούσαν από το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει την αναδρομική ανυπαρξία της ομάδας αυτής.

³ Το άρθρο 29 του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως ισχύει από 1ης Μαΐου 1999 (ΕΕ L 202, σ. 1), υπό τον τίτλο "Σχηματισμός πολιτικών ομάδων", προβλέπει, στην παράγραφο 1, ότι "οι βουλευτές μπορούν να συγκροτήσουν ομάδες ανάλογα με την πολιτική τους τοποθέτηση".

Κατά το Πρωτοδικείο, μια τέτοια πράξη δύναται να προσβληθεί ενώπιον του κοινοτικού δικαστή μόνον εφόσον τα έννομα αποτελέσματα που παράγει βαίνουν πέραν της εσωτερικής οργάνωσης των εργασιών του Κοινοβουλίου [απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2001, *Martinez κλπ κατά Κοινοβουλίου*, T-222/99, T-327/99 και T-329/99, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή (στο στάδιο της αναιρέσεως, υποθέσεις C-486/01 P και C-488/01 P)]. Από αυτής της απόψεως το Πρωτοδικείο κρίνει, προκαταρκτικώς, ότι, καίτοι σκοπός του εσωτερικού κανονισμού ενός κοινοτικού οργάνου είναι η οργάνωση της εσωτερικής λειτουργίας των υπηρεσιών προς εξασφάλιση χρηστής διοικήσεως και, επομένως, οι κανόνες τους οποίους καθιερώνει αποβλέπουν κυρίως στην εξασφάλιση της απρόσκοπτης διεξαγωγής των συζητήσεων, εντούτοις, η σκέψη αυτή δεν αποκλείει, αφεαυτής, το ότι μια πράξη του Κοινοβουλίου, όπως η προαναφερθείσα, παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων και, επομένως, ότι είναι δεκτική προσφυγής ακυρώσεως. Εξετάζοντας τη συγκεκριμένη υπόθεση, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, καταρχάς, ότι η πράξη της 14ης Σεπτεμβρίου 1999 επηρεάζει τις συνθήκες ασκήσεως των κοινοβουλευτικών καθηκόντων των ενδιαφερομένων βουλευτών, ιδίως διότι δεν μπορούν να οργανωθούν σε πολιτική ομάδα, και, επομένως, παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι αυτών. Τονίζει, στη συνέχεια, ότι οι εν λόγω βουλευτές, ως αντιπρόσωποι των λαών των κρατών τα οποία συνενώθησαν εντός της Κοινότητας, πρέπει, όσον αφορά πράξη του Κοινοβουλίου η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα ως προς τις συνθήκες ασκήσεως της εν λόγω εντολής, να θεωρούνται τρίτοι, κατά την έννοια του άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ.

2. Έννομο συμφέρον

Καίτοι το έννομο συμφέρον δεν προβλέπεται ρητώς στο άρθρο 230 ΕΚ, εντούτοις, συνιστά προϋπόθεση του παραδεκτού προσφυγής ακυρώσεως ασκηθείσας από φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Τέτοιο έννομο συμφέρον δεν υπάρχει παρά μόνον αν η ακύρωση της πράξεως είναι ικανή αφεαυτής να έχει έννομες συνέπειες (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Ιουνίου 2001, *Euroalliances κατά Επιτροπής*, T-188/99, Συλλογή 2001, σ. II-1757, και

της 22ας Νοεμβρίου 2001, *Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie κατά Επιτροπής*, T-9/98, που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή). Το έννομο συμφέρον εκτιμάται κατά την ημέρα ασκήσεως της προσφυγής (προαναφερθείσα απόφαση *Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie κατά Επιτροπής*, το δε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί την προσφυγή ακυρώσεως πρέπει να έχει προσωπικό έννομο συμφέρον.

Κατά το Πρωτοδικείο, το κριτήριο αυτό δεν πληρούται στην περίπτωση που η προσφυγή ασκείται από νομικό πρόσωπο και αποσκοπεί στην ακύρωση αποφάσεως απευθυνόμενης σε τρίτο πρόσωπο με την οποία απορρίπτεται το αίτημα του τελευταίου περί προσβάσεως σε έγγραφα. Σε μια τέτοια περίπτωση, η προσφεύγουσα — στην υπόθεση εκείνη, η μητρική εταιρία του αποδέκτη της προσβαλλομένης πράξεως — δεν έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει την ακύρωση μιας τέτοιας αποφάσεως, εφόσον αυτή δεν θίγει τα δικά της δικαιώματα. Πράγματι, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα δεν είχε υποβάλει η ίδια αίτηση περί προσβάσεως στα έγγραφα και ότι δεν αμφισβητείται η δυνατότητα της εταιρίας αυτής να υποβάλει μια τέτοια αίτηση [διάταξη της 30ής Απριλίου 2001, *British American Tobacco International (Holdings) κατά Επιτροπής*, T-41/00, Συλλογή 2001, σ. II-1301].

3. Ενεργητική νομιμοποίηση

Το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ προβλέπει ότι "κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται [...] να ασκεί προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, *το αφορούν άμεσα και ατομικά*".

Κατά τη διάρκεια του έτους 2001, το Πρωτοδικείο απέρριψε ως απαράδεκτες, λόγω ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησης, πολλές προσφυγές που απέβλεπαν στην ακύρωση είτε αποφάσεων οι οποίες δεν απευθύνονταν στους προσφεύγοντες, είτε πράξεων κανονιστικού χαρακτήρα. Σε ορισμένες υποθέσεις η προσφυγή απορρίφθηκε με αποφάσεις (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 7ης

Φεβρουαρίου 2001, *Sociedade Agrícola dos Arinhos* κλπ κατά Επιτροπής, T-38/99 έως T-50/99, Συλλογή 2001, σ. II-585, της 21ης Μαρτίου 2001, *Hamburger Hafen- und Lagerhaus* κλπ κατά Επιτροπής, T-69/96, Συλλογή 2001, σ. II-1037, της 27ης Ιουνίου 2001, *Andres de Dios* κλπ κατά Συμβουλίου, T-166/99, Συλλογή 2001, σ. II-1857, και της 12ης Ιουλίου 2001, *Comafrika et Dole Fresh Fruit Europe* κατά Επιτροπής, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 και T-225/99, Συλλογή 2001, σ. II-1975), σε άλλες δε περιπτώσεις, με την έκδοση διατάξεων.

α) Ως προς την άμεση σχέση

Η προϋπόθεση σύμφωνα με την οποία το προσβαλλόμενο κοινοτικό μέτρο πρέπει να αφορά άμεσα τον ιδιώτη σημαίνει ότι το μέτρο αυτό επηρεάζει άμεσα τη νομική κατάσταση του ιδιώτη και δεν αφήνει καμία εξουσία εκτιμήσεως στους αποδέκτες του εν λόγω μέτρου που είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή του, όταν αυτή έχει καθαρά αυτόματο χαρακτήρα και απορρέει αποκλειστικά από την κοινοτική ρύθμιση χωρίς εφαρμογή άλλων παρεμβαλλομένων κανόνων. Η προϋπόθεση αυτή συντρέχει, επίσης, όταν η δυνατότητα των αποδεκτών του μέτρου να μη δώσουν συνέχεια στην κοινοτική πράξη είναι καθαρά θεωρητική, εφόσον δεν υφίσταται αμφιβολία ως προς τη βούλησή τους να συναγάγουν συνέπειες σύμφωνα προς την πράξη αυτή.

Η έλλειψη άμεσου επηρεασμού της νομικής καταστάσεως ενός επιχειρηματία διαπιστώθηκε στη διάταξη της 25ης Απριλίου 2001, *Coillte Teoranta* κατά Επιτροπής (T-244/00, Συλλογή 2001, σ. II-1275). Κατά το Πρώτοδικείο δεν αφορά άμεσα έναν επιχειρηματία η απευθυνόμενη στα κράτη μέλη απόφαση της Επιτροπής με την οποία αποκλείονται από την κοινοτική χρηματοδότηση, λόγω μη τηρήσεως των κοινοτικών κανόνων, διάφορες δαπάνες των διενεργούντων τις πληρωμές εγκεκριμένων οργανισμών οι οποίες δηλώθηκαν ως καλυπτόμενες από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν ενισχύσεις καταβληθείσες στον εν λόγω επιχειρηματία. Πράγματι, η απόφαση αυτή αφορά μόνο τις χρηματοπιστωτικές σχέσεις μεταξύ του

ΕΓΤΠΕ και των κρατών μελών, καμία δε διάταξη της αποφάσεως αυτής δεν υποχρεώνει τους ενδιαφερόμενους εθνικούς οργανισμούς να αναζητήσουν από τους αποδέκτες τους τα αναγραφόμενα στην απόφαση ποσά. Η ορθή εκτέλεση της αποφάσεως προϋποθέτει απλώς ότι το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θα επιστρέψει στο ΕΓΤΠΕ τα ποσά που αντιστοιχούν στις δαπάνες που αποκλείστηκαν από την κοινοτική χρηματοδότηση. Υπό τις συνθήκες αυτές, η επιστροφή των κοινοτικών ενισχύσεων που καταβλήθηκαν στον εν λόγω επιχειρηματία κατά τις αντίστοιχες οικονομικές χρήσεις δεν αποτελεί άμεση συνέπεια αυτής της αποφάσεως, αλλά της δραστηριότητας που άσκησαν προς τούτο οι αρμόδιες αρχές βάσει της εθνικής τους νομοθεσίας προκειμένου να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οικεία κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Συνεπώς, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι εξαιρετικές περιστάσεις μπορούν να οδηγήσουν τις αρμόδιες εθνικές αρχές να παραιτηθούν από την αναζήτηση των χορηγηθεισών ενισχύσεων εκ μέρους του αποδέκτη τους και να αναλάβουν οι ίδιες το βάρος της επιστροφής στο ΕΓΤΠΕ των ποσών που θεώρησαν εσφαλμένα ότι επιτρεπόταν να καταβάλουν.

Αντιθέτως, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι αφορά άμεσα επιχείρηση λαμβάνουσα φορολογική πριμοδότηση των επενδύσεων απόφαση της Επιτροπής απευθυνόμενη σε κράτος μέλος με την οποία κρίνεται ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά διάταξη του ετήσιου δημοσιονομικού νόμου του εν λόγω κράτους βάσει της οποίας παρατάθηκε η περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας έπρεπε να είχε υλοποιηθεί το σχέδιο επενδύσεων προκειμένου να καταβληθεί η εν λόγω πριμοδότηση, καθόσον η υποχρέωση καταργήσεως αυτής της διατάξεως, η επιβαλλόμενη με την εν λόγω απόφαση, είχε ως αναγκαία συνέπεια να υποχρεώσει τις εθνικές αρχές να αναζητήσουν από την επιχείρηση το ποσό της πριμοδοτήσεως (προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Νοεμβρίου 2001, *Mitteldeutsche Erdoe-Raffinerie κατά Επιτροπής*).

β) Ατομική σχέση

Από της εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, *Plaumann κατά Επιτροπής* (25/62, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937), έχει κριθεί ότι πρόσωπα άλλα από τους αποδέκτες μιας αποφάσεως δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι τα αφορά ατομικά, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, παρά μόνον αν η απόφαση αυτή τα θίγει λόγω ορισμένων ξεχωριστών ιδιοτήτων ή μιας πραγματικής καταστάσεως που τα χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο και έτσι τα εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς αυτόν του αποδέκτη. Η τήρηση αυτής της προϋποθέσεως έχει ειδικότερα προσδιοριστεί σε πολλές αποφάσεις, σε ορισμένες μόνον από τις οποίες θα επικεντρωθεί η προσοχή μας ⁴.

Πορτογάλοι εκτροφείς ταύρων αγώνων είχαν ζητήσει την ακύρωση διατάξεως μιας αποφάσεως της Επιτροπής η οποία τους απαγόρευε να αποστέλλουν από την Πορτογαλία στην Ισπανία και τη Γαλλία τέτοιους ταύρους προοριζόμενους για πολιτιστικές ή αθλητικές εκδηλώσεις ⁵. Εντούτοις, επειδή οι προσφεύγοντες δεν απέδειξαν ότι η προσβαλλόμενη πράξη τούς αφορούσε ατομικά, οι προσφυγές

⁴ Όσον αφορά την εκτίμηση της ατομικής σχέσεως, βλ. επίσης τις διατάξεις του Πρωτοδικείου της 24ης Ιανουαρίου 2001, *Iberotam κλπ κατά Επιτροπής* T-112/00 και T-122/00, Συλλογή 2001, σ. II-97, της 30ής Ιανουαρίου 2001, *Iposea κατά Επιτροπής* T-49/00, Συλλογή 2001, σ. II-163, και *La Conquete κατά Επιτροπής* T-215/00, Συλλογή 2001, σ. II-181 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-151/01/P), και της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, *Tessa et Tessas κατά Συμβουλίου* T-270/99 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-461/01 P)· επίσης τις αποφάσεις *Martinez κλπ κατά Κοινοβουλίου*, προαναφερθείσα, της 12ης Ιουλίου 2001, *Comafrika et Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα, της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, *Mukand κλπ κατά Συμβουλίου* T-58/99, και της 6ης Δεκεμβρίου 2001, *Emesa Sugar κατά Συμβουλίου* T-43/98, που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή.

⁵ Απόφαση 98/653/ΕΚ της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με επείγοντα μέτρα που κατέστησαν αναγκαία από την επέλευση της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών στην Πορτογαλία (ΕΕ L 311, σ. 23).

τους απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες με απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 2001, *Sociedade Agricola dos Arinhos* κλπ. κατά *Επιτροπής*, προαναφερθείσα. Το Πρωτοδικείο έκρινε σχετικώς ότι το γεγονός ότι οι ταύροι που εκτρέφουν οι εξαγωγείς προορίζονται να αγωνιστούν σε πολιτιστικές ή αθλητικές εκδηλώσεις, ότι η εξαγωγή και η μεταφορά των ζώων αυτών υπόκεινται σε ειδικούς κανόνες που διασφαλίζουν αυστηρό έλεγχο όλων των εξαγομένων ζώων και ότι οι εξαγωγείς είναι εγγεγραμμένοι σε γενεαλογικά βιβλία για ταύρους αγώνων δεν συνιστά ιδιαίτερη κατάσταση που χαρακτηρίζει τους προσφεύγοντες, από πλευράς της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε σχέση με κάθε άλλον εκτροφέα ή εξαγωγέα βοοειδών τον οποίον αφορά η απαγόρευση αποστολής που επιβάλλει η απόφαση αυτή. Διαπίστωσε, επίσης, ότι η επίμαχη απόφαση δεν αφορούσε τους προσφεύγοντες παρά μόνο λόγω της αντικειμενικής ιδιότητάς τους των εξαγωγέων βοοειδών, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που αφορά κάθε άλλον επιχειρηματία που ασκεί την ίδια δραστηριότητα αποστολής βοοειδών από το έδαφος του ίδιου κράτους μέλους. Εξάλλου, η παρέμβαση ενός προσώπου, κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο, στη διαδικασία εκδόσεως μιας κοινοτικής πράξεως, είναι καθαυτή στοιχείο ικανό να εξατομικεύσει το πρόσωπο αυτό σε σχέση με την εν λόγω πράξη μόνον όταν η εφαρμοστέα κοινοτική ρύθμιση του παρέχει ορισμένες διαδικαστικές εγγυήσεις. Αυτό, όμως, δεν συνέβαινε με τις διατάξεις των οδηγιών 89/662 και 90/425, των σχετικών με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο ⁶.

⁶ Οδηγία 90/425/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο ορισμένων ζώντων ζώων και προϊόντων με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς (ΕΕ L 224, σ. 29), και οδηγία 89/662/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τους κτηνιατρικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς (ΕΕ L 395, σ. 13).

Με διάταξη της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, *Federación de Cofradías de Pescadores de Guipúzcoa* κλπ κατά Συμβουλίου (Τ-54/00 και Τ-73/00, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο έκρινε απαράδεκτες προσφυγές ακυρώσεως που άσκησαν εφοπλιστές με έδρα την Ισπανία κατά του ένατου εδαφίου του παραρτήματος Ι Δ του κανονισμού (ΕΚ) 2742/1999⁷, το οποίο στο πλαίσιο ανταλλαγών αλιευτικών δυνατοτήτων μεταξύ της Γαλλικής Δημοκρατίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, προβλέπει ότι, για το έτος 2000, η ποσόστωση των 5 220 τόνων γάβρου που χορηγήθηκε στο εν λόγω κράτος για τις ζώνες CIEM IX, CIEM X και Corace 34.1.1 μπορεί να αλιευθεί, μέχρι την ποσότητα των 3 000 τόνων, στα ύδατα της υποδιαίρεσης CIEM VIII που υπάγονται στην κυριαρχία ή στη δικαιοδοσία της Γαλλικής Δημοκρατίας⁸. Πράγματι, οι προσφεύγοντες δεν θίγονται από την, γενικής ισχύος, προσβαλλόμενη διάταξη, λόγω ορισμένων ιδιαιτέρων ιδιοτήτων ή λόγω πραγματικής καταστάσεως που τους διακρίνει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο. Ειδικότερα, το Συμβούλιο, κατά τον χρόνο θεσπίσεως αυτής της διατάξεως, δεν είχε καμία υποχρέωση να λάβει υπόψη την ειδική κατάσταση των προσφευγόντων. Παρά το απαράδεκτο των προσφυγών ακυρώσεως, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι η προσβαλλόμενη πράξη μπορεί να αμφισβητηθεί από τους ενδιαφερόμενους, αν αυτοί φρονούν ότι έχουν ζημιωθεί κατά τρόπο άμεσο από την πράξη αυτή, στο πλαίσιο της διαδικασίας διαπιστώσεως εξωσυμβατικής ευθύνης που προβλέπουν τα άρθρα 235 ΕΚ και 288 ΕΚ. Το Πρωτοδικείο καταλήγει ότι η γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, η οποία βασίζεται στο άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών

⁷ Κανονισμός (ΕΚ) 2742/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1999, περί καθορισμού, για το 2000, για ορισμένα αποθέματα ιχθύων και ομάδες αποθεμάτων ιχθύων, των αλιευτικών δυνατοτήτων και συναφών όρων στα κοινοτικά ύδατα και, για τα κοινοτικά σκάφη, σε άλλα ύδατα όπου απαιτούνται περιορισμοί αλιευμάτων και περί τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) 66/98 (ΕΕ L 341, σ. 1).

⁸ Η ζώνη CIEM είναι η στατιστική ζώνη που καθορίζεται από το διεθνές συμβούλιο για την εκμετάλλευση των θαλασσών. Corace είναι τα αρχικά της Comité des pêches pour l'Atlantique Centre-Est.

ελευθεριών (ΕΣΔΑ) της 4ης Νοεμβρίου 1950, κατά την οποία κάθε πρόσωπο του οποίου τα δικαιώματα και οι ελευθερίες παραβιάστηκαν έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, τηρήθηκε στην προκειμένη περίπτωση.

Η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 27ης Ιουνίου 2001, *Andres de Dios κ.λπ. κατά Συμβουλίου*, προαναφερθείσα, έδωσε στο Πρωτοδικείο την ευκαιρία να υπενθυμίσει ότι ο όρος "απόφαση", ο περιεχόμενος στο άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη υπό την τεχνική έννοια που προκύπτει από το άρθρο 249 ΕΚ. Εφόσον εφαρμόζεται σε αντικειμενικώς προσδιοριζόμενες καταστάσεις και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων οι οποίες προσδιορίζονται γενικά και αφηρημένα, η απόφαση 1999/307/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Μαΐου 1999, που καθορίζει τις λεπτομέρειες ενσωματώσεως της Γραμματείας Σένγκεν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου (ΕΕ L 119, σ. 49), είναι, παρά τον τίτλο της ως "αποφάσεως", πράξη κανονιστικού χαρακτήρα. Εξετάζοντας, στη συνέχεια, τη νομιμοποίηση των προσφευγόντων να ζητήσουν ακύρωση της πράξεως – της οποίας δεν ήταν αποδέκτες –, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η πράξη αυτή δεν τους αφορά ατομικά. Ως απάντηση στο επιχείρημα κατά το οποίο η εξατομίκευσή τους απορρέει από το γεγονός ότι το Συμβούλιο δεν καθιέρωσε διαδικασία προσλήψεως σύμφωνη με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στην οποία θα μπορούσαν να συμμετάσχουν, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το επιχείρημα αυτό, με το οποίο προσάπτεται στο θεσμικό όργανο ότι τους στέρησε από δικονομικά δικαιώματα, δεν ασκεί επιρροή κατά την εκτίμηση του παραδεκτού της προσφυγής κατά κανονιστικής πράξεως, εκτός αν αποδειχθεί ότι η επιλογή του οργάνου αυτού συνιστά καταστρατήγηση διαδικασίας. Στην προκειμένη, όμως, περίπτωση τέτοια απόδειξη δεν προσκομίστηκε. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε, επίσης, ότι για να μπορεί η ύπαρξη ενός περιορισμένου κύκλου ιδιωτών να ασκεί επιρροή ως στοιχείο εξατομικεύσεως αυτών των ιδιωτών, έναντι μιας κανονιστικής πράξεως, πρέπει το όργανο που εκδίδει την προσβαλλόμενη πράξη να είχε την υποχρέωση να λάβει υπόψη, κατά την έκδοση της εν λόγω πράξεως, την ιδιαίτερη κατάσταση των ιδιωτών αυτών. Επειδή

όμως από κανένα στοιχείο δεν διαπιστώθηκε ότι η πράξη αφορούσε ατομικά τους προσφεύγοντες, η προσφυγή τους απορρίφθηκε ως απαράδεκτη.

Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, από την απόφαση της 21ης Μαρτίου 2001, *Hamburger Hafen- und Lagerhaus κ.λπ. κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα, προκύπτει ότι πρέπει ένα πρόσωπο να είναι ανταγωνιστής του λαμβάνοντος την κρατική ενίσχυση για να του αναγνωριστεί η ιδιότητα του ενδιαφερομένου προσώπου, κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ. Ως μη άμεση ανταγωνίστρια του λαμβάνοντος την ενίσχυση, δεν αναγνωρίστηκε στην προσφεύγουσα εταιρία η ιδιότητα του ενδιαφερομένου, και η προσφυγή της με την οποία ζητούσε την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της εγκρίνουσας κρατική ενίσχυση, χωρίς κίνηση της τυπικής διαδικασίας εξετάσεως, την οποία προβλέπει η προαναφερθείσα διάταξη, κρίθηκε απαράδεκτη.

Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο δέχθηκε το παραδεκτό προσφυγής ακυρώσεως ασκηθείσας από επωφελούμενο του γενικού συστήματος των εν λόγω ενισχύσεων κατά αποφάσεως της Επιτροπής κρίνουσας διάταξη φορολογικού νόμου ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και διατάσσουσας την επιστροφή από τις επωφεληθείσες επιχειρήσεις των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατ' εφαρμογήν αυτής της διατάξεως. Στην προαναφερθείσα απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2001, *Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie κατά Επιτροπής*, κρίθηκε ότι η προσβαλλόμενη πράξη αφορούσε ατομικά την προσφεύγουσα. Το Πρωτοδικείο έκρινε σχετικώς ότι πολλά στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι ελήφθη ειδικώς υπόψη το σχέδιο επενδύσεων της προσφεύγουσας είχαν ως αποτέλεσμα να τη φέρουν σε μια πραγματική κατάσταση η οποία τη χαρακτήριζε σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση.

Εξάλλου, πολλές υποθέσεις έδωσαν στο Πρωτοδικείο την ευκαιρία να υπενθυμίσει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια επαγγελματική ένωση νομιμοποιείται ενεργητικώς κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ (διατάξεις *Iberotam κ.λπ. κατά Επιτροπής*, και *Federación de Cofradías de Pescadores de Guipúzcoa κ.λπ. κατά Συμβουλίου*, προαναφερθείσες, απόφαση *Hamburger Hafen- und Lagerhaus κ.λπ.*

κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα). Καμία από τις προσφεύγουσες ενώσεις δεν θεωρήθηκε ότι θα μπορούσε εγκύρως να υποκαταστήσει ένα ή περισσότερα από τα μέλη της (σύμφωνα με τη λύση που δόθηκε στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουλίου 1995, ΑΙΤΕC κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-447/93, T-448/93 και T-449/93, Συλλογή 1995, σ. II-1971) ή ως έχουσα ιδιότητα διαπραγματευτού κατά την έννοια των αποφάσεων του Δικαστηρίου της 2ας Φεβρουαρίου 1988, *Van der Kooy* κ.λπ. κατά Επιτροπής (67/85, 68/85 και 70/85, Συλλογή 1988, σ. 219), και της 24ης Μαρτίου 1993, *CIRFS* κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-313/90, Συλλογή 1993, σ. I-1125).

4. Προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής

Στη διάταξη του της 14ης Φεβρουαρίου 2001, *Πιτσιόρλας κατά Συμβουλίου και ΕΚΤ* [T-3/00, Συλλογή 2001, σ. II-717 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-193/01 P), το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι η συγγνωστή πλάνη μπορεί, υπό εξαιρετικές περιστάσεις, να μην έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια της σχετικής προθεσμίας για τον προσφεύγοντα. Υπογράμμισε ότι αυτό ιδίως συμβαίνει στην περίπτωση που το οικείο κοινοτικό όργανο ακολούθησε συμπεριφορά δυνάμενη να προκαλέσει, από μόνη της ή σε καθοριστικό βαθμό, σύγχυση σε καλόπιστο πολίτη και σε συναλλασσόμενο με συνήθη ενημέρωση που επέδειξε όλη την επιμέλεια που απαιτείται. Εντούτοις, στην υπόθεση αυτή, δεδομένου ότι οι περιστάσεις που επικαλέστηκε ο προσφεύγων δεν μπόρεσαν να θεωρηθούν εξαιρετικές περιστάσεις που συνιστούν συγγνωστή πλάνη, η προσφυγή ακυρώσεως απορρίφθηκε ως απαράδεκτη στο μέτρο που στρεφόταν κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου.

B. Έλεγχος της νομιμότητας

1. Εφαρμοστέοι επί των επιχειρήσεων κανόνες ανταγωνισμού

Η νομολογία περί των εφαρμοστέων στις επιχειρήσεις κανόνων ανταγωνισμού εμπλουτίστηκε με αποφάσεις εκδοθείσες κατ' εφαρμογή των κανόνων της Συνθήκης ΕΚ και της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

Τα συμπεράσματα που συνάγονται από τη νομολογία του έτους 2001 αφορούν διάφορα ζητήματα: το πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, τις απαγορευμένες από τα άρθρα 81 ΕΚ και 65 ΑΧ συμπράξεις, τις απαγορευμένες από το άρθρο 82 ΕΚ καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσεως, τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας, την εξέταση των καταγγελιών περί παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού και τον καθορισμό των εφαρμοστέων κυρώσεων.

α) *Πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού*

α.1) Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής

Εμπίπτουν στο πεδίο ουσιαστικής εφαρμογής του άρθρου 81 ΕΚ οι κανόνες δεοντολογίας που διέπουν την άσκηση ενός ελευθερίου επαγγέλματος; Επ' αυτού, ουσιαστικώς, του ερωτήματος, αποφάνθηκε το Πρωτοδικείο με την απόφαση της 28ης Μαρτίου 2001, *Institut des mandataires agréés κατά Επιτροπής* (Τ-144/99, Συλλογή 2001, σ. ΙΙ-1087), δίνοντας την απάντηση ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι κανόνες που ρυθμίζουν την άσκηση ενός επαγγέλματος διαφεύγουν καταρχήν από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, εκ μόνου του λόγου ότι χαρακτηρίζονται ως "δεοντολογικοί" από τους αρμόδιους οργανισμούς. Βάσει αυτής της κρίσεώς του το Πρωτοδικείο εγκρίνει την άποψη που υιοθέτησε η Επιτροπή με την απόφαση⁹ η οποία απετέλεσε την αφορμή ασκήσεως της προσφυγής. Κατά συνέπεια, μόνον η κατά περίπτωση εξέταση καθιστά δυνατή την εκτίμηση της ισχύος τέτοιων κανόνων σε σχέση με διάταξη της Συνθήκης, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την επίδρασή τους στην ελευθερία δράσεως των μελών του επαγγέλματος και στην οργάνωση του επαγγέλματος αυτού, καθώς και στους αποδέκτες των εν λόγω υπηρεσιών.

⁹

Απόφαση 1999/267/ΕΚ της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 1999, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [81] της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/36.147 -- Κώδικας δεοντολογίας του ΣΕΠ) (ΕΕ L 106, σ. 14).

Η άποψη αυτή είχε πραγματικές συνέπειες στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε, επί ενός σημείου, τα συμπεράσματα της Επιτροπής σύμφωνα με τα οποία η απαγόρευση απλώς και μόνον της συγκριτικής διαφημίσεως, προβλεπόμενη από κώδικα δεοντολογίας, περιορίζει τον ανταγωνισμό, καθόσον το μέτρο αυτό περιορίζει τις δυνατότητες των ικανότερων ειδικών πληρεξουσίων να αναπτύξουν τις υπηρεσίες τους. Αυτό έχει, ιδίως, ως αποτέλεσμα να παγιώνεται η πελατεία κάθε ειδικού πληρεξουσίου στο εσωτερικό μιας εθνικής αγοράς.

α.2) Κανόνας της ελλόγου αιτίας ("rule of reason")

Σε προσφυγή σκοπούσα την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 1999 ¹⁰, οι προσφεύγουσες εταιρίες [Métropole télévision (M6), France Télécom, Suez-Lyonnaise des eaux et Télévision française 1 SA (TF1)] υποστήριξαν ότι η εφαρμογή ενός κανόνα ελλόγου αιτίας θα έδινε στην Επιτροπή τη δυνατότητα να καταλήξει στο συμπέρασμα της μη εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ σε ρήτρα αποκλειστικότητας και σε ρήτρα σχετική με τους θεματικούς σταθμούς, οι οποίες συμφωνήθηκαν κατά την ίδρυση της société Télévision par satellite (TPS), ώστε οι δύο αυτές ρήτρες να μην έπρεπε να υποβληθούν σε εξέταση δυνάμει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ – ούτε, κατά μείζονα λόγο, να απαλλαγούν – όπως αποφάσισε η Επιτροπή.

Κατά το Πρωτοδικείο (προαναφερθείσα απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2001, *Μ6 κλπ κατά Επιτροπής*), η ύπαρξη ενός κανόνα περί ελλόγου αιτίας στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η ερμηνεία του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, κατά την οποία θα έπρεπε – σύμφωνα με έναν κανόνα ελλόγου αιτίας – να γίνεται στάθμιση των υπέρ και κατά του ανταγωνισμού αποτελεσμάτων μιας συμφωνίας προκειμένου να καθοριστεί αν η

¹⁰ Απόφαση 1999/242/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [81] της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/36.237 -- TPS) (ΕΕ L 90, σ. 6).

συμφωνία αυτή εμπίπτει στην απαγόρευση που εξαγγέλλεται από αυτό το άρθρο, δύσκολα συμβιβάζεται με την κανονιστική δομή του άρθρου 81 ΕΚ. Πράγματι, το άρθρο αυτό προβλέπει ρητώς, στην παράγραφο 3, τη δυνατότητα εξαιρέσεως των συμφωνιών που περιορίζουν τον ανταγωνισμό, όταν οι συμφωνίες αυτές είναι απαραίτητες για την πραγματοποίηση ορισμένων σκοπών και δεν παρέχουν σε επιχειρήσεις τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού σε σχέση με σημαντικό μέρος των σχετικών προϊόντων. Μόνον εντός του πλαισίου ακριβώς αυτής της διατάξεως μπορεί να πραγματοποιηθεί η στάθμιση των υπέρ και κατά του ανταγωνισμού πτυχών ενός περιορισμού, εκτός αν το άρθρο 81, παράγραφος 3, ΕΚ στερηθεί, κατά μέγα μέρος, πρακτικού αποτελέσματος.

Αναφερόμενο σε ορισμένες αποφάσεις στις οποίες το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο τάχθηκαν υπέρ μιας λιγότερο αυστηρής ερμηνείας της απαγορεύσεως που εξαγγέλλεται στο άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι οι αποφάσεις αυτές, πάντως, δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν την έννοια ότι καθιερώνουν την ύπαρξη του κανόνα της ελλόγου αιτίας στο κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού. Εντάσσονται μάλλον σε μια ευρύτερη νομολογιακή τάση, κατά την οποία δεν υπάρχει λόγος να θεωρηθεί, τελείως αφηρημένως και αδιακρίτως, ότι κάθε συμφωνία που περιορίζει την ελευθερία δράσεως των μερών, ή ενός από αυτά, εμπίπτει κατ' ανάγκη στην απαγόρευση που εξαγγέλλεται στο άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Πράγματι, για την ανάλυση της δυνατότητας εφαρμογής της διατάξεως αυτής σε μια συμφωνία, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το συγκεκριμένο πλαίσιο εντός του οποίου παράγει τα αποτελέσματά της, ιδίως δε το οικονομικό και νομικό πλαίσιο εντός του οποίου αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους οι οικείες επιχειρήσεις, η φύση των προϊόντων και/ή των υπηρεσιών που αφορά η συμφωνία αυτή καθώς και οι πραγματικές συνθήκες της λειτουργίας και της διαρθρώσεως της αγοράς.

α.3) Παρεπόμενοι περιορισμοί

Η ίδια απόφαση *Μ6 κλπ κατά Επιτροπής* έδωσε στο Πρωτοδικείο την ευκαιρία να διευκρινίσει την έννοια των παρεπομένων περιορισμών στο κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού, καθώς και των συνεπειών που απορρέουν από έναν τέτοιο χαρακτηρισμό. Οι προσφεύγουσες υποστήριζαν, ουσιαστικώς, ότι η Επιτροπή όφειλε να χαρακτηρίσει τη ρήτρα αποκλειστικότητας και τη σχετική με τους θεματικούς σταθμούς ρήτρα (οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ) ως παρεπόμενους περιορισμούς της συστάσεως του TPS (έναντι του οποίου η Επιτροπή έκρινε ότι δεν υπήρχε λόγος παρεμβάσεως δυνάμει του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ).

Όσον αφορά την έννοια του παρεπόμενου περιορισμού, στο κοινοτικό δίκαιο ανταγωνισμού, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η έννοια αυτή καλύπτει κάθε περιορισμό που συνδέεται άμεσα και είναι αναγκαίος για την πραγματοποίηση της κύριας πράξεως.

Περιορισμός άμεσα συνδεόμενος με την πραγματοποίηση της κύριας πράξεως είναι, κατά την απόφαση αυτή, κάθε περιορισμός μειωμένης σημασίας σε σχέση με τη διενέργεια αυτής της πράξεως, ο οποίος έχει προφανή σχέση με αυτή. Ως προς την προϋπόθεση τη σχετική με τον αναγκαίο χαρακτήρα ενός περιορισμού, η διαπίστωση της συνδρομής της προϋποθέτει διπλή εξέταση, η οποία συνίσταται στο να εξεταστεί, αφενός, αν ο περιορισμός είναι αντικειμενικώς αναγκαίος για την υλοποίηση της κύριας πράξεως και, αφετέρου, αν δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο. Η εξέταση του αντικειμενικώς αναγκαίου χαρακτήρα ενός περιορισμού σε σχέση με την κύρια πράξη δεν μπορεί παρά να είναι κάπως αφηρημένη. Αν, ελλείψει του περιορισμού, είναι δύσκολη, αν όχι αδύνατη, η υλοποίηση της κύριας πράξεως, ο περιορισμός μπορεί να θεωρηθεί ως αντικειμενικώς αναγκαίως για την υλοποίησή της. Εντούτοις, αν η διάρκεια και το πεδίο ουσιαστικής και γεωγραφικής εφαρμογής υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο για την υλοποίηση της εν λόγω πράξεως, η πράξη αυτή πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής αναλύσεως στο πλαίσιο του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ.

Όσον αφορά τις συνέπειες, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι το συμβατό του περιορισμού αυτού με τους κανόνες του ανταγωνισμού πρέπει να εξετάζεται μαζί με το συμβατό της κύριας πράξεως. Επομένως, όταν η κύρια πράξη δεν εμπίπτει στην απαγόρευση που εξαγγέλλεται στο άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ, το ίδιο ισχύει για τους περιορισμούς που συνδέονται με την εν λόγω πράξη και είναι αναγκαίοι γι' αυτήν. Όταν, αντιθέτως, η κύρια πράξη συνιστά περιορισμό κατά την έννοια αυτής της διατάξεως, τυγχάνει όμως απαλλαγής βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ, η απαλλαγή αυτή καλύπτει ομοίως και τους εν λόγω παρεπόμενους περιορισμούς. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως μη χαρακτηρίζοντας τη ρήτρα αποκλειστικότητας ως περιορισμό παρεπόμενο της δημιουργίας της TPS και προβαίνοντας, χωριστά, στην εξέταση του συμβιβαστού τους με τους κανόνες του ανταγωνισμού.

β) Απαγορευμένες συμπράξεις

β.1) Συμπράξεις απαγορευμένες από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ

Μια σειρά υποθέσεων έδωσε στο Πρωτοδικείο την ευκαιρία να ελέγξει τη νομιμότητα αποφάσεων της Επιτροπής περί παραβάσεων του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Στην απόφαση της 12ης Ιουλίου 2001, *Tate & Lyle κλπ κατά Επιτροπής* [T-202/98, T-204/98 και T-207/98, Συλλογή 2001, σ. II-2035 (στο στάδιο της αναιρέσεως υπόθεση C-359/01 P)], έκρινε ότι η Επιτροπή εφήρμοσε ορθώς τις προϋποθέσεις απαγορεύσεως συμπράξεως με την απόφασή της της 14ης Οκτωβρίου 1998¹¹ και κατά συνέπεια, απέρριψε επί του σημείου αυτού την προσφυγή.

¹¹ Απόφαση 1999/210/ΕΚ της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [81] της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/F-3/33.708 – British Sugar plc, υπόθεση IV/F-3/33.709 – Tate & Lyle plc, υπόθεση IV/F- 3/33.710 -- Napier Brown & Company Ltd, υπόθεση IV/F-3/33.711 -- James Budgett Sugars Ltd) (ΕΕ 1999, L 76, σ. 1).

Το ζήτημα των περιορισμών του ανταγωνισμού που προκύπτουν από τις σωρευτικές επιπτώσεις ομοειδών καθέτων συμφωνιών εξετάστηκε επισταμένως στην απόφαση της 5ης Ιουλίου 2001, *Roberts κατά Επιτροπής* (Τ-25/99, Συλλογή 2001, σ. ΙΙ-1881).

Στην υπόθεση εκείνη οι εκμεταλλεζόμενοι ένα ποτοποιείο στο Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίστηκαν, με καταγγελία βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), ότι η μίσθωση που χρησιμοποίησε η τοπική ζυθοποιία *Greene King*, από την οποία, ως μισθωτές, έχουν υποχρέωση να προμηθεύονται μύζρα, αντιβαίνει προς το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Η καταγγελία τους απορρίφθηκε με απόφαση της Επιτροπής με το αιτιολογικό ότι η πρότυπη σύμβαση μισθώσεως που χρησιμοποίησε η *Greene King* δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής αυτής της διατάξεως. Η προσφυγή που άσκησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου είχε ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως αυτής της αποφάσεως.

Αφού το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει ορθό ορισμό της σχετικής αγοράς, ορίζοντάς την ως εκείνη της διανομής μύζρας σε καταστήματα πωλούντα αλκοολούχα ποτά τα οποία καταναλώνονται επί τόπου – η οποία είναι η ίδια με εκείνη που όρισε το Δικαστήριο στην απόφαση *Δηλιμίτης*, της 28ης Φεβρουαρίου 1991 (C-234/89, Συλλογή 1991, σ. Ι-935) –, το Πρωτοδικείο εξέτασε το ζήτημα αν η Επιτροπή έκρινε ορθώς ότι το δίκτυο συμφωνιών της *Greene King*, συνιστάμενο σε μισθώσεις μαζί με την υποχρέωση αγοράς που συνήψε η ζυθοποιία αυτή με τους μισθωτές της, δεν συμβάλλει κατά σημαντικό τρόπο σ' αυτή τη στεγανοποίηση της συγκεκριμένης αγοράς, οπότε οι συμφωνίες αυτές δεν εμπίπτουν στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Το Πρωτοδικείο επικυρώνει αυτό το συμπέρασμα.

Από αυτής της απόψεως, τονίζει, καταρχάς, ότι προκειμένου να εκτιμηθεί αν μια σύμβαση αυτού του τύπου για την προμήθεια μύζρας συμβάλλει στη στεγανοποίηση της αγοράς λόγω του σωρευτικού αποτελέσματος του συνόλου των παρεμφερών συμβάσεων αυτού του τύπου, πρέπει, σύμφωνα με τη νομολογία του

Δικαστηρίου, να ληφθεί υπόψη η θέση των συμβαλλομένων στην αγορά. Εξάλλου, η συμβολή αυτή εξαρτάται από τη διάρκεια των εν λόγω συμβάσεων. Αν η διάρκεια αυτή είναι προφανώς υπερβολική σε σχέση με τη μέση διάρκεια των συμβάσεων που συνάπτονται γενικά εντός της σχετικής αγοράς, η ατομική σύμβαση εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Μια ζυθοποιία δηλαδή, που ελέγχει σχετικά μικρό μέρος της αγοράς και δεσμεύει τα σημεία πωλήσεών της επί πολλά έτη, μπορεί να συμβάλει στη στεγανοποίηση της αγοράς στον ίδιο βαθμό με μια ζυθοποιία της οποίας η θέση στην αγορά είναι σχετικά ισχυρή, αλλά αποδεσμεύει κατά τακτά και σύντομα χρονικά διαστήματα τα σημεία πωλήσεώς της. Στην προκειμένη περίπτωση, ούτε το μερίδιο αγοράς αυτής της ζυθοποιίας ούτε η διάρκεια των συμβάσεών της για την προμήθεια μπύρας θεωρήθηκαν ως συμβάλλοντα κατά τρόπο σημαντικό στη στεγανοποίηση της αγοράς.

Το Πρωτοδικείο εξετάζει, στη συνέχεια, αν δίκτυο συμφωνιών μιας χονδρεμπορικής ζυθοποιίας, στη συγκεκριμένη περίπτωση της Greene King, η οποία δεν συμβάλλει σημαντικά, αυτή καθαυτή, στη στεγανοποίηση της αγοράς μπορεί να συνδεθεί με τα δίκτυα συμφωνιών των ζυθοποιών-προμηθευτών, τα οποία συμβάλλουν σημαντικά σ' αυτή τη στεγανοποίηση και αν μπορεί, κατά συνέπεια, να εμπέσει στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Από αυτής της απόψεως δύο είναι οι προϋποθέσεις που απαιτούνται. Πρώτον, πρέπει να εξεταστεί αν οι συμφωνίες προμήθειας μπύρας που έχουν συναφθεί μεταξύ αυτής της χονδρεμπορικής ζυθοποιίας και των ζυθοποιών-προμηθευτών, οι καλούμενες συμφωνίες "εισροών", μπορούν να θεωρηθούν ότι αποτελούν μέρος των δικτύων συμφωνιών που συνάπτουν οι ζυθοποιίες-προμηθευτές. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται στην περίπτωση που οι συμφωνίες "εισροών" περιλαμβάνουν ρήτρα η οποία μπορεί να αναλυθεί ως υποχρέωση αγοράς (δεσμεύσεις αγοράς ελάχιστων ποσοτήτων, υποχρεώσεις αποθεματοποιήσεως ή υποχρεώσεις μη ανταγωνισμού). Δεύτερον, προκειμένου να μπορούν όχι μόνον οι συμφωνίες "εισροών", αλλά και οι συμφωνίες μεταξύ της ζυθοποιίας-χονδρέμπορου και των καταστημάτων που συνδέονται με αυτήν, επομένως οι συμφωνίες "εκροών", να συνδεθούν με τα δίκτυα συμφωνιών που συνάπτουν οι ζυθοποιίες-

προμηθευτές, είναι επίσης αναγκαίο οι συμφωνίες μεταξύ των ζυθοποιών-προμηθευτών και του ζυθοποιού-χονδρέμπορου να είναι σε τέτοιο σημείο δεσμευτικές ώστε η πρόσβαση στο δίκτυο συμφωνιών "εισροών" του ζυθοποιού-χονδρέμπορου να μην είναι πλέον δυνατή ή, τουλάχιστον, να έχει καταστεί πάρα πολύ δυσχερής για άλλες ζυθοποιίες. Πράγματι, αν το δεσμευτικό αποτέλεσμα των συμφωνιών "εισροών" είναι περιορισμένο, άλλες ζυθοποιίες έχουν τη δυνατότητα να συνάψουν συμβάσεις προμήθειας μπύρας με τη ζυθοποιία-χονδρέμπορο και έτσι να έχουν πρόσβαση στο δίκτυο συμφωνιών "εκροών" του τελευταίου. Έτσι θα είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε όλα τα καταστήματα τα οποία περιλαμβάνονται στο εν λόγω δίκτυο χωρίς να είναι αναγκαίο να συνάψουν χωριστές συμφωνίες με κάθε σημείο πώλησεως. Η ύπαρξη ενός δικτύου συμφωνιών "εκροών" συνιστά, επομένως στοιχείο το οποίο μπορεί να ευνοήσει τη διείσδυση στην αγορά άλλων ζυθοποιών. Περαιτώνοντας την ανάλυσή του, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως διατυπώνοντας στην προσβαλλόμενη απόφαση το συμπέρασμα ότι το δίκτυο συμφωνιών "εκροών" της Greene King δεν μπορεί να συνδεθεί με το δίκτυο των ζυθοποιών-προμηθευτών οι οποίοι συνήψαν με την Greene King συμβάσεις προμήθειας μπύρας.

β.2) Συμπράξεις απαγορευμένες από το άρθρο 65 ΑΧ

Η *Wirtschaftsvereinigung Stahl*, επαγγελματική ένωση της γερμανικής βιομηχανίας σιδηρουργίας και χάλυβα, και δεκαέξι από τα μέλη της κοινοποίησαν στην Επιτροπή συμφωνία περί συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών, το οποίο κρίθηκε αντίθετο προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ με απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1997¹². Η απόφαση αυτή ακυρώθηκε (απόφαση της 5ης Απριλίου 2001, *Wirtschaftsvereinigung Stahl κατά Επιτροπής*, T-16/98, Συλλογή 2001, σ. II-1217), καθόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή εσφαλμένως έλαβε υπόψη της, στο πλαίσιο της

¹²

Απόφαση 98/4/EKAX της Επιτροπής, της 26ης Νοεμβρίου 1997, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (υπόθεση IV/36.069 – *Wirtschaftsvereinigung Stahl*) (ΕΕ 1998, L 1, σ. 10).

εκτιμήσεώς της, στοιχεία που δεν της είχαν κοινοποιηθεί. Υπενθύμισε, σχετικώς, ότι οι συμφωνίες ανταλλαγής πληροφοριών δεν απαγορεύονται, κατά κανόνα, αυτομάτως από το άρθρο 65 ΑΧ, παρά μόνον εφόσον έχουν ορισμένα χαρακτηριστικά που αφορούν, ιδίως, τον ευαίσθητο και ακριβή χαρακτήρα των πρόσφατων στοιχείων των οποίων είχε γίνει ανταλλαγή σε κοντινά χρονικά διαστήματα. Το ότι η Επιτροπή στήριξε την εκτίμησή της σχετικά με τη συμφωνία επί του συνδυασμένου αποτελέσματος της ανταλλαγής των τριών ερωτηματολογίων ΕΚΑΧ 2-71, 2-73 και 2-74, ενώ η κοινοποιηθείσα συμφωνία δεν προβλέπει ανταλλαγή ερωτηματολογίου ΕΚΑΧ 2-73, που είναι εκείνο το οποίο παρέχει τα πλέον ακριβή και λεπτομερή στοιχεία και μπορεί, έτσι, να αποκαλύπτει τη στρατηγική των διαφόρων παραγωγών, έχει ως αποτέλεσμα την ανατροπή της αναλύσεως της Επιτροπής. Αν η Επιτροπή είχε λάβει υπόψη το πραγματικό περιεχόμενο της κοινοποιηθείσας συμφωνίας, δεν αποκλείεται η αξιολόγησή της να ήταν διαφορετική και να είχε εκτιμήσει ότι αυτή δεν αντέκειτο στο άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ.

Με την απόφασή της, της 21ης Ιανουαρίου 1998¹³, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι πολλές επιχειρήσεις συμφώνησαν να χρησιμοποιούν, από την ίδια ημερομηνία, όμοιες τιμές αναφοράς στον τρόπο υπολογισμού της προσαύξεσης της τιμής του κράματος [πρόκειται για επιβάρυνση της τιμής, η οποία υπολογίζεται με βάση τις τιμές των στοιχείων κράματος, που χρησιμοποιούνται από τους παραγωγούς ανοξείδωτου χάλυβα (νικέλιο, χρώμιο και μολυβδένιο), η οποία προστίθεται στη βασική τιμή του ανοξείδωτου χάλυβα], προκειμένου να επιτύχουν αύξηση της τιμής του ανοξείδωτου χάλυβα. Η Επιτροπή τούς επέβαλε κυρώσεις για τον λόγο αυτόν.

¹³

Απόφαση 98/247/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 21ης Ιανουαρίου 1998, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (υπόθεση IV/35.814 — Προσαύξηση τιμής του κράματος) (ΕΕ L 100, σ. 55).

Με την απόφασή του, της 13ης Δεκεμβρίου 2001, *Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής* (Τ-45/98 και Τ/-47/98, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε την προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον αυτή δέχεται εις βάρος των δύο προσφευγουσών την ύπαρξη παραβάσεως απορρέουσας από τη συμμετοχή τους σε σύμπραξη που έχει ως σκοπό την εισαγωγή και την εφαρμογή, με εναρμονισμένο τρόπο, πανομοιότυπων τιμών αναφοράς για τα στοιχεία των κραμάτων στο πλαίσιο της μεθόδου υπολογισμού της προσαυξήσεως της τιμής του κράματος. Στο σκεπτικό του τονίζει ότι η Επιτροπή δεν οφείλει να αποδείξει την ύπαρξη αποτελέσματος επιζήμιου για τον ανταγωνισμό προς απόδειξη της παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, εφόσον απέδειξε την ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής που έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, και τούτο παρά το ότι η σύμπραξη αφορούσε ένα στοιχείο της τελικής τιμής των πλατέων προϊόντων ανοξείδωτου χάλυβα.

γ) *Απαλλαγές από την απαγόρευση*

Η διάρκεια της απαλλαγής πρέπει να είναι επαρκής ώστε να παρέχει στους δικαιούχους τη δυνατότητα επιτεύξεως των πλεονεκτημάτων εκείνων που τη δικαιολογούν. Εντούτοις, επειδή θεωρούσαν ότι η διάρκεια της ατομικής απαλλαγής που τους είχε χορηγηθεί ήταν πολύ μικρή, οι προσφεύγουσες αμφισβήτησαν τη νομιμότητα των απευθυνομένων σ' αυτές αποφάσεων (αποφάσεις της 28ης Μαρτίου 2001, *Institut des mandataires agrées κατά Επιτροπής* και της 18ης Σεπτεμβρίου 2001, *M6 κλπ κατά Επιτροπής* προαναφερθείσες). Εντούτοις, καμία από τις δύο προσφυγές δεν έγινε δεκτή.

Στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς του στην απόφαση *M6 κλπ κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν επαρκή στοιχεία προκειμένου να αποδείξουν ότι η Επιτροπή είχε περιπέσει σε προφανή πλάνη εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό της διάρκειας των απαλλαγών δυνάμει των άρθρων 81, παράγραφος 3, ΕΚ, υπογραμμίζοντας σχετικώς ότι ενώπιον περίπλοκων εκτιμήσεων οικονομικού περιεχομένου, ο έλεγχός του

πρέπει να περιορίζεται, συγκεκριμένα, στην εξέταση των πραγματικών περιστατικών και των νομικών χαρακτηρισμών που συνάγει από αυτά η Επιτροπή.

δ) *Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως*

Με την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2001, *AAMS κατά Επιτροπής* (T-139/98, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε την απόφαση της Επιτροπής¹⁴ με την οποία διαπίστωσε ότι η Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato, οργανισμός ενσωματωμένος στη δημοσιονομική διοίκηση του ιταλικού κράτους, ο οποίος ασκεί, μεταξύ άλλων, δραστηριότητες παραγωγής, εισαγωγής, εξαγωγής και διανομής στο χονδρεμπόριο βιομηχανοποιημένων καπνών εκμεταλλευόμενος τη δεσπόζουσα θέση του στην ιταλική αγορά χονδρικής διανομής τσιγάρων, εφάρμοσε καταχρηστικές πρακτικές αποσκοπώντας να προστατεύσει τη θέση του στην ιταλική αγορά τσιγάρων, κατά παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ.

ε) *Δικαιώματα αμυνόμενου*

Η εταιρία Mannesmannröhren-Werke προσέφυγε στο Πρωτοδικείο ζητώντας την ακύρωση αποφάσεως της Επιτροπής, η οποία ελήφθη δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17, και η οποία της επέβαλλε την υποχρέωση να απαντήσει σε ορισμένες ερωτήσεις, εντός μιας ταχθείσας προθεσμίας, με την απειλή επιβολής κυρώσεων. Η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι η απόφαση συνιστούσε παράβαση των δικαιωμάτων της ως αμυνόμενης.

Στην απόφασή του της 20ής Φεβρουαρίου 2001, *Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής* (T-112/98, Συλλογή 2001, σ. II-729), το Πρωτοδικείο την εδίκαιωσε μερικώς στηρίζοντας την εκτίμησή του στη συλλογιστική που ακολούθησε το Δικαστήριο στην υπόθεση

¹⁴

Απόφαση της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 1998, σχετικά με διαδικασία κινηθείσα βάσει του άρθρου [82] της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/36.010-F3 – Αυτόνομη Διοίκηση Κρατικών Μονοπωλίων – Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato) (ΕΕ L 252, σ. 47).

*Orkem*¹⁵. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε σχετικώς ότι δεν υφίσταται, στις κοινοτικές διαδικασίες ανταγωνισμού, δικαίωμα απόλυτης σιωπής, τονίζοντας, αντιθέτως, ότι επιχείρηση η οποία είναι αποδέκτης αποφάσεως περί αιτήσεως πληροφοριών έχει το δικαίωμα να αρνηθεί να παράσχει απαντήσεις με τις οποίες θα οδηγούνταν στο σημείο να παραδεχθεί την ύπαρξη παραβάσεως. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο ακύρωσε μερικώς την απόφαση της Επιτροπής καθόσον αυτή περιλαμβάνει ερωτήσεις με τις οποίες καλείται η επιχείρηση να περιγράψει το αντικείμενο ορισμένων συναντήσεων καθώς και τις αποφάσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο αυτών των συναντήσεων.

Όσον αφορά τα επιχειρήματα κατά τα οποία το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της ΕΣΔΑ παρέχει τη δυνατότητα σε ένα πρόσωπο, στο οποίο απευθύνεται αίτηση παροχής πληροφοριών, να μην απαντήσει στα ερωτήματα, έστω και αν σχετίζονται με αμιγώς πραγματικά γεγονότα, και να αρνηθεί να προσκομίσει έγγραφα στην Επιτροπή, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να στηριχθεί ευθέως στην ΕΣΔΑ ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

Εντούτοις, υπογράμμισε ότι το κοινοτικό δίκαιο αναγνωρίζει τη θεμελιώδη αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας καθώς και την αρχή ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα για μια δίκαιη δίκη και ότι, κατ' εφαρμογήν αυτών των αρχών, *οι οποίες παρέχουν, στον υπό κρίση ειδικό τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, προστασία ισοδύναμη με αυτή που εγγυάται το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ*, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο έχουν αναγνωρίσει, με πάγια νομολογία τους, στους αποδέκτες αιτήσεων εκ μέρους της Επιτροπής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17, το δικαίωμα να απαντούν μόνο σε ερωτήσεις σχετικά με αμιγώς πραγματικά περιστατικά και να κοινοποιούν μόνον τα οικεία προϋπάρχοντα στοιχεία και έγγραφα, δικαίωμα το οποίο αναγνωρίζεται εξάλλου από το πρώτο ήδη στάδιο της έρευνας

15

Απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 1989, *Orkem κατά Επιτροπής*, 374/87, Συλλογή 1989, σ. 3283.

που διεξάγει η Επιτροπή. Το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι το γεγονός ότι ο αποδέκτης της αιτήσεως παροχής πληροφοριών οφείλει να απαντήσει στα ερωτήματα της Επιτροπής σχετικώς με αμιγώς πραγματικά γεγονότα και να προσκομίσει τα ζητούμενα προϋπάρχοντα έγγραφα δεν μπορεί να συνιστά παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας ή του δικαιώματος για μια δίκαιη δίκη. Πράγματι, ο αποδέκτης έχει κάθε δικαίωμα να αποδείξει αργότερα, στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας ή ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, ασκώντας τα δικαιώματά του άμυνας, ότι τα γεγονότα που εξέθεσε στις απαντήσεις του ή τα έγγραφα που κοινοποίησε έχουν διαφορετικό νόημα από αυτό που δέχθηκε η Επιτροπή.

Όσον αφορά ενδεχόμενη επιρροή του χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 364, σ. 1), ο οποίος υιοθετήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000 στη Νίκαια, και τον οποίο επικαλέστηκε η προσφεύγουσα, επί της εκτιμήσεως της παρούσας υποθέσεως, το Πρωτοδικείο περιορίστηκε στην παρατήρηση ότι ο χάρτης δεν είχε ακόμα υιοθετηθεί κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως (15 Μαΐου 1998) και ότι, κατά συνέπεια, ουδόλως επηρεάζει τη νομιμότητα της εν λόγω αποφάσεως.

Στην απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, *Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni* κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η Krupp Thyssen Stainless, καίτοι είχε δηλώσει ότι αποδεχόταν να θεωρηθεί ευθυνόμενη για τα προσαπτόμενα στην Thyssen Stahl περιστατικά, εν όψει της αποκτήσεως εκ μέρους της δραστηριοτήτων της δεύτερης στον τομέα των προϊόντων που αφορούσε η παράβαση, δεν παραιτήθηκε από το δικαίωμά της να διατυπώσει την άποψή της επί των περιστατικών αυτών. Από αυτής της απόψεως, καίτοι μια τέτοια δήλωση ανταποκρίνεται, ιδίως, σε οικονομικές εκτιμήσεις που προσιδιάζουν στις πράξεις της συγκεντρώσεως μεταξύ επιχειρήσεων, και συνεπάγεται παρέκκλιση από την αρχή κατά την οποία ένα πρόσωπο φυσικό ή νομικό πρέπει να υφίσταται κυρώσεις μόνο για τα περιστατικά που του προσάπτονται ατομικώς, πρέπει να ερμηνευθεί συσταλτικά. Ειδικότερα, ελλείψει αντίθετης ενδείξεως

εκ μέρους του, το πρόσωπο από το οποίο προέρχεται μια τέτοια δήλωση δεν μπορεί να τεκμαίρεται ότι παραιτήθηκε από την άσκηση των δικαιωμάτων του άμυνας. Για τους λόγους αυτούς, το Πρωτοδικείο ακυρώνει μερικώς το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

στ) *Εξέταση των καταγγελιών από την Επιτροπή*

Καίτοι έχει παγίως καθιερωθεί από την απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 1979, *Gema κατά Επιτροπής* (125/78, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 537), ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 17 δεν παρέχει στον υποβάλλοντα αίτηση δύναμη του εν λόγω άρθρου το δικαίωμα να ζητήσει την έκδοση τελικής αποφάσεως από την Επιτροπή, κατά την έννοια του άρθρου 249 ΕΚ, σχετικά με την ύπαρξη ή μη παραβάσεως του άρθρου 81 ΕΚ και/ή του άρθρου 82 ΕΚ, αντιθέτως, εναπόκειται στην Επιτροπή, στην περίπτωση που αυτή επιλαμβάνεται μιας καταγγελίας, να εξετάσει με προσοχή τα στοιχεία που της γνωστοποιούνται, για να εκτιμήσει αν εξ αυτών προκύπτει συμπεριφορά ικανή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στο εσωτερικό της κοινής αγοράς και να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (απόφαση της 21ης Μαρτίου 2001, *Métropole télévision κατά Επιτροπής*, T-206/99, Συλλογή 2001, σ. II-1057), και να γνωστοποιήσει στον καταγγέλλοντα τους λόγους για τους οποίους αποφασίζει, ενδεχομένως, να θέσει την καταγγελία στο αρχείο.

Πολλές υποθέσεις έδωσαν στο Πρωτοδικείο την ευκαιρία να εξακριβώσει αν έχουν τηρηθεί οι υποχρεώσεις που υπέχει η Επιτροπή στο πλαίσιο της εξετάσεως των καταγγελιών που της υποβάλλονται (αποφάσεις της 31ης Ιανουαρίου 2001, *Weyl Beef Products κλπ κατά Επιτροπής*, T-197/97 και T-198/97, Συλλογή 2001, σ. II-303, της 14ης Φεβρουαρίου 2001, *Trabisco κατά Επιτροπής*, T-26/99, Συλλογή 2001, σ. II-633, *Sodima κατά Επιτροπής*, T-62/99, Συλλογή 2001, σ. II-655, και *SEP κατά Επιτροπής*, T-115/99, Συλλογή 2001, σ. II-691, της 21ης Μαρτίου 2001, *Métropole télévision κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα· διάταξη της 20ής Μαρτίου 2001, *Compagnia Portuale Pietro Chiesa κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα). Μία ακόμα υπόθεση αφορούσε

τις υποχρεώσεις που υπέχει η Επιτροπή επιλαμβανόμενη καταγγελίας για παραβιάσεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ [απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 2001, *NALOO κατά Επιτροπής*, T-89/98, Συλλογή 2001, σ. II-515 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υποθέσεις C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P και C-180/01 P)].

Από τις υποχρεώσεις που υπέχει η Επιτροπή αξίζει να αναφερθεί εκείνη που αφορά την αιτιολόγηση των πράξεων που εκδίδει. Σε δύο αποφάσεις, *Métropole télévision κατά Επιτροπής* και *NALOO κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσες, το Πρωτοδικείο αυτεπαγγέλτως διαπίστωσε την έλλειψη αιτιολογίας των προσβαλλομένων αποφάσεων της Επιτροπής και τις ακύρωσε.

Στην υπόθεση *Métropole télévision κατά Επιτροπής*, η προσβαλλόμενη απόφαση αφορούσε απόρριψη καταγγελίας με την οποία η *Métropole télévision* κατήγγειλε τις πρακτικές της *Union européenne de radiotélévision (UER)*, η οποία επανειλημμένως είχε αρνηθεί να δεχθεί τις αιτήσεις εισδοχής της.

Για να γίνει κατανοητή η απόφαση του Πρωτοδικείου, πρέπει να αναφερθεί ότι με απόφαση της 11ης Ιουλίου 1996, *Métropole κλπ κατά Επιτροπής* (T-528/93, T-542/93, T-543/93 και T-546/93, Συλλογή 1996, σ. II-649), το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση περί απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ, ιδίως, των διατάξεων του καταστατικού της UER.

Κατόπιν αυτής της ακυρωτικής αποφάσεως στην οποία το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε επί της εφαρμογής στη συγκεκριμένη περίπτωση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, η Επιτροπή μετέβαλε άποψη όσον αφορά την εφαρμογή της διατάξεως αυτής στους κανόνες εισδοχής στην UER κρίνοντας, με την απόφαση περί απορρίψεως της καταγγελίας, αντιθέτως προς τα συναγόμενα από την ακυρωθείσα απόφαση απαλλαγής, ότι οι εν λόγω κανόνες δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής αυτής της διατάξεως της Συνθήκης. Καίτοι το Πρωτοδικείο δέχεται την ουσιαστική αυτή αλλαγή της απόψεως της Επιτροπής, εντούτοις θεωρεί ότι πρέπει αυτή να είναι αιτιολογημένη. Αυτό δεν συνέβαινε στην προκειμένη περίπτωση.

Το Πρωτοδικείο προέβη, επίσης, στην εξέταση του βασίμου των αποφάσεων περί απορρίψεως καταγγελίας. Επρόκειτο, κυρίως, να εξεταστεί αν η Επιτροπή μπορούσε να αποφασίσει την απόρριψη λόγω ελλείψεως επαρκούς κοινοτικού συμφέροντος για τη συνέχιση της εξετάσεως της υποθέσεως ή λόγω μη συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚ.

Προς τούτο, στην προαναφερθείσα απόφαση *Métropole télévision κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο, πέραν της διαπιστώσεως της ελλείψεως αιτιολογίας, η οποία καθιστά την πράξη ακυρώσιμη, διαπίστωσε, επίσης ότι η Επιτροπή παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο της εξετάσεως μιας καταγγελίας για παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ επειδή δεν εξέτασε την ενδεχόμενη εξακολούθηση των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων και την επίπτωσή τους στη σχετική αγορά, καίτοι οι πρακτικές αυτές έπαιψαν μετά την καταγγελία.

Τέλος, στις προαναφερθείσες αποφάσεις *Trabisco κατά Επιτροπής* και *Sodima κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, καίτοι αληθεύει ότι η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να αποφανθεί εντός εύλογης προθεσμίας, επί καταγγελίας βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 17, η υπέρβαση της προθεσμίας αυτής, ακόμα και αν θεωρηθεί αποδεδειγμένη, δεν δικαιολογεί οπωσδήποτε, καθαυτή, την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι, όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού, η υπέρβαση της εύλογης προθεσμίας δεν μπορεί να συνιστά λόγο ακυρώσεως παρά μόνον στην περίπτωση αποφάσεως περί διαπιστώσεως παραβάσεων, εφόσον έχει αποδειχθεί ότι η παραβίαση της αρχής αυτής έθιξε τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων. Εκτός από αυτή την ειδική περίπτωση η μη τήρηση της υποχρεώσεως για την έκδοση αποφάσεως εντός εύλογης προθεσμίας δεν ασκεί επιρροή στο κύρος της διοικητικής διαδικασίας, της διεξαγόμενης δυνάμει του κανονισμού 17. Συνεπώς, ο λόγος που αντλείται από τον αδικαιολόγητο χαρακτήρα της διάρκειας της ενώπιον της Επιτροπής διοικητικής διαδικασίας είναι αλυσιτελής.

ζ) Καθορισμός του ποσού των προστίμων

Το 1998, η Επιτροπή υιοθέτησε τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ C 9, σ. 3), οι πρώτες περιπτώσεις εφαρμογής των οποίων εμφανίστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου.

Μετά την επιβολή εις βάρος της κυρώσεως με απόφαση της Επιτροπής¹⁶ ύψους 39,6 εκατομμυρίων ECU για παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ στις αγορές της βιομηχανικής ζάχαρης και της λιανικώς διατιθέμενης ζάχαρης, η British Sugar προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου τον ισχυρισμό ότι η έννοια των επιβαρυντικών περιστάσεων, όπως αυτή χρησιμοποιείται στις κατευθυντήριες γραμμές, δεν συνάδει προς το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17. Στην προαναφερθείσα απόφασή του της 2ας Ιουλίου 2001, *Tate & Lyle κ.λπ. κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ένα τέτοιο επιχείρημα στερείται ερείσματος. Πράγματι, η διαδικασία που ακολουθεί η Επιτροπή για τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, στο πλαίσιο της οποίας, πρώτον, εκτιμά τη βαρύτητα σε σχέση μόνο με τα χαρακτηριστικά στοιχεία της παραβάσεως και, στη συνέχεια, αξιολογεί τη βαρύτητα σε σχέση με τις περιστάσεις που χαρακτηρίζουν την εν λόγω επιχείρηση, πράγμα το οποίο οδηγεί την Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη όχι μόνο τις ενδεχόμενες επιβαρυντικές περιστάσεις, αλλά, ενδεχομένως, και τις ελαφρυντικές περιστάσεις, δεν αντιβαίνει προς το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17. Η τακτική αυτή επιτρέπει, στο πλαίσιο ιδίως των παραβάσεων τις οποίες έχουν διαπράξει διάφορες επιχειρήσεις, να λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως ο διαφορετικός ρόλος κάθε επιχειρήσεως και η συμπεριφορά της έναντι της Επιτροπής κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

¹⁶

Βλ. υποσημείωση 11.

Η στάση μιας επιχειρήσεως έναντι τις Επιτροπής μπορεί να συνίσταται σε συνεργασία μαζί της. Η συνεργασία αυτή μπορεί να ανταμειφθεί, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής, περί μη επιβολής προστίμων ή τη μείωση του ποσού τους στις υποθέσεις που αφορούν συμπράξεις (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4).

Εντούτοις, η έκταση της συνεργασίας, ο χαρακτηρισμός της και η πραγματική εκ μέρους της Επιτροπής λήψη υπόψη αυτής της εργασίας υπόκεινται σε αμφισβήτηση όπως προκύπτει από τις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση *Tate & Lyle κ.λπ. κατά Επιτροπής*, – στην οποία το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν είχε ορθώς εκτιμήσει την έκταση της συνεργασίας της *Tate & Lyle* – και στις αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 2001, *Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα, και *Acerinox κατά Επιτροπής* (Τ-48/98, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή).

Στις δύο αυτές τελευταίες αποφάσεις, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως προβαίνουσα σε εφαρμογή ενός των κριτηρίων που περιλαμβάνονται στην προαναφερθείσα ανακοίνωση κατά τρόπο εισάγοντα δυσμενείς διακρίσεις.

Η σχετική με το ζήτημα αυτό διαφορά προέκυψε από το γεγονός ότι η Επιτροπή προέβη σε μείωση του ποσού των προστίμων που είχαν επιβληθεί στις προσφεύγουσες μικρότερης εκτάσεως από τη μείωση που είχε χορηγήσει στην *Usinor*, την πρώτη επιχείρηση που απάντησε στα ερωτήματα της Επιτροπής τα σχετικά με την υποτιθέμενη παράβαση, με το αιτιολογικό ότι οι προσφεύγουσες δεν είχαν προσκομίσει κανένα νέο στοιχείο σε σχέση με την πρώτη απάντηση. Απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι είχε αποστείλει το ίδιο ερωτηματολόγιο σε όλες τις επιχειρήσεις αυτές.

Καθόσον η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι οι προσφεύγουσες είχαν λάβει κάποια γνώση του περιεχομένου των απαντήσεων που έδωσε η *Usinor*, το γεγονός και μόνον ότι η εν λόγω επιχείρηση ήταν η πρώτη η οποία παραδέχθηκε τα προσαπτόμενα περιστατικά δεν

συνιστά επαρκή λόγο διαφορετικής μεταχειρίσεως των οικείων επιχειρήσεων. Πράγματι, η εκτίμηση του βαθμού συνεργασίας των επιχειρήσεων δεν μπορεί να εξαρτάται από καθαρώς τυχαίους παράγοντες, όπως η σειρά με την οποία ερωτήθηκαν από την Επιτροπή.

η) Συγκεντρώσεις

Μία μόνο υπόθεση εκδίκασε το Πρωτοδικείο στον τομέα των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων. Η υπόθεση ενέπιπτε στο πλαίσιο των κανόνων της Συνθήκης ΕΚΑΧ [απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2001, *RJB Mining κατά Επιτροπής*, T-156/98, Συλλογή 2001, σ. ΙΙ-337 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υποθέσεις C-157/01 P και C-169/01 P)]. Αφορμή για την υπόθεση υπήρξε η απόφαση της Επιτροπής της 29ης Ιουλίου 1998¹⁷, η οποία επέτρεπε, δυνάμει του άρθρου 66 ΑΧ τη συγχώνευση τριών γερμανικών επιχειρήσεων παραγωγής άνθρακα, συγκεκριμένα της RAG Aktiengesellschaft (RAG), της Saarbergwerke AG (SBW) και της Preussag Anthrazit GmbH. Η τιμή που έπρεπε να καταβάλει η RAG για την απόκτηση της SBW καθορίστηκε σε 1 γερμανικό μάρκο. Η συγχώνευση αυτή εντασσόταν στο πλαίσιο του "συμβιβασμού για τον τομέα του άνθρακα" που συνήφθη μεταξύ των τριών αυτών επιχειρήσεων παραγωγής και των γερμανικών αρχών, στο πλαίσιο του οποίου προβλεπόταν η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων εκ μέρους της Γερμανικής Κυβερνήσεως.

Ακυρώνοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι λαμβάνοντας απόφαση περί του συμβιβαστού συγκεντρώσεως μεταξύ επιχειρήσεων προς την κοινή αγορά, η Επιτροπή οφείλει να λάβει υπόψη της τις συνέπειες της χορηγήσεως κρατικών ενισχύσεων προς τις επιχειρήσεις αυτές επί της διατηρήσεως πραγματικού ανταγωνισμού στην οικεία αγορά. Το Πρωτοδικείο διευκρίνισε ότι, καίτοι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να

¹⁷ Απόφαση της Επιτροπής της 29ης Ιουλίου 1998, περί αποκτήσεως του ελέγχου της Saarbergwerke AG και της Preussag Anthrazit GmbH από την RAG Aktiengesellschaft (υπόθεση IV/EKAX.1252 – RAG/Saarbergwerke AG/Preussag Anthrazit).

εκτιμήσει με προηγούμενη τυπική απόφαση τη νομιμότητα της υποτιθεμένης ενισχύσεως, δηλαδή την τιμή που καταβλήθηκε για την απόκτηση της SBW, εντούτοις δεν μπορούσε να μην εκτιμήσει αν και, ενδεχομένως, σε τι βαθμό, η οικονομική και επομένως η εμπορική ισχύς της συγχωνευθείσας μονάδας ενισχύθηκε με την οικονομική υποστήριξη που δόθηκε με την ενδεχόμενη αυτή ενίσχυση, στο πλαίσιο της αφορώσας τον ανταγωνισμό αναλύσεως που πραγματοποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 66, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΑΧ.

2. Κρατικές ενισχύσεις

Το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί προσφυγών σκοπούντων στην ακύρωση αποφάσεων οι οποίες ελήφθησαν δυνάμει των κανόνων της Συνθήκης ΕΚ [αποφάσεις της 15ης Μαρτίου 2001, *Prayon-Rupel κατά Επιτροπής*, T-73/98, Συλλογή 2001, σ. II-867, της 4ης Απριλίου 2001, *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia κατά Επιτροπής*, T-288/97, Συλλογή 2001, σ. II-1169, και της 7ης Ιουνίου 2001, *Agrana Zucker und Stärke κατά Επιτροπής*, T-187/99, Συλλογή 2001, σ. II-1587 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-321/01 P)] και της Συνθήκης ΕΚΑΧ (αποφάσεις της 5ης Ιουνίου 2001, *ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi κατά Επιτροπής*, T-6/99, Συλλογή 2001, σ. II-1523, και της 12ης Ιουλίου 2001, *UK Coal κατά Επιτροπής*, T-12/99 και T-63/99, Συλλογή 2001, σ. II-2153).

α) Εξέταση από την Επιτροπή

Με απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 1997, η Επιτροπή έκρινε ότι η εκ μέρους των γερμανικών αρχών παρατάση του συστήματος ενισχύσεων για επενδύσεις στα νέα ομόσπονδα κράτη, σύστημα το οποίο η Επιτροπή είχε προηγουμένως εγκρίνει, συνιστούσε κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά. Μία από τους επωφελούμενους εκ της παρατάσεως αυτής, η εταιρία *Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie*, η οποία δεν είχε προλάβει να κοινοποιήσει το επενδυτικό της σχέδιο εντός των προθεσμιών που προέβλεπε το αρχικό σύστημα ενισχύσεων, λόγω περιστάσεων ανεξαρτήτων της βουλήσεώς της, άσκησε προσφυγή επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2001, *Mitteldeutsche*

Erdoel-Raffinerie κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, με την οποία ακυρώθηκε, όσον αφορά την προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη απόφαση. Πράγματι, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε βασίμως να καταλήξει στο συμπέρασμα, όσον αφορά την προσφεύγουσα, ότι η σχετική νομική διάταξη εισάγει συμπληρωματική κρατική ενίσχυση, ούτε ότι η ενίσχυση αυτή είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

Στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς του, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι η Επιτροπή, στο πλαίσιο της αποφάσεως που εκδίδει κατόπιν της εξετάσεως στην οποία προβαίνει, έχει τη δυνατότητα να εκτιμήσει ότι ορισμένες περιπτώσεις εφαρμογής του κοινοποιηθέντος καθεστώτος ενισχύσεων συνιστούν ενίσχυση ενώ άλλες όχι, ή να χαρακτηρίσει ορισμένες περιπτώσεις ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά. Στην άσκηση της ευρείας της ευχέρειας εκτιμήσεως, μπορεί, ιδίως, να προβεί σε διαφοροποίηση μεταξύ των δικαιούχων βάσει του κοινοποιηθέντος καθεστώτος ενισχύσεων, ενόψει ορισμένων χαρακτηριστικών τους ή προϋποθέσεων στις οποίες ανταποκρίνονται. Μπορεί ακόμα η Επιτροπή να μην μπορεί να αρκεστεί σε αφηρημένη ανάλυση του κοινοποιηθέντος συστήματος ενισχύσεων, αλλά να οφείλει να εξετάσει, επίσης, την ειδική περίπτωση μιας από τις επωφελούμενες από τις ενισχύσεις επιχειρήσεως. Στην προκειμένη περίπτωση η εξέταση επιβαλλόταν όχι μόνον ενόψει των ιδιομορφιών του επενδυτικού σχεδίου της προσφεύγουσας αλλά και λόγω του γεγονότος ότι, κατά τη διοικητική διαδικασία, η κυβέρνηση του οικείου κράτους μέλους είχε διατυπώσει ρητό αίτημα υπό αυτή την έννοια.

β) Κίνηση της τυπικής διαδικασίας εξέτασεως

Επειδή η Επιτροπή δεν κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφασή της να μην προβάλει αντιρρήσεις στη χορήγηση ενισχύσεων εκ μέρους της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην εταιρία *Chemische Werke Piesteritz* (απόφαση της 15ης Μαρτίου 2001, *Prayon-Rupel κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα). Οι προϋποθέσεις κινήσεως αυτής της διαδικασίας διευκρινίστηκαν περαιτέρω.

Αποτελεί σχετικώς πάγια νομολογία ότι η διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ καθίσταται απαραίτητη από τη στιγμή που η Επιτροπή συναντήσει σοβαρές δυσκολίες προκειμένου να εκτιμήσει αν μία ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Συνεπώς, η Επιτροπή μπορεί να αρκεστεί στην προκαταρκτική φάση του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ και να λάβει ευνοϊκή απόφαση για μη ανακοινωθέν κρατικό μέτρο μόνον αν είναι σε θέση να έχει την πεποίθηση, μετά από πρώτη εξέταση, ότι το μέτρο αυτό δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ ή ότι το εν λόγω μέτρο, μολονότι αποτελεί ενίσχυση, συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Απεναντίας, αν από την πρώτη αυτή εξέταση δημιουργηθεί στην Επιτροπή η αντίθετη πεποίθηση ή αν δεν καταστεί δυνατό να παρακαμφθούν όλες οι δυσκολίες που ανέκυψαν κατά την αξιολόγηση του εν λόγω μέτρου, το κοινοτικό όργανο έχει καθήκον να συγκεντρώσει όλες τις αναγκαίες απόψεις και να κινήσει προς τούτο τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

Όταν η Επιτροπή καθορίζει, ανάλογα με τα πραγματικά και νομικά στοιχεία της συγκεκριμένης υποθέσεως, αν οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζει κατά την έρευνα του συμβιβαστού της ενισχύσεως με την κοινή αγορά καθιστούν απαραίτητη την κίνηση αυτής της διαδικασίας οφείλει να τηρεί τρεις προϋποθέσεις.

Πρώτον, το άρθρο 88 ΕΚ περιορίζει την εξουσία της Επιτροπής να αποφαινεται επί της συμβατότητας ενισχύσεως με την κοινή αγορά κατά την περάτωση της προκαταρκτικής διαδικασίας μόνον στα μέτρα που δεν δημιουργούν σοβαρές δυσχέρειες, οπότε το κριτήριο αυτό αποκτά αποκλειστικό χαρακτήρα. Πράγματι, η Επιτροπή δεν μπορεί να αρνηθεί την κίνηση της τυπικής διαδικασίας εξετάσεως επικαλούμενη άλλες συνθήκες, όπως το συμφέρον τρίτων, λόγους που ανάγονται στην οικονομία της διαδικασίας ή άλλο λόγο διοικητικής διευκολύνσεως.

Δεύτερον, όταν προσκρούει σε σοβαρές δυσχέρειες, η Επιτροπή οφείλει να κινήσει την τυπική διαδικασία και δεν διαθέτει συναφώς διακριτική ευχέρεια. Καίτοι έχει δεσμία αρμοδιότητα όσον αφορά την απόφαση κινήσεως της διαδικασίας αυτής, η Επιτροπή διαθέτει

πάντως κάποιο περιθώριο εκτιμήσεως κατά την έρευνα και την εξέταση των συνθηκών της συγκεκριμένης υποθέσεως προκειμένου να καθορίσει αν αυτές δημιουργούν σοβαρές δυσχέρειες. Σύμφωνα με τον σκοπό του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ και με το καθήκον χρηστής διοικήσεως που υπέχει, η Επιτροπή μπορεί, μεταξύ άλλων, να ανοίξει διάλογο με το κράτος που προέβη στην κοινοποίηση ή με τρίτους προκειμένου να υπερβεί, κατά την προκαταρκτική διαδικασία, δυσχέρειες που ενδεχομένως αντιμετωπίζει.

Τρίτον, η έννοια των σοβαρών δυσχερειών έχει αντικειμενικό χαρακτήρα. Η ύπαρξη των δυσχερειών αυτών πρέπει να αναζητηθεί τόσο στις συνθήκες εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως όσο και στο περιεχόμενό της, κατά τρόπον αντικειμενικό, συγκρίνοντας τις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως με στοιχεία τα οποία διαθέτει η Επιτροπή όταν αποφαινεται επί του συμβιβαστού των επιμάχων ενισχύσεων με την κοινή αγορά. Εξ αυτών συνάγεται ότι ο έλεγχος νομιμότητας που ασκεί ο κοινοτικός δικαστής επί της υπάρξεως σοβαρών δυσχερειών, εκ φύσεως, υπερβαίνει την αναζήτηση της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως.

Στην προκειμένη περίπτωση η προσφεύγουσα απέδειξε την ύπαρξη σοβαρών δυσχερειών. Την απόδειξη αυτή την προσκόμισε βάσει δέσμης συγκλινουσών ενδείξεων, συγκεκριμένα τον ανεπαρκή χαρακτήρα των πληροφοριών που διέθετε η Επιτροπή και το γεγονός ότι η διαδικασία που κίνησε η Επιτροπή υπερέβη αισθητά, τόσον όσον αφορά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας όσο και όσον αφορά τις συνθήκες υπό τις οποίες αυτή διεξήχθη, αυτό που συνεπάγεται συνήθως μια προκαταρκτική εξέταση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ.

γ) *Διάκριση μεταξύ νέας ενισχύσεως και υφιστάμενης ενισχύσεως*

Με απόφαση της 4ης Απριλίου 2001, *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα, το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε τη λύση που είχε δώσει στην απόφαση της 15ης Ιουνίου 2000, *Alzetta κ.λπ. κατά Επιτροπής* [T-298/97,

T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 έως T-607/97, T-1/98, T-3/98 έως T-6/98 και T-23/98, Συλλογή 2000, σ. II-2319 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-298/00 P)]¹⁸.

Σε τοπικές επιχειρήσεις οδικής μεταφοράς εμπορευμάτων είχαν χορηγηθεί οικονομικές ενισχύσεις βάσει νόμων της περιφέρειας Friuli-Venezia Giulia (Ιταλία) το 1981 και το 1985, χωρίς να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή. Με απόφαση του 1997, η Επιτροπή έκρινε ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά τις ενισχύσεις τις χορηγηθείσες σε επιχειρήσεις που πραγματοποιούν διεθνείς οδικές μεταφορές εμπορευμάτων καθώς και εκείνες που χορηγήθηκαν, από 1ης Ιουλίου 1990, σε επιχειρήσεις που πραγματοποιούν αποκλειστικώς τοπική, περιφερειακή ή εθνική μεταφορά εμπορευμάτων και διέταξε την επιστροφή τους.

Επαναλαμβάνοντας τη λύση που είχε δοθεί στην προαναφερθείσα απόφαση *Alzetta κλπ κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ένα καθεστώς ενισχύσεων που θεσπίζεται σε αγορά αρχικώς κλειστή στον ανταγωνισμό πρέπει να θεωρείται, κατά την ελευθέρωση της αγοράς αυτής, ως υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων, στο μέτρο που δεν ενέπιπτε, κατά τον χρόνο θεσπίσεώς του, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, το οποίο ισχύει αποκλειστικώς στους τομείς που είναι ανοιχτοί στον ανταγωνισμό.

Στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι η απελευθέρωση του τομέα του cabotage ίσχυσε από 1ης Ιουλίου 1990, οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν σε επιχειρήσεις μεταφορών που δραστηριοποιούνται αποκλειστικώς σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, βάσει καθεστώτων ενισχύσεων θεσπισθέντων το 1981 και το 1985, πρέπει να χαρακτηριστούν ως υφιστάμενες και δεν μπορούν, ανάλογα με την περίπτωση, παρά να αποτελέσουν αντικείμενο αποφάσεως περί ασυμβίβαστου που παράγει αποτελέσματα για το μέλλον.

¹⁸

Η απόφαση αυτή σχολιάστηκε στην ετήσια έκθεση 2000.

Αντιθέτως, δεδομένου ότι ο τομέας των διεθνών οδικών μεταφορών εμπορευμάτων άνοιξε στον ανταγωνισμό από το 1969, τα καθεστώτα ενισχύσεων που θεσπίστηκαν το 1981 και το 1985, πρέπει να θεωρηθούν ως καθεστώτα νέων ενισχύσεων που υπέκειντο, ως εκ τούτου, στην υποχρέωση κοινοποιήσεως που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ.

Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώθηκε καθόσον δι' αυτής η Επιτροπή κήρυξε παράνομες τις ενισχύσεις τις καταβληθείσες από 1ης Ιουλίου 1990 στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν αποκλειστικώς τοπικές, περιφερειακές ή εθνικές μεταφορές και επέβαλλε την επιστροφή τους.

Επιληφθέν τόσο προσφυγής ακυρώσεως του αντικειμένου της υπό εξέταση υποθέσεως, ασκηθείσας από την Ιταλική Δημοκρατία (C-372/97), όσο και αιτήσεων αναιρέσεως κατά των δύο αυτών αποφάσεων του Πρωτοδικείου, το Δικαστήριο θα παράσχει οριστική απάντηση στο νομικό αυτό ζήτημα.

Στην προαναφερθείσα απόφαση της 7ης Ιουνίου 2001, *Agrana Zucker und Stärke κατά Επιτροπής*, υπενθυμίζεται ότι, εάν η Επιτροπή δεν ενεργήσει εντός δύο μηνών από της πλήρους κοινοποιήσεως, ενός σχεδίου νέας ενισχύσεως, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να εφαρμόσει τη σχεδιαζόμενη ενίσχυση υπό την προϋπόθεση ότι έχει ειδοποιήσει προηγουμένως την Επιτροπή, η δε ενίσχυση αυτή εμπίπτει στη συνέχεια στο καθεστώς των υφισταμένων ενισχύσεων. Σκοπός αυτής της υποχρεώσεως ειδοποιήσεως είναι να καθοριστεί, προς το συμφέρον των ενδιαφερομένων μερών και των εθνικών δικαστηρίων, η ημερομηνία κατόπιν της οποίας η ενίσχυση εμπίπτει στο καθεστώς των υφισταμένων ενισχύσεων. Σε περίπτωση μη τηρήσεως της υποχρεώσεως ειδοποιήσεως, η ενίσχυση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση.

δ) *Παρεκκλίσεις από την απαγόρευση*

Οι εκτιμήσεις οι σχετικές με τις παρεκκλίσεις από την αρχή της απαγορεύσεως που τίθεται στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ (ιδίως, απόφαση της 7ης Ιουνίου 2001, *Agrana Zucker und Stärke κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα) επιβεβαιώνουν ήδη παγιωθείσες λύσεις.

Αντιθέτως, στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η ερμηνεία των κανόνων που έχουν εφαρμογή επί των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα του άνθρακα διευκρινίστηκε στην υπόθεση UK Coal, πρώην RJB Mining κατά Επιτροπής.

Στις 9 Σεπτεμβρίου 1999 το Πρωτοδικείο εξέδωσε μία *παρεμπίπτουσα απόφαση RJB Mining κατά Επιτροπής* (T-110/98, Συλλογή 1999, σ. II-2585)¹⁹, περιοριζόμενη σε δύο νομικά ζητήματα που είχε εγείρει η RJB Mining με την προσφυγή ακυρώσεως που άσκησε κατά της αποφάσεως της Επιτροπής περί εγκρίσεως των οικονομικών παρεμβάσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα για το 1997. Τα δύο αυτά ζητήματα ήταν αν η Επιτροπή ήταν εξουσιοδοτημένη, αφενός, από την απόφαση 3632/93/ΕΚΑΧ της Επιτροπής²⁰ να εγκρίνει εκ των υστέρων ενίσχυση η οποία έχει ήδη καταβληθεί χωρίς την προηγούμενη έγκρισή της και, αφετέρου, δυνάμει του άρθρου 3 της εν λόγω αποφάσεως, να επιτρέψει τη χορήγηση ενισχύσεως για τη λειτουργία υπό τη μόνη προϋπόθεση ότι η ενίσχυση αυτή επιτρέπει στις ωφελούμενες επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος παραγωγής και να πραγματοποιήσουν τη σταδιακή μείωση των ενισχύσεων, χωρίς να έχουν εύλογες πιθανότητες να επιτύχουν οικονομική βιωσιμότητα για το προβλεπτό μέλλον.

¹⁹ Η απόφαση αυτή σχολιάστηκε στην ετήσια έκθεση 1999.

²⁰ Απόφαση 3632/93/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 28ης Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό καθεστώς παρεμβάσεων των κρατών μελών υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα (ΕΕ L 329, σ. 12).

Στα δύο αυτά ζητήματα, τα οποία τέθηκαν εκ νέου στο πλαίσιο προσφυγών ακυρώσεως των αποφάσεων της Επιτροπής που επιτρέπουν τις οικονομικές παρεμβάσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα για τα έτη 1998 και 1999, το Πρωτοδικείο έδωσε τις ίδιες απαντήσεις με εκείνες που είχε δώσει στην προαναφερθείσα απόφασή του της 12ης Ιουλίου 2001, *UK Coal κατά Επιτροπής*.

Έκρινε, κατά συνέπεια, ότι ο λόγος που αντλείται από την προβαλλόμενη απαγόρευση εκ των υστέρων εγκρίσεως ενισχύσεων που καταβλήθηκαν χωρίς προηγούμενη έγκριση δεν είναι βάσιμος. Απέρριψε, επίσης, τον λόγο που αντλείται από προβαλλόμενη αναρμοδιότητα της Επιτροπής λόγω της καθυστερημένης κοινοποιήσεως εκ μέρους της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ορισμένων οικονομικών παρεμβάσεων, κρίνοντας ότι η προθεσμία κοινοποιήσεως που προβλέπει η απόφαση 3632/93 είναι απλώς μια διαδικαστική προθεσμία ενδεικτικού χαρακτήρα.

Η απάντηση που δόθηκε στο δεύτερο ερώτημα δικαιολογεί την υπόμνηση ότι το άρθρο 3 της αποφάσεως 3632/93 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη που προτίθενται να χορηγήσουν σε επιχειρήσεις άνθρακα ενισχύσεις λειτουργίας για τις χρήσεις από το 1994 μέχρι το 2000 έχουν την υποχρέωση να υποβάλουν προηγουμένως στην Επιτροπή "σχέδιο εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης, που αποσκοπεί στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των επιχειρήσεων αυτών, η οποία θα επιτευχθεί με τη μείωση του κόστους παραγωγής".

Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, αντιθέτως προς την ερμηνεία που πρότεινε η προσφεύγουσα, ότι καμία διάταξη της αποφάσεως 3632/93 δεν προβλέπει ρητώς ότι η χορήγηση ενισχύσεων λειτουργίας πρέπει να προορίζεται αυστηρώς στις επιχειρήσεις που έχουν λογικές πιθανότητες να επιτύχουν οικονομική βιωσιμότητα μακροπροθέσμως, υπό την έννοια ότι πρέπει να είναι ικανές να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό στη διεθνή αγορά με τις δικές τους δυνάμεις. Πράγματι, οι διατάξεις δεν απαιτούν παρά την "βελτίωση" της οικονομικής βιωσιμότητας. Συνεπώς, η βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας μιας επιχειρήσεως περιορίζεται σε μια

μείωση του βαθμού της μη αποδοτικότητάς της και της μη ανταγωνιστικότητάς της.

Εξάλλου, η υπόθεση αυτή έδωσε στο Πρωτοδικείο την ευκαιρία να ερμηνεύσει την έννοια της "σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων", έναν από τους επιδιωκόμενους σκοπούς βάσει της αποφάσεως 3632/93. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε σχετικώς ότι οι ενισχύσεις λειτουργίας προορίζονται, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3632/93 μόνο για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και της τιμής πώλησεως στην παγκόσμια αγορά. Δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως, οι ενισχύσεις αυτές δεν μπορούν να εγκρίνονται παρά μόνον αν οι λήπτριες επιχειρήσεις πραγματοποιούν μείωση, τουλάχιστον σταδιακή, του κόστους παραγωγής. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της εν λόγω αποφάσεως ορίζει ως έναν από τους στόχους που πρέπει να υλοποιηθούν αυτόν με τον οποίο επιδιώκεται η σταδιακή μείωση των ενισχύσεων, τούτο δε βάσει των τιμών του άνθρακα στις διεθνείς αγορές. Από αυτής της απόψεως, η οικονομική πραγματικότητα, συγκεκριμένα η διαρθρωτική έλλειψη αποδοτικότητας της κοινοτικής βιομηχανίας χάλυβα, ενόψει της οποίας εκδόθηκε η απόφαση, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως. Εφόσον ούτε τα κοινοτικά όργανα ούτε τα κράτη μέλη ούτε οι οικείες επιχειρήσεις ασκούν σημαντική επιρροή επί της τιμής που διαμορφώνεται στην παγκόσμια αγορά, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι απέδωσε πρωτεύουσα σημασία, από απόψεως σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων στον τομέα του άνθρακα στην πτώση του κόστους παραγωγής, δεδομένου ότι κάθε πτώση του κόστους αυτού έχει ως συνέπεια ότι ο αριθμός των ενισχύσεων είναι κατ' ανάγκην πιο περιορισμένος παρά στην περίπτωση κατά την οποία δεν θα είχε σημειωθεί αυτή η πτώση, αυτό δε ανεξάρτητα από την εξέλιξη των τιμών στην παγκόσμια αγορά.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι το Πρωτοδικείο απέρριψε την αιτίαση κατά την οποία η Επιτροπή δεν είχε επαρκώς λάβει υπόψη της, κατά την εκτίμηση των ενισχύσεων που χορήγησε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στη βιομηχανία άνθρακα κατά τα έτη 1998 και 1999 το ζήτημα αν η συγχώνευση των τριών αυτών γερμανικών επιχειρήσεων παραγωγής άνθρακα²¹ συνεπαγόταν μη κοινοποιηθείσες ενισχύσεις, καθόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεων επιτρέπouσα τις κρατικές ενισχύσεις.

ε) Υποχρέωση επιστροφής των ενισχύσεων

Η υποχρέωση επιστροφής ενισχύσεων οι οποίες έχουν κριθεί ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά εξετάστηκε στις προαναφερθείσες αποφάσεις της 4ης Απριλίου 2001, *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia κατά Επιτροπής*, και της 7ης Ιουνίου 2001, *Agrana Zucker und Stärke κατά Επιτροπής*. Όσον, αφορά την υποχρέωση επιστροφής, αξιοσημείωτη είναι η προαναφερθείσα απόφαση της 5ης Ιουνίου 2001, *ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi κατά Επιτροπής*. Πράγματι, σε μια σπάνια διαπίστωση που αξίζει να υπογραμμιστεί, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν επιτρέπει την αναζήτηση ενός στοιχείου ενισχύσεως από τον επωφεληθέντα της ενισχύσεως.

Στην απόφαση αυτή το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εμποδίζει την Επιτροπή να διατάξει την επιστροφή ενισχύσεων τη συμφωνία των οποίων προς την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα εξέτασε *πολλά έτη μετά την έγκριση των επίμαχων ενισχύσεων*, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι αυτές αντίκεινται στην κοινή αγορά²².

²¹ Η επιτρέπουσα τη συγχώνευση αυτή απόφαση ακυρώθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2001, *RJB Mining κατά Επιτροπής*, T-156/98.

²² Στην ίδια απόφαση, το Πρωτοδικείο προσδιόρισε, επίσης, το πεδίο εφαρμογής των κανόνων των σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις που εμπίπτουν στη Συνθήκη ΕΚΑΧ.

3. Μέτρα εμπορικής άμυνας

Το Πρωτοδικείο εξέδωσε σειρά αποφάσεων σχετικών με τις ρυθμίσεις στον τομέα του αντιντάμπινγκ (απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Απριλίου 2001, *Bic κλπ κατά Συμβουλίου*, T-82/00, Συλλογή 2001, σ. II-1241, και της 20ής Ιουνίου 2001, *Euroalliances κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα) και κατά των επιδοτήσεων (απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, *Mukand κλπ κατά Συμβουλίου*, προαναφερθείσα).

Στην απόφαση *Euroalliances κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο, το οποίο απέρριψε την προσφυγή τη σκοπούσα την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής περί περατώσεως διαδικασίας αντιντάμπινγκ²³, ερμήνευσε τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 384/96 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 1996, L 56, σ. 1), καθορίζοντας τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να διατηρηθούν σε ισχύ μέτρα αντιντάμπινγκ μετά τη λήξη της πενταετούς περιόδου από της θεσπίσεώς τους (άρθρο 11, παράγραφος 2).

Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι ο κανόνας κατά τον οποίο οι πληροφορίες οι σχετικές με περίοδο μεταγενέστερη της περιόδου έρευνας, κατά κανόνα, δεν λαμβάνονται υπόψη εφαρμόζεται στις έρευνες επανεξετάσεως μέτρων των οποίων επίκειται η λήξη. Το Πρωτοδικείο τόνισε, σχετικώς, ότι η εξαίρεση από τον κανόνα αυτό, η οποία έγινε δεκτή στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1996, *Sinochem κατά Συμβουλίου* (T-161/94, Συλλογή 1996, σ. II-695), αφορά μόνο την περίπτωση στην οποία στοιχεία μεταγενέστερα της περιόδου έρευνας εμπίπτουν στα νέα στοιχεία τα οποία καθιστούν προφανώς απρόσφορη την επιβολή ή τη διατήρηση δασμών αντιντάμπινγκ. Αυτό σημαίνει ότι στοιχεία

²³

Απόφαση 1999/426/ΕΚ της Επιτροπής, της 4ης Ιουνίου 1999, για την περάτωση της διαδικασίας αντιντάμπινγκ όσον αφορά τις εισαγωγές σιδηροπυριτίου καταγωγής Αιγύπτου και Πολωνίας (ΕΕ L 166, σ. 91).

μεταγενέστερα της περιόδου έρευνας δεν λαμβάνονται υπόψη υπέρ της διατηρήσεως δασμών αντιντάμπινγκ.

Με την προαναφερθείσα απόφασή του *Mukand* κλπ κατά Συμβουλίου, το Πρωτοδικείο ακύρωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 2450/98 του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 1998, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ράβδων ανοξείδωτου χάλυβα καταγωγής Ινδίας και την οριστική είσπραξη του επιβληθέντος προσωρινού δασμού (ΕΕ L 304, σ. 1), καθόσον αφορά τις εισαγωγές εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προϊόντων παραχθέντων από τις τέσσερις προσφεύγουσες εταιρίες.

Δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 2026/97 του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 1997, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 288, σ. 1), και της συμφωνίας για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα, η οποία συνήφθη στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου κατά τις διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (ΕΕ 1994, L 336, σ. 156), δεν μπορεί να επιβληθεί αντισταθμιστικός δασμός, εκτός αν οι επιδοτούμενες εισαγωγές προκαλούν σημαντική ζημία σε μια κοινοτική βιομηχανία και δεν έχουν ληφθεί υπόψη, προς εκτίμηση του υποστατού αυτής της ζημίας, άλλοι παράγοντες πλην των εν λόγω εισαγωγών.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η εκτίμηση της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ζημίας αυτής και των εισαγωγών στον προσβαλλόμενο κανονισμό πάσχει από πρόδηλη πλάνη. Πράγματι, τονίστηκε ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο παρέλειψαν να λάβουν υπόψη γνωστό παράγοντα, πλην των επιδοτούμενων εισαγωγών – συγκεκριμένα μια ενιαία και πάγια βιομηχανική πρακτική των κοινοτικών επιχειρήσεων παραγωγής σχετική με τις τιμές της οποίας το αντικειμενικό αποτέλεσμα ήταν η αυτόματη μετακύλιση στις αγορές των προϊόντων αυτών των τεχνητών αυξήσεων τιμών –, ο οποίος θα μπορούσε να προκαλέσει ταυτόχρονα τη ζημία που υπέστη η κοινοτική βιομηχανία.

4. Δίκαιο των σημάτων

Η νομολογία στον τομέα του δικαίου των σημάτων εμπλουτίστηκε με μεγάλο αριθμό αποφάσεων, η συμβολή των οποίων αφορά την τήρηση των προϋποθέσεων καταχωρήσεως κοινοτικού σήματος τις οποίες προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) 40/94²⁴, είτε τα σήματα αυτά είναι λεκτικά²⁵, είτε τρισδιάστατα²⁶ είτε

²⁴ Κανονισμός (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1).

²⁵ Αποφάσεις του Πρωτοδικείου, της 31ης Ιανουαρίου 2001, *Taurus-Film κατά ΓΕΕΑ (Cine Action)*, T-135/99, Συλλογή 2001, σ. II-379, *Taurus-Film κατά ΓΕΕΑ (Cine Comedy)*, T-136/99, Συλλογή 2001, σ. II-397, *Wrigley κατά ΓΕΕΑ (DOUBLEMINT)*, T-193/99, Συλλογή 2001, σ. II-417 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-191/01 P), *Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld κατά ΓΕΕΑ (Giroform)*, T-331/99, Συλλογή 2001, σ. II-433, *Sunrider κατά ΓΕΕΑ (VITALITE)*, T-24/00, Συλλογή 2001, σ. II-449, της 5ης Απριλίου 2001, *Bank für Arbeit und Wirtschaft κατά ΓΕΕΑ (EASYBANK)*, T-87/00, Συλλογή 2001, σ. II-1259, της 7ης Ιουνίου 2001, *DKV κατά ΓΕΕΑ (EuroHealth)*, T-359/99, Συλλογή 2001, σ. II-1645, της 14ης Ιουνίου 2001, *Telefon & Buch κατά ΓΕΕΑ (UNIVERSAL TELEFONBUCH και UNIVERSAL-KOMMUNIKATIONSVERZEICHNIS)*, T-357/99 και T-358/99, Συλλογή 2001, σ. II-1705 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-326/01 P), της 3ης Οκτωβρίου 2001, *Zapf Creation κατά ΓΕΕΑ (New Born Baby)*, T-140/00 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-498/01 P), και της 11ης Δεκεμβρίου 2001, *Erpo Möbelwerk κατά ΓΕΕΑ (DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT)*, T-138/00, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμα στη Συλλογή.

²⁶ Αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2001 στις γνωστές ως υποθέσεις "δισκίων" *Henkel κατά ΓΕΕΑ (κόκκινα και άσπρα ορθογώνια δισκία)*, T-335/99 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-456/01 P), *Henkel κατά ΓΕΕΑ (πράσινα και άσπρα ορθογώνια δισκία)*, T-336/99 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-457/01 P), *Henkel κατά ΓΕΕΑ (κόκκινα και άσπρα στρογγύλα δισκία)*, T-337/99, *Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετραγωνισμένα δισκία με χρώμα λευκό και ανοιχτό πράσινο)*, T-117/00 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-468/01 P), *Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετραγωνισμένα δισκία με χρώμα λευκό που φέρουν στίγματα με χρώμα πράσινο και ανοιχτό πράσινο)* T-118/00 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-469/01 P), *Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ*

ικονιστικά²⁷. Οι εκδικασθείσες υποθέσεις αφορούν αποφάσεις του ΓΕΕΑ σχετικές με την άρνηση καταχώρησης των αιτηθέντων σημάτων. Οι αρνήσεις αυτές στηρίζονταν στην έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα (άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94) ή στον περιγραφικό χαρακτήρα (άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ') των σημάτων των οποίων είχε ζητηθεί η καταχώρηση. Οι δύο αυτοί απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου μπορούν να εκτιμηθούν μόνο σε σχέση με τα οικεία προϊόντα και υπηρεσίες των οποίων η καταχώρηση είχε ζητηθεί.

Χωρίς να εξαντλείται πλήρως το θέμα, σημειώνεται ότι το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε τις αποφάσεις των τμημάτων προσφυγών του ΓΕΕΑ τις σχετικές με την καταχώρηση ως κοινοτικών σημάτων, λόγω του περιγραφικού τους χαρακτήρα, των λεξημάτων Cine Action, σχετικά με υπηρεσίες που αφορούσαν συγκεκριμένα και άμεσα το προϊόν "ταινία δράσεως" ή την παραγωγή και τη μετάδοσή του, Cine Comedy, σχετικά με υπηρεσίες που αφορούσαν συγκεκριμένα και άμεσα το προϊόν "κωμωδία υπό μορφή ταινίας" ή την παραγωγή ή τη μετάδοσή του, Giroform, για προϊόν συνιστάμενο από συνδυασμό χαρτών που σχηματίζουν μια βάση ξεπατικώματος, και, UNIVERSALTELEFONBUCH και UNIVERSALKOMMUNIKATIONSVERZEICHNIS, για τηλεφωνικούς ή επικοινωνιακούς καταλόγους παγκόσμιας χρήσεως.

(τετραγωνισμένα δισκία που φέρουν στίγματα με χρώμα κίτρινο και κυανό), T-119/00 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-470/01 P), Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετραγωνισμένα δισκία λευκά με στίγματα κυανού), T-120/00 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-471/01 P), Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (δισκία τετραγωνισμένα λευκά με στίγματα πράσινα και κυανά), T-121/00 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-472/01 P), Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετραγωνισμένα δισκία με εγχάραξη), T-128/00 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-473/01 P), Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετραγωνισμένα δισκία με εγχάραξη), T-129/00 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-474/01 P), που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή.

27

Απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, Henkel κατά ΓΕΕΑ (εικόνα απορρυπαντικού), T-30/00, που δεν έχει ακόμα δημοσιευτεί στη Συλλογή, περιλαμβανόμενη στη σειρά των υποθέσεων των "δισκίων".

Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο έκρινε, αντιθέτως προς τα τμήματα προσφυγών του ΓΕΕΑ, ότι δεν είχαν χαρακτήρα περιγραφικό τα λεξήματα VITALITE, για παιδικές τροφές και μεταλλικά αεριούχα νερά, DOUBLEMINT, για ορισμένα προϊόντα έχοντα γεύση μέντας, EASYBANK, για τραπεζικές υπηρεσίες on line, EuroHealth, για υπηρεσίες εμπίπτουσες στην κατηγορία των "χρηματοπιστωτικών υποθέσεων", ή τα λεκτικά συμπλέγματα New Born Baby, για κούκλες ως παιχνίδια και εξαρτήματα γι' αυτές τις κούκλες με τη μορφή αθυρμάτων, και DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT, για οχήματα κίνησης στην ξηρά και μέρη αυτών, καθώς και για έπιπλα σαλονιού και γραφείου.

Όσον αφορά τις υποθέσεις, "δισκία", έδωσαν για πρώτη φορά στο Πρωτοδικείο την ευκαιρία να ελέγξει τη νομιμότητα αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών του ΓΕΕΑ που διαπίστωναν έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα, πέραν του εικονικού σήματος (υπόθεση T-30/00), των αιτηθέντων τρισδιάστατων σημάτων που είχαν ως χαρακτηριστικό τους τη μορφή και, αναλόγως της περιπτώσεως, τη διευθέτηση των χρωμάτων ή του σχεδίου προϊόντων προοριζόμενων για πλυντήρια ρούχων ή πιάτων.

Το Πρωτοδικείο έκρινε σχετικώς ότι από το άρθρο 4 του κανονισμού 40/94 προκύπτει ότι τόσο η μορφή του προϊόντος όσο και τα χρώματα περιλαμβάνονται μεταξύ των σημείων που μπορούν να συνιστούν κοινοτικό σήμα, υπογραμμίζοντας όμως ότι η γενική δυνατότητα μιας κατηγορίας σημείων να συνιστούν κοινοτικό σήμα δεν σημαίνει ότι τα σημεία που ανήκουν στην κατηγορία αυτή έχουν οπωσδήποτε διακριτικό χαρακτήρα σε σχέση με συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία.

Έκρινε επίσης, σε δέκα από τις εν λόγω αποφάσεις, ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 δεν κάνει διάκριση μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών σημάτων. Συνεπώς, τα κριτήρια εκτιμήσεως του διακριτικού χαρακτήρα των τρισδιάστατων σημάτων που συνίστανται στη μορφή του ίδιου του προϊόντος δεν διαφέρουν από τα ισχύοντα για τις λοιπές κατηγορίες σημάτων. Διευκρίνισε ότι πρέπει, ωστόσο, να ληφθεί υπόψη, στο πλαίσιο εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, το γεγονός ότι ο τρόπος με τον

οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το σήμα δεν είναι απαραίτητα ο ίδιος στην περίπτωση ενός τρισδιάστατου σήματος που συνίσταται στη μορφή και στα χρώματα αυτού τούτου του προϊόντος έναντι της περιπτώσεως λεκτικού, εικονιστικού ή τρισδιάστατου σήματος το οποίο δεν αποτελείται από τη μορφή του προϊόντος. Πράγματι, ενώ το κοινό έχει τη συνήθεια να εκλαμβάνει αμέσως τα τελευταία αυτά σήματα ως σημεία που προσδιορίζουν το προϊόν, τούτο δεν ισχύει οπωσδήποτε και όταν το σημείο ταυτίζεται με την όψη αυτού τούτου του προϊόντος.

Τέλος, στην απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, *Henkel κατά ΓΕΕΑ (μορφή απορρυπαντικού προϊόντος)*, προαναφερθείσα, η οποία αφορούσε εικονιστικό σήμα συνιστάμενο από την πιστή απεικόνιση του ίδιου του προϊόντος, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα δεν μπορεί να καταλήγει σε διαφορετικό αποτέλεσμα στην περίπτωση τρισδιάστατου σήματος αποτελούμενου από την απεικόνιση του ίδιου του προϊόντος και στην περίπτωση εικονιστικού σήματος αποτελούμενου από την πιστή προς την πραγματικότητα απεικόνιση του προϊόντος.

Συνεχίζοντας την έκθεση της νομολογίας πρέπει να αναφερθεί η υπόθεση *Kik*, υποστηριζόμενη από την Ελληνική Δημοκρατία, κατά του ΓΕΕΑ, που είχε ως αντικείμενο την αμφισβήτηση της νομιμότητας του γλωσσικού καθεστώτος του κανονισμού 40/94, και η οποία κατέληξε στην απόρριψη της προσφυγής [απόφαση της 12ης Ιουλίου 2001, *Kik κατά ΓΕΕΑ*, T-120/99, Συλλογή 2001, σ. II-2235 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-361/01 P)]. Το Πρωτοδικείο (κρίνοντας υπό τη σύνθεση πενταμελούς τμήματος) έκρινε, πράγματι, ότι η υποχρέωση του αιτούντος την καταχώρηση κοινοτικού σήματος να δηλώσει "μια δεύτερη γλώσσα" (τη γερμανική, την αγγλική, την ισπανική, τη γαλλική και την ιταλική) ως πιθανή γλώσσα διαδικασίας για τις διαδικασίες ανακοπής, έκπτωσης και ακυρότητας δεν παραβιάζει την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Τέλος, στο κεφάλαιο αυτό πρέπει να αναφερθεί η απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2001, *Signal Communications κατά ΓΕΕΑ (TELEYE)* (T-128/99, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη

Συλλογή), η οποία παρουσιάζει το μοναδικό στοιχείο ότι αφορά μία πτυχή της διαδικασίας καταχωρήσεως σε συνδυασμό με διεκδίκηση προτεραιότητας προγενέστερης καταθέσεως. Στην προκειμένη περίπτωση, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση του τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ περί απορρίψεως αιτήσεως διορθώσεως μιας αιτήσεως κοινοτικού σήματος, με το αιτιολογικό ότι η αιτηθείσα διόρθωση ουδόλως ενέχει καταχρηστικό χαρακτήρα και δεν συνεπάγεται ουσιώδη τροποποίηση του σήματος.

5. Πρόσβαση στα έγγραφα του Συμβουλίου και της Επιτροπής

Το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε με τρεις αποφάσεις επί των προϋποθέσεων προσβάσεων του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου και της Επιτροπής [αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 2001, *Mattila κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, T-204/99, Συλλογή 2001, σ. II-2265 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-353/01 P), της 10ης Οκτωβρίου 2001, *British American Tobacco International (Investments) κατά Επιτροπής*, T-111/00, και της 11ης Δεκεμβρίου 2001, *Petrie κλπ κατά Επιτροπής*, T-191/99, που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή], όπως οι προϋποθέσεις αυτές καθορίζονταν από τους κανόνες που ίσχυαν πριν την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43)²⁸. Υπενθυμίζεται ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενέκριναν στις 6 Δεκεμβρίου 1993 έναν κώδικα συμπεριφοράς σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 340, σ. 41). Προς διασφάλιση της εφαρμογής των αρχών που έθετε ο κώδικας αυτός το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 20 Δεκεμβρίου 1993, την απόφαση 93/731/ΕΚ, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου (ΕΕ L 340, σ. 43). Ομοίως, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 8 Φεβρουαρίου 1994, την απόφαση 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ,

²⁸

Ο κανονισμός 1049/2001 εφαρμόζεται από 3ης Δεκεμβρίου 2001.

Ευρατόμ, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής (ΕΕ L 46, σ. 58).

Με την προαναφερθείσα απόφαση *British American Tobacco International (Investments) κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής περί απορρίψεως αιτήσεως προσβάσεως σε ορισμένα πρακτικά της επιτροπής ειδικών φόρων καταναλώσεως, της οποίας προεδρεύει η Επιτροπή και στην οποία μετέχουν εκπρόσωποι των κρατών μελών. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί του ζητήματος αν η Επιτροπή είχε δικαίωμα να αρνηθεί την αποκάλυψη της ταυτότητας των αντιπροσωπειών που διατύπωσαν την άποψή τους σχετικά με το φορολογικό καθεστώς του καπνού στη διάρκεια των συνεδριάσεων για τις οποίες είχαν συνταχθεί τα εν λόγω πρακτικά, στηρίζοντας την απόφασή του επί της εκουσίας εξαιρέσεως της σχετικής με την τήρηση του απορρήτου αυτών των διαβουλεύσεων.

Προκειμένου να δυνηθεί το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της υποθέσεως ζήτησε από την Επιτροπή να του προσκομίσει τα σχετικά πρακτικά προκειμένου να εξετάσει το περιεχόμενό τους. Σύμφωνα με το άρθρο 67, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο για πρώτη φορά εφαρμόστηκε από της ενάξεως της ισχύος του την 1η Φεβρουαρίου 2001, τα διαβιβασθέντα έγγραφα δεν κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα.

Επί της ουσίας το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι διασκέψεις της Επιτροπής ειδικών φόρων καταναλώσεως πρέπει να θεωρηθούν ως διασκέψεις της Επιτροπής. Εντούτοις, το γεγονός και μόνον ότι τα εν λόγω έγγραφα αφορούν διασκέψεις δεν αρκεί για να δικαιολογήσει την εφαρμογή της εξαιρέσεως της σχετικής με την τήρηση του απορρήτου των διασκέψεων. Πράγματι, πρέπει κατά περίπτωση να γίνεται στάθμιση των συμφερόντων του πολίτη και της Επιτροπής σε σχέση με το περιεχόμενο του σχετικού εγγράφου.

Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, εν προκειμένω, ότι τα πρακτικά αφορούν διασκέψεις που είχαν ολοκληρωθεί όταν η εταιρία *British American Tobacco International (Investments)* υπέβαλε την αίτησή της. Επομένως, η αποκάλυψη της ταυτότητας των αντιπροσωπειών

που μνημονεύονται στα έγγραφα αυτά δεν μπορούσε πλέον να αποβεί επιζήμια για την εύρυθμη διεξαγωγή των διασκέψεων της επιτροπής αυτής και, ιδίως, για την πραγματική διατύπωση εκ μέρους των κρατών μελών των θέσεών τους σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση των φύλλων καπνού. Συνεπώς, έκρινε το Πρωτοδικείο, ο προβαλλόμενος λόγος αρνήσεως δεν μπορούσε να δικαιολογήσει βασίμως ότι υπερείχε το συμφέρον της Επιτροπής να διαφυλαχθεί το απόρρητο των διασκέψεων εις βάρος του συμφέροντος της προσφεύγουσας.

Καίτοι το Συμβούλιο και η Επιτροπή δεν εξέτασαν τη δυνατότητα παροχής δικαιώματος μερικής προσβάσεως στα αιτούμενα έγγραφα, σύμφωνα με τον κανόνα που διατύπωσε η απόφαση της 19ης Ιουλίου 1999, *Hautala κατά Συμβουλίου* (Τ-14/98, Συλλογή 1999, σ. ΙΙ-2489, επιβεβαιωθείσα κατόπιν αναιρέσεως με την απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Δεκεμβρίου 2001, *Συμβούλιο κατά Hautala*, C-353/99 P, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο, με την προαναφερθείσα απόφαση *Mattila κατά Συμβουλίου και Επιτροπής* δεν ακύρωσε τις αποφάσεις των δύο αυτών οργάνων να μην επιτρέψουν πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα. Καταλήγοντας στην απόφαση αυτή, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι λόγω της μη χρησιμότητας για τον προσφεύγοντα της διαβιάσεως τμημάτων αυτών των εγγράφων, μη περιεχόντων πραγματικές πληροφορίες, καθώς και λόγω της φύσεως των εν λόγω εγγράφων, η εκ μέρους των οργάνων αυτών εξέταση δεν θα μπορούσε, εν πάση περιπτώσει, να καταλήξει στην αποδοχή της μερικής προσβάσεως. Επομένως, συνεχίζει το Πρωτοδικείο, το γεγονός ότι τα καθόν θεσμικά όργανα δεν εξέτασαν τη δυνατότητα να επιτρέψουν τη μερική πρόσβαση δεν άσκησε, υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, καμία επιρροή όσον αφορά το αποτέλεσμα της εκτιμήσεώς τους.

Τέλος, στην προαναφερθείσα απόφαση *Petrie κ.λπ. κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο για μία ακόμα φορά έκρινε ότι η Επιτροπή μπορεί νομίμως να επικαλεστεί τον κανόνα του συντάκτη του εγγράφου προκειμένου να αρνηθεί πρόσβαση σε έγγραφα καταρτισθέντα από τρίτους. Το Πρωτοδικείο έκρινε, επίσης, ότι η άρνηση προσβάσεως σε επιστολές οχλήσεως και σε αιτιολογημένες γνώμες

απευθυνόμενες σε κράτος στο πλαίσιο διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως δικαιολογείται για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος σε σχέση με τις δραστηριότητες της εποπτείας και της έρευνας, καθώς και σε σχέση με τις δικονομικές διαδικασίες. Δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν αιτιολογημένη και βάσιμη, η προσφυγή απορρίφθηκε.

6. Δίκαιο τελωνειακών διαφορών

Εκτός από το ζήτημα της δασμολογικής κατατάξεως ορισμένων υλικών (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2001, *Hewlett Packard France και Hewlett Packard Europe κατά Επιτροπής*, T-133/98 και T-134/98, Συλλογή 2001, σ. II-613), επίκεντρο πολλών υποθέσεων αποτέλεσε η κοινοτική ρύθμιση περί διαγραφής εισαγωγικών δασμών²⁹ καθώς και οι κανόνες περί μη εισπράξεως των δασμών.

Υπενθυμίζεται σχετικώς ότι, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 καθώς και κατά το άρθρο 905, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93, μπορεί ο ενδιαφερόμενος να ζητήσει διαγραφή εισαγωγικών δασμών υπό την προϋπόθεση ότι θα αποδείξει, αφενός, την ύπαρξη ειδικών περιστάσεων και, αφετέρου, την έλλειψη προφανούς αμέλειας ή δόλου εκ μέρους του.

Η απόφαση της 10ης Μαΐου 2001, *Kaufring κ.λπ. κατά Επιτροπής* (T-186/97, T-187/97, T-190/97 έως T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 έως T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 και T-147/99, Συλλογή 2001, σ. II-1337), στις υποθέσεις που είναι γνωστές ως

²⁹

Ειδικότερα, το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/15, σ. 162), το οποίο μεταγενέστερα αντικαταστάθηκε με το άρθρο 239, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), του οποίου το περιεχόμενο διευκρινίστηκε, μεταξύ άλλων, με το άρθρο 905 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 253, σ. 1).

"τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως", δικαίωσε δεκατρείς ευρωπαίους εισαγωγείς οι οποίοι αμφισβήτησαν τις αποφάσεις της Επιτροπής κατά τις οποίες κρίθηκαν ως μη δικαιολογημένες οι αιτήσεις διαγραφής δασμών που είχαν υποβάλει στο θεσμικό αυτό όργανο πολλά κράτη μέλη. Οι αιτήσεις αυτές είχαν υποβληθεί αφού προηγουμένως η Επιτροπή είχε ζητήσει από τα οικεία κράτη μέλη να ζητήσουν από εταιρίες που είχαν εισαγάγει συσκευές έγχρωμης τηλεοράσεως κατασκευασθείσες στην Τουρκία, των οποίων τα συστατικά μέρη καταγωγής τρίτων χωρών ούτε είχαν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία ούτε είχε καταβληθεί γι' αυτά εξισωτική εισφορά, την καταβολή των προβλεπομένων από το Κοινό Δασμολόγιο δασμών.

Το Πρωτοδικείο καταδίκασε την Επιτροπή διτιώς.

Πρώτον, εξέτασε αυτεπαγγέλτως, σε όλες τις υποθέσεις, αν η Επιτροπή σεβάστηκε τα δικαιώματα άμυνας των προσφευγουσών στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας η οποία κατέληξε στη λήψη των προσβαλλομένων αποφάσεων. Απάντησε αρνητικώς διαπιστώνοντας ότι είναι πρόδηλο ότι σε καμία από τις προσφεύγουσες δεν παρασχέθηκε η δυνατότητα, πριν από τη λήψη των προσβαλλομένων αποφάσεων, να λάβει θέση και να καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή της επί των στοιχείων τα οποία έλαβε υπόψη της η Επιτροπή για να διαπιστώσει ότι, η διαγραφή χρέους δεν ήταν δικαιολογημένη. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε, ειδικότερα, ότι, εν όψει της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει η Επιτροπή οσάκις εκδίδει απόφαση κατ' εφαρμογή της γενικής ρήτηρας επιεικειάς που προβλέπει το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79, ο σεβασμός του δικαιώματος ακροάσεως πρέπει κατά μείζονα λόγο να διασφαλίζεται στο πλαίσιο των διαδικασιών που κινούνται κατ' εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού. Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται ειδικότερα όταν η Επιτροπή, στο πλαίσιο της αποκλειστικής αρμοδιότητας που διαθέτει δυνάμει του άρθρου 905 του κανονισμού 2454/93, προτίθεται να μην ακολουθήσει την άποψη της εθνικής διοικητικής αρχής όσον αφορά τη συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπει το προαναφερθέν άρθρο 13, ειδικότερα, ως προς το ζήτημα αν μπορεί να καταλογιστεί στον ενδιαφερόμενο προφανής αμέλεια.

Δεύτερον, εξετάζει αν η Επιτροπή μπορούσε με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις της να κρίνει ότι η διαγραφή των δασμών αυτών δεν ήταν δικαιολογημένη επειδή δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 (ύπαρξη ειδικής περιπτώσεως και προφανής αμέλεια ή δόλος εκ μέρους του ενδιαφερομένου). Αποφαίνεται, σχετικώς, ότι προκειμένου να καθοριστεί αν οι περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως συνιστούν ειδική περίπτωση, κατά την έννοια αυτής της διατάξεως, η Επιτροπή πρέπει να εκτιμήσει το σύνολο των σχετικών πραγματικών στοιχείων. Η υποχρέωση αυτή συνεπάγεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις όπου προβάλλεται, προς στήριξη των αιτήσεων διαγραφής χρέους, η ύπαρξη σοβαρών πλημμελειών των συμβαλλομένων μερών κατά την εφαρμογή συμφωνίας δεσμεύουσας την Κοινότητα, η εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τον δικαιολογημένο χαρακτήρα των αιτήσεων αυτών πρέπει να εκτείνεται στο σύνολο των σχετικών με τις επίμαχες εισαγωγές πραγματικών στοιχείων των οποίων η Επιτροπή έλαβε γνώση στο πλαίσιο του καθήκοντος επιτηρήσεως και ελέγχου της εφαρμογής της συμφωνίας αυτής. Ομοίως, δεν μπορεί να παραβλέψει τις σχετικές πληροφορίες των οποίων έλαβε γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων της και οι οποίες, αν και δεν περιλαμβάνονται στον διοικητικό φάκελο της υποθέσεως στο στάδιο της διαδικασίας ενώπιον των εθνικών αρχών, θα μπορούσαν ενδεχομένως να δικαιολογήσουν τη διαγραφή χρέους έναντι των ενδιαφερομένων. Εξάλλου, μολονότι η Επιτροπή διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την εφαρμογή του προαναφερθέντος άρθρου 13, υποχρεούται να ασκεί την εξουσία αυτή σταθμίζοντας πράγματι, αφενός, το συμφέρον της Κοινότητας να διασφαλίσει την τήρηση των τελωνειακών διατάξεων και, αφετέρου, το συμφέρον του καλόπιστου εισαγωγέα να μην υποστεί ζημίες υπερβαίνουσες τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο. Στη συνέχεια, κατά την εξέταση του δικαιολογημένου χαρακτήρα μιας αιτήσεως διαγραφής χρέους, η Επιτροπή δεν μπορεί να περιοριστεί στο να λάβει υπόψη τη συμπεριφορά των εισαγωγέων. Οφείλει, επίσης, να εκτιμήσει τις επιπτώσεις της δικής της, ενδεχομένως πλημμελούς, συμπεριφοράς επί της δημιουργηθείσας καταστάσεως.

Στο τέλος της αναλύσεώς του, αφού εξέτασε το σύνολο των εγγράφων που αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκικής Δημοκρατίας, καθώς και το πρόσθετο πρωτόκολλο, όσον αφορά την εισαγωγή συσκευών έγχρωμης τηλεόρασης προελεύσεως Τουρκίας κατά την κρίσιμη περίοδο (έτη 1991 έως 1993 και αρχή του έτους 1994) τα οποία η Επιτροπή είχε υπόψη της κατά τον χρόνο εκδόσεως των προσβαλλομένων αποφάσεων, το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι *σοβαρές πλημμέλειες τόσο της Επιτροπής όσο και των τουρκικών αρχών είχαν ως αποτέλεσμα να οδηγήσουν τις προσφεύγουσες σε εξαιρετική κατάσταση σε σχέση προς τους λοιπούς επιχειρηματίες που ασκούν την ίδια δραστηριότητα*. Πράγματι, οι πλημμέλειες αυτές συνέβαλαν αναμφισβήτητα στην εκδήλωση των ανωμαλιών οι οποίες οδήγησαν στην εκ των υστέρων επιβολή των δασμών στις προσφεύγουσες. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε επίσης ότι υπό τις συνθήκες της προκειμένης περιπτώσεως δεν μπορεί να προσαφθεί στις προσφεύγουσες ούτε προφανής αμέλεια ούτε δόλος.

Με απόφαση της 7ης Ιουνίου 2001, *Spedition Wilhelm Rotermund κατά Επιτροπής* (T-330/99, Συλλογή 2001, σ. II-1619), το Πρωτοδικείο ακύρωσε απόφαση της Επιτροπής κατά την οποία δεν ήταν δικαιολογημένη η αιτηθείσα διαγραφή εισαγωγικών δασμών ελλείψει ειδικής καταστάσεως κατά την έννοια του άρθρου 905, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93.

Κατά το Πρωτοδικείο, εφόσον τα στοιχεία που γνωστοποίησαν οι εθνικές αρχές στην Επιτροπή, από τα οποία προέκυπταν απατηλές ενέργειες τρίτων, δεν αμφισβητήθηκαν ούτε συμπληρώθηκαν, καθόσον η Επιτροπή δεν ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες, και δεδομένου ότι πρόκειται για καθαρώς εσωτερικές πράξεις των διοικητικών αρχών κράτους μέλους, επί των οποίων η προσφεύγουσα δεν είχε κανένα δικαίωμα επιβλέψεως, και δεδομένου ότι δεν μπορεί με κανένα τρόπο να επηρεάσει τις πράξεις αυτές, η Επιτροπή δεν μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα βρίσκεται σε ειδική κατάσταση, εφόσον αυτού του είδους οι περιστάσεις υπερβαίνουν το πλαίσιο των συνήθων εμπορικών κινδύνων που αναλαμβάνει η

προσφεύγουσα. Υπό τις συνθήκες αυτές η Επιτροπή δεν μπορεί βασίμως να λάβει υπόψη μόνον τη δυνατότητα ενεργού συμμετοχής συγκεκριμένου τελωνειακού υπαλλήλου και να απαιτήσει την εκ μέρους της προσφεύγουσας αδιάσειστη και οριστική απόδειξη της συμμετοχής αυτής. Ενεργώντας με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή παρέβη, αφενός, την υποχρέωση που υπέχει να εκτιμά η ίδια το σύνολο των πραγματικών στοιχείων προκειμένου να προσδιοριστεί αν αυτά συνιστούν ειδική κατάσταση και, αφετέρου, αγνοεί τον αυτοτελή χαρακτήρα της διαδικασίας των άρθρων 905 επ. του κανονισμού 2454/93.

7. Κοινοτικές χρηματοδοτήσεις

Το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου θα περιοριστεί στην παράθεση της απόφασεως της 14ης Ιουνίου 2001, *Hortiplant κατά Επιτροπής* [T-143/99, Συλλογή 2001, σ. II-1665 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-30/01 P)], στην οποία υπογραμμίστηκε ότι, όσον αφορά τις υποχρεώσεις που υπέχουν οι αιτούντες και οι δικαιούχοι κοινοτικών χρηματοπιστωτικών συνδρομών, πρέπει να σημειωθεί ότι υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να παρέχουν στην Επιτροπή αξιόπιστες πληροφορίες μη δυνάμενες να την οδηγήσουν σε λάθος, χωρίς τις οποίες το σύστημα ελέγχου και αποδείξεων που τίθεται σε εφαρμογή για να εξακριβωθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της συνδρομής δεν μπορεί να λειτουργήσει ορθώς.

Στη συγκεκριμένη υπόθεση, το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε την απόφαση της Επιτροπής περί ακυρώσεως της συνδρομής του ΕΓΤΠΕ προς την εταιρία Hortiplant, βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 4256/88³⁰. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι το γεγονός ότι η προσκόμιση τιμολογίων και η χρέωση δαπανών δεν αντιστοιχούν στην πραγματικότητα, καθώς και ότι δεν τηρήθηκε η υποχρέωση συγχρηματοδοτήσεως, όπως διαπιστώθηκε στην

³⁰

Κανονισμός (ΕΟΚ) 4256/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού 2052/88 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Προσανατολισμού (ΕΕ L 374, σ. 25).

προκειμένη περίπτωση, συνιστά σοβαρή παραβίαση των προϋποθέσεων χορηγήσεως της επίδικης χρηματοδοτικής συνδρομής καθώς και της υποχρεώσεως πληροφόρησης και εντιμότητας που βαρύνει τον δικαιούχο της συνδρομής αυτής και ότι, κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ως παρατυπία υπό την έννοια του άρθρου 24 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4253/88 ³¹.

8. Θεσμικό δίκαιο

Το άρθρο 29 του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προβλέπει ότι οι βουλευτές μπορούν να συγκροτούν ομάδες ανάλογα με την πολιτική τους τοποθέτηση. Κατόπιν των ευρωπαϊκών εκλογών του Ιουνίου 1999, συστήθηκε η "ομάδα τεχνικού συντονισμού των ανεξαρτήτων βουλευτών (ΤΣΑΒ) – μικτή ομάδα", τα συστατικά κείμενα της οποίας προέβλεπαν την πλήρη πολιτική ανεξαρτησία των μελών της ομάδας μεταξύ τους. Επειδή το Κοινοβούλιο έκρινε ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις συστάσεως πολιτικής ομάδας, εξέδωσε στις 14 Σεπτεμβρίου 1999 πράξη περί ερμηνείας του άρθρου 29 του κανονισμού του με την οποία αποκλειόταν η σύσταση της ομάδας ΤΣΑΒ ³².

Με την προαναφερθείσα απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2001, *Martínez κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου*, απορρίφθηκαν οι προσφυγές που άσκησαν βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Front

³¹ Κανονισμός (ΕΟΚ) 4253/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού 2052/88 όσον αφορά τον συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 374 σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2082/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 20).

³² Σύμφωνα με την ερμηνεία που δόθηκε: "Δεν μπορεί να γίνει δεκτή η σύσταση ομάδας που ομολογεί ανοικτά ότι στερείται κάθε πολιτικού χαρακτήρα και κάθε πολιτικής συγγένειας μεταξύ των μερών που την αποτελούν".

national και η Lista Emma Bonino κατά της πράξεως αυτής ³³. Με την απόφασή του αυτή το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε το ασυμβίβαστο της συστάσεως της ομάδας ΤΣΑΒ με τον εσωτερικό κανονισμό του Κοινοβουλίου.

Υπογράμμισε ότι η προϋπόθεση που αφορά τη συγγένεια της πολιτικής τοποθετήσεως για τη σύσταση πολιτικών ομάδων αποτελεί επιτακτική προϋπόθεση. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η επιταγή περί πολιτικής συγγενείας μεταξύ των βουλευτών μιας ομάδας δεν αποκλείει την εκ μέρους τους έκφραση, κατά την καθημερινή τους συμπεριφορά, διαφορετικών πολιτικών απόψεων επί του τάδε ή δείνα πολιτικού ζητήματος, σύμφωνα με την αρχή της ανεξαρτησίας της εντολής, την οποία καθιερώνουν το άρθρο 4, παράγραφος 1, της πράξεως του 1976 ³⁴ και το άρθρο 2 του εσωτερικού κανονισμού. Συνεπώς, η ετερογένεια των ψήφων των μελών της ίδιας πολιτικής ομάδας δεν πρέπει, υπό τις συνθήκες αυτές, να θεωρείται ως ένδειξη ελλείψεως πολιτικής συγγενείας μεταξύ των μελών αυτών, αλλά ως εκδήλωση της αρχής της ανεξαρτησίας της εντολής του βουλευτή.

Απαντώντας στις αμφισβητήσεις των προσφευγόντων, το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει, πρώτον, ότι το Κοινοβούλιο είναι αρμόδιο να ελέγχει, όπως έπραξε εν προκειμένω, την τήρηση, εκ μέρους ομάδας της οποίας ο σχηματισμός δηλώνεται από έναν ορισμένο αριθμό βουλευτών, του άρθρου 29, παράγραφος 1, του εσωτερικού κανονισμού.

Προσδιορίζοντας, δεύτερον, την έκταση του περιθωρίου εκτιμήσεως που πρέπει να αναγνωριστεί στο Κοινοβούλιο αναφορικά με την

³³ Με διάταξη της 25ης Νοεμβρίου 1999, *Martinez και de Gaulle κατά Κοινοβουλίου* (T-222/99 R, Συλλογή 1999, σ. II-3397), ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου διέταξε την αναστολή εκτελέσεως αυτής της πράξεως· διάταξη σχολιασθείσα στην ετήσια έκθεση 1999.

³⁴ Πράξη της 20ής Σεπτεμβρίου 1976, περί εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση και καθολική ψηφοφορία (Ευρωπαϊκή Ένωση, Συλλογή συνθηκών, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 1999, T.I, μέρος I, σ. 811).

αρμοδιότητά του αυτή, υπογραμμίζει ότι η έννοια της πολιτικής συγγένειας πρέπει να θεωρηθεί ότι αντιστοιχεί, σε εκάστη συγκεκριμένη περίπτωση, στην έννοια την οποία σκοπούν να της δώσουν, χωρίς κατ' ανάγκη να το δηλώνουν ευθέως, οι βουλευτές οι οποίοι αποφασίζουν να συστήσουν πολιτική ομάδα. Επομένως, τεκμαίρεται ότι υπάρχει πολιτική συγγένεια, έστω και ελάχιστη, μεταξύ των βουλευτών οι οποίοι δηλώνουν ότι συγκροτούν ομάδα κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής. Πάντως, το τεκμήριο αυτό όμως δεν πρέπει να θεωρείται αμάχητο. Σχετικώς, το Κοινοβούλιο διαθέτει την εξουσία, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του ελέγχου, να εξετάζει αν τηρήθηκε η επιταγή του άρθρου 29, παράγραφος 1, του εσωτερικού κανονισμού οσάκις οι βουλευτές οι οποίοι δηλώνουν τον σχηματισμό ομάδας αποκλείουν ανοικτά κάθε πολιτική συγγένεια μεταξύ τους, παραβιάζοντας έτσι προδήλως την ανωτέρω επιταγή.

Τρίτον, το Πρωτοδικείο αποφαίνεται ότι η εκτίμηση του Κοινοβουλίου όσον αφορά τη μη τήρηση εκ μέρους της ομάδας ΤΣΑΒ της επιταγής πολιτικής συγγένειας είναι βάσιμη. Πράγματι, από πολλά στοιχεία που προκύπτουν από τον τρόπο συστάσεως της ομάδας ΤΣΑΒ αποδεικνύεται ότι τα μέρη που απαρτίζουν την ομάδα αυτή συμφώνησαν να αποκλείσουν κάθε κίνδυνο να θεωρηθεί ότι υπάρχει πολιτική συγγένεια μεταξύ τους και αρνήθηκαν να θεωρήσουν ότι η ομάδα αυτή μπορεί να χρησιμεύσει ως πλαίσιο κοινής πολιτικής δράσεως, περιορίζοντάς την σε αυστηρώς διοικητικές και χρηματοοικονομικές λειτουργίες.

Εξάλλου, αφού δέχθηκε το παραδεκτό της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας που προβλήθηκε κατά των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 29, παράγραφος 1, και 30 του εσωτερικού κανονισμού καθόσον επιτρέπουν τη συγκρότηση πολιτικών ομάδων στο Κοινοβούλιο μόνο βάσει της πολιτικής συγγενείας και προβλέπουν ότι οι βουλευτές που δεν μετέχουν σε πολιτική ομάδα παρίστανται στις συνεδριάσεις ως μη εγγεγραμμένοι βουλευτές, υπό τις συνθήκες που καθορίζει το Προεδρείο του Κοινοβουλίου, και δεν επιτρέπουν στους βουλευτές αυτούς να συγκροτούν τεχνικές ομάδες ούτε τους οργανώνουν σε μικτή ομάδα, το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει ότι αυτές οι διατάξεις συνιστούν μέτρα εσωτερικής

οργανώσεως δικαιολογημένα από πλευράς των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του Κοινοβουλίου, των σχετικών με τη λειτουργία του δεσμεύσεων και των ευθυνών και στόχων που του αναθέτει η Συνθήκη.

Όσον αφορά τη διαφορετική μεταχείριση που προκύπτει μεταξύ των μελών μιας πολιτικής ομάδας και αυτών οι οποίοι δεν ανήκουν σε πολιτική ομάδα, λόγω των δικαιωμάτων που ο εσωτερικός κανονισμός παρέχει σε μια πολιτική ομάδα, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι αυτή δεν συνιστά δυσμενή διάκριση, καθόσον δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι μεν, αντιθέτως προς τους δε, πληρούν μια προϋπόθεση του κανονισμού υπαγορευόμενη από θεμιτούς σκοπούς.

Τέλος, αφού έκρινε ότι οι κανόνες αυτοί δεν παραβιάζουν ούτε την αρχή της δημοκρατίας ούτε την αρχή της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι από τη συγκριτική εξέταση των κοινοβουλευτικών παραδόσεων των κρατών μελών δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η σύσταση πολιτικής ομάδας της οποίας τα μέλη δηλώνουν ρητώς ότι αυτή στερείται κάθε πολιτικού χαρακτήρα θα ήταν δυνατή στην πλειονότητα των εθνικών κοινοβουλίων.

9. Σύνδεση υπερποντίων χωρών και εδαφών

Στις 8 Φεβρουαρίου 2000, το Δικαστήριο, ενώπιον του οποίου είχε ασκηθεί προσφυγή δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, επιβεβαίωσε το κύρος της αποφάσεως 97/803/ΕΚ του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1997, για την ενδιάμεση αναθεώρηση της αποφάσεως 91/482/ΕΟΚ, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα³⁵ (απόφαση *Emesa Sugar*, C-17/98, Συλλογή 2000, σ. I-675).

Με τις αποφάσεις της 6ης Δεκεμβρίου 2001, *Emesa Sugar κατά Συμβουλίου*, T-43/98, και *Emesa Sugar κατά Επιτροπής*, T-44/98

³⁵ ΕΕ 1997, L 329, σ. 50.

(που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί υποθέσεων στις οποίες ετίθετο εν αμφιβόλω η νομιμότητα της αποφάσεως 97/803 – όπου διευκρινίστηκε ότι η εκδίκαση των υποθέσεων αυτών ανεστάλη μέχρις ότου το Δικαστήριο αποφανθεί επί του κύρους αυτής της πράξεως³⁶ – προτείνοντας την απόρριψη της προσφυγής.

Μετά την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου οι διάδικοι κλήθηκαν να καταθέσουν τις παρατηρήσεις τους. Η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι η απόφαση αυτή στηρίχθηκε επί εσφαλμένων πραγματικών περιστατικών. Εντούτοις, κατά την άποψη του Πρωτοδικείου, κανένας από τους λόγους που προέβαλε η προσφεύγουσα και κανένα από τα επιχειρήματα που διατύπωσε στις παρατηρήσεις της, ιδίως από εκείνα που αφορούν την εκ μέρους του Συμβουλίου εκτίμηση της αναγκαιότητας περιορισμού των εισαγωγών ζάχαρης που απολαύουν του ευνοϊκού καθεστώτος της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ όπως την επιβεβαίωσε το Δικαστήριο, δεν μπορούν να θεμελιώσουν τον παράνομο χαρακτήρα της προσβαλλομένης αποφάσεως.

10. Υπαλληλικές υποθέσεις

Από τις πολλές δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας των προσφυγών ακυρώσεως, η προσοχή θα εστιαστεί ειδικότερα σε έξι αποφάσεις.

Η απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 2001, *Bonaiti Brighina κατά Επιτροπής* (Τ-118/99, Συλλογή Υπ.Υπ. 2001, σ. ΙΙ-97), αξίζει να αναφερθεί διότι περιλαμβάνει διευκρινίσεις ως προς τον χρόνο ενάρξεως της προθεσμίας προσφυγής στην περίπτωση που η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως αποστέλλεται στον υπάλληλο σε γλώσσα η οποία δεν είναι ούτε η μητρική του γλώσσα ούτε η γλώσσα στην οποία συνέταξε τη διοικητική του

³⁶

Πρέπει, πάντως, να σημειωθεί ότι οι κύριοι λόγοι που αφορούν την εκτίμηση της νομιμότητας της αποφάσεως 97/803, επί των οποίων στηρίχθηκε το Πρωτοδικείο στην υπόθεση Τ-44/98, έχουν προβληθεί στο πλαίσιο της αιτήσεως αποζημιώσεως στην υπόθεση Τ-43/98.

ένσταση. Το Πρωτοδικείο έκρινε, σχετικώς, ότι η κοινοποίηση μιας τέτοιας αποφάσεως υπό αυτές τις συνθήκες είναι νόμιμη, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος μπόρεσε λυσιτελώς να λάβει γνώση του περιεχομένου της. Αν, αντιθέτως, ο αποδέκτης μιας τέτοιας αποφάσεως κρίνει ότι αδυνατεί να κατανοήσει το περιεχόμενό της, σ' αυτόν εναπόκειται να ζητήσει από το θεσμικό όργανο, επιδεικνύοντας όλη τη δέουσα επιμέλεια, να του αποστείλει μετάφραση είτε στη γλώσσα που χρησιμοποίησε για τη σύνταξη της διοικητικής ενστάσεως είτε στη μητρική του γλώσσα. Στην περίπτωση που ένα τέτοιο αίτημα διατυπώνεται πάραυτα, η προθεσμία προσφυγής αρχίζει από την ημερομηνία κοινοποίησεως στον ενδιαφερόμενο υπάλληλο μιας τέτοιας μεταφράσεως, εκτός αν το θεσμικό όργανο αποδείξει, χωρίς να χωρεί σχετικώς αμφιβολία, ότι ο υπάλληλος είχε τη δυνατότητα να λάβει λυσιτελώς γνώση τόσο του διατακτικού όσο και του αιτιολογικού της απορρίπτουσας τη διοικητική του ένσταση αποφάσεως στη γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε στην αρχική κοινοποίηση.

Στον τομέα, επίσης του παραδεκτού, διευκρινίστηκε περαιτέρω η έννοια της "βλαπτικής πράξεως" κατά το άρθρο 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ) στις υποθέσεις *Zaur-Gora και Dubigh κατά Επιτροπής* (διάταξη της 3ης Απριλίου 2001, T-95/00 και T-96/00, Συλλογή Υπ.Υπ. 2001, σ. II-379) και *Buisson κατά Επιτροπής* (απόφαση της 20ής Ιουνίου 2001, T-243/99, Συλλογή Υπ.Υπ. 2001, σ. II-601), όπου το Πρωτοδικείο διευκρίνισε ότι, στην περίπτωση κατά την οποία κανόνας τον οποίο δεσμεύτηκε να τηρήσει το θεσμικό όργανο και ο οποίος, κατά συνέπεια, δεσμεύει το όργανο αυτό — όπως μια διάταξη προκηρύξεως διαγωνισμού — παρέχει στους υποψηφίους το δικαίωμα να ζητούν επανεξέταση των αποφάσεων περί αποκλεισμού τους από τις εξετάσεις του διαγωνισμού, ως βλαπτική πράξη πρέπει να θεωρείται η απόφαση που ελήφθη μετά την επανεξέταση του φακέλου του υποψηφίου και όχι η αρχική απόφαση περί αποκλεισμού του από τις εξετάσεις του διαγωνισμού.

Το θύμα ενός ατυχήματος με κατευθυνόμενο αλεξίπτωτο του οποίου απορρίφθηκε η αίτηση για εφαρμογή της ευεργετικής διατάξεως του

άρθρου 73 του ΚΥΚ για την κάλυψη του υπαλλήλου από τους κινδύνους της επαγγελματικής ασθένειας και του ατυχήματος αμφισβήτησε τη νομιμότητα αυτής της απόφασης. Με την προσφυγή του αμφισβήτησε τη νομιμότητα της διατάξεως επί της οποίας στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, δηλαδή το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της κανονιστικής ρυθμίσεως σχετικά με την κάλυψη των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, έτσι ώστε το Πρωτοδικείο να κρίνει ότι είχε επιληφθεί επί ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας.

Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι δεν καλύπτονται από το άρθρο 73 του ΚΥΚ "τα ατυχήματα που προκύπτουν [...] από την άσκηση αθλημάτων που θεωρούνται επικίνδυνα όπως η πυγμαχία, το καράτε, ο αλεξιπτωτισμός, η σπηλαιολογία, το υποβρύχιο ψάρεμα ή η υποβρύχια εξερεύνηση με αναπνευστικό εξοπλισμό που περιλαμβάνει φιάλες αέρα ή οξυγόνου". Με την απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, *Spruyt κατά Επιτροπής* (Τ-171/00, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η διάταξη αυτή, καθόσον ορίζει την έννοια των αθλημάτων που θεωρούνται επικίνδυνα και τα οποία αποκλείονται από την κάλυψη των κινδύνων ατυχήματος που προβλέπει το άρθρο 73 του ΚΥΚ, παραθέτοντας ενδεικτικό πίνακα των αθλημάτων που θεωρούνται επικίνδυνα, παραβιάζει την αρχή της ασφαλείας δικαίου και είναι, εκ του λόγου αυτού, παράνομη. Πράγματι, η αρχή της ασφαλείας δικαίου δεν συμβιβάζεται με κατάσταση στην οποία ο υπάλληλος ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει άθλημα μη περιλαμβανόμενο στον κατάλογο του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως υποχρεούται να εκτιμήσει αν το άθλημα αυτό, αναλόγως του βαθμού ομοιότητας που παρουσιάζει με ένα από τα περιλαμβανόμενα στον κατάλογο αυτό αθλήματα, μπορεί να θεωρηθεί από την κοινοτική διοικητική αρχή ως επικίνδυνο. Δεν συμβιβάζεται, επίσης, με την ίδια αρχή το γεγονός ότι η αρμόδια διοικητική αρχή, εξετάζουσα αίτηση εφαρμογής του άρθρου 73 του ΚΥΚ σε περίπτωση ατυχήματος το οποίο συνέβη κατά την άσκηση αθλητικής δραστηριότητας, διαθέτει "διακριτική εξουσία εκτιμήσεως" ως προς την υπαγωγή αυτής της αθλητικής δραστηριότητας σε μία από τις κατηγορίες αθλημάτων που

θεωρούνται επικίνδυνα, κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου της σχετικής ρυθμίσεως.

Εξάλλου, το Πρωτοδικείο έκρινε με την απόφαση της 27ης Ιουνίου 2001, *X κατά Επιτροπής* (Τ-214/00, Συλλογή Υπ.Υπ. 2001, σ. II-663), ότι στερείται νομίμου βάσεως η απόφαση ενός θεσμικού οργάνου να παρακρατήσει από τις αποδοχές υπαλλήλου, χωρίς τη συγκατάθεσή του, ποσό αντιστοιχούν προς το ποσό που ζητεί να του καταβάλει ο υπάλληλος ως έξοδα που είχαν επιδικαστεί στο όργανο αυτό σε προηγούμενη δίκη. Πράγματι, η δυνατότητα ενός θεσμικού οργάνου να χρησιμοποιεί, στο πλαίσιο σχέσεων ρυθμιζομένων από τον ΚΥΚ, τον τρόπο πληρωμής διά συμψηφισμού μπορεί να προκαλέσει σημαντικούς περιορισμούς της ελευθερίας διαθέσεως των αποδοχών τους που έχουν οι υπάλληλοι των θεσμικών οργάνων. Ελλείψει οιασδήποτε ρητής διατάξεως του ΚΥΚ, κατά την έννοια του άρθρου 62, πρώτο εδάφιο, που να του παρέχει την εξουσία, ένα θεσμικό όργανο δεν μπορεί, χωρίς τη συμφωνία του ενδιαφερόμενου, να χρησιμοποιήσει τον συμψηφισμό για την παρακράτηση τμήματος των αποδοχών ενός υπαλλήλου, του οποίου το δικαίωμα για αποδοχές θεμελιώνει το άρθρο 62 του ΚΥΚ.

Τέλος, η σύντομη ανασκόπηση των υποθέσεων που εκδόθηκαν στον τομέα των υπαλληλικών διαφορών ολοκληρώνεται με την μνεία της αποφάσεως της 6ης Μαρτίου 2001, *Dunnett κλπ κατά ΕΤΕπ* (Τ-192/99, Συλλογή Υπ.Υπ. 2001, σ. II-313), η οποία ακυρώνει τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών των προσφευγόντων, υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, καθόσον δεν εφαρμόστηκε σχετικώς το σύστημα των ειδικών συντελεστών μετατροπής οι οποίοι ισχύουν για τις αποδοχές που καταβάλλονται σε κοινοτικό νόμισμα διαφορετικό από το βελγικό ή το λουξεμβουργιανό φράγκο, μέχρι ενός ορισμένου ποσοστού των καθαρών μηνιαίων αποδοχών. Εν όψει της μεταβάσεως στο ευρώ, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΤΕπ αποφάσισε, στις 11 Ιουνίου 1998, να καταργήσει από 1ης Ιανουαρίου 1999 τους ειδικούς συντελεστές μετατροπής για το σύνολο του προσωπικού της. Ωστόσο, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η διαδικασία διαβουλεύσεως με τους εκπροσώπους του προσωπικού πριν από την έκδοση της αποφάσεως δεν ήταν νομότυπη. Υπογραμμίζει, ιδίως, ότι η ΕΤΕπ ήταν

υποχρεωμένη να διαβουλευθεί με τους εκπροσώπους του προσωπικού, δυνάμει της γενικής αρχής του εργατικού δικαίου που είναι κοινή στα δίκαια των κρατών μελών και κατά την οποία ο εργοδότης μπορεί να αφαιρέσει μονομερώς οικονομικό πλεονέκτημα που χορήγησε στους υπαλλήλους του εκούσια και σταθερά, μόνον έπειτα από διαβούλευση με αυτούς ή με τους εκπροσώπους τους, πριν λάβει τη συγκεκριμένη απόφαση περί αφαιρέσεως του πλεονεκτήματος αυτού. Εντούτοις, τόνισε το Πρωτοδικείο, η διαβούλευση αυτή πρέπει να μπορεί να επηρεάζει το περιεχόμενο της θεσπιζόμενης πράξεως, πράγμα που προϋποθέτει ότι πρέπει να διεξάγεται εγκαίρως και καλοπίστως. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η ΕΤΕπ παραβίασε τη γενική αρχή του εργατικού δικαίου, όπως αυτή εκφράζεται στο άρθρο 24 της συμβάσεως περί εκπροσώπησης του προσωπικού της ΕΤΕπ, διότι δεν διεξήγαγε καλοπίστως τις διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους του προσωπικού.

II. Αγωγές αποζημιώσεως

Στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, όλες περίπου οι αποφάσεις που εκδόθηκαν στο τέλος μιας διαδικασίας αποζημιώσεως αφορούσαν τον τομέα της γεωργίας, ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη ρύθμιση που διέπει την εισαγωγή μπανανών³⁷ ή προϊόντων αλιείας³⁸, τις

³⁷ Αποφάσεις της 1ης Φεβρουαρίου 2001, *T. Port κατά Επιτροπής*, T-1/99, Συλλογή 2001, σ. II-465 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-122/01 P), της 20ής Μαρτίου 2001, *Cordis κατά Επιτροπής*, T-18/99, Συλλογή 2001, σ. II-913, *Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής*, T-30/99, Συλλογή 2001, σ. II-943, *T. Port κατά Επιτροπής*, T-52/99, Συλλογή 2001, σ. II-981 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-213/01 P), και της 12ης Ιουλίου 2001, *Comafrika και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής*, προαναφερθείσα, *T. Port κατά Συμβουλίου*, T-2/99, Συλλογή 2001, σ. II-2093, *Banatrading κατά Συμβουλίου*, T-3/99, Συλλογή 2001, σ. II-2123.

³⁸ Απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2001, *Dieckmann & Hansen κατά Επιτροπής*, T-155/99, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-492/01 P).

γαλακτοκομικές ποσοστώσεις³⁹ ή τις ποσοστώσεις αλιείας⁴⁰. Μία μόνον απόφαση διαπιστώνει ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας λόγω ζημιών που προκάλεσαν τα θεσμικά όργανα (*Janisma κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*). Εξάλλου, δυνάμει του άρθρου 34 ΑΧ, διάταξη η οποία εφαρμόζεται στην περίπτωση που η ζημία που προβάλλεται οφείλεται σε απόφαση της Επιτροπής την οποία έχει ακυρώσει ο κοινοτικός δικαστής, το Πρωτοδικείο καταδίκασε την Επιτροπή να επιστρέψει αχρεωστήτως εισπραχθέν ποσό (απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2001, *Cogus UK κατά Επιτροπής*, T-71/99, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή).

Με την τελευταία αυτή απόφαση η Επιτροπή καταδικάστηκε να καταβάλει στην εταιρία Cogus UK ποσό πλέον των τριών εκατομμυρίων ευρώ, εντόκως. Κατόπιν αποφάσεως του Πρωτοδικείου περί μειώσεως του ποσού του προστίμου που είχε επιβληθεί στην ανωτέρω εταιρία, η Επιτροπή επέστρεψε το ποσό των δώδεκα εκατομμυρίων ευρώ που αντιστοιχούσε στη διαφορά μεταξύ του καταβληθέντος ποσού και του ποσού που είχε καθορίσει το Πρωτοδικείο, αλλά αρνήθηκε να καταβάλει τόκους επί του επιστραφέντος ποσού. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, ως εκ τούτου, η Επιτροπή παρέλειψε να λάβει μέτρο που συνεπαγόταν η εκτέλεση της αποφάσεως. Πράγματι, σε περίπτωση αποφάσεως περί ακυρώσεως ή μειώσεως του επιβληθέντος σε επιχείρηση προστίμου λόγω παραβάσεως των κανόνων περί ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να επιστρέψει το σύνολο ή τμήμα, ενδεχομένως, του καταβληθέντος από την ενδιαφερόμενη

39

Αποφάσεις της 31ης Ιανουαρίου 2001, *Bouta κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, T-533/93, Συλλογή 2001, σ. II-203 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-162/01 P), *Beusmans κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, T-73/94, Συλλογή 2001, σ. II-223 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-163/01 P), *Janisma κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, T-76/94, Συλλογή 2001, σ. II-243, και *Van den Berg κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, T-143/97, Συλλογή 2001, σ. II-277 (στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-164/01 P).

40

Απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, *Area Cova κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, T-196/99, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή.

επιχείρηση προστίμου στον βαθμό που η σχετική πληρωμή χαρακτηρίζεται ως αχρεωστήτως πραγματοποιηθείσα εν συνεχεία της ακυρωτικής αποφάσεως. Η υποχρέωση αυτή καταλαμβάνει όχι μόνο το ποσόν του αχρεωστήτως καταβληθέντος προστίμου αλλά και τους γεγεννημένους εκ του ποσού αυτού τόκους υπερημερίας. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε σχετικώς ότι η μη καταβολή αυτών των τόκων θα οδηγούσε ενδεχομένως σε αδικαιολόγητο πλουτισμό της Κοινότητας, πράγμα που έρχεται προφανώς σε αντίθεση με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου. Η στηριζόμενη στο άρθρο 34 ΑΧ προσφυγή, η οποία ασκήθηκε μετά την παρέλευση εύλογης προθεσμίας είναι, κατά συνέπεια, καταρχήν βάσιμη και επιβάλλεται η επιδίκαση στην ενάγουσα ως χρηματικής αποκαταστάσεως ποσού αντιστοιχούντος προς εκείνο των τόκων που θα έπρεπε να της καταβληθούν με το ποσόν.

Αποτελεί πάγια νομολογία ότι η θεμελίωση ευθύνης της Κοινότητας στο πλαίσιο του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων που αφορούν τον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτόμενης στα κοινοτικά όργανα συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της προβαλλομένης ζημίας. Όσον αφορά την ευθύνη της Κοινότητας για ζημίες προκληθείσες σε ιδιώτες, το Δικαστήριο έχει κρίνει στην υπόθεση *Bergaderm και Goupil* (απόφαση της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Συλλογή 2000, σ. I-5291), ότι η προσαπτόμενη στην Επιτροπή συμπεριφορά πρέπει να συνιστά *κατάφωρη παραβίαση κανόνα δικαίου που αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες*. Στο πλαίσιο των υποθέσεων που εκδίκασε κατά το έτος 2001, το Πρωτοδικείο εξέτασε αν τα δύο αυτά στοιχεία του παράνομου χαρακτήρα, δηλαδή αν ο κανόνας που παραβιάστηκε αποσκοπούσε στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες και αν η παράβασή του είναι κατάφωρη, αποδείχθηκαν.

Εξέτασε, στο πλαίσιο αυτό αν οι κανόνες των οποίων προβαλλόταν η παράβαση ήταν κανόνες απονέμοντες δικαιώματα σε ιδιώτες. Αποτελούν τέτοιους κανόνες η αρχή της αναλογικότητας και η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, *Emesa Sugar κατά Συμβουλίου*,

προαναφερθείσα). Αντιθέτως, δεν παρέχουν δικαιώματα στους ιδιώτες η συμφωνία περί ιδρύσεως του ΠΟΕ και τα παραρτήματά της [αποφάσεις *Cordis* κατά *Επιτροπής*, *Bocchi Food Trade International* κατά *Επιτροπής* και *T. Port* κατά *Επιτροπής* (Τ-52/99), προαναφερθείσες], και το άρθρο 253 ΕΚ (απόφαση *Emesa Sugar* κατά *Συμβουλίου*), καθώς και η αρχή της σχετικής σταθερότητας – η αρχή αυτή, την οποία προβλέπει η ρύθμιση που ισχύει για τον τομέα της αλιείας, αποσκοπεί στην εξασφάλιση σε κάθε κράτος μέλος ενός μέρους των κοινοτικών ΣΕΑ (επιτρεπόμενων αλιευμάτων) (προαναφερθείσα απόφαση *Area Cova κλπ* κατά *Συμβουλίου και Επιτροπής*).

Όσον αφορά το ζήτημα αν η παράβαση του κοινοτικού δικαίου είναι κατάφωρη, το Πρωτοδικείο εφάρμοσε το κριτήριο της πρόδηλης και σοβαρής παραβιάσεως, εκ μέρους κοινοτικού οργάνου, των ορίων της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, με τη διευκρίνιση ότι, όταν το όργανο διαθέτει πολύ περιορισμένο, αν όχι ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, η απλή παράβαση του κοινοτικού δικαίου μπορεί να θεμελιώσει την ύπαρξη κατάφωρης παραβιάσεως.

Στην προαναφερθείσα απόφαση *Comafrica και Dole Fresh Fruit Europe* κατά *Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, σε περίπτωση εξαιρετικά περιορισμένης εξουσίας εκτιμήσεως, η διαπίστωση μιας πλημμέλειας την οποία δεν θα είχε διαπράξει, σε ανάλογες συνθήκες, μια διοίκηση που δείχνει τη συνήθη σύνεση και επιμέλεια παρέχει τη δυνατότητα συναγωγής του συμπεράσματος ότι η συμπεριφορά του κοινοτικού οργάνου απετέλεσε παρανομία ικανή να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Κοινότητας βάσει του άρθρου 288 ΕΚ. Εν όψει των περιστατικών της συγκεκριμένης υποθέσεως το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι πλημμέλειες στις οποίες υπέπεσε η

Επιτροπή κατά την έκδοση των προσβαλλομένων κανονισμών⁴¹ δεν συνιστούν πλημμέλειες για τις οποίες δεν θα έφερε ευθύνη μια διοικητική αρχή που θα επεδείκνυε τη συνήθη σύνεση και επιμέλεια υπό τις ίδιες συνθήκες.

Στην προαναφερθείσα απόφαση *Dieckmann & Hansen κατά Επιτροπής*, το Πρωτοδικείο αναγνώρισε, καταρχάς, ότι η Επιτροπή διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως όταν θεσπίζει μέτρα εφαρμογής του καθεστώτος ελέγχου των εισαγωγών αλιευτικών προϊόντων, όπως η συμπερίληψη ή η διαγραφή τρίτης χώρας από τον πίνακα των τρίτων χωρών από τις οποίες επιτρέπεται η εξαγωγή αλιευτικών προϊόντων προς την Κοινότητα. Στη συνέχεια, έκρινε ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν υπερέβη το περιθώριο εκτιμήσεως που διέθετε όταν αναθεώρησε τις εκτιμήσεις του σχετικά με την ικανότητα του Καζακστάν να διασφαλίσει ότι πληρούνται, ως προς το χαβιάρι, υγειονομικοί όροι τουλάχιστον ισοδύναμοι προς τους προβλεπόμενους από την οδηγία 91/493⁴² και όταν αποφάσισε να ανακαλέσει την απόφασή του με την οποία επέτρεπε τις εισαγωγές του εν λόγω προϊόντος στην Κοινότητα. Το Πρωτοδικείο έκρινε, κυρίως, ότι, εκδίδοντας την επίμαχη απόφαση, η Επιτροπή τήρησε απολύτως την υποχρέωσή της να λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις γενικού συμφέροντος, όπως η προστασία των καταναλωτών ή της

⁴¹ Οι διαπιστωθείσες πλημμέλειες αφορούσαν την ύπαρξη, κατά τον καθορισμό των συντελεστών μείωσης/προσαρμογής, για τον προσδιορισμό της ποσότητας μπανανών που θα έπρεπε να χορηγηθεί σε κάθε επιχειρηματία των κατηγοριών Α και Β, στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοστώσεων, ενδεχομένων διαφορών μεταξύ των αριθμητικών στοιχείων που ανακοίνωσαν οι αρμόδιες εθνικές αρχές και των αριθμητικών στοιχείων της στατιστικής υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Eurostat) ή άλλων στοιχείων που αφορούν τις ποσότητες των μπανανών που διατέθηκαν στο εμπόριο ή εισήχθησαν στην Κοινότητα κατά τις αντίστοιχες περιόδους αναφοράς.

⁴² Η οδηγία 91/493/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1991, καθορίζει τους υγειονομικούς κανόνες οι οποίοι διέπουν την παραγωγή και τη διάθεση στην αγορά αλιευτικών προϊόντων (ΕΕ L 268, σ. 15) προς βρώση.

υγείας και της ζωής των ανθρώπων και των ζώων κατά την επιδίωξη στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής και να αποδίδει στην προστασία της δημόσιας υγείας υπέρτερη σπουδαιότητα σε σχέση με οικονομικής φύσεως θεωρήσεις.

Τέλος, στην προαναφερθείσα απόφαση *Area Cova* κλπ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι, στην περίπτωση κατά την οποία θα αναγνωριζόταν στο κοινοτικό δίκαιο η αρχή της *άνευ πταίσματος ευθύνης* της Κοινότητας, η στοιχειοθέτηση μιας τέτοιας ευθύνης θα σήμαινε τη σωρευτική συνδρομή τριών προϋποθέσεων, δηλαδή το υποστατό της φερομένης ζημίας, την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της εν λόγω ζημίας και της πράξεως που προσάπτεται στα όργανα της Κοινότητας, καθώς και τον *ασυνήθη και ειδικό χαρακτήρα της ζημίας αυτής*. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, προκειμένου να κρίνει εάν η ζημία εκ της μειώσεως των δυνατοτήτων αλιείας των προσφευγόντων είχε ασυνήθη χαρακτήρα, το Πρωτοδικείο εξέτασε αν υπερέβαινε τα όρια των οικονομικών κινδύνων που είναι σύμφυτοι με τις δραστηριότητες του τομέα της αλιείας, καταλήγοντας σε συμπέρασμα αρνητικό.

III. Οι αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων

Ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων επελήφθη αιτήσεων προσωρινών μέτρων σε όλους σχεδόν τους τομείς των διαφορών, ιδίως στους τομείς του ανταγωνισμού⁴³, των κρατικών

⁴³

Ιδίως, διατάξεις του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 17ης Ιανουαρίου 2001, *Petrolescence και SG2R κατά Επιτροπής*, T-342/00 R, Συλλογή 2001, σ. II-67, της 28ης Μαΐου 2001, *Poste Italiane κατά Επιτροπής*, T-53/01 R, Συλλογή 2001, σ. II-1479, της 26ης Οκτωβρίου 2001, *IMS Health κατά Επιτροπής*, T-184/01 R [στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-481/01 P(R)], της 15ης Νοεμβρίου 2001, *Duales System Deutschland κατά Επιτροπής*, T-151/01 R, της 20ής Δεκεμβρίου 2001, *Österreichische Postsparkasse κατά Επιτροπής*, T-213/01 R, και *Bank für Arbeit und Wirtschaft κατά Επιτροπής*, T-214/01 R, που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή.

ενισχύσεων ⁴⁴, των μέτρων αντιντάμπινγκ ⁴⁵, των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων ⁴⁶ και του θεσμικού δικαίου ⁴⁷. Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι κατατέθηκαν πολλές αιτήσεις που αφορούσαν την αναβολή ή την τροποποίηση μιας διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων, οι οποίες όλες απορρίφθηκαν ⁴⁸.

⁴⁴ Διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 19ης Δεκεμβρίου 2001, *Κυβέρνηση του Γιβραλτάρ κατά Επιτροπής*, T-195/01 R και T-207/01 R, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή.

⁴⁵ Διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 1ης Αυγούστου 2001, *Euroalliances κ.λπ. κατά Επιτροπής*, T-132/01 R, Συλλογή 2001, σ. II-2307 [ακυρωθείσα με τη διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 2001, *Επιτροπή κατά Euroalliances κ.λπ.*, C-404/01 P(R), που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή].

⁴⁶ Διατάξεις του Προέδρου του Πρωτοδικείου, της 15ης Ιανουαρίου 2001, *Le Canne κατά Επιτροπής*, T-241/00 R, Συλλογή 2001, σ. II-37, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης κατά Επιτροπής*, T-196/01 R, της 22ας Οκτωβρίου 2001, *Entorn κατά Επιτροπής*, T-141/01 R, και της 7ης Δεκεμβρίου 2001, *Lior κατά Επιτροπής*, T-192/01 R, που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή.

⁴⁷ Διατάξεις του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 15ης Ιανουαρίου 2001, *Stauner κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Επιτροπής*, T-236/00 R, Συλλογή 2001, σ. II-15, και της 26ης Ιανουαρίου 2001, *Le Pen κατά Κοινοβουλίου*, T-353/00 R, Συλλογή 2001, σ. II-125.

⁴⁸ Διατάξεις του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 5ης Σεπτεμβρίου 2001, *Artegodan κατά Επιτροπής*, T-74/00 R [στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-440/01 P(R)], της 12ης Σεπτεμβρίου 2001, *Euroalliances κ.λπ. κατά Επιτροπής*, T-132/01 R, και της 8ης Οκτωβρίου 2001, *Stauner κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Επιτροπής*, T-236/00 R II, που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή.

Οι αιτήσεις προσωρινών μέτρων οι οποίες απορρίφθηκαν δεν έγιναν δεκτές είτε διότι ήταν απαράδεκτες ⁴⁹, είτε διότι δεν πληρούσαν τη μία και/ή την άλλη από τις προϋποθέσεις που απαιτούνται προκειμένου να διαταχθεί το αιτούμενο μέτρο, συγκεκριμένα το επείγον και το *fumus boni juris*. Μεταξύ αυτών των απορριπτικών αποφάσεων αξίζει να σημειωθεί εκείνη που εκδόθηκε στο πλαίσιο της προαναφερθείσας υποθέσεως *Poste Italiane κατά Επιτροπής*, διότι για πρώτη φορά σ' αυτήν ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων χρειάστηκε να εξετάσει αν η σχετική με το επείγον προϋπόθεση πρέπει να πληρούται σε μία υπόθεση που αφορούσε το άνοιγμα στον ανταγωνισμό υπηρεσιών που ήταν έως τότε δεσμευμένες, συγκεκριμένα των ιταλικών ταχυδρομείων. Πράγματι, με απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2000 ⁵⁰, η Επιτροπή ζήτησε από την Ιταλική Δημοκρατία να θέσει τέρμα στην παράβαση των συνδυασμένων άρθρων 82 ΕΚ και 86, παράγραφος 1, ΕΚ συνιστάμενη στον αποκλεισμό από τον ανταγωνισμό, υπέρ της *Poste Italiane*, όσον αφορά τη φάση διανομής σε ορισμένη ημερομηνία και ώρα των υπηρεσιών ετερογενούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Επειδή η προβαλλόμενη από την *Poste Italiane* ζημία ήταν οικονομικής φύσεως, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων υπενθύμισε ότι μια τέτοια ζημία δεν μπορεί, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις να θεωρηθεί ανεπανόρθωτη, ή έστω δυσκόλως αποκαταστάσιμη, καθόσον μπορεί να αποτελέσει μεταγενεστέρως αντικείμενο χρηματικής αποζημιώσεως. Κατ' εφαρμογή των αρχών

⁴⁹ Μεταξύ άλλων, διατάξεις του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 15ης Ιανουαρίου 2001, *Stauner κλπ κατά Κοινοβουλίου και Επιτροπής* προαναφερθείσα, και της 5ης Δεκεμβρίου 2001, *Reisebank κατά Επιτροπής*, T-216/01 R [στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-477/01 P(R)], και *Commerzbank κατά Επιτροπής*, T-219/01 R [στο στάδιο της αναιρέσεως, υπόθεση C-480/01 P(R)], που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή.

⁵⁰ Απόφαση 2001/176/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΚ αναφορικά με τη παροχή ορισμένων νέων ταχυδρομικών υπηρεσιών στην Ιταλία που εξασφαλίζουν τη διανομή σε καθορισμένη ημερομηνία και ώρα (ΕΕ 2001, L 63, σ. 59).

αυτών, η αιτούμενη αναστολή θα εδικοιοιογείτο αν φαινόταν ότι, σε περίπτωση μη χορηγήσεως του μέτρου αυτού, η αιτούσα θα περιερχόταν σε κατάσταση ικανή να θέσει σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξή της. Προσέθεσε, όμως, ότι στο μέτρο που η Poste Italiane, ως φορέας παροχής της καθολικής υπηρεσίας, είναι επιφορτισμένη με αποστολή γενικού οικονομικού συμφέροντος, υπό την έννοια του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ, η εκπλήρωση της οποίας έχει ουσιώδη σημασία, η αιτούμενη αναστολή θα εδικοιοιογείτο και αν αποδεικνυόταν ότι η αφαίρεση της φάσεως διανομής ετερογενούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε καθορισμένη ημέρα και ώρα από τον τομέα που εξαιρείται του ανταγωνισμού θα την εμπόδιζε να εκπληρώσει την αποστολή που της έχει ανατεθεί έως ότου εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας. Μια τέτοια απόδειξη θα υπήρχε αν καταδεικνυόταν ότι, *εν όψει των οικονομικών όρων με τους οποίους εκτελείτο μέχρι τότε η αποστολή γενικού οικονομικού συμφέροντος*, το συγκεκριμένο αποκλειστικό δικαίωμα είναι απολύτως απαραίτητο ώστε να μπορεί ο δικαιούχος φορέας να εκπληρώσει την αποστολή αυτή. Εφόσον η αιτούσα δεν προσκόμισε μια τέτοια απόδειξη και η στάθμιση των συμφερόντων κλίνει υπέρ της διατηρήσεως της επίδικης αποφάσεως, απορρίφθηκε η συγκεκριμένη αίτηση.

Η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα διάταξη *Duales System Deutschland κατά Επιτροπής*, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση αναστολής εκτελέσεως, έθετε ένα πρόβλημα διαφορετικής φύσεως. Με απόφαση της 20ής Απριλίου 2001⁵¹, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η εταιρία Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland (DSD), η μόνη εταιρία η οποία εκμεταλλεύεται, στο σύνολο του γερμανικού εδάφους, ένα καλούμενο "συλλογικό" σύστημα ανακτήσεως συσκευασιών πωλήσεως από τους τελικούς καταναλωτές ή πλησίον της κατοικίας τους, καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση της κατά την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ επιβάλλοντας στις συμμετέχουσες στο σύστημα αυτό επιχειρήσεις άνισες τιμές και όρους συναλλαγής στην περίπτωση που η

⁵¹

Απόφαση 2001/463/ΕΚ της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 2001, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 82 της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση COMP D3/34493 – DSD) (ΕΕ L 166, σ. 1).

χρησιμοποίηση του σήματος "Der Grüne Punkt", που έπρεπε να τίθεται επί όλων των συσκευασιών της συμμετέχουσας επιχείρησης, δεν συμπίπτει με την πραγματική προσφυγή στις υπηρεσίες της DSD για την εκπλήρωση της υποχρέωσης διαθέσεως των απορριμμάτων. Πρέπει να σημειωθεί ότι το σήμα "Der Grüne Punkt" είναι συλλογικό σήμα που έχει δεόντως καταχωριστεί στις αρμόδιες γερμανικές αρχές.

Στη διάταξή του ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων οριοθέτησε, καταρχάς, το ουσιαστικό πρόβλημα της αχθείσας ενώπιόν του υποθέσεως. Έκρινε, σχετικώς, ότι το ζήτημα που κυρίως τίθεται είναι αν το σύστημα τελών που επέβαλλε ο δικαιούχος του σήματος δικαιολογείται από την ανάγκη προστασίας του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος αυτού ή, με διαφορετική διατύπωση, το ερώτημα του κατά πόσον, υπό τις συνθήκες της συγκεκριμένης περιπτώσεως, το δικαίωμα επί του σήματος χρησιμοποιείται από την DSD ως μέσο για την καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσεώς της. Εντούτοις, η ανάλυση σε βάθος που απαιτείται για την επίλυση των ζητημάτων αυτών δεν μπορεί να γίνει από τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων στο πλαίσιο της εξετάσεως του, εκ πρώτης όψεως, βασίμου της κύριας προσφυγής. Εξετάζοντας, στη συνέχεια, αν η άμεση εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως θα προξενήσει σημαντική και ανεπανόρθωτη ζημία στην αιτούσα, διαπιστώνει ότι δεν αποδείχθηκε ότι η άμεση αυτή εκτέλεση θα έθετε σε κίνδυνο το σύστημα της DSD. Εν πάση περιπτώσει, υπογραμμίζει ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων, η στάθμιση, αφενός, του συμφέροντος της αιτούσας για τη χορήγηση του αιτούμενου προσωρινού μέτρου και, αφετέρου, του δημοσίου συμφέροντος που συνδέεται με την εκτέλεση αποφάσεως της Επιτροπής που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 82 ΕΚ και των συμφερόντων των παρεμβαινουσών, τις οποίες θα έθιγε άμεσα η ενδεχόμενη αναστολή της επίδικης αποφάσεως, οδηγεί στην απόρριψη της κρινόμενης αιτήσεως. Το Πρωτοδικείο έκρινε, σχετικώς, ότι, υπό τις πολύ ιδιαίτερες συνθήκες της προκειμένης περιπτώσεως, το δημόσιο συμφέρον που συνδέεται με τον σεβασμό του δικαιώματος ιδιοκτησίας, γενικώς, και των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ειδικότερα, όπως εκφράζεται στα άρθρα 30 ΕΚ και 295 ΕΚ, δεν μπορεί να υπερέχει του συμφέροντος της

Επιτροπής να θέσει αμέσως τέρμα στην παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ που θεωρεί ότι διαπίστωσε για να δημιουργήσει, με τον τρόπο αυτό, ευνοϊκές συνθήκες για την είσοδο ανταγωνιστών της DSD στην οικεία αγορά.

Η αναστολή εκτελέσεως διατάχθηκε τρεις φορές κατά το έτος 2001 (προαναφερθείσες διατάξεις *Le Pen κατά Κοινοβουλίου*, *Euroalliances κλπ κατά Επιτροπής* και *IMS Health κατά Επιτροπής*).

Με την προαναφερθείσα διάταξη *Le Pen κατά Κοινοβουλίου*, ανεστάλη η εκτέλεση της αποφάσεως που ελήφθη υπό τη μορφή δηλώσεως της Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000, στο μέτρο που η δήλωση αυτή αποτελεί απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την οποία αυτό έλαβε γνώση της εκπτώσεως του κ. Le Pen από το αξίωμα του βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της σχετικής με το *fumus boni juris* προϋποθέσεως ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε ότι ένα από τα προβληθέντα επιχειρήματα – κατά το οποίο ο ρόλος του Κοινοβουλίου, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας εκπτώσεως από το βουλευτικό αξίωμα, στηριζόμενη στο άρθρο 12, παράγραφος 2, της προαναφερθείσας πράξεως του 1976, δεν περιορίζεται σε μια περίπτωση αμιγώς δεσμίας αρμοδιότητας – παρουσιάζει σοβαρό χαρακτήρα και, συνεπώς, δεν μπορεί, εκ πρώτης όψεως, να απορριφθεί.

Με την προαναφερθείσα διάταξη *Euroalliances κλπ κατά Επιτροπής*, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων διέταξε να υποβάλλονται σε καταχώρηση χωρίς υποχρέωση συστάσεως εγγυήσεων εκ μέρους των εισαγωγέων οι εισαγωγές σιδηροπυριτίου καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, Καζακστάν, Ρωσίας και Ουκρανίας. Η υπόθεση αυτή ανέκυψε εκ της αποφάσεως 2001/230/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Φεβρουαρίου 2001, για την περάτωση της διαδικασίας αντιντάμπινγκ σχετικά με τις εισαγωγές σιδηροπυριτίου

καταγωγής διαφόρων χωρών⁵², της οποίας οι προσφεύγουσες ζήτησαν, κυρίως, την αναστολή εκτελέσεως όσον αφορά τις εισαγωγές καταγωγής ορισμένων εκ των χωρών αυτών. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε την ύπαρξη *fumus boni juris*, η εκτίμηση επικεντρώθηκε κυρίως στην τήρηση της σχετικής με το επείγον προϋποθέσεως. Ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων υπογράμμισε, σχετικώς, ότι μία ζημία οικονομικού χαρακτήρα δεν μπορεί να θεωρηθεί ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη, εφόσον μπορεί να καταβληθεί μεταγενέστερα αντίστοιχο χρηματικό αντιστάθμισμα. Πράγματι, οικονομικής φύσεως ζημία, η οποία δεν εξαφανίζεται απλώς και μόνο λόγω της εκ μέρους του εμπλεκόμενου κοινοτικού οργάνου εκτελέσεως της αποφάσεως επί της κύριας δίκης, συνιστά οικονομική απώλεια που μπορεί να καλυφθεί στο πλαίσιο των μέσων ένδικης προστασίας που προβλέπει η Συνθήκη, ιδίως τα άρθρα 235 ΕΚ και 288 ΕΚ. Κατ' εφαρμογή αυτών των αρχών, ένα προσωρινό μέτρο δικαιολογείται εφόσον προκύπτει ότι, σε περίπτωση μη χορηγήσεως του μέτρου αυτού, ο αιτών διάδικος θα περιέλθει σε κατάσταση ικανή να θέσει σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξή του πριν από την περατώνουσα τη διαδικασία της κύριας δίκης απόφαση. Σε μία τέτοια περίπτωση, η εξαφάνιση του αιτούντος διαδίκου πριν από την έκδοση αποφάσεως επί της ουσίας θα καθιστούσε αδύνατη την εκ μέρους του διαδίκου αυτού κίνηση μιας οποιασδήποτε δικαστικής διαδικασίας προς αποζημίωσή του. Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, εν προκειμένω, οι αιτούσες δεν κατόρθωσαν να αποδείξουν ότι ο κίνδυνος διακυβεύσεως της οικονομικής τους βιωσιμότητας είναι τέτοιος ώστε να μην αρκεί η λήψη μέτρων εξορθολογισμού για να μπορέσουν να συνεχίσουν τη δραστηριότητα παραγωγής σιδηροπυριτίου μέχρις εκδόσεως αποφάσεως περατώνουσας τη διαδικασία της κύριας δίκης. Εντούτοις, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι η ζημία που θα υποστούν οι αιτούσες μπορεί να μην εξαλειφθεί απλώς και μόνον εκ της εκ μέρους της Επιτροπής εκτελέσεως μιας αποφάσεως

⁵²

Απόφαση 2001/230/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Φεβρουαρίου 2001, για την περάτωση της διαδικασίας αντιντάμπινγκ σχετικά με τις εισαγωγές σιδηροπυριτίου καταγωγής Βραζιλίας, Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, Καζακιστάν, Ρωσίας, Ουκρανίας και Βενεζουέλας (ΕΕ L 84, σ. 36).

του Πρωτοδικείου ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση της Επιτροπής και ότι, σχετικώς, η μεταγενέστερη αποκατάσταση της ζημίας, δυνάμει των άρθρων 235 ΕΚ και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ θα ήταν τουλάχιστον αβέβαιη, λαμβανομένης υπόψη της δυσχερείας αποδείξεως ότι η Επιτροπή παραβίασε κατά τρόπο προφανή και κατάφωρο τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει κατά την εκτίμηση του συμφέροντος της Κοινότητας. Υπό τις περιστάσεις αυτές, έκρινε ότι πληρούται η σχετική με το επείγον προϋπόθεση. Τέλος, προβαίνοντας σε στάθμιση των αντικρουομένων εν προκειμένω συμφερόντων, ιδίως των συμφερόντων των εισαγωγέων, των εξαγωγέων και των καταναλωτών, περιόρισε τα αποτελέσματα του προσωρινού μέτρου στο απολύτως αναγκαίο για την προστασία των συμφερόντων τους μέχρις εκδόσεως αποφάσεως επί της κύριας δίκης.

Εντούτοις, με την προαναφερθείσα διάταξη της 14ης Δεκεμβρίου 2001, *Επιτροπή κατά Euroalliances κλπ*, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου δεν επιβεβαίωσε την εκτίμηση της σχετικής με το επείγον προϋποθέσεως στην οποία προέβη ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου. Έκρινε, ουσιαστικώς, ότι δεν μπορεί να αποδειχθεί ο ανεπανόρθωτος χαρακτήρας της ζημίας, λόγω της αβεβαιότητας επιτυχίας ενδεχόμενης αγωγής αποζημιώσεως. Η υπόθεση αναπέμφθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου.

Η ανασκόπηση των σημαντικότερων αποφάσεων του έτους 2001 θα ολοκληρωθεί με την προαναφερθείσα διάταξη *IMS Health κατά Επιτροπής*, με την οποία ανεστάλη η εκτέλεση *αποφάσεως της Επιτροπής περί επιβολής προσωρινών μέτρων* στην IMS Health (IMS)⁵³. Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή είχε επιβάλει στην IMS, εταιρία δραστηριοποιούμενη στον τομέα της συλλογής δεδομένων σχετικών με τις πωλήσεις και τις συνταγές φαρμακευτικών προϊόντων, να χορηγήσει άδεια χρησιμοποίησεως της "δομής των 1 860 τμημάτων", γεωγραφικού προτύπου αναλύσεως

⁵³

Απόφαση της Επιτροπής της 3ης Ιουλίου 2001, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 82 ΕΚ (COMP D3/38.044 – NDC Health κατά IMS Health: προσωρινά μέτρα).

της γερμανικής αγοράς, το οποίο συνιστά, κατά την άποψη της Επιτροπής, κλαδικό πρότυπο για τη σχετική αγορά. Πράγματι, η Επιτροπή έκρινε ότι η άρνηση της IMS να χορηγήσει άδεια συνιστά, εκ πρώτης όψεως, κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως, η οποία κωλύει νέους ανταγωνιστές να εισέλθουν και να διατηρηθούν στην αγορά των στοιχείων των σχετικών με τις πωλήσεις φαρμακευτικών προϊόντων και μπορεί να προκαλέσει σημαντική και ανεπανόρθωτη ζημία σε δύο ανταγωνιστές, τις εταιρίες NDC Health και AzyX.

Αφού έκρινε ότι η έκταση του δικαστικού ελέγχου σχετικά με την προϋπόθεση του *fumus boni juris* δεν μπορεί να ποικίλλει αναλόγως με το αν η απόφαση της οποίας ζητείται αναστολή επιβάλλει προσωρινά μέτρα ή τερματίζει μια διοικητική διαδικασία, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε ότι στην υπόθεση αυτή τίθεται κυρίως το ζήτημα αν η Επιτροπή έκρινε ορθώς ότι η IMS, φορέας δικαιώματος δημιουργού επί της δομής των 1 860 τμημάτων, καταχράται δεσπόζουσα θέση, κατά την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ, στην περίπτωση που ασκεί το δικαίωμα του δημιουργού αρνούμενη τη χορήγηση αδειών χρήσεως στους ανταγωνιστές της και αν η Επιτροπή μπορούσε, ως προσωρινό μέτρο, να επιβάλει την υποχρέωση χορηγήσεως αδειών χρήσεως του δικαιώματος του δημιουργού. Επειδή η σε βάθος εξέταση αυτών των ζητημάτων, η οποία συνεπάγεται, ιδίως, την εκτίμηση του αν συντρέχουν εν προκειμένω οι "εξαιρετικές περιστάσεις" που διαπίστωσε το Δικαστήριο στις αποφάσεις *Magill*⁵⁴ και *Bronner*⁵⁵, δεν μπορεί να γίνει στο πλαίσιο της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, έκρινε ότι πληρούνται η προϋπόθεση του *fumus boni juris*.

Έκρινε, επίσης, ότι πληρούνται η σχετική με το επείγον προϋπόθεση, καθόσον, αφενός, η χορήγηση αδειών χρήσεως του δικαιώματος του δημιουργού μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη διαρκή και σοβαρή προσβολή των συμφερόντων του κατόχου αυτού του δικαιώματος

⁵⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Απριλίου 1995, *RTE και ITP κατά Επιτροπής*, C-241/91 P και C-242/91 P, Συλλογή 1995, σ. I-743.

⁵⁵ Απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1998, *Bronner*, C-7/97, Συλλογή 1998, σ. I-7791.

και, αφετέρου, η εξέλιξη των συνθηκών της αγοράς που θα είχε ως αποτέλεσμα η χορήγηση αυτών των αδειών θα μπορούσε να μην μεταβληθεί με την έκδοση, ενδεχομένως, ακυρωτικής αποφάσεως επί της ουσίας.

Τέλος, προβαίνοντας σε στάθμιση των συγκρουομένων εν προκειμένω συμφερόντων, ιδίως των συμφερόντων των δύο ανταγωνιστικών της IMS εταιριών, υπενθύμισε το δημόσιο συμφέρον σεβασμού του δικαιώματος ιδιοκτησίας, γενικώς, και του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, ειδικότερα, στο οποίο ρητώς αναφέρονται τα άρθρα 30 ΕΚ και 295 ΕΚ, και υπογράμμισε ότι το γεγονός και μόνον ότι η αιτούσα προέβαλε και επιχείρησε να προασπίσει το δικαίωμα δημιουργού που έχει επί της δομής των 1 860 τμημάτων για λόγους οικονομικής φύσεως δεν θίγει την ικανότητά της να στηριχθεί επί του αποκλειστικού αυτού δικαιώματος, το οποίο παρέχει η εθνική νομοθεσία ως αντιστάθμισμα για την εφευρετική έφεση.

Β – Σύνθεση του Πρωτοδικείου

(Σειρά πρωτοκόλλου στις 20 Σεπτεμβρίου 2001)

Πρώτη σειρά από τα αριστερά προς τα δεξιά

R. García-Valdecasas y Fernández, δικαστής, M. Jaeger, δικαστής, R. M. Moura Ramos, δικαστής, B. Vesterdorf, Πρόεδρος, J. D. Cooke, δικαστής, M. Βηλαράς, δικαστής, K. Lenaerts, δικαστής.

Δεύτερη σειρά από τα αριστερά προς τα δεξιά

H. Legal, δικαστής, A. W. H. Meij, δικαστής, J. Pirrung, δικαστής, P. Lindh, δικαστής, V. Tiili, δικαστής, J. Azizi, δικαστής, P. Mengozzi, δικαστής, N. J. Forwood, δικαστής, H. Jung, γραμματέας.

1. Τα μέλη του Πρωτοδικείου (κατά σειρά αναλήψεως καθηκόντων στο Πρωτοδικείο)

Bo Vesterdorf

Γεννήθηκε το 1945· νομικός μεταφραστής στο Δικαστήριο· υπάλληλος διοικήσεως στο Υπουργείο Δικαιοσύνης· πάρεδρος δικαστής· νομικός ακόλουθος στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Δανίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα· άσκησε δικαστικά καθήκοντα στο Østre Landsret· προϊστάμενος του γραφείου συνταγματικού και διοικητικού δικαίου στο Υπουργείο Δικαιοσύνης· διευθυντής στο Υπουργείο Δικαιοσύνης· λέκτορας· μέλος της Διευθύνουσας Επιτροπής των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (CDDH) του Συμβουλίου της Ευρώπης και στη συνέχεια μέλος του προεδρείου του ίδιου οργάνου· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 25 Σεπτεμβρίου 1989· Πρόεδρος του Πρωτοδικείου από τις 4 Μαρτίου 1998.

Rafael García-Valdecasas y Fernández

Γεννήθηκε το 1946· Abogado del Estado (στη Jaén και στη Γρανάδα)· γραμματέας στο Tribunal Económico-Administrativo της Jaén και στη συνέχεια της Κόρδοβας· μέλος των Δικηγορικών Συλλόγων Jaén και Γρανάδας· προϊστάμενος της υπηρεσίας κοινοτικών διαφορών στο Υπουργείο Εξωτερικών· επικεφαλής της ισπανικής αντιπροσωπείας στη συσταθείσα από το Συμβούλιο ομάδα εργασίας για την ίδρυση του Πρωτοδικείου· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 25 Σεπτεμβρίου 1989.

Koenraad Lenaerts

Γεννήθηκε το 1954· πτυχιούχος και διδάκτωρ Νομικής (Katholieke Universiteit Leuven, KUL)· Master of Laws, Master in Public Administration (Πανεπιστήμιο Harvard)· έκτακτος καθηγητής στο Katholieke Universiteit Leuven (KUL)· επισκέπτης καθηγητής στα πανεπιστήμια του Burundi, του Στρασβούργου και του Harvard· καθηγητής στο Collège d'Europe της Bruges· εισηγητής σε γραφείο δικαστή στο Δικαστήριο· δικηγόρος Βρυξελλών· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 25 Σεπτεμβρίου 1989.

Virpi Tiili

Γεννήθηκε το 1942· διδάκτωρ Νομικής του Πανεπιστημίου του Ελσίνκι· επιμελήτρια αστικού δικαίου και εμπορικού δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι· διευθύντρια νομικών υποθέσεων και εμπορικής πολιτικής του Κεντρικού Εμπορικού Επιμελητηρίου της Φινλανδίας· γενική διευθύντρια του Γραφείου Προστασίας των Καταναλωτών της Φινλανδίας· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 18 Ιανουαρίου 1995.

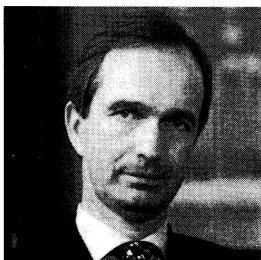
Pernilla Lindh

Γεννήθηκε το 1945· πτυχιούχος Νομικής του Πανεπιστημίου Lund· πάρεδρος δικαστής στο Εφετείο Στοκχόλμης· νομική σύμβουλος και γενική διευθύντρια της Νομικής Υπηρεσίας του Τμήματος Εμπορίου του Υπουργείου Εξωτερικών· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 18 Ιανουαρίου 1995.

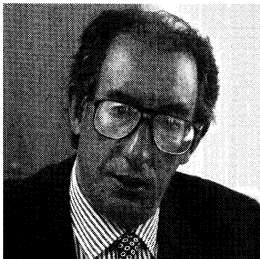
Josef Azizi

Γεννήθηκε το 1948· διδάκτωρ Νομικής και πτυχιούχος κοινωνικών και οικονομικών επιστημών του Πανεπιστημίου της Βιέννης· εντεταλμένος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Οικονομικών Επιστημών της Βιέννης και στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Βιέννης· Ministerialrat και προϊστάμενος τμήματος στην Ομοσπονδιακή Καγκελαρία· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 18 Ιανουαρίου 1995.

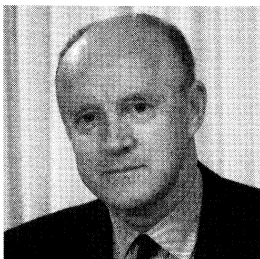
André Potocki

Γεννήθηκε το 1950· εφέτης στο Cour d'appel de Paris και επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Paris X-Nanterre (1994)· προϊστάμενος της Υπηρεσίας Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης (1991)· αντιπρόεδρος στο Tribunal de grande instance de Paris (1990)· γενικός γραμματέας της première présidence de la Cour de Cassation (1988)· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 18 Σεπτεμβρίου 1995 μέχρι τις 20 Σεπτεμβρίου 2001.

Rui Manuel Gens de Moura Ramos

Γεννήθηκε το 1950· καθηγητής στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Coimbra και στη Νομική Σχολή του Καθολικού Πανεπιστημίου του Πόρτο· τακτικός καθηγητής στην έδρα Jean Monnet διευθυντής σπουδών (στη γαλλική γλώσσα) στην Ακαδημία Διεθνούς Δικαίου της Χάγης (1984) και επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Νομικών Σπουδών Paris I (1995)· αντιπρόσωπος της Πορτογαλικής Κυβερνήσεως στην Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο του διεθνούς εμπορίου (Cnudci), στη Διάσκεψη της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, στην *Commission internationale de l'état civil* και στην επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ιθαγένεια· μέλος του Ινστιτούτου Διεθνούς Δικαίου· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 18 Σεπτεμβρίου 1995.

John D. Cooke

Γεννήθηκε το 1944· δικηγόρος Ιρλανδίας το 1966· επίσης μέλος των δικηγορικών συλλόγων Αγγλίας και Ουαλίας, Βορείου Ιρλανδίας και Νέας Νοτίου Ουαλίας· barrister από το 1966 έως το 1996· μέλος του Inner Bar της Ιρλανδίας (Senior Counsel) και της Νέας Νοτίου Ουαλίας (1991)· Πρόεδρος του Συμβουλίου των Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (CCBE) κατά τα έτη 1985-1986· επισκέπτης καθηγητής στη Νομική Σχολή του University College του Δουβλίνου· μέλος του Chartered Institute of Arbitrators· Πρόεδρος της Royal Zoological Society της Ιρλανδίας από το 1987 έως το 1990· benchers της Honourable Society of Kings Inns του Δουβλίνου· honorary benchers του Lincoln's Inn του Λονδίνου· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 10 Ιανουαρίου 1996.

Marc Jaeger

Γεννήθηκε το 1954· δικηγόρος· δικαστικός ακόλουθος τοποθετημένος στον Γενικό Εισαγγελέα· δικαστής· αντιπρόεδρος του Tribunal d'arrondissement του Λουξεμβούργου· δίδαξε στο Centre Universitaire του Λουξεμβούργου· αποσπασμένος δικαστικός, εισηγητής σε γραφείο δικαστή στο Δικαστήριο από το 1986· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 11 Ιουλίου 1996.

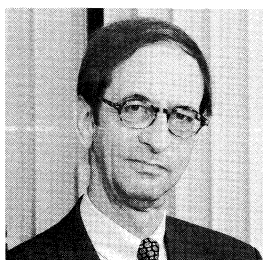
Jörg Pirrung

Γεννήθηκε το 1940· επιμελητής στο Πανεπιστήμιο του Marburg· Referent (στις υπηρεσίες διεθνούς δικονομικού δικαίου και δικαίου για την προστασία του παιδιού), προϊστάμενος της υπηρεσίας ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και, στη συνέχεια, προϊστάμενος υποδιευθύνσεως του τμήματος αστικού δικαίου στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 11 Ιουνίου 1997.

Paolo Mengozzi

Γεννήθηκε το 1938· καθηγητής του διεθνούς δικαίου και τακτικός καθηγητής στην έδρα Jean Monnet, του δικαίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια· επίτιμος διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Carlos III της Μαδρίτης· επισκέπτης καθηγητής στα πανεπιστήμια: Johns Hopkins (Bologna Center), St. Johns (Νέα Υόρκη), Georgetown, Paris II, Georgia (Athens) και Institut Universitaire International (Λουξεμβούργο)· συντονιστής του European Business Law Pallas Program που οργανώνει το Πανεπιστήμιο του Nijmegen· μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τις συμβάσεις δημοσίων έργων· Αναπληρωτής Υφυπουργός Βιομηχανίας και Εμπορίου κατά το εξάμηνο της ιταλικής προεδρίας του Συμβουλίου· μέλος της ομάδας προβληματισμού της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) και διευθυντής της συνόδου του 1997 του Κέντρου Ερευνών της Ακαδημίας Διεθνούς Δικαίου της Χάγης για τον ΠΟΕ· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 4 Μαρτίου 1998.

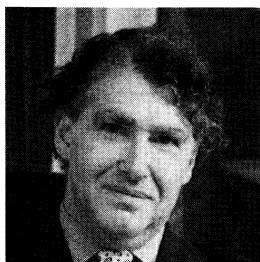
Arjen W. H. Meij

Γεννήθηκε το 1944· σύμβουλος στο Hoge Raad der Nederlanden (1996)· σύμβουλος και αντιπρόεδρος στο College van Beroep voor het bedrijfsleven (διοικητικό δικαστήριο εμπορίου και βιομηχανίας) (1986)· αναπληρωτής σύμβουλος στο Εφετείο Κοινωνικών Υποθέσεων και στη Δικαστική Επιτροπή Δασμολογίου· εισηγητής σε γραφείο δικαστή στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1980)· δίδαξε ευρωπαϊκό δίκαιο στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Groningen· research-assistant στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Michigan· μέλος της διεθνούς γραμματείας του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Άμστερνταμ (1970)· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 17 Σεπτεμβρίου 1998.

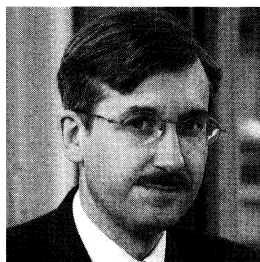
Μιχάλης Βηλαράς

Γεννήθηκε το 1950· δικηγόρος (1974-1980)· εθνικός εμπειρογνώμονας στη Νομική Υπηρεσία της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και κατόπιν κύριος διοικητικός υπάλληλος στη Γενική Διεύθυνση V (Απασχόληση, εργασιακές σχέσεις και κοινωνικές υποθέσεις)· Εισηγητής και ακολούθως Πάρεδρος του ελληνικού Συμβουλίου της Επικρατείας και, από το 1999, Σύμβουλος Επικρατείας· επίκουρο μέλος του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου· μέλος της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (1996-1998)· διευθυντής του Νομικού Γραφείου της Κυβέρνησης· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 17 Σεπτεμβρίου 1998.

Nicholas James Forwood

Γεννήθηκε το 1948· αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Cambridge (Mechanical Sciences and Law) το 1969· έγινε μέλος του Αγγλικού Δικηγορικού Συλλόγου το 1970, εν συνεχεία δε δικηγόρησε στο Λονδίνο (1971-1979) και στις Βρυξέλλες (1979-1999)· έγινε μέλος του Ιρλανδικού Δικηγορικού Συλλόγου το 1982· το 1987 διορίστηκε Queen's Counsel και το 1998 Benchers of the Middle Temple· εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Αγγλίας και Ουαλίας στο Συμβούλιο των Δικηγορικών Συλλόγων της ΕΕ (CCBE) και πρόεδρος της Μόνιμης Αντιπροσωπείας του CCBE στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ταμίας του European Maritime Law Organization (μέλος του διοικητικού συμβουλίου από το 1991)· μέλος του διοικητικού συμβουλίου της World Trade Law Association· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 15 Δεκεμβρίου 1999.

Hubert Legal

Γεννήθηκε το 1954· πάρεδρος στο γαλλικό Conseil d'État από το 1991· φοίτησε στην École normale supérieure του Saint-Cloud και στην École nationale d'administration (ENA - εθνική σχολή δημοσίας διοικήσεως της Γαλλίας)· διπλωματούχος καθηγητής της αγγλικής (1979-1985)· rapporteur, στη συνέχεια commissaire du gouvernement ενώπιον των δικαιοδοτικών τμημάτων του Conseil d'État (1988-1993)· νομικός σύμβουλος της μόνιμης αντιπροσωπείας της Γαλλίας στα Ηνωμένα Έθνη στη Νέα Υόρκη· εισηγητής στο γραφείο του δικαστή Puissochet στο Δικαστήριο (1997-2001)· δικαστής στο Πρωτοδικείο από τις 19 Σεπτεμβρίου 2001

Hans Jung

Γεννήθηκε το 1944· επιμελητής και στη συνέχεια επίκουρος καθηγητής στη Νομική Σχολή του Βερολίνου· δικηγόρος Φρανκφούρτης· νομικός μεταφραστής στο Δικαστήριο· εισηγητής στο γραφείο του Προέδρου του Δικαστηρίου H. Kutscher και στη συνέχεια του Γερμανού δικαστή του Δικαστηρίου· βοηθός γραμματέας του Δικαστηρίου· γραμματέας του Πρωτοδικείου από τις 10 Οκτωβρίου 1989.

2. Οι μεταβολές της συνθέσεως του Πρωτοδικείου κατά το 2001

Κατά το 2001, σημειώθηκαν οι εξής μεταβολές στη σύνθεση του Πρωτοδικείου:

Στις 20 Σεπτεμβρίου, κατά τη λήξη της θητείας του, αποχώρησε από το Πρωτοδικείο ο δικαστής André Potocki. Τον αντικατέστησε ως δικαστής ο Hubert Legal.

3. Σειρά πρωτοκόλλου

από την 1η Ιανουαρίου έως τις 19 Σεπτεμβρίου 2001

B. VESTERDORF, Πρόεδρος του Πρωτοδικείου

P. LINDH, πρόεδρος τμήματος

J. AZIZI, πρόεδρος τμήματος

P. MENGOSZI, πρόεδρος τμήματος

A. W. H. MEIJ, πρόεδρος τμήματος

R. GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ, δικαστής

K. LENAERTS, δικαστής

V. TIILI, δικαστής

A. POTOCKI, δικαστής

R. M. MOURA RAMOS, δικαστής

J. D. COOKE, δικαστής

M. JAEGER, δικαστής

J. PIRRUNG, δικαστής

M. ΒΗΛΑΡΑΣ, δικαστής

N. J. FORWOOD, δικαστής

H. JUNG, γραμματέας

από τις 20 Σεπτεμβρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001

B. VESTERDORF, Πρόεδρος του Πρωτοδικείου

R. M. MOURA RAMOS, πρόεδρος τμήματος

J. D. COOKE, πρόεδρος τμήματος

M. JAEGER, πρόεδρος τμήματος

M. ΒΗΛΑΡΑΣ, πρόεδρος τμήματος

R. GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ, δικαστής

K. LENAERTS, δικαστής

V. TIILI, δικαστής

P. LINDH, δικαστής

J. AZIZI, δικαστής

J. PIRRUNG, δικαστής

P. MENGGOZZI, δικαστής

A. W. H. MEIJ, δικαστής

N. J. FORWOOD, δικαστής

H. LEGAL, δικαστής

H. JUNG, γραμματέας

4. Πρώην μέλη του Πρωτοδικείου

Da CRUZ VILAÇA José Luis (1989-1995), Πρόεδρος από το 1989 έως το 1995

SAGGIO Antonio (1989-1998), Πρόεδρος από το 1995 έως το 1998

BARRINGTON Donal Patrick Michael (1989-1996)

EDWARD David Alexander Ogilvy (1989-1992)

KIRSCHNER Heinrich (1989-1997)

ΓΕΡΑΠΗΣ Χρίστος (1989-1992)

SCHINTGEN Romain Alphonse (1989-1996)

BRIËT Cornelis Paulus (1989-1998)

BIANCARELLI Jacques (1989-1995)

ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ανδρέας (1992-1998)

BELLAMY Christopher William (1992-1999)

POTOCKI André (1995-2001)

— Πρόεδροι

Da CRUZ VILAÇA José Luis (1989-1995)

SAGGIO Antonio (1995-1998)

Κεφάλαιο ΙΙΙ

Συναντήσεις και επισκέψεις

A — Επίσημες επισκέψεις και εκδηλώσεις στο Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά το 2001

18 Ιανουαρίου	Raffaele Campanella, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης της Ιταλίας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου
25 Ιανουαρίου	Θεόφιλος Β. Θεοφίλου, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης της Κυπριακής Δημοκρατίας στις Βρυξέλλες
29 Ιανουαρίου	Nicole Fontaine, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
31 Ιανουαρίου	Ricardo Zalacain Jorge, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης της Ισπανίας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου
7 Φεβρουαρίου	Kathalijne Maria Buitenweg, εισηγήτρια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τον προϋπολογισμό 2001
12-14 Φεβρουαρίου	Αντιπροσωπεία του Δικαστηρίου της Οικονομικής και Νομισματικής Κοινότητας Κεντρικής Αφρικής (CEMAC)
15 Φεβρουαρίου	Andrew McLellan, Προκαθήμενος της Εκκλησίας της Σκωτίας (The Right Rev. Andrew McLellan, Moderator of the Church of Scotland)

22 Φεβρουαρίου

Αντιπροσωπεία της Ενώσεως των Συμβουλίων της Επικρατείας και των ανωτάτων διοικητικών δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, P. Hallberg, Πρόεδρος του ανωτάτου διοικητικού δικαστηρίου της Φινλανδίας, H. D. Tjeenk Willink, αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας των Κάτω Χωρών, και Y. Kreins, Σύμβουλος Επικρατείας του Βελγίου

8 Μαρτίου

Petar Stoyanov, Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας

9 Μαρτίου

Τελικός του διαγωνισμού European Law Moot Court

14 Μαρτίου

Michael Charles Wood, νομικός σύμβουλος στο Υπουργείο Εξωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου

15 Μαρτίου

Αντιπροσωπεία του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Τσεχικής Δημοκρατίας

19 Μαρτίου

Raffaele Campanella, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης της Ιταλίας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου

28 Μαρτίου

Horst Pakowski, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης της Γερμανίας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου

- 10 Απριλίου Gerald J. Loftus, προσωρινός επιτετραμμένος στην πρεσβεία των Ηνωμένων Πολιτειών στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, και Robert Faucher, γραμματέας α΄ στην αποστολή των Ηνωμένων Πολιτειών στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες στις Βρυξέλλες
- 3 Μαΐου Willi Rothley και Klaus-Heiner Lehne, βουλευτές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- 10 Μαΐου Arturo García Tizón, Abogado General del Estado (Ισπανία)
- 23 Μαΐου Kurt Biedenkopf, πρωθυπουργός του Land της Σαξωνίας (Ministerpräsident des Freistaates Sachsen)
- 29 Μαΐου Clay Constantinou, πρώην πρέσβης των Ηνωμένων Πολιτειών στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, και πρύτανης του Seton Hall School of Diplomacy & International Relations
- 30 Μαΐου Αντιπροσωπεία του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου (Consejo consultativo) των Βαλεαρίδων νήσων
- 31 Μαΐου Yueh-sheng Weng, Πρόεδρος του Judicial Yuan και Πρόεδρος του Council of Grand Justices (Chairperson of Council of Grand Justices) (Ταϊβάν)
- 18 και 19 Ιουνίου Ενημερωτική συνάντηση δικαστικών λειτουργών των κρατών μελών

25 Ιουνίου	Wolfgang Thierse, Πρόεδρος της γερμανικής Bundestag
25 Ιουνίου	Pierre Vimont, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης, μόνιμος αντιπρόσωπος της Γαλλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις Βρυξέλλες
26 Ιουνίου	Helmut Schröer, δήμαρχος Trier (Oberbürgermeister der Stadt Trier)
27 Ιουνίου	Αντιπροσωπεία των Συνταγματικών και Ανωτάτων Δικαστηρίων Λατινικής Αμερικής
27 Ιουνίου	Tudorel Postolache, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης της Ρουμανίας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου
2 και 3 Ιουλίου	Αντιπροσωπεία του Ανωτάτου Διαιτητικού Δικαστηρίου της Ρωσίας
10 Ιουλίου	Rocco Antonio Cangelosi, γενικός διευθυντής ευρωπαϊκής ολοκληρώσεως στη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Εξωτερικών της Ιταλίας, συνοδευόμενος από τον Raffaele Campanella, έκτακτο πληρεξούσιο πρέσβη της Ιταλίας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου
11 Ιουλίου	Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας
16 Ιουλίου	I Wo Byczewski, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης, επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

17 Σεπτεμβρίου	Josef Pühringer, Κυβερνήτης της επαρχίας της Άνω Αυστρίας (Landeshauptmann von Oberösterreich)
18 Σεπτεμβρίου	Michel Petite, γενικός διευθυντής της Νομικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
24 και 25 Σεπτεμβρίου	Αντιπροσωπεία Δανών δικαστικών
1η Οκτωβρίου	Αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Στρασβούργο
3 Οκτωβρίου	Masahiro Ando, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης της Ιαπωνίας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου
4 Οκτωβρίου	Αντιπροσωπεία του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Εσθονίας
8 και 9 Οκτωβρίου	Αντιπροσωπεία του ολλανδικού Εφετειακού Συμβουλίου για τις επιχειρήσεις (College van Beroep voor het Bedrijfsleven)
18 Οκτωβρίου	Αντιπροσωπεία του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Ελβετικού Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου
13 Νοεμβρίου	Αντιπροσωπεία των Law Officers της Σκωτίας (Scottish Law Officers): M ^r Colin Boyd, QC, Lord Advocate; D ^r Lynda Clark, QC MP, Advocate General για τη Σκωτία, και M ^r Neil Davidson, QC, Solicitor general για τη Σκωτία

15 Νοεμβρίου	Lazar Comanescu, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης, επικεφαλής της αποστολής της Ρουμανίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
15 Νοεμβρίου	Loyola de Palacio, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
15 Νοεμβρίου	D ^r Hans-Georg Landfermann, Πρόεδρος του γερμανικού Bundespatentgericht
19 και 20 Νοεμβρίου	Ενημερωτική συνάντηση δικαστικών λειτουργών των κρατών μελών
26 Νοεμβρίου	Dante Martinelli, έκτακτος πληρεξούσιος πρέσβης της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στις Βρυξέλλες
27 Νοεμβρίου	Αντιπροσωπεία του Πρώτου Τμήματος δημοσίου δικαίου του Ελβετικού Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου
29 Νοεμβρίου	Αντιπροσωπεία του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Βουλγαρίας
10 και 11 Δεκεμβρίου	Αντιπροσωπεία του Συμβουλίου της Επικρατείας της Ελληνικής Δημοκρατίας

Β – Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά το 2001
(Αριθμός επισκεπτών)

	Εθνικοί δικαστικοί λειτουργοί ¹	Δικηγόροι, νομικοί σύμβουλοι, ασκούμενοι	Καθηγητές κοινοτικού δικαίου, εκπαιδευτικοί ²	Διπλωματικοί, βουλευτές, πολιτικές ομάδες, δημόσιοι υπάλληλοι	Φοιτητές, ασκούμενοι Επιτροπής και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Μέλη επαγγελματικών συλλόγων	Λοιποί	ΣΥΝΟΛΟ
B	154	42	–	46	368	38	–	648
DK	7	52	–	13	114	7	15	208
D	120	147	100	312	1297	259	40	2275
EL	58	–	–	4	108	–	–	170
E	24	131	–	15	611	60	–	841
F	83	252	38	132	638	63	–	1206
IRL	5	–	–	–	133	–	–	138
I	52	38	–	–	213	–	–	303
L	2	–	–	–	29	60	–	91
NL	8	–	34	11	25	–	–	78
A	16	52	13	–	214	–	–	295
P	8	18	–	–	9	–	–	35
FIN	8	66	–	7	34	68	–	183
S	89	68	–	–	19	–	–	176
UK	45	32	5	22	792	86	–	982
Τρίτες χώρες	69	222	–	153	795	13	–	1252
Μικτές ομάδες	–	71	–	–	1003	16	–	1090
ΣΥΝΟΛΟ	748	1191	190	715	6402	670	55	9971

(συνεχίζεται)

¹ Στη στήλη αυτή αναφέρεται ο αριθμός των δικαστικών λειτουργών των κρατών μελών που μετέσχε στις ενημερωτικές συναντήσεις και τα σεμινάρια δικαστικών λειτουργών που οργανώθηκαν από το Δικαστήριο. Το 2001, μετέσχαν: Βέλγιο 9, Δανία 7, Γερμανία 21, Ελλάδα 8, Ισπανία 24, Γαλλία 24, Ιρλανδία 5, Ιταλία 22, Λουξεμβούργο 2, Κάτω Χώρες 8, Αυστρία 8, Πορτογαλία 8, Φινλανδία 8, Σουηδία 8, Ηνωμένο Βασίλειο 24.

² Δεν συνυπολογίζονται οι καθηγητές που συνόδευαν ομάδες φοιτητών.

(συνέχεια)

Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά το 2001 (Αριθμός ομάδων)

	Εθνικοί δικαστικοί λειτουργοί ¹	Δικηγόροι, νομικοί σύμβουλοι, ασκούμενοι	Καθηγητές κοινωνικού δικαίου, εκπαιδευτικοί ²	Διπλωματικοί, βουλευτές, πολιτικές ομάδες, δημόσιοι υπάλληλοι	Φοιτητές, ασκούμενοι Επιτροπής και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Μέλη επαγγελματικών συνλόγων	Λοιποί	ΣΥΝΟΛΟ
B	6	3	-	1	13	2	-	25
DK	2	1	-	1	4	1	1	10
D	6	8	2	10	42	9	1	78
EL	6	-	-	1	5	-	-	12
E	2	8	-	1	21	2	-	34
F	8	11	1	8	22	5	-	55
IRL	2	-	-	-	4	-	-	6
I	3	2	-	-	6	-	-	11
L	2	-	-	-	2	1	-	5
NL	2	-	1	1	1	-	-	5
A	3	1	1	-	8	-	-	13
P	2	1	-	-	1	-	-	4
FIN	2	4	-	1	1	5	-	13
S	6	4	-	-	1	-	-	11
UK	4	1	1	3	23	2	-	34
Τρίτες χώρες	6	10	-	13	30	1	-	60
Μικτές ομάδες	-	1	-	-	28	1	-	30
ΣΥΝΟΛΟ	62	55	6	40	212	29	2	406

¹ Στη στήλη αυτή συνυπολογίζονται, μεταξύ άλλων, η ενημερωτική συνάντηση και το σεμινάριο δικαστικών λειτουργών.

² Δεν συνυπολογίζονται οι καθηγητές που συνόδευαν ομάδες φοιτητών.

Γ — Πανηγυρική συνεδρίαση κατά το 2001

19 Σεπτεμβρίου

Πανηγυρική συνεδρίαση με την ευκαιρία της μερικής ανανεώσεως των μελών του Πρωτοδικείου και της αποχωρήσεως του André Potocki, δικαστή του Πρωτοδικείου, με ταυτόχρονη ανάληψη καθηκόντων δικαστή στο Πρωτοδικείο από τον Hubert Legal

Δ — Επισκέψεις ή συμμετοχές σε επίσημες εκδηλώσεις κατά το 2001

15 Ιανουαρίου	Επίσκεψη του Προέδρου του Δικαστηρίου στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο Στρασβούργο
25 Ιανουαρίου	Παρουσία αντιπροσωπείας του Δικαστηρίου σε πανηγυρική συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο Στρασβούργο
1 και 2 Φεβρουαρίου	Επίσημη επίσκεψη του Προέδρου και αντιπροσωπείας του Δικαστηρίου στο γερμανικό Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο (Bundesverfassungsgericht) στην Καρλσρούη
19 Φεβρουαρίου	Συνάντηση του Προέδρου του Δικαστηρίου με τον Romano Prodi, Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες
7 και 8 Μαΐου	Κατόπιν προσκλήσεως του Βασιλιά της Ισπανίας και του Μέγα Δούκα Henri του Λουξεμβούργου, συμμετοχή του Προέδρου του Δικαστηρίου στις εκδηλώσεις με την ευκαιρία της κρατικής επισκέψεως του Μέγα Δούκα Henri στην Ισπανία

28 Μαΐου

Συμμετοχή αντιπροσωπείας του Δικαστηρίου σε σύνοδο της Γενικής Συνελεύσεως της Ενώσεως των Συμβουλίων της Επικρατείας και των ανωτάτων διοικητικών δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Ελσίνκι (Association of the Councils of State and Supreme administrative jurisdictions of the European Union)

10 και 12 Ιουνίου

Συμμετοχή του Προέδρου του Δικαστηρίου στην «European Law Conference» την οποία διοργάνωσαν το Σουηδικό Κοινοβούλιο και η Σουηδική Κυβέρνηση στη Στοκχόλμη

13-15 Σεπτεμβρίου

Συμμετοχή του Προέδρου και αντιπροσωπείας του Δικαστηρίου στην 1η ημερίδα Ευρωπαίων Νομικών στη Νυρεμβέργη

27 και 28 Σεπτεμβρίου

Συμμετοχή αντιπροσωπείας του Δικαστηρίου στο συμπόσιο Ευρωπαίων δικαστών στον τομέα των σημάτων στην έδρα του Γραφείου Εναρμόνισης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) στο Alicante

28 Σεπτεμβρίου

Παρουσία του Προέδρου και αντιπροσωπείας του Δικαστηρίου στον εορτασμό της πεντηκονταετηρίδας του γερμανικού Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου (Bundesverfassungsgericht) στην Καρλσρούη

1η Οκτωβρίου

Παρουσία αντιπροσωπείας του Δικαστηρίου στην τελετή ενάρξεως του δικαστικού έτους στο Λονδίνο

12 και 13 Οκτωβρίου

Συμμετοχή του Προέδρου του Δικαστηρίου σε σεμινάριο για το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την ευκαιρία του εορτασμού της δεκαετηρίδας του Οίκου της Ρηνανίας-Παλατινάτου, καθώς και στην εναρκτήρια συνεδρίαση του πρώτου κύκλου ανατολικοευρωπαϊκών σπουδών του Ινστιτούτου Πολιτικών Σπουδών Παρισίων στη Dijon

25 Οκτωβρίου

Συμμετοχή του Προέδρου του Δικαστηρίου σε στρογγυλή τράπεζα για τα «15 έτη νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» σε σεμινάριο που διοργάνωσαν τα Υπουργεία Εξωτερικών και Δικαιοσύνης με την ευκαιρία της 15ετηρίδας της Abogacía del Estado ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στη Μαδρίτη

16 Νοεμβρίου

Συμμετοχή του Προέδρου του Δικαστηρίου στο «Walter-Hallstein-Symposium», επί τη ευκαιρία της 100ετηρίδας του Hallstein, το οποίο διοργάνωσαν το Ινστιτούτο Walter-Hallstein του Humboldt-Universität του Βερολίνου και το Johann Wolfgang Goethe-Universität στη Φρανκφούρτη

Κεφάλαιο IV

Πίνακες και στατιστικές

A — Δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Δικαστηρίου

1.	Αναλυτικός πίνακας των αποφάσεων του Δικαστηρίου κατά το 2001	207
	Αλιευτική πολιτική	207
	Ανταγωνισμός	208
	Αρχές του κοινοτικού δικαίου	211
	ΑΧ	212
	Βιομηχανική πολιτική	213
	Γεωργία	213
	Διαδικασία	220
	Δίκαιο των επιχειρήσεων	221
	Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων	223
	Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων	229
	Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων	229
	Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών	236
	Ελευθερία εγκαταστάσεως	242
	Εμπορική πολιτική	243
	Εξωτερικές σχέσεις	245
	Θεσμικό δίκαιο	249
	Ίδιοι πόροι των Κοινοτήτων	251
	Ιθαγένεια της Ενώσεως	251
	Κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων	252
	Κοινωνική πολιτική	253
	Κρατικές ενισχύσεις	260
	Μεταφορές	263
	Περιβάλλον και καταναλωτές	266
	Πνευματική ιδιοκτησία	272
	Προσέγγιση των νομοθεσιών	272
	Υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων	277
	Φορολογία	280
2.	Πίνακας των λοιπών αποφάσεων του Δικαστηρίου που δημοσιεύθηκαν στο δελτίο δραστηριοτήτων του έτους 2001	291
3.	Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Δικαστηρίου	301

1. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ 2001

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

C-120/99	25 Οκτωβρίου 2001	Ιταλική Δημοκρατία κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Κοινή γεωργική πολιτική - Αλιεία - Κοινός τόνος - Κανονισμός (ΕΚ) 49/1999 - Αιτιολογία - Σ υ ν ο λ ι κ ά ε π ι τ ρ ε π ό μ ε ν α αλιεύματα (TAC) - Κατανομή των TAC μεταξύ των κρατών μελών - Αρχή της σ χ ε τ ι κ ή ς σταθερότητας - Διαπίστωση των βασικών δεδομένων - Π ε ρ ί π λ ο κ η ο ι κ ο ν ο μ ι κ ή κατάσταση - Εξουσία εκτιμήσεως - Διεθνής σύμβαση για τη διατήρηση των θυννοειδών του Ατλαντικού - Προσχώρηση της Κοινότητας - Επίδραση επί της κατανομής των TAC μεταξύ των κρατών μελών - Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων
----------	-------------------	---	--

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

C-163/99	29 Μαρτίου 2001	Πορτογαλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός - Αποκλειστικά δικαιώματα - Διαχείριση των αερολιμένων - Τέλη προσγειώσεως - Άρθρο 90, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 86, παράγραφος 3, ΕΚ)
C-449/98 P	17 Μαΐου 2001	International Express Carriers Conference (IECC) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναιρέσεως - Απορριπτική καταγγελία απόφαση - Ανταγωνισμός - Ταχυδρομικές υπηρεσίες - Αναταχυδρόμηση
C-450/98	17 Μαΐου 2001	International Express Carriers Conference (IECC) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναιρέσεως - Απορριπτική καταγγελία απόφαση - Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως - Ταχυδρομικές υπηρεσίες - Αναταχυδρόμηση

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-340/99	17 Μαΐου 2001	TNT Traco SpA κατά Poste Italiane SpA, πρώην Ente Poste Italiane, κ.λπ.	Άρθρα 86 και 90 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 82 ΕΚ και 86 ΕΚ) – Ταχυδρομικές υπηρεσίες – Εθνική νομοθεσία που προβλέπει ότι η παροχή υπηρεσιών ταχείας επιδόσεως αλληλογραφίας από φορείς που δεν έχουν τη διαχείριση των καθολικών υπηρεσιών υπόκειται στην καταβολή του συνήθους ταχυδρομικού τέλους που ισχύει για τις καθολικές υπηρεσίες – Χορήγηση των εσόδων από την καταβολή του εν λόγω τέλους στον φορέα στον οποίο έχει ανατεθεί κατ' αποκλειστικότητα η διαχείριση των καθολικών υπηρεσιών
C-302/99 P και C-308/99 P	12 Ιουλίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Γαλλική Δημοκρατία κατά Télévision française 1 SA (TF1)	Αίτηση αναιρέσεως – Αλυσitteλής λόγος – Επίκριση του αιτιολογικού μη ασκούσα επιρροή στο προσβαλλόμενο διατακτικό – Καταλογισμός των δικαστικών εξόδων

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-453/99	20 Σεπτεμβρίου 2001	Courage Ltd και Bernard Crehan Bernard Crehan και Courage Ltd κ.λπ.	Άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 81 ΕΚ) – Σύμβαση αποκλειστικής προμήθειας ζύθου – Μίσθωση ποτοπωλείων – Σύμπραξη – Δικαίωμα αποζημιώσεως συμβαλλομένου μέρους
C-396/99 και C-397/99	16 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγίες 90/388/ΕΟΚ και 96/2/ΕΚ – Αγορά των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών – Κινητές και προσωπικές επικοινωνίες
C-429/99	16 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Πορτογαλικής Δημοκρατίας	Τηλεπικοινωνίες – Οδηγίες 90/388/ΕΟΚ και 96/19/ΕΚ – Φωνητική τηλεφωνία – Υπηρεσίες επανακλήσεως – Portugal Telecom
C-475/99	25 Οκτωβρίου 2001	Firma Ambulanz Glöckner κατά Landkreis Südwestpfalz	Άρθρα 85, 86 και 90 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, άρθρα 81 ΕΚ, 82 ΕΚ και 86 ΕΚ) – Μεταφορά ασθενών με ασθενοφόρο – Ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα – Περιορισμός του ανταγωνισμού – Αποστολή γενικού συμφέροντος – Δικαιολόγηση – Επίπτωση στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-221/99	29 Νοεμβρίου 2001	Giuseppe Conte και Stefania Rossi	Αμοιβή αρχιτέκτονα – Συνοπτική διαδικασία εκδόσεως διαταγής πληρωμής – Γνώμη του επαγγελματικού συλλόγου – Άρθρα 5 και 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 10 ΕΚ και 81 ΕΚ)
C-146/00	6 Δεκεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Τηλεπικοινωνίες – Χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας – Εισφορά νέων φόρων

ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

C-184/99	20 Σεπτεμβρίου 2001	Rudy Grzelczyk και Centre public d'aide sociale d'Ottignies-Louvain-la-Neuve	Άρθρα 6, 8 και 8 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρα 12 ΕΚ, 17 ΕΚ και 18 ΕΚ) – Οδηγία 93/96/ΕΟΚ του Συμβουλίου – Δικαίωμα διαμονής των σπουδαστών – Εθνική νομοθεσία που εγγυάται κατώτατο όριο διαβίσεως, μόνο στους ημεδαπούς, στα πρόσωπα στα οποία έχει εφαρμογή ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68, στους απάτριδες και στους πρόσφυγες – Αλλοδαπός σπουδαστής που, κατά τα πρώτα έτη των σπουδών του, κέρδιζε τα προς το ζην εργαζόμενος
----------	---------------------	--	--

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΑΧ

C-280/99 P, C-281/99 P και C-282/99 P	21 Ιουνίου 2001	Moccia Irme SpA, Ferriera Lamifer SpA και Ferriera Acciaieria Casilina SpA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναφύσεως – Ενισχύσεις στη σιδηρουργία – Αναδιάρθρωση του σιδηρουργικού τομέα
C-390/98	20 Σεπτεμβρίου 2001	H.J. Banks & Co. Ltd και The Coal Authority, Secretary of State for Trade and Industry	Συνθήκη ΕΚΑΧ – Άδειες εξορύξεως άνθρακα – Διακρίσεις μεταξύ παραγωγών – Ειδικές επιβαρύνσεις – Κρατικές ενισχύσεις – Άρθρο 4, στοιχεία β' και γ', της Συνθήκης – Απόφαση 3632/93/ΕΚΑΧ – Κώδικας ενισχύσεων υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα – Άμεσο αποτέλεσμα – Αρμοδιότητες της Επιτροπής και αρμοδιότητες των εθνικών δικαστηρίων
C-276/99	25 Οκτωβρίου 2001	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	ΕΚΑΧ – Κρατική ενίσχυση χορηγηθείσα σε χαλυβουργικές επιχειρήσεις – Αίτηση επιστροφής ενισχύσεων αντιθέτων προς το κοινοτικό δίκαιο – Υποχρεώσεις των κρατών μελών – Παράβαση – Διαδικασία κινηθείσα ενώ δεν υφίστανται πλέον οι συνέπειες της παραβάσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

C-460/00	25 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 96/48/ΕΚ - Διαλειτουργικότητα του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος μεγάλης ταχύτητας
C-372/00	13 Δεκεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιρλανδίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 96/48/ΕΚ - Διαλειτουργικότητα του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος μεγάλης ταχύτητας
C-79/00	13 Δεκεμβρίου 2001	Telefónica de España SA κατά Administración General del Estado	Οδηγία 97/33/ΕΚ - Τηλεπικοινωνίες - Διασύνδεση δικτύων - Υποχρεώσεις επιβαλλόμενες στους οργανισμούς που παρέχουν δίκτυα

ΓΕΩΡΓΙΑ

C-247/98	11 Ιανουαρίου 2001	Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ε Γ Τ Π Ε - Εκκαθάριση των λογαριασμών - Οικονομικό έτος 1994
C-403/98	11 Ιανουαρίου 2001	Azienda Agricola Monte Arcosu Srl κατά Regione Autonoma della Sardegna, Organismo Comprensoriale n. 24 della Sardegna, Ente Regionale per l'Assistenza Tecnica in Agricola (ERSAT)	Γεωργία - Κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως κατά κύρια απασχόληση - Έννοια - Εταιρία περιορισμένης ευθύνης

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-333/99	1 Φεβρουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Κοινοτικό κ α θ ε σ τ ώ ς διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων – Έλεγχος των αλιευτικών και των σχετικών με αυτές δραστηριοτήτων – Επιθεώρηση αλιευτικών σκαφών και έλεγχος εκφορτώσεων [άρθρα 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 170/83 και 1, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2241/87] – Προσωρινή απαγόρευση των αλιευτικών δραστηριοτήτων (άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 2241/87) – Ποινική ή διοικητική δίωξη κατά των υπευθύνων για παραβάσεις της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως σχετικά με τη διατήρηση και τον έλεγχο (άρθρα 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 170/83 και 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 2241/87)
C-278/98	6 Μαρτίου 2001	Βασίλειο των Κάτω Χωρών κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ε Γ Τ Π Ε – Εκκαθάριση των λογαριασμών – Οικονομικό έτος 1994 – Σιτηρά και βόειο κρέας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-316/99	8 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 96/43/ΕΚ – Παράλειψη εμπρόθεσμης μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο
C-176/00	8 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Μη μεταφορά των οδηγιών 96/24/ΕΚ και 96/25/ΕΚ στην εσωτερική έννομη τάξη
C-41/99 P	31 Μαΐου 2001	Sadam Zuccherifici, divisione della SECI - Società Esercizi Commerciali Industriali SpA, Sadam Castiglione SpA, Sadam Abruzzo SpA, Zuccherificio del Molise SpA, Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA (SFIR) κ.λπ. κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Αίτηση αναιρέσεως – Ζάχαρη – Κανονισμός (ΕΚ) 2613/97 – Ενισχύσεις υπέρ παραγωγών ζάχαρης από ζαχαρότευτλα – Κατάργηση – Περίοδος εμπορίας 2001/02 – Προσφυγή ακυρώσεως – Φυσικά ή νομικά πρόσωπα – Απαράδεκτο
C-100/99	5 Ιουλίου 2001	Ιταλική Δημοκρατία κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κοινή γεωργική πολιτική – Γεωργονομισματικό καθεστώς του ευρώ – Μεταβατικά μέτρα για την εισαγωγή του ευρώ

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-189/01	12 Ιουλίου 2001	H. Jippes, Afdeling Groningen van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Afdeling Assen en omstreken van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren κατά Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	Γ ε ω ρ γ ί α - Καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού - Α πα γ ό ρ ε υ σ η εμβολιασμού - Αρχή της αναλογικότητας - Συνυπολογισμός της καλής διαβίωσης των ζώων
C-365/99	12 Ιουλίου 2001	Πορτογαλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Γ ε ω ρ γ ί α - Υγειονομικός έλεγχος - Επείγοντα μέτρα κατά της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών - Ασθένεια α π ο κ α λ ο ύ μ ε ν η "νόσος των τρελών αγελάδων
C-374/99	13 Σεπτεμβρίου 2001	Βασίλειο της Ισπανίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ε Γ Τ Π Ε - Εκκαθάριση των λογαριασμών - Οικονομικό έτος 1995 - Ενισχύσεις στην κατανάλωση για το ε λ α ι ό λ α δ ο - Πριμοδοτήσεις στο αιγοπρόβειο κρέας
C-375/99	13 Σεπτεμβρίου 2001	Βασίλειο της Ισπανίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ε Γ Τ Π Ε - Εκκαθάριση των λογαριασμών - Οικονομικά έτη 1996 και 1997 - Δημόσια αποθεματοποίηση βοείου κρέατος
C-263/98	20 Σεπτεμβρίου 2001	Βασίλειο του Βελγίου κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ε Γ Τ Π Ε - Εκκαθάριση των λογαριασμών - Οικονομικό έτος 1994 - Σιτηρά και βόειο κρέας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-442/99 P	27 Σεπτεμβρίου 2001	Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και Γαλλικής Δημοκρατίας	Αίτηση αναίρεσας – Κοινή οργάνωση αγοράς – Μπανάνες – Εισαγωγή από κράτη ΑΚΕ και τρίτες χώρες – Αίτηση πιστοποιητικών εισαγωγής – Μεταβατικά μέτρα – Κανονισμός (ΕΟΚ) 404/93 – Αρχή της ίσης μεταχειρίσεως
C-403/99	4 Οκτωβρίου 2001	Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κοινή γεωργική πολιτική – Γεωργονομισματικό καθεστώς του ευρώ – Μεταβατικά μέτρα για την εισαγωγή του ευρώ
C-80/99, C-81/99 και C-82/99	9 Οκτωβρίου 2001	Ernst-Otto Flemmer, Renate Christoffel κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Marika Leitensdorfer κατά Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung	Εξωσυμβατική ευθύνη – Παραγωγοί γάλακτος – Δέσμευση μη εμπορίας – Αποκλεισμός από το καθεστώς γαλακτοκομικών ποσοστώσεων – Αποζημίωση – Υποκατάσταση – Κατ'αποκοπήν αποζημίωση μέσω συμβάσεως – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2187/93 – Αρμόδιο δικαστήριο – Εφαρμοστέο δίκαιο
C-457/99	11 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 95/69/ΕΚ – Διατροφή των ζώων – Μη μεταφορά στην εσωτερική έννομη τάξη

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-228/99	8 Νοεμβρίου 2001	Silos και Mangimi Martini SpA κατά Ministero delle Finanze	Γεωργία – Κοινή οργάνωση των αγορών – Επιστροφές λόγω εξαγωγής – Κατάργηση – Ερμηνεία και κύρος των κανονισμών (ΕΚ) 1521/95 και 1576/95 – Έλλειψη αιτιολογίας
C-277/98	13 Νοεμβρίου 2001	Γαλλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Εκκαθάριση λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ – Οικονομικό έτος 1994 – Συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος – Αντιδικίες μεταξύ οφειλετών και αρμοδίων εθνικών αρχών – Δίκες ενώπιον εθνικών δικαστηρίων – Αρνητικές διορθώσεις εις βάρος των κρατών μελών μέχρι του ποσού των συμπληρωματικών εισφορών που δεν έχουν ακόμη ανακτηθεί
C-147/99	22 Νοεμβρίου 2001	Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	ΕΓΤΠΕ – Εκκαθάριση λογαριασμών – Μη επιλέξιμος σκληρός σίτος – Ελλειπείς αποθεματοποιημένες ποσότητες – Ανάκληση της εγκρίσεως προς τις επιχειρήσεις συσκευασίας ελαιολάδου – Ακατάλληλη διαχείριση και ακατάλληλοι έλεγχοι των προμηδοτήσεων προβατινών και αιγών

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-146/99	27 Νοεμβρίου 2001	Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ε Γ Τ Π Ε – Εκκαθάριση των λογαριασμών – Ντομάτες – Ελάχιστη τιμή που καταβάλλεται στους παραγωγούς
C-148/00	6 Δεκεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Παράλειψη μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 98/51/EK
C-166/00	6 Δεκεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Παράλειψη μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο των οδηγιών 97/41/EK, 98/51/EK και 98/67/EK
C-373/99	6 Δεκεμβρίου 2001	Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ε Γ Τ Π Ε – Εκκαθάριση λογαριασμών – Οικονομικό έτος 1995 – Οπωροκηπευτικά – Αροτράιες καλλιέργειες
C-269/99	6 Δεκεμβρίου 2001	Carl Kühne GmbH & Co. KG, Rich. Hengstenberg GmbH & Co., Ernst Nowka GmbH & Co. KG κατά Jütro Konservenfabrik GmbH & Co. KG	Γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα – Γεωγραφικές ενδείξεις και ονομασίες προελεύσεως – κατά Απλοποιημένη διαδικασία καταχώρισης – Προστασία της ονομασίας Spreewälder Gurken
C-1/00	13 Δεκεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Άρνηση κράτους μέλους να θέσει τέλος στην απαγόρευση εισαγωγής βρετανικού βοείου κρέατος

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-93/00	13 Δεκεμβρίου 2001	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Κανονισμός (ΕΚ) 2772/1999 – Σύστημα επισήμανσης του βοείου κρέατος – Αρμοδιότητα του Συμβουλίου
C-131/00	13 Δεκεμβρίου 2001	Ingemar Nilsson κατά Länsstyrelsen i Norrbottens län	Κοινή γεωργική πολιτική – Κανονισμός (ΕΟΚ) 3508/92 – Κανονισμός (ΕΟΚ) 3887/92 – Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου σχετικά με ορισμένα καθεστώτα κοινοτικών ενισχύσεων – Λεπτομέρειες εφαρμογής – Μητρώο ζώων μη ενημερωθέν από τον κάτοχο της εκμεταλλεύσεως – Κυρώσεις
C-317/99	13 Δεκεμβρίου 2001	Kloosterboer Rotterdam BV κατά Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως – Συμπληρωματικοί εισαγωγικοί δασμοί – Κύρος του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) 1484/95

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

C-472/99	6 Δεκεμβρίου 2001	Clean Car Autoservice GmbH κατά Stadt Wien, Republik Österreich	Άρθρο 234 ΕΚ – Δικαστικά έξοδα των διαδίκων της κύριας δίκης – Άρθρο 104, παράγραφος 5, του Κανονισμού του Διαδικασίας του Δικαστηρίου
----------	-------------------	--	---

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

C-237/99	1 Φεβρουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 93/37/ΕΟΚ - Συμβάσεις δημοσίων έργων - Έννοια της αναθέτουσας αρχής
C-97/00	8 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Παράλειψη μεταφοράς της οδηγίας 97/52/ΕΚ στο εσωτερικό δίκαιο
223/99 και C-260/99	10 Μαΐου 2001	Agorà Srl κατά Ente Autonomo Fiera Internazionale di Milano Excelsior Snc di Pedrotti Bruna & C. κατά Ente Autonomo Fiera Internazionale di Milano, Ciftat Soc. coop. arl	Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών - Έννοια της αναθέτουσας αρχής - Οργανισμός δημοσίου δικαίου
C-439/00	21 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 98/4/ΕΚ - Μη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-399/98	12 Ιουλίου 2001	Ordine degli Architetti delle Province di Milano e Lodi, Piero De Amicis, Consiglio Nazionale degli Architetti, Leopoldo Freyrie κατά Comune di Milano	Δ ι α δ ι κ α σ ί ε ς συνάψεως συμβάσεων δημοσίων έργων – Οδηγία 93/37/ΕΟΚ – Εθνική νομοθεσία που επιτρέπει στον κάτοχο οικοδομικής άδειας ή άδειας κατατιμήσεως γης να εκτελέσει απευθείας έργα υποδομής απαλλασσόμενος από την καταβολή ορισμένου τέλους – Εθνική νομοθεσία που επιτρέπει στις δημόσιες αρχές να διαπραγματεύονται απευθείας με ιδιώτη το περιεχόμενο των διοικητικών πράξεων που τον αφορούν
C-19/00	18 Οκτωβρίου 2001	SIAC Construction Ltd κατά County Council of the County of Mayo	Συμβάσεις δημοσίων έργων – Ανάθεση στον υποβάλλοντα τη σ υ μ φ ε ρ ό τ ε ρ η προσφορά – Κριτήρια αναθέσεως
C-285/99 και C-286/99	27 Νοεμβρίου 2001	Impresa Lombardini SpA - Impresa Generale di Costruzioni και ANAS - Ente nazionale per le strade, Società Italiana per Condotte d'Acqua SpA Impresa Ing. Mantovani SpA και ANAS - Ente nazionale per le strade, Ditta Paolo Bregoli	Οδηγία 93/37/ΕΟΚ – Συμβάσεις δημοσίων έργων – Ανάθεση του έργου – Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές – Δ ι α τ υ π ώ σ ε ι ς δικαιολογήσεως και αποκλεισμού που επιβάλλει ένα κράτος μέλος – Υποχρεώσεις της αναθέτουσας αρχής βάσει του κοινοτικού δικαίου

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

C-1/99	11 Ιανουαρίου 2001	Kofisa Italia Srl κατά Ministro delle Finanze, Servizio della Riscossione dei Tributi - Concessione Provincia di Genova - San Paolo Riscossioni Genova SpA	Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως - Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου-Εθνική νομοθεσία που ενσωματώνει κοινοτικές διατάξεις- Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας - Προσφυγή - Υποχρεωτικός χαρακτήρας των δύο φάσεων της προσφυγής - Αναστολή εκτέλεσεως αποφάσεως των τελωνειακών αρχών
C-226/99	11 Ιανουαρίου 2001	Siples Srl κατά Ministro delle Finanze, Servizio della Riscossione dei Tributi - Concessione Provincia di Genova - San Paolo Riscossioni Genova SpA	Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας - Προσφυγή - Αναστολή εκτέλεσεως αποφάσεως των τελωνειακών αρχών

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-66/99	1 Φεβρουαρίου 2001	D. Wandel GmbH κατά Hauptzollamt Bremen	Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας και κανονισμός εφαρμογής - Τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή - Κρίσιμος χρόνος - Έννοια της απομάκρυνσης από την τελωνειακή επιτήρηση εμπορεύματος υποκειμένου σε εισαγωγικούς δασμούς - Υποβολή πιστοποιητικών καταγωγής - Συνέπεια
C-230/99	15 Φεβρουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Παράβαση του άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 28 ΕΚ) - Εθνική ρύθμιση περί υλικών και ειδών από καουτσούκ που έρχονται σε επαφή με στερεά και υγρά τρόφιμα - Αμοibaία αναγνώριση - Έλλειψη νομότυπης οχλήσεως - Απαράδεκτο της προσφυγής

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-187/99	22 Φεβρουαρίου 2001	Fazenda Pública κατά Fábrica de Queijo Eru Portuguesa L ^{da}	Καθεστώς ενεργητικής τελειοποίησης - Κανονισμός (ΕΟΚ) 1999/85 - Συντελεστής αποδόσεως της εργασίας τελειοποίησης - Χορήγηση εγκρίσεως από την αρμόδια τελωνειακή αρχή - Δυνατότητα της αρχής αυτής να τροποποιήσει μονομερώς τον συντελεστή αποδόσεως
C-405/98	8 Μαρτίου 2001	Konsumentombudsma nnen (KO) κατά Gourmet International Products AB (GIP)	Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων - Άρθρα 30 και 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρα 28 ΕΚ και 30 ΕΚ) - Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών - Άρθρα 56 και 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρα 46 ΕΚ και 49 ΕΚ) - Σουηδική νομοθεσία σχετική με τη διαφήμιση των οινοπνευματωδών ποτών - Προϋποθέσεις πώλησεως - Μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος με ποσοτικό περιορισμό - Δικαιολόγηση λόγω προστασίας της δημοσίας υγείας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-201/99	5 Απριλίου 2001	Deutsche Nichimen GmbH και Hauptzollamt Düsseldorf	Κοινό Δασμολόγιο – Δασμολογικές κλάσεις – Κατάταξη στη Συνδυασμένη Ονοματολογία – Συσκευές για τηλεοπτική λήψη μέσω δορυφόρου
C-123/00	5 Απριλίου 2001	Christina Bellamy και English Shop Wholesale SA	Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων – Μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος – Διάθεση άρτου στο εμπόριο – Διαφήμιση τροφίμων
C-190/00	3 Μαΐου 2001	Édouard Balguerie κ.λπ. κατά Société Balguerie κ.λπ.	Κανονισμός (ΕΟΚ) 4142/87 – Ευνοϊκό δασμολογικό καθεστώς κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων λόγω του ειδικού προορισμού τους – Κανονισμοί (ΕΟΚ) 1517/91, 1431/92 και 1421/93 – Αναστολή των αυτόνομων δασμών του Κοινού Δασμολογίου – Χουρμάδες
C-288/99	10 Μαΐου 2001	VauDe Sport GmbH & Co. KG κατά Oberfinanzdirektion Koblenz	Κοινό Δασμολόγιο – Δασμολογικές κλάσεις – Κατάταξη στη Συνδυασμένη Ονοματολογία – Φορητό παιδικό κάθισμα πλάτης

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-463/98	10 Μαΐου 2001	Cabletron Systems Ltd κατά The Revenue Commissioners	Κοινό Δασμολόγιο – Δασμολογικές κ λ ά σ ε ι ς – Δασμολογική κατάταξη συσκευών που χρησιμοποιούνται σε τοπικό δίκτυο – Κατάταξη στη Συνδυασμένη Ονοματολογία – Κ ύ ρ ο ς τ ω ν κανονισμών (ΕΚ) 1638/94 και 1165/95
C-119/99	17 Μαΐου 2001	Hewlett Packard BV κατά Directeur général des douanes et droits indirects	Κοινό Δασμολόγιο – Συνδυασμένη Ονοματολογία – Κ α τ ά τ α ξ η πολυλειτουργικής σ υ σ κ ε υ ή ς συνδυάζουσας τις λειτουργίες εκτυπωτή, φωτοτυπικού μηχανήματος, μηχανήματος τηλεομοιοτυπίας και σαρωτή σημείου προς σημείο – Κύρια λειτουργία – Ισχύς του κανονισμού (ΕΚ) 2184/97
C-479/99	7 Ιουνίου 2001	CBA Computer Handels- und Beteiligungs GmbH, πρώην VOBIS Microcomputer AG κατά Hauptzollamt Aachen	Κοινό Δασμολόγιο – Δασμολογικές κ λ ά σ ε ι ς – Δασμολογική κατάταξη καρτών ή χ ο υ γ ι α ηλεκτρονικούς υπολογιστές – Κατάταξη στη Συνδυασμένη Ονοματολογία – Κ ύ ρ ο ς τ ω ν κανονισμών (ΕΚ) 1153/97 και 2086/97

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-84/00	14 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 28 ΕΚ) - Ε μ π ό ρ ι ο τεχνουργημάτων από πολύτιμα μέταλλα - Ρύθμιση σχετική με τους αποδεκτούς τίτλους
C-30/99	21 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιρλανδίας	Ε λ ε ύ θ ε ρ η κυκλοφορία των εμπορευμάτων - Πολύτιμα μέταλλα - Υποχρεωτική σφραγίδα
C-398/98	25 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 28 ΕΚ) - Υποχρεωτική διατήρηση αποθεμάτων α σ φ α λ ε ί α ς πετρελαιοειδών

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

C-464/98	11 Ιανουαρίου 2001	Westdeutsche Landesbank Girozentrale κατά Friedrich Stefan	Εθνική νομοθεσία απαγορεύουσα την εγγραφή υποθηκών σε ξένο νόμισμα – Παράβαση της απαγορεύσεως αυτής προ της θέσεως σε ισχύ του κοινοτικού δικαίου στην Αυστρία – Ερμηνεία του άρθρου 73 Β της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 56 ΕΚ) – Αποτέλεσμα του κοινοτικού δικαίου υπό τη μορφή άρσεως της ακυρότητας της εγγραφής υποθήκης
C-178/99	14 Ιουνίου 2001	Doris Salzmann	Προδικαστική παραπομπή – Καταχώριση στο κτηματολόγιο των συναλλαγών που αφορούν ακίνητα – Δραστηριότητα διοικητική και όχι δικαιοδοτική – Αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

C-162/99	18 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Οδοντίατροι – Προϋπόθεση κατοικίας
----------	--------------------	---	--

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-108/96	1 Φεβρουαρίου 2001	Dennis Mac Quen, Derek Pouton, Carla Godts, Youssef Antoun κατά Grandvision Belgium SA	Ερμηνεία του άρθρου 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 10 ΕΚ) και των άρθρων 30, 52 και 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κ α τ ό π ι ν τροποποιήσεως, άρθρων 28 ΕΚ, 43 ΕΚ και 49 ΕΚ) – Εθνική νομοθεσία απαγορεύουσα στους ο π τ ι κ ο ύ ς ν α πραγματοποιούν ο ρ ι σ μ έ ν ε ς ο φ θ α λ μ ο λ ο γ ι κ έ ς εξετάσεις – Εθνική ν ο μ ο θ ε σ ί α περιορίζουσα την εμπορία συσκευών με τις οποίες μπορούν ναπραγματοποιηθούν ο ρ ι σ μ έ ν ε ς ο φ θ α λ μ ο λ ο γ ι κ έ ς εξετάσεις τις οποίες μ π ο ρ ο ύ ν ν α δ ι ε ν ε ρ γ ο ύ ν αποκλειστικά οι οφθαλμίατροι
C-52/99 και C-53/99	22 Φεβρουαρίου 2001	Office national des pensions (ONP) κατά Gioconda Camarotto, Giuseppina Vignone	Κανονισμός (ΕΟΚ) 1 4 0 8 / 7 1 τ ο υ Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1248/92 – Κοινωνική ασφάλιση – Ασφάλιση γήρατος και θανάτου – Υπολογισμός των π α ρ ο χ ώ ν – Τροποποίηση των κανόνων υπολογισμού

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-215/99	8 Μαρτίου 2001	Friedrich Jauch κατά Pensionsversicherungs anstalt der Arbeiter	Κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων – Αυστριακό σύστημα πρόνοιας για την αντιμετώπιση της α ν ά γ κ η ς περιθάλψεως – Χαρακτηρισμός των παροχών και θεμιτόν της προϋποθέσεως της κατοικίας έναντι του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71
C-397/98 και C-410/98	8 Μαρτίου 2001	Metallgesellschaft Ltd κ.λπ., Hoechst AG, Hoechst (UK) Ltd κατά Commissioners of Inland Revenue, HM Attorney General	Ε λ ε υ θ ε ρ ί α εγκαταστάσεως – Ε λ ε ύ θ ε ρ η κυκλοφορία των κ ε φ α λ α ί ω ν – Προκαταβολή του φόρου εταιριών επί των κερδών που διανέμει η θυγατρική στη μητρική εταιρία – Μητρική εταιρία εδρεύουσα σε άλλο κράτος μέλος – Παραβίαση του κοινοτικού δικαίου – Αγωγή αναζητήσεως ή α γ ω γ ή αποζημιώσεως – Τόκοι

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-68/99	8 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Ελευθερία παροχής υπηρεσιών – Κοινωνική ασφάλιση – Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 – Χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης των μη μισθωτών καλλιτεχνών και δημοσιογράφων – Εισφορά επιβαλλόμενη στις επιχειρήσεις που εμπορεύονται έργα καλλιτεχνών και δημοσιογράφων, υπολογιζόμενη βάσει των αμοιβών που τους καταβάλλονται – Συνεκτίμηση των αμοιβών των καλλιτεχνών και των δημοσιογράφων που υπόκεινται στη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης άλλου κράτους μέλους
C-444/98	15 Μαρτίου 2001	R. J. de Laat κατά Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringen	Κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων – Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 – Μεθοδικός εργαζόμενος – Κατάσταση μερικής ανεργίας – Έννοια

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-85/99	15 Μαρτίου 2001	Vincent Offermanns κατά Esther Offermanns	Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 – Έννοια της οικογενειακής παροχής – Εθνική νομοθεσία προβλέπουσα προκαταβολές έναντι διατροφής οφειλομένης από εργαζόμενο στο ανήλικο τέκνο του – Πρόσθεση ιθαγένειας του τέκνου
C-347/98	3 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου του Βελγίου	Παράβαση κράτους μέλους – Κοινωνική ασφάλιση – Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 – Άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο στ' – Ρύθμιση κράτους μέλους που προβλέπει την είσπραξη εισφορών κοινωνικής ασφάλισης επί των παροχών λόγω επαγγελματικής ασθενείας των οποίων οι δικαιούχοι δεν κατοικούν στο κράτος αυτό ούτε υπόκεινται πλέον στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης
C-285/00	10 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Μη μεταφορά, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ – Αναγνώριση των διπλωμάτων που επιτρέπουν την πρόσβαση στο επάγγελμα του ψυχολόγου

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Ανακείμενο
C-389/99	10 Μαΐου 2001	Sulo Rundgren	Κοινωνική ασφάλιση – Ασφαλιστικές εισφορές βαρύνουσες τους δικαιούχους συντάξεως ή προσόδου που εγκαταστάθηκαν εντός κράτους μέλους πριν από την έναρξη της ισχύος εντός του εν λόγω κράτους των κανονισμών (ΕΟΚ) 1408/71 και (ΕΟΚ) 16112/68 – Δικαίωμα του κράτους κατοικίας να εισπράττει εισφορές βαρύνουσες τις χορηγούμενες από άλλο κράτος μέλος παροχές γήρατος και ανικανότητας προς εργασία – Συνέπεια συμφωνίας δυνάμει της οποίας οι σκανδιναβικές χώρες παραιτούνται αμοιβαία από κάθε δικαίωμα αποδόσεως των δαπανών για παροχές ασθενοείας και μητρότητας
C-263/99	29 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών – Δραστηριότητα συμβούλου σε θέματα κυκλοφορίας των μέσων μεταφοράς

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-43/99	31 Μαΐου 2001	Ghislain Leclerc, Alina Deaconescu κατά Caisse nationale des prestations familiales	Κανονισμοί (ΕΟΚ) 1408/71 και 1612/68 – Λουξεμβουργιανά επιδόματα μητρότητας, τοκετού και ανατροφής – Προϋπόθεση περί κατοικίας – Δικαιώματα δικαιούχου συντάξεως μη κατοικούντος εντός του αρμοδίου για την καταβολή της συντάξεως κράτους μέλους – Οικογενειακά επιδόματα και οικογενειακές παροχές – Έννοιας του εργαζομένου και του κοινωνικού πλεονεκτήματος
C-212/99	26 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων – Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων – Πρώην λέκτορες ξένων γλωσσών – Αναγνώριση των κεκτημένων δικαιωμάτων
C-118/00	28 Ιουνίου 2001	Gervais Larsy κατά Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (Inasti)	Κανονισμοί (ΕΟΚ) 1408/71 και 1248/92 – Συντάξεις γήρατος – Κανόνες κατά της σωρεύσεως – Μη αντιτιτάξιμό τους σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου – Χρονικός περιορισμός των αποτελεσμάτων – Κατάφωρη παραβίαση του κοινωνικού δικαίου

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-368/98	12 Ιουλίου 2001	Abdon Vanbraekel κ.λπ. κατά Alliance nationale des mutualités chrétiennes (ANMC)	Κοινωνική ασφάλιση – Υγειονομική ασφάλιση – Άρθρα 22 και 36 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 – Άρθρο 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 49 ΕΚ) – Έξοδος νοσοκομειακής περιθαλψέως σε άλλο κράτος μέλος – Άρνηση εγκρίσεως κηρυχθείσα αργότερα αβάσιμη

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

C-448/99	18 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 97/13/ΕΚ
C-165/98	15 Μαρτίου 2001	André Mazzoleni κατά Inter Surveillance Assistance SARL	Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών – Προσωρινή απόσπαση εργαζομένων προς εκτέλεση συμβάσεως – Οδηγία 96/71/ΕΚ – Κατώτατος εγγυημένος μισθός

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-283/99	31 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών – Δραστηριότητες ιδιωτικής ασφαλείας – Επιχειρήσεις ιδιωτικής ασφαλείας και ορκωτοί ιδιωτικοί φύλακες – Προϋπόθεση ιθαγενείας
C-191/99	14 Ιουνίου 2001	Kvaerner plc κατά Staatssecretaris van Financiën	Ασφαλίσεις εκτός των ασφαλειών ζωής – Οδηγία 88/357/EOK – Έννοια της εγκαταστάσεως και του κράτους όπου βρίσκεται ο κίνδυνος
C-207/00	14 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Μη μεταφορά της οδηγίας 97/36/EK για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/EOK – Συντονισμός ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-119/00	21 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου	Παράβαση κράτους μέλους - Μη μεταφορά της οδηγίας 97/36/ΕΚ για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ στο εσωτερικό δίκαιο - Συντονισμός ο ρ ι σ μ έ ν ω ν νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων
C-297/00	3 Ιουλίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 98/35/ΕΚ - Εκπαίδευση των ναυτικών - Παράλειψη μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας
C-157/99	12 Ιουλίου 2001	B.S.M. Smits, σύζυγος Geraets, κατά Stichting Ziekenfonds VGZ H.T.M. Peerbooms κατά Stichting CZ Groep Zorgverzekeringen	Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών - Άρθρα 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 49 ΕΚ) και 60 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 50 ΕΚ) - Ασφάλιση ασθενείας - Σύστημα παροχών σε είδος - Σύστημα συνάψεως συμβάσεων - Έξοδα νοσηλείας σε άλλο κράτος μέλος - Προηγούμενη άδεια - Κριτήρια - Δικαιολόγηση

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-254/00	11 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών	Παράβαση κράτους μέλους - Μη εμπρόθεσμη μεταφορά της οδηγίας 95/47/ΕΚ - Χρήση προτύπων για τη μετάδοση τηλεοπτικού σήματος

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-49/98, C-50/98, C-52/98, C-53/98, C-54/98, C-68/98, C-69/98, C-70/98 και C-71/98	25 Οκτωβρίου 2001	Finalarte Sociedade de Construção L ^{da} κατά Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft κατά Amilcar Oliveira Rocha Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft κατά Tudor Stone Ltd Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft κατά Tecnam-Tecnologia do Ambiente L ^{da} Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft κατά Turiprata Construções Civil L ^{da} Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft κατά Duarte dos Santos Sousa Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft κατά Santos & Kewitz Construções L ^{da} Portugaia Construções L ^{da} κατά Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft Engil Sociedade de Construção Civil SA κατά Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft	Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών - Προσωρινή απόσπαση εργαζομένων για την εκτέλεση συμβάσεως - Άδειες μετ' αποδοχών και επίδομα αδείας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-202/99	29 Νοεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 78/687/ΕΟΚ - Διατήρηση δευτέρου συστήματος εκπαιδεύσεως για την πρόσβαση στο επάγγελμα του οδοντίατρου - Διατήρηση της δυνατότητας διπλής εγγραφής και στον ιατρικό και στον οδοντιατρικό σύλλογο για τους ιατρούς που αφορά το άρθρο 19 της οδηγίας 78/686/ΕΟΚ
C-17/00	29 Νοεμβρίου 2001	François De Coster και Collègue des bourgmestre et échevins de Watermael-boitsfort	Προδικαστική παραπομπή - Έννοια του εθνικού δικαστηρίου - Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών - Δημοτικό τέλος παραβολικών κεραιών - Εμπόδιο στη λήψη τηλεοπτικών προγραμμάτων μεταδιδόμενων μέσω δορυφόρου

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

C-493/99	25 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας	Παράβαση κράτους μέλους - Άρθρα 52 και 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρα 43 ΕΚ και 49 ΕΚ) - Εθνική νομοθεσία σχετικά με τη διάθεση εργατικού δυναμικού στον κατασκευαστικό τομέα - Αποκλεισμός επιχειρήσεων που δεν μετέχουν σε συλλογική σύμβαση του τομέα και δεν διαθέτουν εγκατάσταση στο κράτος μέλος όπου παρέχονται οι υπηρεσίες - Αρχή της αναλογικότητας
----------	-------------------	---	--

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

C-239/99	15 Φεβρουαρίου 2001	Nachi Europe GmbH κατά Hauptzollamt Krefeld	Κοινή εμπορική πολιτική - Άμυνα κατά των πρακτικών ντάμπινγκ - Άρθρο 1, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2 8 4 9 / 9 2 - Τροποποίηση του οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ κατά τις εισαγωγές ενσφαιρων τριβέων (ρουλεμάν με σφαιρίδια), με μέγιστη εξωτερική διάμετρο υπερβαίνουσα τα 30 χιλιοστά, καταγωγής Ιαπωνίας - Προδικαστική παραπομπή για την εκτίμηση του κύρους - Δεν ασκήθηκε από τον προσφεύγοντα της κύριας δίκης προσφυγή περί ακυρώσεως του κανονισμού
----------	---------------------	---	---

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-76/98 P και C-77/98 P	3 Μαΐου 2001	Ajinomoto Co., Inc. The NutraSweet Company κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναίρεσας – Ν τ ά μ π ι ν γ κ – Κανονική αξία – Ύπαρξη διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην εσωτερική αγορά του ε ξ α γ ω γ έ α – Α π ο τ έ λ ε σ μ α π ρ ο β α λ λ ο μ έ ν η ς ε λ λ ε ί ψ ε ω ς νομιμότητας του κανονισμού για την επιβολή προσωρινού δασμούαντιντάμπινγκ επί της νομιμότητας του κανονισμού για την επιβολή οριστικού δασμούαντιντάμπινγκ
C-110/97	22 Νοεμβρίου 2001	Βασίλειο των Κάτω Χωρών κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Καθεστώς συνδέσεως με υπερπόντιες χώρες κ α ι ε δ ά φ η – Εισαγωγή ρυζιού κ α τ α γ ω γ ή ς υπερπόντιων χωρών και εδαφών – Μέτρα διασφάλισης – Κανονισμός (ΕΚ) 304/97 – Προσφυγή ακυρώσεως
C-301/97	22 Νοεμβρίου 2001	Βασίλειο των Κάτω Χωρών κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Καθεστώς συνδέσεως με υπερπόντιες χώρες κ α ι ε δ ά φ η – Εισαγωγή ρυζιού κ α τ α γ ω γ ή ς υπερπόντιων χωρών και εδαφών – Μέτρα διασφάλισης – Κανονισμός (ΕΚ) 1036/97 – Προσφυγή ακυρώσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-451/98	22 Νοεμβρίου 2001	Antillean Rice Mills NV κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Καθεστώς συνδέσεως με υπερπόντιες χώρες και εδάφη - Εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερπόντιων χωρών και εδαφών - Μέτρα διασφάλισης - Κανονισμός (ΕΚ) 304/97 - Προσφυγή ακυρώσεως - Απαράδεκτο
C-452/98	22 Νοεμβρίου 2001	Nederlandse Antillen κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Καθεστώς συνδέσεως με υπερπόντιες χώρες και εδάφη - Εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερπόντιων χωρών και εδαφών - Μέτρα διασφάλισης - Κανονισμός (ΕΚ) 1036/97 - Προσφυγή ακυρώσεως - Απαράδεκτο

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

C-36/98	30 Ιανουαρίου 2001	Βασίλειο της Ισπανίας κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Νομική βάση - Περιβάλλον - Απόφαση του Συμβουλίου περί εγκρίσεως της συμβάσεως συνεργασίας για την προστασία και τη βιώσιμη χρήση του Δούναβη - Άρθρο 130 Σ, παράγραφοι 1 και 2, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 175, παράγραφοι 1 και 2, ΕΚ) - Έννοια της διαχειρίσεως των υδάτινων πόρων
---------	--------------------	--	---

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-33/99	20 Μαρτίου 2001	Hassan Fahmi, M. Esmoris Cerdeiro- Pinedo Amado κατά Bestuur van de Sociale Verzekeringsbank	Άρθρο 41 της Συμφωνίας Συνεργασίας ΕΟΚ- Μαρόκου - Άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 - Κοινωνική ασφάλιση - Άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 - Άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρα 39 ΕΚ και 43 ΕΚ) - Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων - Απαγόρευση των δυσμενών διακρίσεων - Δικαιούχοι συντάξεως αναπηρίας που δεν κατοικούν πλέον στο αρμόδιο κράτος μέλος - Τροποποίηση της νομοθεσίας περί χρηματοδοτήσεως σπουδών

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-89/99	13 Σεπτεμβρίου 2001	Schieving-Nijstad vof κ.λπ. κατά Robert Groeneveld	Συμφωνία για την ί δ ρ υ σ η τ ο υ Π α γ κ ό σ μ ι ο υ Ο ρ γ α ν ι σ μ ο ύ Εμπορίου - Άρθρο 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs - Ερμηνεία - Άμεσο αποτέλεσμα - Εφαρμογή σε δικη όπου, κατά το χρονικό σημείο που η Συμφωνία TRIPs άρχισε να ισχύει για το σχετικό κράτος, αναμενόταν η έκδοση αποφάσεως - Προϋποθέσεις υπό τις οποίες τάσσεται προθεσμία για την άσκηση αγωγής επί της ουσίας - Υπολογισμός της προθεσμίας αυτής
C-63/99	27 Σεπτεμβρίου 2001	The Queen κατά Secretary of State for the Home Department, ex parte: Wieslaw Gloszczuk και Elzbieta Gloszczuk	Εξωτερικές σχέσεις - Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ/Πολωνίας - Ε λ ε υ θ ε ρ ί α εγκαταστάσεως - Άδεια εισόδου δολίως αποκτηθείσα

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-235/99	27 Σεπτεμβρίου 2001	The Queen κατά Secretary of State for the Home Department, ex parte: Eleanora Ivanova Kondova	Εξωτερικές σχέσεις – Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ/Βουλγαρίας – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Άδεια εισόδου δολίως αποκτηθείσα – Υποχρέωση του κράτους μέλους να αποκαταστήσει τη ζημία που προξένησε σε ιδιώτη επικαλούμενο δικαίωμα εγκαταστάσεως που έχει απευθείας εφαρμογή βάσει συμφωνίας συνδέσεως
C-257/99	27 Σεπτεμβρίου 2001	The Queen κατά Secretary of State for the Home Department, ex parte: Julius Barkoci και Marcel Malik	Εξωτερικές σχέσεις – Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Τσεχικής Δημοκρατίας – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Τσέχοι υπήκοοι που επιθυμούν να εγκατασταθούν σε κράτος μέλος ως εργαζόμενοι αυτοαπασχολούμενοι
C-268/99	20 Νοεμβρίου 2001	Aldona Malgorzata Jany κ.λπ. και Staatssecretaris van Justitie	Εξωτερικές σχέσεις – Συμφωνίες Συνδέσεως Κοινοτήτων/Πολωνίας και Κοινοτήτων/Τσεχικής Δημοκρατίας – Ελευθερία εγκαταστάσεως – Έννοια της οικονομικής δραστηριότητας – Περιλαμβάνει ή όχι τη δραστηριότητα του εταιρισμού

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΘΕΣΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

C-40/98	16 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Technologie Vetrolesina SpA (TVR)	Ρήτρα διατησίας – Μη εκτέλεση συμβάσεως
C-41/98	16 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Technologie Vetrolesina SpA (TVR)	Ρήτρα διατησίας – Μη εκτέλεση συμβάσεως
C-315/99 P	10 Ιουλίου 2001	Ismeri Europa Srl κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναίρεσεως – Προγράμματα MED – Ειδική έκθεση 1/96 του Ελεγκτικού Συνεδρίου – Αρχή της εκάτερωθεν ακρόασεως – Κατονομασία τρίτων – Αναγκαιότητα και αναλογικότητα
C-172/97 OP	2 Οκτωβρίου 2001	SIVU du plan d'eau de la Vallée du Lot, που φέρει επίσης την επωνυμία SIVU du pays d'accueil de la Vallée du Lot, κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ρήτρα διατησίας – Μη εκτέλεση συμβάσεως – Διαδικασία ανακοπής
C-77/99	11 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Oder-Plan Architektur GmbH, NCC Deutsche Bau GmbH, Esbensen Consulting Engineers	Ρήτρα διατησίας – Χρηματοδοτική ενίσχυση στον ενεργειακό τομέα – Πρόγραμμα Thermie – Μη εκτέλεση συμβάσεως – Καταγγελία – Δικαίωμα επιστροφής προκαταβολής

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-59/99	13 Νοεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Manuel Pereira Roldão & Filhos L ^{da} , Instituto Superior Técnico, King, Taudevin & Gregson (Holdings) Ltd	Ρήτρα διαιτησίας – Επιστροφή ποσών που προκαταβλήθηκαν στο πλαίσιο συμβάσεως καταγγελλθείσας από την Επιτροπή λόγω μη εκτελέσεως
C-353/99 P	6 Δεκεμβρίου 2001	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως κατά Heidi Hautala	Αίτηση αναιρέσεως – Δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου – Απόφαση 93/731/EK του Συμβουλίου – Εξαιρέσεις από την αρχή της προσβάσεως στα έγγραφα – Προστασία του δημόσιου συμφέροντος στις διεθνείς σχέσεις – Μερική πρόσβαση

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

C-253/99	27 Σεπτεμβρίου 2001	Bacardi GmbH κατά Hauptzollamt Bremerhaven	Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας και κανονισμός εφαρμογής - Επιστροφή των εισαγωγικών δασμών - Ευνοϊκή δασμολογική μεταχείριση - Εκ των υστέρων υποβολή πιστοποιητικού γνησιότητας - Μεταβολή της δασμολογικής κατατάξεως που αναφέρεται στην τελωνειακή διασάφηση - Έννοια της ειδικής καταστάσεως
----------	---------------------	--	--

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

C-192/99	20 Φεβρουαρίου 2001	The Queen κατά Secretary of State for the Home Department, ex parte: Manjit Kaur	Ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Ιθαγένεια κράτους μέλους - Δηλώσεις του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με την έννοια του όρου υπήκοος - Βρετανός πολίτης υπερποντίων εδαφών
----------	---------------------	--	--

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

C-95/99, C-96/99, C-97/99, C-98/99 και C-180/99	11 Οκτωβρίου 2001	Mervett Khalil, Issa Chaaban, Hassan Osseili κατά Bundesanstalt für Arbeit Mohamad Nasser κατά Landeshauptstadt Stuttgart Meriem Addou κατά Land Nordrhein- Westfalen	Κοινωνική ασφάλιση – Άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΟΚ (το οποίο κατέστη άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΚ και ακολούθως, κ α τ ό π ι ν τροποποιήσεως, άρθρο 42 ΕΚ) – Ά ρ θ ρ ο 2 , παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 – Απάτριδες – Πρόσφυγες
C-212/00	16 Οκτωβρίου 2001	Salvatore Stallone κατά Office national de l'emploi (ONEM)	Κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων – Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 – Επίδομα α ν ε ρ γ ί α ς – Π ρ ο ὑ π ό θ ε σ η συγκατοικήσεως του ανέργου με τα μέλη της οικογένειάς των οποίων η συντήρηση τον βαρύνει
C-189/00	25 Οκτωβρίου 2001	Urszula Ruhr κατά Bundesanstalt für Arbeit	Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 – Υπήκοοι τρίτης χώρας – Μέλη της οικογένειάς εργαζομένου – Ίδιο δ ι κ α ί ω μ α και δικαίωμα αντλούμενο εκ τρίτου προσώπου – Ανεργία

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

C-413/98	25 Ιανουαρίου 2001	Directora-Geral do Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeu (DAFSE) κατά Frota Azul-Transportes e Turismo L ^{da}	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο – Βεβαίωση της πραγματικής και λογιστικής ακρίβειας – Εξουσία βεβαιώσεως – Όρια
C-172/99	25 Ιανουαρίου 2001	Oy Liikenne Ab κατά Pekka Liskojärvi, Pentti Juntunen	Οδηγία 77/187/EOK – Διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεως επιχείρησης – Οδηγία 92/50/EOK – Δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών – Υπηρεσίες δημόσιας μη θαλάσσιας συγκοινωνίας
C-350/99	8 Φεβρουαρίου 2001	Wolfgang Lange κατά Georg Schünemann GmbH	Οδηγία 91/533/EOK του Συμβουλίου, της 14ης Οκτωβρίου 1991, σχετικά με την υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σύμβαση ή τη σχέση εργασίας – Διάρκεια της κανονικής ημερήσιας ή εβδομαδιαίας εργασίας – Κανόνες που διέπουν την παροχή υπερωριακής εργασίας – Σύστημα αποδείξεων

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-62/99	29 Μαρτίου 2001	Betriebsrat der bofrost* Josef H. Boquoi Deutschland West GmbH & Co. KG και Bofrost* Josef H. Boquoi Deutschland West GmbH & Co. KG	Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως – Άρθρο 11, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 94/45/ΕΚ – Πληροφοριακά στοιχεία που οι επιχειρήσεις πρέπει να καθιστούν διαθέσιμα κατόπιν αιτήσεως – Πληροφοριακά στοιχεία βάσει των οποίων αποδεικνύεται η ύπαρξη ελέγχουσας επιχειρήσεως στο πλαίσιο ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας
C-473/99	14 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Δημοκρατίας της Αυστρίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 95/30/ΕΚ – Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της εκθέσεώς τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία – Μη εμπρόθεσμη μεταφορά

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-173/99	26 Ιουνίου 2001	The Queen κατά Secretary of State for Trade and Industry, ex parte: Broadcasting, Entertainment, Cinematographic and Theatre Union (BECTU)	Κοινωνική πολιτική – Προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων – Οδηγία 93/104/EK – Δικαίωμα για ετήσια άδεια μετ' αποδοχών – Όρος κτήσεως του δικαιώματος που επιβάλλεται από εθνική κανονιστική ρύθμιση – Συμπλήρωση ελάχιστης περιόδου απασχολήσεως στον ίδιο εργοδότη
C-381/99	26 Ιουνίου 2001	Susanna Brunnhofer κατά Bank der österreichischen Postsparkasse AG	Ισότητα αμοιβών ανδρών και γυναικών εργαζομένων – Προϋποθέσεις εφαρμογής – Διαφορετική αμοιβή – Έννοια της όμοιας εργασίας και της εργασίας στην οποία αποδίδεται ίση αξία – Κατάταξη στην ίδια επαγγελματική κατηγορία με συλλογική σύμβαση – Βάρος αποδείξεως – Αντικειμενική αιτιολογία ανισότητας αμοιβών – Ποιότητα της παρεχόμενης εργασίας από συγκεκριμένο εργαζόμενο
C-133/00	4 Οκτωβρίου 2001	J. R. Bowden, J. L. Chapman, J. J. Doyle κατά Tuffnells Parcels Express Ltd	Οργάνωση του χρόνου εργασίας – Οδηγία 93/104/EK – Άρθρο 1, παράγραφος 3 – Πεδίο εφαρμογής – Οδικές μεταφορές

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-438/99	4 Οκτωβρίου 2001	Maria Luisa Jiménez Melgar κατά Ayuntamiento de Los Barrios	Προστασία των εγκύων γυναικών – Οδηγία 92/85/ΕΟΚ – Άρθρο 10 – Άμεσο αποτέλεσμα και περιεχόμενο – Απόλυση – Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου
C-109/00	4 Οκτωβρίου 2001	Tele Danmark A/S κατά Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark (HK)	Ίση μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών – Άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 76/207/ΕΟΚ – Άρθρο 10 της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ – Απόλυση εγκύου εργαζομένης – Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου
C-379/99	9 Οκτωβρίου 2001	Pensionskasse für die Angestellten der Barmer Ersatzkasse VVaG κατά Hans Menauer	Ισότητα αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών εργαζομένων – Επαγγελματικές συντάξεις – Ταμείο συντάξεων στο οποίο έχει ανατεθεί η εκτέλεση των υποχρεώσεων του εργοδότη ως προς τη χορήγηση επικουρικής συντάξεως – Σύνταξη επιζώντος
C-110/00	11 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Δημοκρατίας της Αυστρίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 97/59/ΕΚ
C-111/00	11 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Δημοκρατίας της Αυστρίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 97/65/ΕΚ

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-441/99	18 Οκτωβρίου 2001	Riksskatteverket κατά Soghra Gharehveran	Οδηγία 80/987/ΕΟΚ – Προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη – Περιοχόμενο του σχετικού με τη Σουηδία αποκλεισμού που προβλέπεται στο σημείο ΣΤ του τμήματος Ι του παραρτήματος της οδηγίας – Καθορισμός του κράτους ως οφειλέτη της υποχρέωσης καταβολής των εγγυημένων απαιτήσεων από αμοιβές – Επιρροή στα αποτελέσματα της οδηγίας 80/987
C-49/00	15 Νοεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ατελής μεταφορά της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ – Ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-424/99	27 Νοεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Δημοκρατίας της Αυστρίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 89/105/ΕΟΚ – Έννοια του θετικού καταλόγου κατά το άρθρο 6 της οδηγίας 89/105 – Προθεσμία εξετάσεως αιτήσεως εγγραφής φαρμάκου στον εν λόγω κατάλογο – Υποχρέωση προβλέψεως ενδίκου βοηθήματος σε περίπτωση αρνήσεως εγγραφής
C-366/99	29 Νοεμβρίου 2001	Joseph Griesmar και Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie, Ministre de la Fonction publique, de la Réforme de l'État et de la Décentralisation	Κοινωνική πολιτική – Ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών – Εφαρμογή του άρθρου 119 της Συνθήκης ΕΚ (τα άρθρα 117 έως 120 της Συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 136 ΕΚ έως 143 ΕΚ) ή της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ – Γαλλικό σύστημα πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων – Επίδομα τέκνων μόνον υπέρ των γυναικών – Παράκληση – Παραδεκτό ενόψει του άρθρου 6, παράγραφος 3, της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική ή των διατάξεων της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-206/00	13 Δεκεμβρίου 2001	Henri Mouflin κατά Recteur de l'académie de Reims	Προδικαστική παρομπή - Κοινωνική πολιτική - Ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών - Δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης ΕΚ (τα άρθρα 117 έως 120 της Συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 136 ΕΚ έως 143 ΕΚ) ή της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ - Γαλλικό σύστημα πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων - Δικαίωμα άμεσης συνταξιοδότησεως παρεχόμενο αποκλειστικώς σε γυναίκες υπαλλήλους

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

C-99/98

15 Φεβρουαρίου 2001

Δημοκρατία της
Αυστρίας κατά
Επιτροπής των
Ευρωπαϊκών
Κοινοτήτων

Π ρ ο σ φ υ γ ή
ακυρώσεως – Σχέδιο
κρατικής ενισχύσεως
στον τομέα των
ημιαγωγών ισχύος –
Ανακοίνωση στην
Ε π ι τ ρ ο π ή –
Περιεχόμενο της
ανακοινώσεως και
των πρόσθετων
ερωτήσεων που
τέθηκαν από την
Επιτροπή – Φύση και
διάρκεια της
προθεσμίας έρευνας –
Δ ι κ α ί ω μ α
εναντιώσεως της
Επιτροπής – Άρθρο
93, παράγραφος 3,
της Συνθήκης ΕΚ
(νυν άρθρο 88,
παράγραφος 3, ΕΚ)

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-379/98	13 Μαρτίου 2001	PreussenElektra AG κατά Schleswig AG	Ηλεκτρισμός – Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας – Εθνική κανονιστική ρύθμιση επιβάλλουσα στις επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας υποχρέωση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε ελάχιστες τιμές και κατανέμουσα τις συναφείς επιβαρύνσεις μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών και των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας σε προηγούμενο στάδιο της παραγωγής – Κρατική ενίσχυση – Συμβατή προς την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων
C-17/99	22 Μαρτίου 2001	Γαλλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κρατικές ενισχύσεις – Ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση – Διαδικασία ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων – Παράλειψη επιτακτικής προσκήρυξης προς κράτος μέλος να διαβιβάσει τα αναγκαία στοιχεία
C-261/99	22 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά – Αναζήτηση – Ανυπαξία απόλυτης αδυναμίας εκτελέσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-204/97	3 Μαΐου 2001	Πορτογαλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κρατικές ενισχύσεις – Ενισχύσεις υπέρ των παραγωγών οίνων λικέρ και αποσταγμάτων – Ενισχύσεις χορηγούμενες από τη Γαλλική Δημοκρατία στο πλαίσιο αυξησέως των εθνικών φόρων
C-378/98	3 Ιουλίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου του Βελγίου	Παράβαση κράτους μέλους – Κρατικές ενισχύσεις – Άρθρο 93, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 88, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ) – Υποχρέωση ανακτήσεως των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο των επιχειρήσεων Maribel bis και Maribel ter – Αδυναμία εκτελέσεως
C-400/99	9 Οκτωβρίου 2001	Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Προσφυγή περί ακυρώσεως – Κρατικές ενισχύσεις – Ενισχύσεις σε επιχείρηση θαλάσσιων μεταφορών – Σύμβαση αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας – Υφιστάμενη ενίσχυση ή νέα ενίσχυση – Κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ – Υποχρέωση αναστολής – Κατάργηση της δίκης ή απαράδεκτο

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-143/99	8 Νοεμβρίου 2001	Adria-Wien Pipeline GmbH, Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH κατά Finanzlandesdirektion für Kärnten	Φόρος επί της ενέργειας – Επιστροφή φόρου μόνο στις επιχειρήσεις παράγωγής ενσώματων αγαθών – Κρατική ενίσχυση
C-53/00	22 Νοεμβρίου 2001	Ferring SA και Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)	Κρατικές ενισχύσεις – Φορολογικό πλεονέκτημα σε ορισμένες επιχειρήσεις – Χονδρέμποροι

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

C-361/98	18 Ιανουαρίου 2001	Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κανονισμός (ΕΟΚ) 2408/92 του Συμβουλίου – Αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως 98/710/ΕΚ της Επιτροπής – Κατανομή της εναέριας κυκλοφορίας μεταξύ των αερολιμένων του Μιλάνου – Μαλπένσα 2000
C-297/99	18 Ιανουαρίου 2001	Skills Motor Coaches Ltd, B.J. Farmer, C.J. Burley, B. Denman	Κοινωνικές διατάξεις στον τομέα των οδικών μεταφορών – Φύλλα καταγραφής της συσκευής ελέγχου – Υποχρέωση αναγραφής των χρονικών περιόδων εργασίας, των διαλειμμάτων από την εργασία και των περιόδων ημερήσιας ανάπαυσης

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-205/99	20 Φεβρουαρίου 2001	Asociación Profesional de Empresas Navieras de Líneas Regulares (Analir) κ.λπ. κατά Administración General del Estado	Ε λ ε ύ θ ε ρ η κυκλοφορία των υπηρεσιών - Θ α λ ά σ σ ι ε ς ενδομεταφορές - Π ρ ο ύ π ο θ έ σ ε ι ς χορηγήσεως και διατηρήσεως της προηγούμενης διοικητικής άδειας - Ε π ι β ο λ ή υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας και ταυτόχρονη σύναψη συμβάσεως αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας
C-83/00	15 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών	Παράβαση κράτους μέλους - Μ η μεταφορά της οδηγίας 97/24/EK - Στοιχεία και χαρακτηριστικά των δίκυκλων ή τρίκυκλων οχημάτων με κινητήρα
C-494/99	5 Απριλίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Παράλειψη μεταφοράς της οδηγίας 94/56/EK στην εσωτερική έννομη τάξη
C-444/99	10 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 92/106/EOK - Μ η μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-70/99	26 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Πορτογαλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Κοινοτικές αερομεταφορές – Διαφορετικός συντελεστής τελών αερολιμένα για τις πτήσεις εσωτερικού και τις ενδοκοινοτικές πτήσεις – Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2408/92
C-447/99	4 Ιουλίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Άρθρο 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 49 ΕΚ) – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2408/92 – Πρόσβαση των κοινοτικών αερομεταφορέων σε δρομολόγια ενδοκοινοτικών αεροπορικών γραμμών – Τέλη επιβιβάσεως
C-370/00	20 Σεπτεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιρλανδίας	Παράβαση κράτους μέλους – Μη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών 96/49/ΕΚ και 96/87/ΕΚ

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-468/00	20 Σεπτεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 96/50/ΕΚ - Μεταφορά εμπορευμάτων και προσώπων εντός της Κοινότητας - Εναρμόνιση των προϋποθέσεων αποκτήσεως εθνικού πιστοποιητικού κυβερνήτη σκάφους εσωτερικής ναυσιπλοΐας - Μη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας
C-107/01	13 Δεκεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 98/76/ΕΚ - Παράλειψη εμπρόθεσμης μεταφοράς της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

C-266/00	8 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 91/676/ΕΟΚ
----------	----------------	--	---

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-266/99	8 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους – Ποιότητα των προοριζομένων για την παραγωγή ποσίου ύδατος υδάτων επιφανείας – Οδηγία 75/440/ΕΟΚ – Προϋποθέσεις παραγωγής στη Βρετάνη ύδατος προοριζόμενου για ανθρώπινη κατανάλωση
C-147/00	15 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ποιότητα των υδάτων κολυμβήσεως – Μη προσήκουσα εφαρμογή της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ
C-144/99	10 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 93/13/ΕΟΚ – Καταχρηστικές ρήτρες στις συμβάσεις που συνάπτονται με τους καταναλωτές – Ελλιπής μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο
C-152/98	10 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 76/464/ΕΟΚ – Ρύπανση του υδάτινου περιβάλλοντος – Παράλειψη μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο
C-159/99	17 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 79/409/ΕΟΚ – Διατήρηση των αγρών πτηνών – Παραδεκτό

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-230/00	14 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου του Βελγίου	Παράβαση κράτους μέλους – Παράλειψη μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο των οδηγιών 75/442/ΕΟΚ, 76/464/ΕΟΚ, 80/68/ΕΟΚ, 84/360/ΕΟΚ και 85/337/ΕΟΚ – Ρύπανση και οχλήσεις – Στερεά απόβλητα – Επικίνδυνες ουσίες – Μόλυνση του υδάτινου περιβάλλοντος – Ατμοσφαιρική ρύπανση
C-368/00	14 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου της Σουηδίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ποιότητα των υδάτων κολυμβήσεως – Μη προσήκουσα εφαρμογή της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ
C-67/99	11 Σεπτεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιρλανδίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 92/43/ΕΟΚ – Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων – Διατήρηση της άγριας πανίδας και χλωρίδας – Άρθρο 4, παράγραφος 1 – Κατάλογος τόπων – Πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τους τόπους

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-71/99	11 Σεπτεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 92/43/ΕΟΚ - Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων - Διατήρηση της άγριας πανίδας και χλωρίδας - Άρθρο 4, παράγραφος 1 - Κατάλογος τόπων - Πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τους τόπους
C-220/99	11 Σεπτεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 92/43/ΕΟΚ - Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων - Διατήρηση της άγριας πανίδας και χλωρίδας - Άρθρο 4, παράγραφος 1 - Κατάλογος τόπων - Πληροφορίες σχετικά με τους τόπους
C-417/99	13 Σεπτεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου της Ισπανίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 96/62/ΕΚ - Εκτίμηση και διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος - Μη καθορισμός των επιφορτισμένων με την εφαρμογή της οδηγίας αρμόδιων αρχών και οργανισμών
C-354/99	18 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιρλανδίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 86/609/ΕΟΚ - Ελλιπής μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-510/99	23 Οκτωβρίου 2001	Xavier Tridon κατά Fédération Rhône- Alpes de protection de la nature (Frapna), section Isère	Άγρια πανίδα και χλωρίδα – Είδη απειλούμενα με εξάφanieση – Εφαρμογή της Συμβάσεως της Ουάσιγκτον εντός της Κοινότητας
C-127/99	8 Νοεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Μη προσήκουσα μεταφορά της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ – Προστασία των υδάτων από τη νιτροορρύπανση γεωργικής προελεύσεως
C-427/00	13 Νοεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας	Παράβαση κράτους μέλους – Ποιότητα των υδάτων κολυμβήσεως – Πλημμελής εφαρμογή της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ
C-541/99 και C-542/99	22 Νοεμβρίου 2001	Cape Snc και Idealservice Srl Idealservice MN RE Sas και OMAI Srl	Άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ – Έννοια καταναλωτή – Επιχείρηση συνάπτουσα με άλλην επιχείρηση στερεότυπη σύμβαση για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών προς αποκλειστικό όφελος του προσωπικού της
C-376/00	11 Δεκεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγίες 75/439/ΕΟΚ και 75/442/ΕΟΚ – Εθνικές εκθέσεις για την εφαρμογή των οδηγιών – Έλλειψη διαβιβάσεως στην Επιτροπή

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-324/99	13 Δεκεμβρίου 2001	DaimlerChrysler AG κατά Land Baden- Württemberg	Περιβάλλον – Αποβλήτα – Κανονισμός (ΕΟΚ) 259/93 σχετικά με τις μεταφορές αποβλήτων – Προϋποθέσεις που δικαιολογούν απαγορεύσεις ή περιορισμούς στην εξαγωγή αποβλήτων – Εθνική νομοθεσία προβλέπουσα την υποχρέωση προσφοράς των αποβλήτων σε εξουσιοδοτημένο οργανισμό
C-481/99	13 Δεκεμβρίου 2001	Georg Heininger κατά Helga Heininger κατά Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG	Προστασία των καταναλωτών – Κατ' οίκον πωλήσεις – Δικαίωμα ανακλήσεως της δηλώσεως βουλήσεως – Σύμβαση πιστώσεως εξασφαλισμένη με εμπράγματη ασφάλεια επί ακινήτου

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

C-383/99 P	20 Σεπτεμβρίου 2001	Procter & Gamble Company κατά Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα)	Α ν α ί ρ ε σ η - Π α ρ α δ ε κ τ ό - Κοινοτικό σήμα - Απόλυτος λόγος απαράδεκτου - Κανονισμός (ΕΚ) 40/94 - Διακριτικός χαρακτήρας - Σήματα σ υ γ κ ε ί μ ε ν α αποκλειστικώς από περιγραφικά σημεία ή περιγραφικές ενδείξεις - Λεκτικό σύμπλεγμα Baby-dry
------------	---------------------	---	---

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ

C-370/99	11 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιρλανδίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 96/9/ΕΚ - Παράλειψη ε μ π ρ ό θ ε σ μ η ς μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο
C-151/00	18 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Οδηγία 9 7 / 6 6 / Ε Κ - Επεξεργασία των δ ε δ ο μ έ ν ω ν π ρ ο σ ω π ι κ ο ύ χαρακτήρα και προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα - Μη μεταφορά της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-219/99	14 Φεβρουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Μη αμφισβητούμενη παράβαση – Οδηγία 95/16/ΕΚ
C-278/99	8 Μαρτίου 2001	Georgius van der Burg	Τεχνικά πρότυπα και προδιαγραφές – Μη εγκεκριμένες εγκαταστάσεις εκπομπής – Διαφήμιση
C-100/00	5 Απριλίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Μη αμφισβητούμενη παράβαση – Οδηγία 73/23/ΕΟΚ – Ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες – Όροι ασφαλείας που δεν προβλέπονται από την οδηγία
C-306/98	3 Μαΐου 2001	The Queen κατά Minister of Agriculture, Fisheries and Food, Secretary of State for the Environment, ex parte: Monsanto plc	Οδηγία 91/414/ΕΟΚ – Φυτοπροστατευτικά προϊόντα – Άδεια διαθέσεως στην αγορά – Εξέταση αιτήσεως για τη χορήγηση άδειας διαθέσεως στην αγορά – Μεταβατική περίοδος
C-28/99	3 Μαΐου 2001	Jean Verdonck, Ronald Everaert, Édith de Baedts	Οδηγία 89/592/ΕΟΚ – Εθνική ρύθμιση περί της χρησιμοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών σε χρηματιστηριακές συναλλαγές – Εξουσία των κρατών μελών να θεσπίσουν αυστηρότερες διατάξεις – Έννοια της εθνικής διατάξεως γενικής εφαρμογής

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-203/99	10 Μαΐου 2001	Henning Veedfald κατά Århus Amtskommune	Προσέγγιση των νομοθεσιών – Οδηγία 85/374/ΕΟΚ – Ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων – Απαλλαγή από την ευθύνη – Προϋποθέσεις
C-258/99	10 Μαΐου 2001	BASF AG και Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE)	Κανονισμός (ΕΚ) 1610/96 – Φυτοπροστατευτικά προϊόντα – Συμπληρωματικό πιστοποιητικό προστασίας
C-169/99	13 Σεπτεμβρίου 2001	Hans Schwarzkopf GmbH & Co. KG κατά Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV	Άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', τελευταία περίοδος, της οδηγίας 76/768/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 93/35/ΕΟΚ – Πρακτικώς αδύνατο που δικαιολογεί τη συντετμημένη αναγραφή των υποχρεωτικών προειδοποιήσεων επί του περιέκτη και της συσκευασίας καλλυντικών προϊόντων – Πληροφορίες σε εννέα γλώσσες για μεγαλύτερη ευελιξία της διανομής των εμπορευμάτων

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-517/99	4 Οκτωβρίου 2001	Merz & Krell GmbH & Co.	Σήματα – Προσέγγιση των νομοθεσιών – Άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ – Λόγοι α ν ή σ ε ω ς καταχώρισεως ή ακυρώσεως σήματος – Σήματα που συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που έχουν καταστεί συνήθη στην καθημερινή γλώσσα ή στη θεμιτή και πάγια πρακτική του εμπορίου – Ανάγκη να καταστούν τα σημεία ή οι ενδείξεις συνήθη για τον καθορισμό των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση του σήματος – Έλλειψη ανάγκης να περιγράψουν τα σημεία ή οι ενδείξεις άμεσα τις ιδιότητες ή τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών σε σχέση με τα οποία ζητείται η καταχώριση του σήματος
C-450/00	4 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου	Παράβαση κράτους μέλους – Μη μεταφορά της οδηγίας 95/46/ΕΚ

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-377/98	9 Οκτωβρίου 2001	Βασίλειο των Κάτω Χωρών κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Ακύρωση – Οδηγία 98/44/EK – Έννομη προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων – Νομική βάση – Άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 95 ΕΚ), άρθρο 235 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 308 ΕΚ) ή άρθρα 130 και 130 ΣΤ της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 157 ΕΚ και 163 ΕΚ) – Επικουρικότητα – Ασφάλεια δικαίου – Υποχρεώσεις διεθνούς δικαίου των κρατών μελών – Θεμελιώδη δικαιώματα – Ανθρώπινη αξιοπρέπεια – Αρχή της συλλογικότητας για τις νομοθετικού περιεχομένου προπαρασκευαστικές πράξεις της Επιτροπής
C-112/99	5 Οκτωβρίου 2001	Toshiba Europe GmbH κατά Katun Germany GmbH	Συγκριτική διαφήμιση – Εμπόριο ανταλλακτικών και αναλώσιμων υλικών – Αναγραφή, από έμπορο μη γνήσιων ανταλλακτικών και αναλώσιμων υλικών, των αριθμών προϊόντος που χαρακτηρίζουν τα γνήσια ανταλλακτικά και τα αναλώσιμα υλικά – Οδηγίες 84/450/ΕΟΚ και 97/55/ΕΟΚ

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-414/99, C-415/99 και C-416/99	20 Νοεμβρίου 2001	Zino Davidoff SA και A & G Imports Ltd Levi Strauss & Co., Levi Strauss (UK) Ltd και Tesco Stores Ltd, Tesco plc Levi Strauss & Co., Levi Strauss (UK) Ltd και Costco Wholesale UK Ltd	Σήματα - Οδηγία 89/104/EOK - Άρθρο 7, παράγραφος 1 - Ανάλωση του δικαιώματος που παρέχει το σήμα - Διάθεση στην αγορά εκτός ΕΟΧ - Εισαγωγή εντός ΕΟΧ - Συγκατάθεση του δικαιούχου του σήματος - Αναγκαιότητα ρητής ή σιωπηρής συγκαταθέσεως - Εφαρμοστέα επί της συμβάσεως νομοθεσία - Τεκμήριο συγκαταθέσεως - Δεν εφαρμόζεται

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

C-389/98 P	11 Ιανουαρίου 2001	Hans Gevaert κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναίρεσεως - Υπάλληλοι - Αίτηση βαθμολογικής ανακατατάξεως - Προσφυγή - Λήξη των προθεσμιών - Νέο περιστατικό - Ισότητα μεταχειρίσεως
C-459/98 P	11 Ιανουαρίου 2001	Isabel Martínez del Peral Cagigal κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναίρεσεως - Υπάλληλοι - Αίτηση βαθμολογικής ανακατατάξεως - Προσφυγή - Παρέλευση των προθεσμιών - Νέο περιστατικό - Ισότητα μεταχειρίσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-273/99 P	6 Μαρτίου 2001	Bernard Connolly κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναίρεσέως – Υ π ά λ λ η λ ο ι – Π ε ι θ α ρ χ ι κ ή διαδικασία – Θέση υπαλλήλου σε αργία – Α ι τ ι ο λ ο γ ί α – Φερόμενο πταίσμα – Άρθρα 11, 12 και 17 του Κανονισμού Υ π η ρ ε σ ι α κ ή ς Καταστάσεως – Ίση μεταχείριση
C-274/99 P	6 Μαρτίου 2001	Bernard Connolly κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναίρεσέως – Υ π ά λ λ η λ ο ι – Π ε ι θ α ρ χ ι κ ή διαδικασία – Άρθρα 11, 12 και 17 του Κ α ν ο ν ι σ μ ο ύ Υ π η ρ ε σ ι α κ ή ς Καταστάσεως – Ε λ ε υ θ ε ρ ί α ε κ φ ρ ά σ ε ω ς – Καθήκον πίστεως – Π ρ ο σ β ο λ ή τ η ς αξιοπρέπειας του λειτουργήματος
C-122/99 P και C-125/99 P	31 Μαΐου 2001	D, Βασίλειο της Σουηδίας κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Αίτηση αναίρεσέως – Υπάλληλος–Επίδομα στέγης – Έγγαμος υ π ά λ λ η λ ο ς – Λ η ξ ι α ρ χ ι κ ώ ς καταχωρισμένη σχέση κατά το σουηδικό δίκαιο

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-449/99 P	2 Οκτωβρίου 2001	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων κατά Michel Hautem	Αίτηση αναιρέσεως – Υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων – Απόλυση – Ερμηνεία του Κανονισμού του Προσωπικού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων – Λόγος αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλονται εσφαλμένος νομικός χαρακτηρισμός των πραγματικών και εσφαλμένη αιτιολογία – Φερόμενη παραβίαση των κανόνων που έχουν εφαρμογή στις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του προσωπικού της
C-270/99 P	27 Νοεμβρίου 2001	Z κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Αίτηση αναιρέσεως – Υπάλληλοι – Πειθαρχική διαδικασία – Υπέρβαση των προθεσμιών του άρθρου 7 του παραρτήματος IX του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
C-340/00 P	13 Δεκεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Michael Cwik	Αίτηση αναιρέσεως – Υπάλληλοι – Άρθρο 17, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ – Ελευθερία εκφράσεως – Όρια – Αιτιολογία

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-446/00 P	13 Δεκεμβρίου 2001	Pascual Juan Cubero Vermurie κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναίρεσως – Υπάλληλοι – Πρωαγωγή – Κινητικότητα

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

C-76/99	11 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Άρθρο 13, Α, παράγραφος 1, στοιχείο β' – Στενά συνδεόμενες πράξεις – Έννοια
C-113/99	18 Ιανουαρίου 2001	Herta Schmid κατά Finanzlandesdirektion für Wien, Niederösterreich und Burgenland	Οδηγία 69/335/ΕΟΚ – Έμμεσοι φόροι πλήττοντες τη συγκέντρωση κεφαλαίων – Κατώτατος φόρος επί των κεφαλαιουχικών εταιριών
C-83/99	18 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου της Ισπανίας	Παράβαση κράτους μέλους – Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', της έκτης οδηγίας ΦΠΑ – Εφαρμογή μειωμένου συντελεστή στα διόδια αυτοκινητοδρόμων
C-150/99	18 Ιανουαρίου 2001	Svenska staten κατά Stockholm Lindöpark AB Stockholm Lindöpark AB κατά Svenska staten	Φορολογικές διατάξεις – Εναρμόνιση των νομοθεσιών – Φόροι κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας – Έκτη οδηγία – Απαλλαγές – Μίσθωση ακινήτων – Ενασχόληση με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-429/97	25 Ιανουαρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - ΦΠΑ - Όγδοη οδηγία - Επιστροφή του καταβληθέντος σε άλλο κράτος μέλος ΦΠΑ - Έκτη οδηγία - Τόπος παροχής υπηρεσιών - Υπηρεσίες συλλογής, διαλογής μεταφοράς και διαθέσεως αποβλήτων
C-393/98	22 Φεβρουαρίου 2001	Ministério Público, António Gomes Valente κατά Fazenda Pública	Εσωτερικοί φόροι - Ειδικό τέλος επί οχημάτων με κινητήρα - Μεταχειρισμένα αυτοκίνητα
C-408/98	22 Φεβρουαρίου 2001	Abbey National plc κατά Commissioners of Customs & Excise	ΦΠΑ - Άρθρα 5, παράγραφος 8, και 17, παράγραφοι 2, στοιχείο α', και 5, της έκτης οδηγίας ΦΠΑ - Μεταβίβαση συνόλου αγαθών - Έκπτωση του φόρου επί των εισροών για τις υπηρεσίες που παρεσχέθησαν στον μεταβιβάζοντα για τις ανάγκες της μεταβίβασης - Αγαθά και υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες των φορολογουμένων πράξεων του υποκειμένου στον φόρο
C-240/99	8 Μαρτίου 2001	Försäkringsaktiebolag et Skandia (publ)	Έκτη οδηγία ΦΠΑ - Απαλλαγές - Ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εργασίες

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-415/98	8 Μαρτίου 2001	Lazlo Bakcsi κατά Finanzamt Fürstenfeldbruck	ΦΠΑ – Άρθρα 2, σημείο 1, 5, παράγραφος 6, και 11, Α, παράγραφος 1, στοιχείο α', της έκτης οδηγίας ΦΠΑ – Αγαθό μικτής χρήσεως – Ένταξη στην ατομική ή επαγγελματική περιουσία του υποκειμένου στον φόρο – Πώληση αγαθού επιχειρήσεως – Μεταχειρισμένο αγαθό που έχει αγοραστεί από ιδιώτη
C-276/98	8 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Πορτογαλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Άρθρα 12 και 28, παράγραφος 2 – Μειωμένος συντελεστής
C-265/99	15 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους – Άρθρο 95 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 90 ΕΚ) – Φόρος επί των οχημάτων με κινητήρα

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-108/00	15 Μαρτίου 2001	Syndicat des producteurs indépendants (SPI) κατά Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie	Φορολογικές διατάξεις – Εναρμόνιση των νομοθεσιών – Φόροι κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας – Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε', δεύτερη περίπτωση, της έκτης οδηγίας περί ΦΠΑ – Προσδιορισμός του τύπου φορολόγησης – Παροχή διαφημιστικών υπηρεσιών – Περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες που παρεσχέθησαν μέσω τρίτου
C-404/99	29 Μαρτίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Βάση επιβολής του φόρου – Αποκλεισμός – Τέλη εξυπηρέτησης
C-325/99	5 Απριλίου 2001	G. van de Water και Staatssecretaris van Financiën	Φορολογικές διατάξεις – Εναρμόνιση των νομοθεσιών – Ειδικοί φόροι καταναλώσεως – Οδηγία 92/12/ΕΟΚ – Απαιτητό του ειδικού φόρου καταναλώσεως – Θέση σε ανάλωση προϊόντων υποκειμένων σε ειδικό φόρο καταναλώσεως – Έννοια – Απλή κατοχή προϊόντος υποκειμένου σε ειδικό φόρο καταναλώσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-481/98	3 Μαΐου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Έκτη οδηγία ΦΠΑ - Άρθρα 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', και 28, παράγραφος 2, στοιχείο α' - Μειωμένος συντελεστής
C-34/99	15 Μαΐου 2001	Commissioners of Customs & Excise κατά Primback Ltd	Φόρος προστιθεμένης αξίας - Έκτη οδηγία 77/388/ΕΟΚ - Βάση επιβολής του φόρου - Πώληση εμπορευμάτων επί πιστώσει από έμπορο λιανικής πώλησεως - Πίστωση χωρίς έξοδα για τον αγοραστή χορηγούμενη από πρόσωπο διάφορο του πωλητή - Καταβολή εκ μέρους της εταιρείας χρηματοδοτήσεως προς τον πωλητή ποσού μικρότερου από την τιμή του εμπορεύματος

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-322/99 και C-323/99	17 Μαΐου 2001	Finanzamt Burgdorf κατά Hans-Georg Fischer Finanzamt Düsseldorf- Meitmann κατά Klaus Brandenstein	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Άρθρο 5 , παράγραφος 6, και 11, Α, παράγραφος 1, στοιχείο β' – Ανάλυση αγαθού επιχειρήσεως για ιδιωτικούς σκοπούς – Φορολόγηση εάν το αγαθό ή τα συστατικά του στοιχεία δημιούργησαν δικαίωμα προς έκπτωση του ΦΠΑ επί των εισροών – Έννοια των συστατικών στοιχείων του αναλαμβανομένου αγαθού
C-86/99	29 Μαΐου 2001	Freemans plc κατά Commissioners of Customs & Excise	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Βάση επιβολής του φόρου – Επιστροφή τιμήματος χορηγούμενη κατά τον χρόνο πραγματοποιήσεως της πράξεως – Μείωση της τιμής μετά τον χρόνο πραγματοποιήσεως της πράξεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-345/99	14 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - ΦΠΑ - Άρθρο 17, παράγραφοι 2 και 6, της έκτης οδηγίας ΦΠΑ - Δυνατότητα εκπτώσεως από τον φόρο κατά την απόκτηση οχημάτων προοριζόμενων για την πραγματοποίηση φορολογητέων πράξεων - Περιορισμός στα οχήματα που προορίζονται αποκλειστικά για τη διδασκαλία της οδηγίας
C-40/00	14 Ιουνίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους - Άρθρο 17, παράγραφοι 2 και 6, της έκτης οδηγίας ΦΠΑ - Επανεισαγωγή, μετά την ημερομηνία ενάρεξως της ισχύος της οδηγίας, της πλ ή ρ ο υ ς καταργήσεως του δικαίωματος εκπτώσεως του ΦΠΑ ο οποίος επιβλήθηκε στα πετρέλαια εσωτερικής καύσεως που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα για οχήματα και μηχανήματα για τα οποία δεν παρέχεται δικαίωμα εκπτώσεως
C-206/99	21 Ιουνίου 2001	SONAE - Tecnologia de Informação SA κατά Direcção-Geral dos Registos e Notariado	Συγκέντρωση κεφαλαίων - Οδηγία 69/335/ΕΟΚ - Τέλη ανταποδοτικού χαρακτήρα - Τέλη εγγραφής στο εμπορικό μητρώο

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-380/99	3 Ιουλίου 2001	Bertelsmann AG κατά Finanzamt Wiedenbrück	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Άρθρο 11, Α, παράγραφος 1, στοιχείο α' – Βάση επιβολής του φόρου – Έξοδα αποστολής δώρων
C-262/99	12 Ιουλίου 2001	Παρασκευάς Λουλουδάκης κατά Ελληνικού Δημοσίου	Οδηγία 83/182/ΕΟΚ – Προσωρινή εισαγωγή μεταφορικών μέσων – Φορολογικές απαλλαγές – Συνήθης κατοικία σε κράτος μέλος – Πρόστιμο σε περίπτωση ταράτσης ατελούς εισαγωγής – Αρχή της αναλογικότητας – Καλή πίστη
C-16/00	27 Σεπτεμβρίου 2001	Cibo Participations SA κατά Directeur régional des impôts du Nord-Pas-de-Calais	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Οικονομική δραστηριότητα – Ανάμειξη εταιρίας χαρτοφυλακίου στη διαχείριση των θυγατρικών της εταιριών – Έκπτωση του ΦΠΑ που επιβάλλεται στις υπηρεσίες των οποίων η εταιρία χαρτοφυλακίου είναι αποδέκτης στο πλαίσιο της αποκτήσεως μεριδίων σε θυγατρική εταιρία – Είσπραξη μερισμάτων από την εταιρία χαρτοφυλακίου
C-294/99	4 Οκτωβρίου 2001	Αθηναϊκή Ζυθοποιία ΑΕ κατά Ελληνικού Δημοσίου	Φόρος επί των κερδών των εταιριών – Μητρικές και θυγατρικές εταιρίες – Οδηγία 90/435/ΕΟΚ – Έννοια της παρακρατήσεως φόρου στην πηγή

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
C-326/99	4 Οκτωβρίου 2001	Stichting «Goed Wonen» κατά Staatssecretaris van Financiën	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Εξουσία κράτους μέλους να θεωρεί ορισμένα εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων ως ενσώματα αγαθά δύναμενα να καταστούν αντικείμενο παραδόσεως – Άσκηση της εξουσίας αυτής περιοριζόμενη στην περίπτωση που η αντιπαροχή για την παροχή του εμπραγμάτου δικαιώματος είναι τουλάχιστον ίση με την οικονομική αξία του σχετικού ακινήτου – Μισθώσεις ακινήτων – Απαλλαγές
C-409/98	9 Οκτωβρίου 2001	Commissioners of Customs & Excise κατά Mirror Group plc	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Απαλλαγή της μισθώσεως ακινήτων – Έννοια – Ανάλυση υποχρέωσης μισθώσεως
C-108/99	9 Οκτωβρίου 2001	Commissioners of Customs Excise κατά Cantor Fitzgerald International	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Απαλλαγή της μισθώσεως ακινήτων – Έννοια – Παροχή υπηρεσιών – Μεταβίβαση μισθώσεως σε τρίτον εξ επαχθούς αιτίας
C-267/99	11 Οκτωβρίου 2001	Christiane Adam, σύζυγος Urbing κατά Administration de l'enregistrement et des domaines	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Έννοια του ελευθερίου επαγγέλματος – Διαχειριστής κτιρίων υπό συγκυριότητα

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-78/00	25 Οκτωβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας	Παράβαση κράτους μέλους – Άρθρα 17 και 18 της έκτης οδηγίας περί ΦΠΑ – Επιστροφή του επί πλέον ΦΠΑ διά της πα ρ α δ ό σ ε ω ς κρατικών τίτλων – Κ α τ η γ ο ρ ί α υποκειμένων στον φόρο που δικαιούνται πίστωση φόρου
C-338/98	8 Νοεμβρίου 2001	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών	Παράβαση κράτους μέλους – Άρθρα 17, παράγραφος 2, στοιχείο α', και 18, παράγραφος 1, στοιχείο α', της έκτης οδηγίας ΦΠΑ – Εθνική ρύθμιση επιτρέπущα στον εργοδότη να εκπέμπει, ω ς φ ό ρ ο καταβαλλόμενο επί των εισροών, ορισμένο ποσοστό της αποζημίωσης που καταβάλλει σε υπάλληλό του για τη χρησιμοποίηση του ιδιωτικού οχήματός τ ο υ γ ι α επαγγελματικούς σκοπούς
C-184/00	22 Νοεμβρίου 2001	Office des produits wallons ASBL και État belge	Έκτη οδηγία ΦΠΑ – Άρθρο 11, Α, παράγραφος 1, στοιχείο α' – Βάση επιβολής του φόρου – Επιδότησεις αμέσως συνδεόμενες με την τιμή

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-235/00	13 Δεκεμβρίου 2001	Commissioners of Customs & Excise κατά CSC Financial Services Ltd	Έκτη οδηγία περί ΦΠΑ – Άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 5 – Απαλλασσόμενες πράξεις – Πράξεις που αφορούν τίτλους – Διαπραγμάτευση – Παροχή υπηρεσίας γνωστής ως call center

2. Πίνακας των λοιπών αποφάσεων του Δικαστηρίου που δημοσιεύθηκαν στο Δελτίο Δραστηριοτήτων του έτους 2001

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-111/99 P	25 Ιανουαρίου 2001	Lech-Stahlwerke GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναίρεσας - ΕΚΑΧ - Κρατικές ενισχύσεις σε χαλυβουργικές επιχειρήσεις - Αίτηση αναίρεσας προδήλως απαράδεκτη και προδήλως αβάσιμη
C-300/99 P και C-388/99 P	1 Φεβρουαρίου 2001	Area Cova SA κ.λπ., Xunta de Galicia κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως κ.λπ.	Αναίρεση - Αλιεία - Μέτρα διατήρησης των θαλασσίων πόρων - Κοινοτική ποσόστωση αλιευμάτων για την ιππόγλωσσα (χάλιμπατ) Γροιλανδίας - Αίτηση αναίρεσας εν μέρει προδήλως απαράδεκτη και εν μέρει προδήλως αβάσιμη
C-301/99 P	1 Φεβρουαρίου 2001	Area Cova SA κ.λπ. κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως κ.λπ.	Αναίρεση - Αλιεία - Μέτρα διατήρησης των θαλασσίων πόρων - Κοινοτική ποσόστωση αλιευμάτων για την ιππόγλωσσα (χάλιμπατ) Γροιλανδίας - Αίτηση αναίρεσας εν μέρει προδήλως απαράδεκτη και εν μέρει προδήλως αβάσιμη
C-445/00 R	23 Φεβρουαρίου 2001	Δημοκρατία της Αυστρίας κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων - Σύστημα οικοσημείων για βαρέα φορτηγά οχήματα διερχόμενα από την Αυστρία - Κανονισμός (ΕΚ) 2012/2000 - Αναστολή εκτελέσεως - Επείγον

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-279/99 C-293/99, C-296/99, C-330/99 και C-336/99	15 Μαρτίου 2001	Petrolvilla & Bortolotti SpA κατά Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento Energy Service Srl κατά Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento Pavarini Components SpA κατά Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento Hôtel Bellavista di Litterini Valter e Nadia Snc, Cattoni Hôtel Plaza di Cattoni Gian Carlo e C. Snc, Villa Luti Srl κατά Ufficio Imposte Dirette di Tione di Trento, Centro di Servizio delle Imposte Dirette e Indirette di Trento Tumedei SpA κατά Centro di Servizio delle Imposte Dirette e Indirette di Trento	Άρθρο 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας - Απάντηση δυναμένη να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-518/99	5 Απριλίου 2001	Richard Gaillard και Alaya Chekili	Άρθρο 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας – Σύμβαση των Βρυξελλών – Άρθρο 16, σημείο 1 – Αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία σε υποθέσεις εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων – Πεδίο εφαρμογής – Αγωγή περί λύσεως της σύμβασης πώλησης ακινήτου και περί αποζημίωσης
C-307/99	2 Μαΐου 2001	OGT Fruchthandelsgesellscha ft mbH κατά Hauptzollamt Hamburg- St. Annen	Άρθρο 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας – Μπανάνες – Κοινή οργάνωση των αγορών – ΓΣΔΕ – Άμεσο αποτέλεσμα – Άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 307, πρώτο εδάφιο, ΕΚ)
C-345/00 P	10 Μαΐου 2001	Fédération nationale d'agriculture biologique des régions de France (FNAB), Syndicat européen des transformateurs et distributeurs de produits de l'agriculture biologique (Setrab), Est Distribution Biogam SARL	Αίτηση αναιρέσεως – Κανονισμός (ΕΚ) 1804/99 – Απαγόρευση της χρήσεως ενδείξεων περί βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων στη σήμανση και στη διαφήμιση προϊόντων που δεν παρήχθησαν κατ' αυτόν τον τρόπο – Προσωρινή παρέκκλιση υπέρ των υπαρχόντων σημάτων – Προσφυγή ακυρώσεως – Απαράδεκτο – Αίτηση αναιρέσεως προδήλως αβάσιμη

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-1/00 SA	29 Μαΐου 2001	Cotecna Inspection SA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αδείας κατασχέσεως στα χέρια της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
C-330/00 P	21 Ιουνίου 2001	Alsace International Car Services SARL (AICS)	Αίτηση αναίρεσεως – Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών – Μεταφορά προσώπων με αυτοκίνητα με οδηγό για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο – Πρόσκληση υποβολής προσφορών – Τήρηση του εθνικού δικαίου – Απόρριψη προσφοράς – Αίτηση αναίρεσεως εν μέρει προδήλως απαράδεκτη και εν μέρει προδήλως αβάσιμη
C-351/99 P	28 Ιουνίου 2001	Eridania SpA, Industria Saccarifera Italiana Agroindustriale SpA (ISI), Sadam Zuccherifici, divisione della SECI – Società Esercizi Commerciali Industriali SpA, Sadam Castiglione SpA, Sadam Abruzzo SpA, Zuccherificio del Molise SpA, Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA (SFIR) κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και Ponteco Zuccheri SpA	Αίτηση αναίρεσεως – Κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης – Καθεστώς των εξόδων αποθεματοποίησης – Άδεια για τη χορήγηση εθνικής ενισχύσεως – Ανάκληση – Έτος εμπορίας 1995/1996 – Προσφυγή παραγωγών ζάχαρης – Πράξη που τους αφορά άμεσα και ατομικά – Διάταξη καθορίζουσα το ύψος της επιστροφής για την αντισταθμίση των εξόδων αποθεματοποίησης ζάχαρης – Απαράδεκτο

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-352/99 P	28 Ιουνίου 2001	Eridania SpA, Industria Saccarifera Italiana Agroindustriale SpA (ISI), Sadam Zuccherifici, divisione della SECI – Società Esercizi Commerciali Industriali SpA, Sadam Castiglione SpA, Sadam Abruzzo SpA, Zuccherificio del Molise SpA, Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA (SFIR) κατά Συμβουλίου και Επιτροπής και Ponteco Zuccheri SpA	Αίτηση αναίρεσας – Κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης – Καθεστώς τιμών – Καθορισμός κατά περιφέρειες – Κατάταξη της Ιταλίας – Έτος εμπορίας 1995/1996 – Προσφυγή παραγωγών ζάχαρης – Πράξη που τους αφορά άμεσα και ατομικά – Διάταξη καθορίζουσα την τιμή παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης για όλες τις ζώνες της Ιταλίας – Απαράδεκτο
C-241/99	3 Ιουλίου 2001	Confederación Intersindical Galega (CIG) κατά Servicio Galego de Saúde (Sergas)	Άρθρο 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας – Κοινωνική πολιτική – Προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων – Οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 93/104/ΕΚ – Πεδίο εφαρμογής – Προσωπικό των υπηρεσιών πρώτων βοηθειών – Μέσος χρόνος εργασίας – Προσμέτρηση του χρόνου των εφημεριών

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-341/00 P	5 Ιουλίου 2001	Conseil national des professions de l'automobile (CNPA), Fédération nationale des distributeurs, loueurs et réparateurs de matériels de bâtiments-travaux publics et de manutention (DLR), Auto Contrôle 31 SA, Yam 31 SARL, Roux SA, Marc Foucher-Creteau, Verdier distribution SARL κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναιρέσεως – Κανονισμός (ΕΚ) 2790/1999 – Αίτηση αναιρέσεως προδήλως αβάσιμη και προδήλως απαράδεκτη
C-497/99 P	10 Ιουλίου 2001	Irish Sugar plc κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναιρέσεως – Άρθρο 86 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 82 ΕΚ) – Ζάχαρη – Συλλογική δεσπόζουσα θέση – Κατάχρηση – Αίτηση αναιρέσεως εν μέρει προδήλως απαράδεκτη και εν μέρει προδήλως αβάσιμη
C-86/00	10 Ιουλίου 2001	HSB-Wohnbau GmbH	Π ρ ο δ ι κ α σ τ ι κ ή π α ρ α π ο μ π ή – Καταχώριση στο μητρώο εμπορικών εταιριών της μεταφοράς της έδρας μιας εταιρίας – Αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου
C-1/01 P	20 Σεπτεμβρίου 2001	Asia Motor France SA, André-François Bach, Monin automobiles κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Α ν τ α γ ω ν ι σ μ ό ς – Α π ό φ α σ η π ε ρ ί α π ο ρ ρ ί ψ ε ω ς καταγγελιών – Αίτηση αναιρέσεως εν μέρει προδήλως απαράδεκτη και εν μέρει προδήλως αβάσιμη

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-30/00	11 Οκτωβρίου 2001	William Hinton & Sons L ^{da} κατά Fazenda Pública	Άρθρο 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας - Είσπραξη εκ των υστέρων των εισαγωγικών δασμών - Βεβαίωση των προς είσπραξη εισαγωγικών δασμών - Λήξη της προθεσμίας παραγραφής της αξιώσεως εισπράξεως - Άρθρο 254 της Πράξεως Προσχωρήσεως της Ισπανίας και της Πορτογαλίας - Υποχρέωση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας να εξαλείψει με δαπάνη της ορισμένα αποθέματα προϊόντων
C-241/00 P	18 Οκτωβρίου 2001	Kish Glass Co. Ltd κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Pilkington United Kingdom Ltd	Αίτηση αναιρέσεως - Ανταγωνισμός - Δεσπόζουσα θέση - Αγορά υαλοπινάκων επιπλεύσεως - Δικαιώματα του καταγγέλλοντος - Αίτηση αναιρέσεως προδήλως αβάσιμη
C-281/00 P	23 Οκτωβρίου 2001	Una Film City Revue GmbH κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Οδηγία 98/43/EK σχετικά με τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού - Αίτηση αναιρέσεως - Κατάργηση της δίκης - Επιβάρυνση με τα δικαστικά έξοδα

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
C-313/00 P	23 Οκτωβρίου 2001	Zino Davidoff και Davidoff & Cie κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Οδηγία 98/43/ΕΚ σχετικά με τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού – Αίτηση αναιρέσεως – Κατάργηση της δίκης – Επιβάρυνση με τα δικαστικά έξοδα
C-430/00 P	13 Νοεμβρίου 2001	Anton Dürbeck GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αίτηση αναιρέσεως – Κοινή οργάνωση αγοράς – Μπανάνες – Εισαγωγές από τα κράτη ΑΚΕ και τρίτες χώρες – Αίτηση χορηγίας ως συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής – Περίπτωση υπερβολικής χαλεπότητας – Μεταβατικά μέτρα – Άρθρο 30 του κανονισμού (ΕΟΚ) 404/93 – Περιορισμός της ζημίας – Προσφυγή ακυρώσεως
C-208/99	27 Νοεμβρίου 2001	Πορτογαλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού – Απόφαση της Επιτροπής περί καταργήσεως χρηματοδοτικών συνδρομών χορηγηθεισών δυνάμει του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4256/88 – Προσφυγή περί μερικής ακυρώσεως κατά του ορισμού, κράτους μέλους ως αποδέκτη – Προδήλως απαράδεκτη

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
2/00	6 Δεκεμβρίου 2001	Γνωμοδότηση δυνάμει του άρθρου 300 ΕΚ	Πρωτόκολλο της Καρθαγένης – Σύμβαση – Νομική βάση – Άρθρα 133 ΕΚ, 174, παράγραφος 4, ΕΚ και 175, παράγραφος 1, ΕΚ – Ζώντες τροποποιημένοι οργανισμοί – Προστασία του περιβάλλοντος – Κοινή εμπορική πολιτική

3. Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις δικαιοδοτικές δραστηριότητες

Γενική δραστηριότητα του Δικαστηρίου

Πίνακας 1: Γενική δραστηριότητα του Δικαστηρίου κατά το 2000

Περατωθείσες υποθέσεις

Πίνακας 2: Φύση της διαδικασίας
Πίνακας 3: Αποφάσεις, γνωμοδοτήσεις, διατάξεις
Πίνακας 4: Τρόπος περατώσεως της δίκης
Πίνακας 5: Δικάσας σχηματισμός
Πίνακας 6: Νομική βάση της προσφυγής ή αιτήσεως
Πίνακας 7: Αντικείμενο
Πίνακας 7α: Διατάξεις επί διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων: έκβαση

Διάρκεια των διαδικασιών

Πίνακας 8: Φύση της διαδικασίας
Διάγραμμα I: Διάρκεια εκδικάσεως προδικαστικών παραπομπών (με απόφαση ή διάταξη)
Διάγραμμα II: Διάρκεια εκδικάσεως ευθειών προσφυγών (με απόφαση ή διάταξη)
Διάγραμμα III: Διάρκεια εκδικάσεως αιτήσεων αναιρέσεως (με απόφαση ή διάταξη)

* Η εγκατάσταση ενός νέου συστήματος πληροφορικής για τη διαχείριση των δικαστικών υποθέσεων το 1996 μετέβαλε τη μορφή των στατιστικών που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Πεπραγμένων. Για ορισμένους πίνακες ή διαγράμματα, η νέα μορφή δεν επιτρέπει συγκρίσεις με τα στατιστικά στοιχεία των προ του 1995 ετών.

Εισαχθείσες υποθέσεις

Πίνακας 9:	Φύση της διαδικασίας
Πίνακας 10:	Φύση της προσφυγής ή αιτήσεως
Πίνακας 11:	Αντικείμενο
Πίνακας 12:	Προσφυγές λόγω παραβάσεως
Πίνακας 13:	Νομική βάση της προσφυγής ή αιτήσεως

Εκκρεμείς υποθέσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2001

Πίνακας 14:	Φύση της διαδικασίας
Πίνακας 15:	Δικάζων σχηματισμός

Γενική εξέλιξη της δικαιοδοτικής δραστηριότητας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001

Πίνακας 16:	Εισαχθείσες υποθέσεις – Αποφάσεις
Πίνακας 17:	Υποβληθείσες αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως (ανά κράτος μέλος και ανά έτος)
Πίνακας 18:	Υποβληθείσες αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως (ανά κράτος μέλος και ανά δικαιοδοτικό όργανο)

Γενική δραστηριότητα του Δικαστηρίου

Πίνακας 1: Γενική δραστηριότητα του Δικαστηρίου κατά το 2001¹

Περατωθείσες υποθέσεις	398	(434)
Εισαχθείσες υποθέσεις		(504)
Εγκρεμείς υποθέσεις	839	(943)

¹ Στον παρόντα πίνακα και στους πίνακες των επομένων σελίδων, οι εντός παρενθέσεων αριθμοί (ακαθάριστος αριθμός) αντιπροσωπεύουν το σύνολο των υποθέσεων μη λαμβανομένων υπόψη των περιπτώσεων συνεκδικάσεως λόγω συναφείας (ένας αριθμός υποθέσεως = μία υπόθεση). Ο καθαρός αριθμός αντιπροσωπεύει τον αριθμό υποθέσεων λαμβανομένων υπόψη των περιπτώσεων συνεκδικάσεως λόγω συναφείας (σειρά συνεκδικαζομένων/συνεκδικασθεισών υποθέσεων = μία υπόθεση).

Περατωθείσες υποθέσεις

Πίνακας 2: Φύση της διαδικασίας

Προδικαστικές παραπομπές	153	(182)
Ευθείες προσφυγές	178	(179)
Αιτήσεις αναιρέσεως	53	(59)
Αιτήσεις αναιρέσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	11	(11)
Γνωμοδοτήσεις	1	(1)
Ειδικές διαδικασίες ¹	2	(2)
Σύνολο	398	(434)

¹ Ως «ειδικές διαδικασίες» θεωρούνται: η εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων (άρθρο 74 Κανον. Διαδ.)· η αίτηση παροχής του ευεργετήματος πενίας (άρθρο 76 Κανον. Διαδ.)· η ανακοπή ερημοδικίας (άρθρο 94 Κανον. Διαδ.)· η τριτανakoπή (άρθρο 97 Κανον. Διαδ.)· η ερμηνεία αποφάσεως (άρθρο 102 Κανον. Διαδ.)· η αναθεώρηση αποφάσεως (άρθρο 98 Κανον. Διαδ.)· η διόρθωση αποφάσεως (άρθρο 66 Κανον. Διαδ.)· η κατάσχεση εις χείρας τρίτου (Πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλίων)· οι υποθέσεις ασυλίας (Πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλίων).

Πίνακας 3: Αποφάσεις, γνωμοδοτήσεις, διατάξεις ¹

Φύση των διαδικασιών	Αποφάσεις	Διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα ²	Διατάξεις ασφαλιστικών μέτρων ³	Λοιπές διατάξεις ⁴	Γνωμοδοτήσεις	Σύνολο
Προδικαστικές παραπομπές	113	17	1	23	–	154
Ευθείες προσφυγές	111	1	2	66	–	180
Αναιρέσεις	19	30	2	4	–	55
Αιτήσεις αναιρέσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	–	–	11	–	–	11
Υποσύνολο	243	48	16	93	–	400
Γνωμοδοτήσεις	–	–	–	–	1	1
Ειδικές διαδικασίες	1	1	–	–	–	2
Υποσύνολο	1	1	–	–	1	3
ΣΥΝΟΛΟ	244	49	16	93	1	403

¹ Σε καθαρούς αριθμούς.

² Διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα περατώνουνσες τη δίκη (απαράδεκτο, προδήλως απαράδεκτο ...).

³ Διατάξεις εκδοθείσες κατόπιν αιτήσεως υποβληθείσας δυνάμει του άρθρου 185 ή 186 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρων 242 ΕΚ και 243 ΕΚ) ή του άρθρου 187 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 244 ΕΚ) ή των αντιστοίχων διατάξεων των Συνθηκών ΕΑ και ΑΧ ή κατόπιν αιτήσεως αναιρέσεως ασκηθείσας κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως.

⁴ Διατάξεις περατώνουνσες τη δίκη με διαγραφή της υποθέσεως, κατάργηση της δίκης ή παραπομπή στο Πρωτοδικείο.

Πίνακας 4: Τρόπος περατώσεως της δίκης

Τρόπος περατώσεως της δίκης	Ευθείες προσφυγές	Προδικαστικές παραπομπές	Αιτήσεις αναίρεσεως	Αιτήσεις αναίρεσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	Ειδικές διαδικασίες	Σύνολο
<i>Αποφάσεις</i>						
Βάσιμη προσφυγή ή αίτηση	79 (80)					79 (80)
Μερικώς βάσιμη προσφυγή ή αίτηση	4 (4)				1 (1)	5 (5)
Μερικώς απαράδεκτη και βάσιμη προσφυγή ή αίτηση	1 (1)					1 (1)
Αβάσιμη προσφυγή ή αίτηση	23 (23)		15 (20)			38 (43)
Αίτηση αναίρεσεως προδήλως απαράδεκτη ή αβάσιμη			1 (1)			1 (1)
Αναίρεση χωρίς αναπομπή			2 (2)			2 (2)
Μερική αναίρεση χωρίς αναπομπή			1 (1)			1 (1)
Απαράδεκτο	3 (3)					3 (3)
Προδικαστική απόφαση		113 (135)				113 (135)
Μη οριστική απόφαση	1					1
Σύνολο αποφάσεων	111 (111)	113 (135)	19 (24)		1 (1)	244 (271)

(συνεχίζεται)

(συνέχεια)

Τρόπος περατώσεως της δέχης	Ευθείες προσφυγές	Προδικαστικές παραπομπές	Αιτήσεις αναιρέσεως	Αιτήσεις αναιρέσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	Ειδικές διαδικασίες	Σύνολο
Διατάξεις						
Αβάσιμη προσφυγή ή αίτηση					1 (1)	1 (1)
Πρόδηλη αναρμοδιότητα		1 (1)				1 (1)
Πρόδηλη αναρμοδιότητα ή προδήλως απαράδεκτο		2 (2)				2 (2)
Απαράδεκτο	1 (1)					1 (1)
Προδήλως απαράδεκτο		2 (2)				2 (2)
Αίτηση αναιρέσεως προδήλως απαράδεκτη			10 (10)			10 (10)
Αίτηση αναιρέσεως μερικώς απαράδεκτη ή αβάσιμη			1 (1)			1 (1)
Αίτηση αναιρέσεως προδήλως απαράδεκτη και αβάσιμη			13 (14)			13 (14)
Αίτηση αναιρέσεως αβάσιμη				1 (1)		1 (1)
Αίτηση αναιρέσεως προδήλως αβάσιμη			6 (6)	1 (1)		7 (7)
Αναίρεση με αναπομπή				1 (1)		1 (1)
Αναίρεση χωρίς αναπομπή				8 (8)		8 (8)
Υποσύνολο	1 (1)	5 (5)	30 (31)	11 (11)	1 (1)	48 (49)
Διαγραφή	66 (67)	23 (23)	2 (2)			91 (92)
Κατάργηση της δέχης			2 (2)			2 (2)

(συνεχίζεται)

(συνέχεια)

Τρόπος περατώσεως της δίκης	Ευθείες προσφυγές	Προδικαστικές παραπομπές	Αιτήσεις αναίρεσεως	Αιτήσεις αναίρεσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	Ειδικές διαδικασίες	Σύνολο
Άρθρο 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας		12 (19)				12 (19)
Υποσύνολο	66 (67)	35 (42)	4 (4)			105 (113)
Σύνολο διατάξεων	67 (68)	40 (47)	34 (35)	11 (11)	1 (1)	153 (162)
Γνωμοδοτήσεις						1 (1)
Σύνολο	178 (179)	153 (182)	53 (59)	11 (11)	2 (2)	398 (434)

Πίνακας 5: Δικάσας σχηματισμός

Δικάσας σχηματισμός	Αποφάσεις		Διατάξεις ¹		Σύνολο	
Ολομέλεια	27	(33)	2	(2)	29	(35)
Μικρή ολομέλεια	21	(24)	–	–	21	(24)
Τριμελή τμήματα	58	(59)	34	(42)	92	(101)
Πενταμελή τμήματα	138	(155)	13	(13)	151	(168)
Πρόεδρος	–	–	11	(11)	11	(11)
Σύνολο	244	(271)	60	(68)	304	(339)

¹ Διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα περατώνουνσες τη δίκη (πλην εκείνων που περατώνουν τη δίκη με διαγραφή της υποθέσεως, κατάργηση της δίκης ή παραπομπή στο Πρωτοδικείο).

Πίνακας 6: Νομική βάση της προσφυγής ή αιτήσεως

Νομική βάση της προσφυγής ή αιτήσεως	Αποφάσεις/Τνωμοδοτήσεις		Διατάξεις ¹		Σύνολο	
Άρθρο 226 ΕΚ	80	(81)	-	-	80	(81)
Άρθρο 230 ΕΚ	25	(25)	1	(1)	26	(26)
Άρθρο 234 ΕΚ	112	(134)	16	(23)	128	(157)
Άρθρο 238 ΕΚ	4	(4)	-	-	4	(4)
Άρθρο 300 ΕΚ	1	(1)	-	-	1	(1)
Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου 1971	-	-	1	(1)	1	(1)
Άρθρο 49 του Οργανισμού ΕΚ	9	(11)	29	(30)	38	(41)
Άρθρο 50 του Οργανισμού ΕΚ	-	-	11	(11)	11	(11)
Σύνολο Συνθήκης ΕΚ	231	(256)	58	(66)	289	(322)
Άρθρο 33 ΑΧ	1	(1)	-	-	1	(1)
Άρθρο 41 ΑΧ	1	(1)	-	-	1	(1)
Άρθρο 49 του Οργανισμού ΑΧ	1	(3)	1	(1)	2	(4)
Σύνολο Συνθήκης ΑΧ	3	(5)	1	(1)	4	(6)
Άρθρο 91 του Κανονισμού Διαδικασίας	1	-	-	-	1	-
Άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας	1	(1)	-	-	1	(1)
Πρωτόκολλο προνομίων και ασυλιών	-	-	1	(1)	1	(1)
Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων	9	(10)	-	-	9	(10)
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	245	(272)	60	(68)	305	(340)

¹

Διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα περατώνουνε τη δίκη (πλην εκείνων που περατώνουν τη δίκη με διαγραφή της υποθέσεως, κατάργηση της δίκης ή παραπομπή στο Πρωτοδικείο).

Πίνακας 7: Αντικείμενο της προσφυγής

Αντικείμενο της προσφυγής	Αποφάσεις/Γνωμοδοτήσεις		Διατάξεις ¹		Σύνολο	
Αλιευτική πολιτική	2	(2)	2	(3)	4	(5)
Ανταγωνισμός	11	(13)	5	(5)	16	(18)
Αρχές του κοινοτικού δικαίου	1	(1)	–	–	1	(1)
Βιομηχανική πολιτική	3	(3)	–	–	3	(3)
Γεωργία	28	(30)	7	(7)	35	(37)
Δίκαιο των επιχειρήσεων	7	(9)	1	(1)	8	(10)
Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων	6	(6)	2	(2)	8	(8)
Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων	2	(2)	–	–	2	(2)
Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων	6	(6)	–	–	6	(6)
Ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών	12	(20)	1	(4)	13	(24)
Ελευθερία εγκαταστάσεως	3	(4)	2	(2)	5	(6)
Εμπορική πολιτική	6	(7)	1	(1)	7	(8)
Εξωτερικές σχέσεις	8	(8)	1	(1)	9	(9)
Ευρωπαϊκή ιθαγένεια	1	(1)	1	(1)	2	(2)
Θεσμικό δίκαιο	7	(7)	1	(1)	8	(8)
Ίδιοι πόροι των Κοινοτήτων	1	(1)	–	–	1	(1)
Κοινό δασμολόγιο	7	(7)	–	–	7	(7)
Κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων	11	(16)	–	–	11	(16)
Κοινωνική πολιτική	18	(18)	11	(11)	29	(29)
Κρατικές ενισχύσεις	9	(8)	–	–	9	(8)
Μεταφορές	11	(11)	–	–	11	(11)
Περιβάλλον και καταναλωτές	20	(21)	10	(10)	30	(31)
Περιφερειακή πολιτική	–	–	1	(1)	1	(1)
Πνευματική ιδιοκτησία	1	(1)	–	–	1	(1)
Προσέγγιση των νομοθεσιών	15	(17)	–	–	15	(17)
Σύμβαση των Βρυξελλών	–	–	1	(1)	1	(1)
Τελωνειακή ένωση	3	(3)	–	–	3	(3)
Φορολογία	33	(34)	4	(8)	37	(42)
Συνθήκη ΕΚ	232	(256)	51	(59)	283	(315)
Συνθήκη ΑΧ	3	(5)	1	(1)	4	(6)
Διαδικασία	1	(1)	–	–	1	(1)
Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων	9	(10)	7	(7)	16	(17)
Προνόμια και ασυλίες	–	–	1	(1)	1	(1)
Διάφορα	10	(11)	8	(8)	18	(19)
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	245	(272)	60	(68)	305	(340)

1

Διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα περατώνουνες τη δίκη (πλην εκείνων που περατώνουν τη δίκη με διαγραφή της υποθέσεως, κατάργηση της δίκης ή παραπομπή στο Πρωτοδικείο).

Πίνακας 7α: Διατάξεις επί διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων:
έκβαση

Αντικείμενο	Αριθμός διαδικασιών ασφαλιστικών μέτρων	Αριθμός αιτήσεων αναιρέσεως κατά διατάξεων ασφαλιστικών μέτρων και επί παρεμβάσεως	Έκβαση	
			Απόρριψη/Επικύρωση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως	Αίτηση δεκτή/Αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως
Προσχώρηση νέων κρατών	1	–	–	1
Ανταγωνισμός	–	1	1	–
Θεσμικό δίκαιο	1	–	1	–
Περιβάλλον και καταναλωτές	–	8	–	8
Ελευθερία εγκαταστάσεως	1	1	2	–
Εμπορική πολιτική	–	1	–	1
Κοινωνική πολιτική	1	–	1	–
Σύνολο Συνθήκης ΕΚ	4	11	5	10
Συνθήκη ΑΧ	1	–	1	–
Συνθήκη ΕΑ	–	–	–	–
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5	11	6	10

Διάρκεια των διαδικασιών ¹

Πίνακας 8: Φύση των διαδικασιών ²
(αποφάσεις και διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα ³)

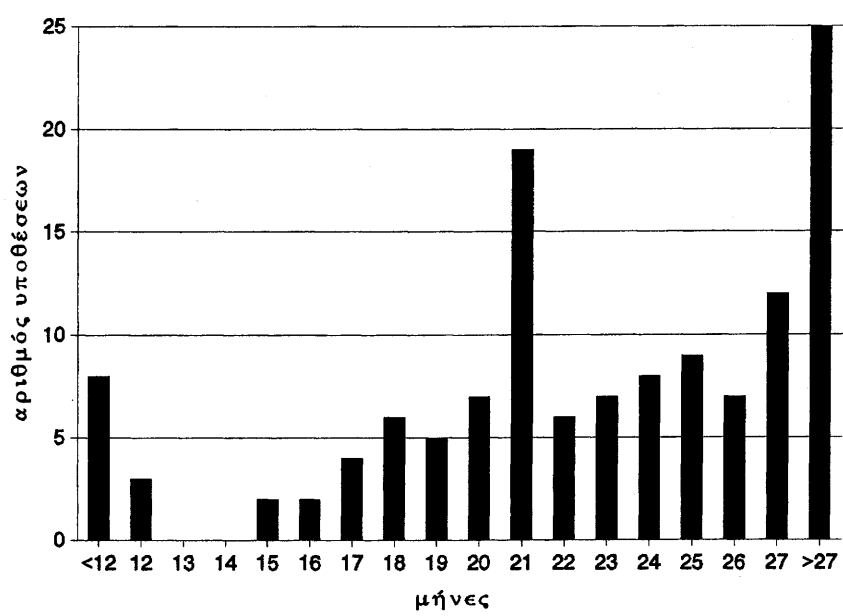
Προδικαστικές	22,7
Ευθείες προσφυγές	23,1
Αιτήσεις αναιρέσεως	16,3

¹ Δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της διάρκειας των διαδικασιών: οι υποθέσεις στις οποίες εκδόθηκε μη οριστική απόφαση ή διατάχθηκε απόδειξη· οι γνωμοδοτήσεις και τα διασκέμματα· οι ειδικές διαδικασίες (ήτοι: η εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων, η παροχή του ευεργετήματος πενίας, η ανακοπή ερημοδικίας, η τριτανakoπή, η ερμηνεία αποφάσεως, η αναθεώρηση αποφάσεως, η διόρθωση αποφάσεως, η αίτηση κατασχέσεως εις χείρας τρίτου και οι υποθέσεις ασυλίας)· οι υποθέσεις που περατώνονται με την έκδοση διατάξεως περί διαγραφής, καταργήσεως της δίκης, αναπομπής ή παραπομπής στο Πρωτοδικείο· οι διαδικασίες ασφαλιστικών μέτρων καθώς και οι αιτήσεις αναιρέσεως κατά διατάξεων επί αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων ή αιτήσεων παρεμβάσεως.

² Στον παρόντα πίνακα και στα διαγράμματα που ακολουθούν, η διάρκεια εκφράζεται σε μήνες και σε δέκατα του μήνα.

³ Όλες οι διατάξεις πλην εκείνων που περατώνουν τη δίκη με διαγραφή της υποθέσεως, κατάργηση της δίκης ή παραπομπή στο Πρωτοδικείο.

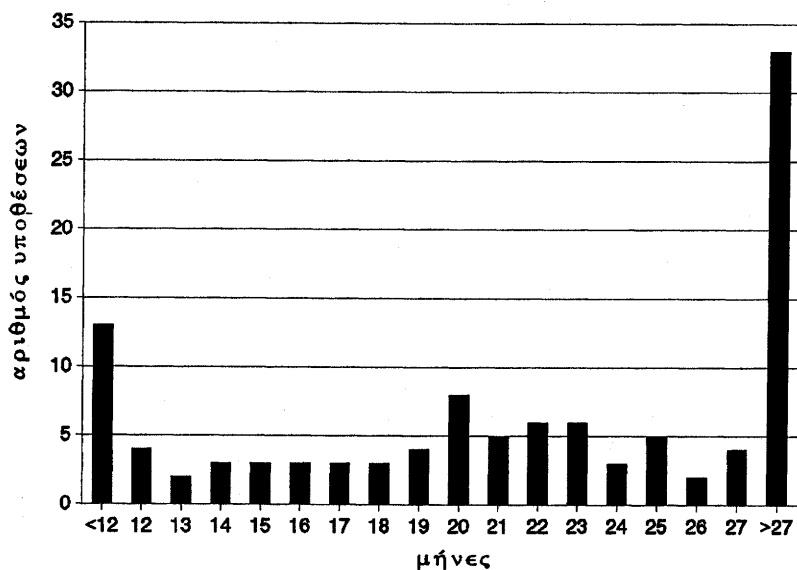
Διάγραμμα Ι: Διάρκεια εκδικάσεως προδικαστικών παραπομπών (με απόφαση ή διάταξη) ¹

Υποθέσεις/ Μήνες	<12	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	> 27
Προδικαστικές παραπομπές	8	3	0	0	2	2	4	6	5	7	19	6	7	8	9	7	12	25

¹ Όλες οι διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα, πλην εκείνων που περατώνουν τη δίκη με διαγραφή της υποθέσεως ή κατάργηση της δίκης.

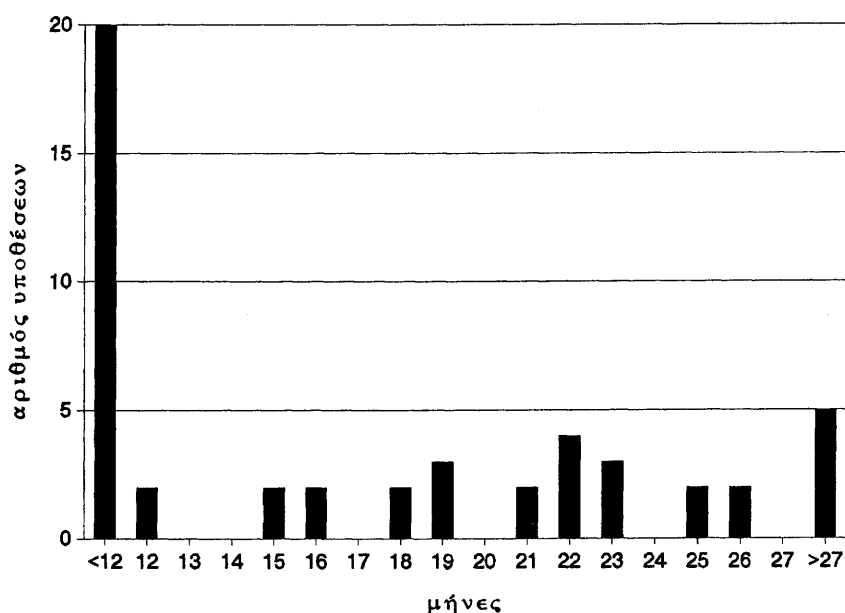
Διάγραμμα II: Διάρκεια εκδικάσεως ευθειών προσφυγών (με απόφαση ή διάταξη) ¹

Υποθέσεις/ Μήνες	<12	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	> 27
Ευθείες προσφυγές	13	4	2	3	3	3	3	3	4	8	5	6	6	3	5	2	4	33

¹ Όλες οι διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα, πλην εκείνων που περατώνουν τη δίκη με διαγραφή της υποθέσεως, κατάργηση της δίκης ή παραπομπή στο Πρωτοδικείο.

Διάγραμμα ΙΙΙ: Διάρκεια εκδικάσεως αιτήσεων αναιρέσεως (με απόφαση ή διάταξη) ¹

Υποθέσεις /Μήνες	12<	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	>27
Αιτήσεις αναιρέσεως	20	2	0	0	2	2	0	2	3	0	2	4	3	0	2	2	0	5

¹ Όλες οι διατάξεις δικαιοδοτικού χαρακτήρα, πλην εκείνων που περατώνουν τη δίκη με διαγραφή της υποθέσεως, κατάργηση της δίκης ή παραπομπή στο Πρωτοδικείο.

Εισαχθείσες υποθέσεις¹

Πίνακας 9: Φύση της διαδικασίας

Προδικαστικές παραπομπές	237
Ευθείες προσφυγές	187
Αιτήσεις αναιρέσεως	72
Αιτήσεις αναιρέσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	7
Γνωμοδοτήσεις / Διασκέμματα	-
Ειδικές διαδικασίες	1
Σύνολο	504

¹ Σε ακαθάριστους αριθμούς.

Πίνακας 10: Φύση της προσφυγής ή αιτήσεως

Προδικαστικές παραπομπές	237
Ευθείες προσφυγές	187
– ακυρώσεως	28
– κατά παραλείψεως	–
– αγωγές αποζημιώσεως	–
– λόγω παραβάσεως	157
– αγωγές δυνάμει ρήτρας διαιτησίας	2
– διάφορες	–
Αιτήσεις αναιρέσεως	72
Αιτήσεις αναιρέσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	7
Γνωμοδοτήσεις / Διασκέμματα	–
Σύνολο	503
Ειδικές διαδικασίες	1
– ευεργέτημα πενίας	–
– εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων	1
– αναθεώρηση αποφάσεως/διατάξεως	–
– αίτηση κατασχέσεως εις χείρας τρίτου	–
– τριτανακοπή	–
– ερμηνεία αποφάσεως	–
– ανακοπή ερημοδικίας	–
Σύνολο	1
Αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων	5

Πίνακας 11: Αντικείμενο ¹

Αντικείμενο	Ευθείες προσφυγές	Προδικαστικές παραπομπές	Αιτήσεις αναίρεσης	Αιτήσεις αναίρεσης κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	Σύνολο	Ειδικές διαδικασίες
Αλιευτική πολιτική	2	—	2	—	4	—
Ανταγωνισμός	5	15	6	4	30	—
Αρχές του κοινοτικού δικαίου	1	2	1	—	4	—
Βιομηχανική πολιτική	4	—	—	—	4	—
Γεωργία	24	19	8	—	51	—
Δίκαιο των επιχειρήσεων	9	15	—	—	24	—
Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις	1	2	—	—	3	—
Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων	4	7	—	—	11	—
Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών	9	14	—	—	23	—
Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων	—	6	—	—	6	—
Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων	3	10	—	—	13	—
Ελευθερία εγκαταστάσεως	3	11	—	1	15	—
Εμπορική πολιτική	3	—	1	1	5	—
Ενέργεια	1	—	—	—	1	—
Εξωτερικές σχέσεις	2	4	2	—	8	—
Θεσμικό δίκαιο	5	—	8	—	13	—
Κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων	1	2	—	—	3	—
Κοινωνική πολιτική	5	24	3	—	32	—
Κρατικές ενισχύσεις	5	5	5	—	15	—
Μεταφορές	15	6	1	—	22	—
Περιβάλλον και καταναλωτές	49	5	—	1	55	—
Πνευματική ιδιοκτησία	—	2	13	—	15	—
Προνόμια και ασυλίες	—	1	—	—	1	—
Προσέγγιση των νομοθεσιών	18	45	—	—	63	—
Προσχώρηση νέων κρατών	1	—	—	—	1	—
Σύμβαση των Βρυξελλών	—	6	—	—	6	—
Τελωνειακή ένωση	2	7	—	—	9	—
Φορολογία	8	28	—	—	36	—
Συνθήκη ΕΚ	180	236	50	7	473	—
Συνθήκη ΑΧ	—	—	6	—	6	—
Συνθήκη ΕΑ	7	—	1	—	8	—
Διαδικασία	—	—	—	—	—	1
Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων	—	1	15	—	16	—
Σύνολο διαφόρων	—	1	15	—	16	1
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	187	237	72	7	503	1

¹

Δεν λαμβάνονται υπόψη οι αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (5).

Πίνακας 12: Προσφυγές λόγω παραβάσεως ¹

Καθού κράτος μέλος	2001	από το 1953 έως το 2001
Αυστρία	7	28
Βέλγιο	13	256
Γαλλία	20	265 ²
Γερμανία	13	156
Δανία	2	24
Ελλάδα	15	205
Ηνωμένο Βασίλειο	11	62 ³
Ιρλανδία	12	123
Ισπανία	15	91 ⁴
Ιταλία	21	427
Κάτω Χώρες	5	77
Λουξεμβούργο	10	121
Πορτογαλία	7	71
Σουηδία	3	8
Φινλανδία	3	8
Σύνολο	157	1 922

¹ Άρθρα 169, 170, 171, 225 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 226 ΕΚ, 227 ΕΚ, 228 ΕΚ και 298 ΕΚ), άρθρα 141, 142, 143 ΕΑ και άρθρο 88 ΑΧ.

² Εν των οποίων δύο προσφυγές ασκηθείσες βάσει του άρθρου 170 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 227 ΕΚ), από την Ιρλανδία.

³ Εν των οποίων δύο προσφυγές ασκηθείσες βάσει του άρθρου 170 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 227 ΕΚ), αντιστοίχως, από τη Γαλλική Δημοκρατία και από το Βασίλειο της Ισπανίας.

⁴ Εκ των οποίων μία προσφυγή ασκηθείσα βάσει του άρθρου 170 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 227 ΕΚ) από το Βασίλειο του Βελγίου.

Πίνακας 13: Νομική βάση της προσφυγής ή αιτήσεως

Νομική βάση της προσφυγής ή αιτήσεως	2001
Άρθρο 213 ΕΚ	-
Άρθρο 226 ΕΚ	147
Άρθρο 227 ΕΚ	-
Άρθρο 228 ΕΚ	3
Άρθρο 230 ΕΚ	28
Άρθρο 232 ΕΚ	-
Άρθρο 234 ΕΚ	231
Άρθρο 235 ΕΚ	-
Άρθρο 237 ΕΚ	-
Άρθρο 238 ΕΚ	2
Άρθρο 298 ΕΚ	-
Άρθρο 300 ΕΚ	-
Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου 1971	6
Άρθρο 49 του Οργανισμού ΕΚ	50
Άρθρο 50 του Οργανισμού ΕΚ	7
Σύνολο Συνθήκης ΕΚ	474
Άρθρο 33 ΑΧ	-
Άρθρο 49 ΑΧ	6
Σύνολο Συνθήκης ΑΧ	6
Άρθρο 141 ΕΑ	7
Άρθρο 50 του Οργανισμού ΕΑ	1
Σύνολο Συνθήκης ΕΑ	8
Σύνολο	488
Άρθρο 74 του Κανονισμού Διαδικασίας	1
Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων	15
Σύνολο διαφόρων	16
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	504

Εγκυρμείζ υποθέσειζ ϑιζ 31 Δεκεμβρίου 2001

Πίνακαζ 14: Φύζη των διαδικασιών

Προδικαστικές παραπομπές	400	(487)
Ευθείεζ προσφυγές	326	(334)
Αιτήσεις αναιρέσεωζ	111	(120)
Ειδικές διαδικασίες	1	(1)
Γνωμοδοτήσεις / Διασκέμματα	1	(1)
Σύνολο	839	(943)

Πίνακας 15: Δικάζων σχηματισμός

Δικάζων σχηματισμός	Ευθείες προσφυγές		Προδικαστικές παραπομπές		Αιτήσεις αναίρεσεως		Λουπές διαδικασίες ¹		Σύνολο	
Μεγάλη ολομέλεια	231	(232)	261	(318)	75	(82)	1	(1)	568	(633)
Μικρή ολομέλεια	9	(14)	36	(39)	12	(13)			57	(66)
Υποσύνολο	240	(246)	297	(357)	87	(95)	1	(1)	625	(699)
Πρόεδρος του Δικαστηρίου					3	(3)			3	(3)
Υποσύνολο					3	(3)			3	(3)
Πρώτο τμήμα	3	(3)	3	(3)	1	(1)			7	(7)
Δεύτερο τμήμα	11	(11)	6	(7)	1	(1)			18	(19)
Τρίτο τμήμα	4	(4)	2	(2)	1	(1)	1	(1)	8	(8)
Τέταρτο τμήμα	5	(5)	3	(3)					8	(8)
Πέμπτο τμήμα	30	(31)	42	(45)	11	(11)			83	(87)
Έκτο τμήμα	33	(34)	47	(70)	7	(8)			87	(112)
Υποσύνολο	86	(88)	103	(130)	21	(22)	1	(1)	211	(241)
Σύνολο	326	(334)	400	(487)	111	(120)	2	(2)	839	(943)

¹

Συμπεριλαμβάνονται οι ειδικές διαδικασίες και οι αιτήσεις γνωμοδοτήσεως.

Γενική εξέλιξη της δικαιοδοτικής δραστηριότητας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001

Πίνακας 16: Εισαχθείσες υποθέσεις και αποφάσεις

Έτος	Εισαχθείσες υποθέσεις ¹						Αποφάσεις ²
	Ευθείες προσφυγές ³	Προδικαστικές παραπομπές	Αιτήσεις αναιρέσεως	Αιτήσεις αναιρέσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	Σύνολο	Αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων	
1953	4	-			4	-	-
1954	10	-			10	-	2
1955	9	-			9	2	4
1956	11	-			11	2	6
1957	19	-			19	2	4
1958	43	-			43	-	10
1959	47	-			47	5	13
1960	23	-			23	2	18
1961	25	1			26	1	11
1962	30	5			35	2	20
1963	99	6			105	7	17
1964	49	6			55	4	31
1965	55	7			62	4	52
1966	30	1			31	2	24
1967	14	23			37	-	24
1968	24	9			33	1	27
1969	60	17			77	2	30
1970	47	32			79	-	64
1971	59	37			96	1	60
1972	42	40			82	2	61
1973	131	61			192	6	80
1974	63	39			102	8	63
1975	61	69			130	5	78
1976	51	75			126	6	88
1977	74	84			158	6	100
1978	145	123			268	7	97
1979	1 216	106			1 322	6	138
1980	180	99			279	14	132
1981	214	108			322	17	128
1982	216	129			345	16	185
1983	199	98			297	11	151
1984	183	129			312	17	165
1985	294	139			433	22	211
1986	238	91			329	23	174
1987	251	144			395	21	208
1988	194	179			373	17	238
1989	246	139			385	20	188
1990 ⁴	222	141	15	1	379	12	193

(συνεχίζεται)

- 1 Ακαθάριστοι αριθμοί· δεν συμπεριλαμβάνονται οι ειδικές διαδικασίες.
- 2 Σε καθαρούς αριθμούς.
- 3 Συμπεριλαμβάνονται οι αιτήσεις γνωμοδότησεως.
- 4 Από το 1990 και μετά, οι υπαλληλικές προσφυγές εκδικάζονται από το Πρωτοδικείο.

(συνέχεια)

Έτος	Εισαγθεΐσες υποθέσεις ¹					Αποφάσεις ²
	Ευθείες προσφυγές ³	Προδικαστικές παραπομπές	Αιτήσεις αναιρέσεως	Αιτήσεις αναιρέσεως κατά διατάξεως ασφαλιστικών μέτρων ή επί παρεμβάσεως	Σύνολο	
1991	142	186	13	1	342	9
1992	253	162	24	1	440	4
1993	265	204	17	—	486	13
1994	128	203	12	1	344	4
1995	109	251	46	2	408	3
1996	132	256	25	3	416	4
1997	169	239	30	5	443	1
1998	147	264	66	4	481	2
1999	214	255	68	4	541	4
2000	199	224	66	13	502	4
2001	187	237	72	7	503	5
Σύνολο	6 823 ⁴	4 618	454	42	11 937	326
						5 513

¹ Σε ακαθάριστους αριθμούς· δεν συμπεριλαμβάνονται οι ειδικές διαδικασίες.

² Σε καθαρούς αριθμούς.

³ Συμπεριλαμβάνονται οι αιτήσεις γνωμοδοτήσεως.

⁴ Μεταξύ των οποίων 2 388 υπαλληλικές προσφυγές μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1989.

Πίνακας 17: Υποβληθείσες αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ¹ (ανά κράτος μέλος και ανά έτος)

Έτος	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	BENE LUX	Σύνολο
1961	-		-			-		-	-	1							1
1962	-		-			-		-	-	5							5
1963	-		-			-		-	1	5							6
1964	-		-			-		2	-	4							6
1965	-		4			2		-	-	1							7
1966	-		-			-		-	-	1							1
1967	5		11			3		-	1	3							23
1968	1		4			1		1	-	2							9
1969	4		11			1		-	1	-							17
1970	4		21			2		2	-	3							32
1971	1		18			6		5	1	6							37
1972	5		20			1		4	-	10							40
1973	8	-	37			4	-	5	1	6					-		61
1974	5	-	15			6	-	5	-	7					1		39
1975	7	1	26			15	-	14	1	4					1		69
1976	11	-	28			8	1	12	-	14					1		75
1977	16	1	30			14	2	7	-	9					5		84
1978	7	3	46			12	1	11	-	38					5		123
1979	13	1	33			18	2	19	1	11					8		106
1980	14	2	24			14	3	19	-	17					6		99
1981	12	1	41	-		17	-	11	4	17					5		108
1982	10	1	36	-		39	-	18	-	21					4		129
1983	9	4	36	-		15	2	7	-	19					6		98
1984	13	2	38	-		34	1	10	-	22					9		129
1985	13	-	40	-		45	2	11	6	14					8		139
1986	13	4	18	2	1	19	4	5	1	16		-			8		91
1987	15	5	32	17	1	36	2	5	3	19		-			9		144
1988	30	4	34	-	1	38	-	28	2	26		-			16		179
1989	13	2	47	2	2	28	1	10	1	18		1			14		139
1990	17	5	34	2	6	21	4	25	4	9		2			12		141

(συνεχίζεται)

¹ Άρθρα 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 234 ΕΚ), 41 ΑΧ, 150 ΕΑ, Πρωτόκολλο του 1971.

(συνέχεια)

Έτος	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	BENE LUX	Σύνολο
1991	19	2	54	3	5	29	2	36	2	17		3			14		186
1992	16	3	62	1	5	15	-	22	1	18		1			18		162
1993	22	7	57	5	7	22	1	24	1	43		3			12		204
1994	19	4	44	-	13	36	2	46	1	13		1			24		203
1995	14	8	51	10	10	43	3	58	2	19	2	5	-	6	20		251
1996	30	4	66	4	6	24	-	70	2	10	6	6	3	4	21		256
1997	19	7	46	2	9	10	1	50	3	24	35	2	6	7	18		239
1998	12	7	49	5	55	16	3	39	2	21	16	7	2	6	24		264
1999	13	3	49	3	4	17	2	43	4	23	56	7	4	5	22		255
2000	15	3	47	3	5	12	2	50	-	12	31	8	5	4	26	1 ¹	224
2001	10	5	53	4	4	15	1	40	2	14	57	4	3	4	21		237
Σύνολο	435	89	1 262	63	134	638	42	714	48	542	203	50	23	36	338	1	4 618

¹ Υπόθεση C-265/00, Campina Melkunie.

**Πίνακας 18: Υποβληθείσες αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως
(ανά κράτος μέλος και ανά δικαιοδοτικό όργανο)**

Βέλγιο		Λουξεμβούργο	
Cour de cassation	51	Cour supérieure de justice	10
Cour d'arbitrage	1	Conseil d'État	13
Conseil d'État	20	Cour administrative	1
Άλλα δικαστήρια	363	Άλλα δικαστήρια ²⁴	
Σύνολο	435	Σύνολο	48
Δανία		Κάτω Χώρες	
Højesteret	16	Raad van State	41
Άλλα δικαστήρια	73	Hoge Raad der Nederlanden	108
Σύνολο	89	Centrale Raad van Beroep	42
Γερμανία		College van Beroep voor het	
Bundesgerichtshof	82	Bedrijfsleven	100
Bundesarbeitsgericht	4	Tariefcommissie	34
Bundesverwaltungsgericht	51	Άλλα δικαστήρια	217
Bundesfinanzhof	185	Σύνολο	542
Bundessozialgericht	65	Αυστρία	
Staatsgerichtshof	1	Verfassungsgerichtshof	3
Άλλα δικαστήρια	874	Oberster Gerichtshof	36
Σύνολο	1 262	Bundesvergabeamt	17
Ελλάδα		Verwaltungsgerichtshof	32
Άρειος Πάγος	3	Vergabekontrollsenat	3
Συμβούλιο της Επικρατείας	8	Άλλα δικαστήρια	112
Άλλα δικαστήρια	52	Σύνολο	203
Σύνολο	63	Πορτογαλία	
Ισπανία		Supremo Tribunal Administrativo	28
Tribunal Supremo	7	Άλλα δικαστήρια	22
Audiencia Nacional	1	Σύνολο	50
Juzgado Central de lo Penal	7	Φινλανδία	
Άλλα δικαστήρια	119	Korkein hallinto-oikeus	6
Σύνολο	134	Korkein oikeus	1
Γαλλία		Högsta förvaltningsdomstolen	1
Cour de cassation	63	Άλλα δικαστήρια	15
Conseil d'État	23	Σύνολο	23
Άλλα δικαστήρια	552	Σουηδία	
Σύνολο	638	Högsta Domstolen	2
Ιρλανδία		Marknadsdomstolen	3
Supreme Court	12	Regeringsrätten	10
High Court	15	Άλλα δικαστήρια	21
Άλλα δικαστήρια	15	Σύνολο	36
Σύνολο	42	Ηνωμένο Βασίλειο	
Ιταλία		House of Lords	27
Corte suprema di Cassazione	72	Court of Appeal	23
Consiglio di Stato	39	Άλλα δικαστήρια	288
Άλλα δικαστήρια	603	Σύνολο	338
Σύνολο	714	BENELUX	
Λουξεμβούργο		Cour de justice / Gerechtshof	1 ¹
Σύνολο		Σύνολο	1
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	
		4 618	

¹ Υπόθεση C-265/00, Campina Melkunie.

B — Δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Πρωτοδικείου

1.	Αναλυτικός πίνακας των αποφάσεων του Πρωτοδικείου κατά το 2001	333
	Ανταγωνισμός	333
	Αλιευτική πολιτική	336
	ΑΧ	338
	Γεωργία	340
	Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων	344
	Εμπορική πολιτική	345
	Εξωτερικές σχέσεις	345
	Θεσμικό δίκαιο	346
	Κοινωνική πολιτική	347
	Κρατικές ενισχύσεις	348
	Πνευματική ιδιοκτησία	349
	Σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών	355
	Υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων	355
2.	Πίνακας των λοιπών αποφάσεων του Πρωτοδικείου που δημοσιεύθηκαν στο δελτίο δραστηριοτήτων του έτους 2001	363
3.	Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Πρωτοδικείου	365

1. Αναλυτικός πίνακας των αποφάσεων του Πρωτοδικείου κατά το 2001

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

T-197/97 και T-198/97	31 Ιανουαρίου 2001	Weyl Beef Products BV, Exportslachterij Chris Hogeslag BV, Groninger Vleeshandel BV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ) - Προσφυγή ακυρώσεως - Απόρριψη καταγγελίας - Κοινοτικό συμφέρον - Σχέσεις μεταξύ του άρθρου 85 της Συνθήκης και του άρθρου 92 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 87 ΕΚ)
T-26/99	14 Φεβρουαρίου 2001	Trabisco SA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός - Αντιπροσωπεία αυτοκινήτων - Απόρριψη καταγγελίας - Προσφυγή ακυρώσεως
T-62/99	14 Φεβρουαρίου 2001	Société de distribution de mécaniques et d'automobiles (Sodiman) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός - Αντιπροσωπεία αυτοκινήτων - Απόρριψη καταγγελίας - Προσφυγή ακυρώσεως
T-115/99	14 Φεβρουαρίου 2001	Système européen promotion (SEP) SARL κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός - Αντιπροσωπεία αυτοκινήτων - Απόρριψη καταγγελίας - Προσφυγή ακυρώσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-112/98	20 Φεβρουαρίου 2001	Mannesmannröhren-Werke AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Προσφυγή ακυρώσεως – Ανταγωνισμός – Απόφαση περί αιτήσεως παροχής πληροφοριών – Χρηματικές ποινές – Δικαίωμα αρνήσεως απαντήσεως που συνεπάγεται αναγνώριση ιδίας παραβάσεως – Ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών
T-206/99	21 Μαρτίου 2001	Métropole télévision SA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός – Απώρευση καταγγελίας – Εκτέλεση αποφάσεως του Πρωτοδικείου με την οποία ακυρώθηκε απόφαση της Επιτροπής περί εξαιρέσεως – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Υποχρεώσεις στον τομέα της εξετάσεως καταγγελιών
T-144/99	28 Μαρτίου 2001	Σύλλογος ειδικών πληρεξουσίων του Ευρωπαϊκού γραφείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός – Άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 81 ΕΚ) – Κώδικας επαγγελματικής δεοντολογίας – Απαγόρευση της συγκριτικής διαφήμισεως – Παροχή υπηρεσιών
T-25/99	5 Ιουλίου 2001	Colin Arthur Roberts και Valerie Ann Roberts κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός – Συμβάσεις προμήθειας ζύθου – Καταγγελία – Άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ)
T-202/98, T-204/98 και T-207/98	12 Ιουλίου 2001	Tate & Lyle plc, British Sugar plc, Napier Brown & Co. Ltd κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός – Αγορά ζάχαρης – Παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81 ΕΚ) – Πρόστιμα

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-112/99	18 Σεπτεμβρίου 2001	Métropole télévision (M6), Suez-Lyonnaise des eaux, France Télécom, Télévision française 1 SA (TF1) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Προσφυγή ακυρώσεως – Ανταγωνισμός – Συνδρομητική τηλεόραση – Κοινή επιχείρηση – Άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 81 ΕΚ) – Άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης – Αρνητική πιστοποίηση – Παρεπόμενος περιορισμός – Κανόνας της ελλόγου αιτίας – Άρθρο 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης – Απόφαση περί εξαιρέσεως – Διάρκεια
T-139/98	22 Νοεμβρίου 2001	Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato (AAMS) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός – Άρθρο 86 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 82 ΕΚ) – Κατάχρηση δεσπόουσας θέσεως – Τομέας των τσιγάρων στην Ιταλία – Σύμβαση διανομής – Καταχρηστικές ρήτρες – Καταχρηστικές συμπεριφορές – Μείωση του προστίμου
T-9/98	22 Νοεμβρίου 2001	Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κρατικές ενισχύσεις – Παράταση του χρονικού διαστήματος πραγματοποίησεως επενδύσεων που παρέχουν δικαίωμα για φορολογική προμείωση – Γενικό καθεστώς ενισχύσεων – Προσφυγή ακυρώσεως – Παραδεκτό – Πράξη που αφορά άμεσα και ατομικά την προσφεύγουσα – Έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής – Συμπληρωματική ενίσχυση – Ενίσχυση στην επένδυση ή ενίσχυση στη λειτουργία – Αρχή της αναλογικότητας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

T-155/99	23 Οκτωβρίου 2001	Dieckmann & Hansen GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κοινή γεωργική πολιτική – Απόφαση 1999/244/ΕΚ σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης 97/296/ΕΚ για την κατάρτιση του καταλόγου των τρίτων χωρών από τις οποίες επιτρέπονται εισαγωγές αλιευτικών προϊόντων για ανθρώπινη διατροφή – Εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας
----------	-------------------	--	---

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-196/99	6 Δεκεμβρίου 2001	Area Cova, SA, Armadora José Pereira, SA, Armadores Pesqueros de Aldán, SA, Centropesca, SA, Chymar, SA, Eloymar, SA, Exfaumar, SA, Farpespan, SL, Freiremar, SA, Hermanos Gandón, SA, Heroya, SA, Hiopesca, SA, José Pereira e Hijos, SA, Juana Oya Pérez, Manuel Nores González, Moradiña, SA, Navales Cerdeiras, SL, Nugago Pesca, SA, Pesquera Austral, SA, Pescaberbés, SA, Pesquerías Bígaro Narval, SA, Pesquera Cíes, SA, Pesca Herculina, SA, Pesquera Inter, SA, Pesquerías Marinenses, SA, Pesquerías Tara, SA, Pesquera Vaqueiro, SA, Sotelo Dios, SA, κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αγωγή αποζημιώσεως – Εξωσυμβατική ευθύνη – Αλιεία – Διατήρηση των θαλασσίων πόρων – Σύμβαση για τη μελλοντική [πολυμερή] συνεργασία στην αλιεία του Βορειοδυτικού Ατλαντικού – Μαύρο χάλιμπατ – Ποσόστωση αλιείας για τον κοινοτικό στόλο

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-46/00	11 Δεκεμβρίου 2001	Kvitsjøen AS κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αλιεία – Μέτρα διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων που εφαρμόζονται σε σκάφη υπό νορβηγική σημαία – Αφαίρεση γενικής και ειδικής αδειάς αλιεύσεως – Δικαιώματα άμυνας – Αρχή της αναλογικότητας

AX

T-156/98	31 Ιανουαρίου 2001	RJB Mining κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Συνθήκη ΕΚΑΧ – Συγκέντρωση επιχειρήσεων – Παραδεκτή – Κρατικές ενισχύσεις
T-89/98	7 Φεβρουαρίου 2001	National Association of Licensed Opencast Operators (NALOO) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	ΕΚΑΧ–Βρετανική αγορά άνθρακα προοριζόμενου για θερμοηλεκτρική χρήση – Απόρριψη καταγγελίας για εισάγουσες δυσμενείς διακρίσεις τιμές αγοράς και για καταχρηστικά τέλη εξορύξεως – Αρμοδιότητα της Επιτροπής – Υποχρέωση αιτιολογήσεως
T-16/98	5 Απριλίου 2001	Wirtschaftsvereinigung Stahl, AG der Dillinger Hüttenwerke, EKO Stahl GmbH, Krupp Thyssen Nirosta GmbH, Thyssen Krupp Stahl GmbH, Salzgitter AG (πρώην Preussag Stahl AG), Stahlwerke Bremen GmbH, Thyssen Stahl AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ανταγωνισμός – ΕΚΑΧ – Συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών – Κοινοποίηση – Απόφαση της Επιτροπής αφιστάμενη του περιεχομένου της συμφωνίας – Αιτιολογία

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-6/99	5 Ιουνίου 2001	ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Συνθήκη ΕΚΑΧ – Κρατικές ενισχύσεις – Επενδυτικές ενισχύσεις – Ενισχύσεις λειτουργίας – Πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΧ – Αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης
T-12/99 και T-63/99	12 Ιουλίου 2001	UK Coal plc κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Συνθήκη ΕΚΑΧ – Απόφαση 3632/93/ΕΚΑΧ – Ενισχύσεις στην λειτουργία και τον περιορισμό δραστηριοτήτων – Αναδρομική έγκριση ήδη χορηγηθείσας ενισχύσεως – Βελτίωση της βιωσιμότητας των ωφελομένων επιχειρήσεων – Φθίνουσα κλίμακα των ενισχύσεων – Πριμοδότηση στους ανθρακωρύχους (Bergmannsprämie) – Τροποποίηση ενός σχεδίου εκσυγχρονισμού, ορθολογισμού και αναδιαρθρώσεως – Λήψη υπόψη συγκεντρώσεως επιχειρήσεων – Αιτιολόγηση
T-171/99	10 Οκτωβρίου 2001	Corus UK Ltd κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αγωγή αποζημιώσεως – Αναζήτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων – Ζημία επελθούσα λόγω μερικής ακυρωθείσας αποφάσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-45/98 και T-47/98	13 Δεκεμβρίου 2001	Krupp Thyssen Stainless GmbH, Acciai speciali Terni SpA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Συνθήκη ΕΚΑΧ - Ανταγωνισμός - Συμφωνία - Προσαύξηση της τιμής του κράματος - Καθορισμός τιμών - Δικαιώματα άμυνας - Διάρκεια της παραβάσεως - Π ρ ό σ τ ι μ ο - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων - Συνεργασία κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας - Αρχή της ίσης μεταχειρίσεως
T-48/98	13 Δεκεμβρίου 2001	Compañia española para la fabricación de aceros inoxidables, SA (Acerinox) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Συνθήκη ΕΚΑΧ - Ανταγωνισμός - Συμφωνία - Προσαύξηση της τιμής του κράματος - Καθορισμός τιμών - Βάρος αποδείξεως - Διάρκεια της παραβάσεως - Π ρ ό σ τ ι μ ο - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων - Συνεργασία κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας - Αρχή της ίσης μεταχειρίσεως

ΓΕΩΡΓΙΑ

T-533/93	31 Ιανουαρίου 2001	Edouard Bouma κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αγωγή αποζημιώσεως - Εξωσυμβατική ευθύνη - Γάλα - Συμπληρωματική εισφορά - Ποσότητα αναφοράς - Παραγωγός που ανέλαβε δέσμευση περί μη εμπορίας - Μη ε π α ν ά λ η ψ η τ η ς παραγωγής μετά τη λήξη της δεσμεύσεως
----------	--------------------	---	--

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-73/94	31 Ιανουαρίου 2001	Bernard Beusmans κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αγωγή αποζημιώσεως – Εξωσυμβατική ευθύνη – Γάλα – Συμπληρωματική εισφορά – Ποσότητα αναφοράς – Παραγωγός που ανέλαβε δέσμευση περί μη εμπορίας – Μη επανάληψη της παραγωγής μετά τη λήξη της δεσμεύσεως – Ανάκληση της προσωρινής ποσότητας αναφοράς
T-76/94	31 Ιανουαρίου 2001	Rendert Jansma κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αγωγή αποζημιώσεως – Εξωσυμβατική ευθύνη – Γάλα – Συμπληρωματική εισφορά – Ποσότητα αναφοράς – Παραγωγός που ανέλαβε δέσμευση περί μη εμπορίας – Πώληση της εκμεταλλεύσεως SLOM – Παραγραφή
T-143/97	31 Ιανουαρίου 2001	Gerhardus van den Berg κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αγωγή αποζημιώσεως – Εξωσυμβατική ευθύνη – Γάλα – Συμπληρωματική εισφορά – Ποσότητα αναφοράς – Παραγωγός που ανέλαβε δέσμευση περί μη εμπορίας – Μεταβίβαση ποσοτώσεως σε άλλη εκμετάλλευση
T-1/99	1 Φεβρουαρίου 2001	T. Port GmbH & Co. KG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Μπανάνες – Κοινή οργάνωση των αγορών – Κανονισμός (ΕΚ) 478/95 – Καθεστώς των πιστοποιητικών εξαγωγής – Αγωγή αποζημιώσεως – Απόδειξη περί της ζημίας και της αιτιώδους συναφείας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-186/98	7 Φεβρουαρίου 2001	Compañía Internacional de Pesca y Derivados (Inpesca) SA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Αλιεία – Κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή για τη ναυπήγηση αλιευτικών σκαφών – Κανονισμός (ΕΟΚ) 4028/86 – Αίτηση επανεξετάσεως – Νέα ουσιαστικά περιστατικά – Προσφυγή ακυρώσεως και αγωγή αποζημιώσεως – Απαράδεκτο
T-38/99 έως T-50/99	7 Φεβρουαρίου 2001	Sociedade Agrícola dos Arinhos, Lda., κ.λπ. κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Προσφυγή ακυρώσεως – Απόφαση 98/653/ΕΚ της Επιτροπής – Επείγοντα μέτρα κατά της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών στην Πορτογαλία – Φυσικά ή νομικά πρόσωπα – Πράξη που τα αφορά άμεσα και ατομικά – Παραδεκτό
T-18/99	20 Μαρτίου 2001	Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Μπανάνες – Εισαγωγές από κράτη ΑΚΕ και τρίτες χώρες – Υπολογισμός της χορηγούμενης ετήσιας ποσότητας – Αγωγή αποζημιώσεως – Παραδεκτό – Κανόνες του ΠΟΕ – Δυνατότητα επικλήσεως – Κατάχρηση εξουσίας – Γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου
T-30/99	20 Μαρτίου 2001	Bocchi Food Trade International GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Μπανάνες – Εισαγωγές από κράτη ΑΚΕ και τρίτες χώρες – Υπολογισμός της χορηγούμενης ετήσιας ποσότητας – Αγωγή αποζημιώσεως – Παραδεκτό – Κανόνες του ΠΟΕ – Δυνατότητα επικλήσεως – Κατάχρηση εξουσίας – Γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-52/99	20 Μαρτίου 2001	T. Port GmbH & Co. KG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Μπανάνες – Εισαγωγές από κράτη ΑΚΕ και τρίτες χώρες – Υπολογισμός της χορηγούμενης ετήσιας ποσότητας – Αγωγή αποζημιώσεως – Παραδεκτό – Κανόνες του ΠΟΕ – Δυνατότητα επικλήσεως – Κατάχρηση εξουσίας – Γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου
T-143/99	14 Ιουνίου 2001	Hortiplant SAT κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	ΕΓΤΠΕ – Κατάργηση χρηματοδοτικής συνδρομής – Άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4253/88
T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 και T-225/99	12 Ιουλίου 2001	Comafrika SpA, Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co. κατά Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κοινή οργάνωση αγορών – Μπανάνες – Προσφυγή ακυρώσεως – Παραδεκτό – Νομιμότητα των συντελεστών μειώσεως και προσαρμογής – Αγωγή αποζημιώσεως
T-2/99	12 Ιουλίου 2001	T. Port GmbH & Co. KG κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Μπανάνες – Εισαγωγές από κράτη ΑΚΕ και τρίτες χώρες – Κανονισμός (ΕΟΚ) 404/93 – Κανόνες του ΠΟΕ – Δυνατότητα επικλήσεως – Άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 307, πρώτο εδάφιο, ΕΚ) – Αγωγή αποζημιώσεως
T-3/99	12 Ιουλίου 2001	Banatrading GmbH κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Μπανάνες – Εισαγωγές από κράτη ΑΚΕ και τρίτες χώρες – Κανονισμός (ΕΟΚ) 404/93 – Κανόνες του ΠΟΕ – Δυνατότητα επικλήσεως – Άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 307, πρώτο εδάφιο, ΕΚ) – Αγωγή αποζημιώσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

T-133/98 και T-134/98	13 Φεβρουαρίου 2001	Hewlett Packard France, Hewlett Packard Europe BV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Προσφυγή ακυρώσεως – Κοινό Δασμολόγιο – Δασμολογικές κλάσεις – Δασμολογική κατάταξη ορισμένων υλικών που προορίζονται για τα τοπικά δίκτυα πληροφορικής – Κατάταξη στη Συνδυασμένη Ονοματολογία
T-186/97, T-187/97, T-190/97, T-191/97, T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97, T-217/97, T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97, και T-147/99	10 Μαΐου 2001	Kaufring AG, Crown Europe GmbH, Profex Electronic Verwaltungsgesellschaft mbH, Horten AG, Dr. Seufert GmbH, Grundig AG, Hertie Waren- und Kaufhaus GmbH, Lema SA, Masco SA, DFDS Transport BV, Wilson Holland BV, Elta GmbH, Miller NV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Προσφυγή ακυρώσεως – Εισαγωγή συσκευών τηλεοράσεως προερχομένων από την Τουρκία – Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ – Τουρκίας – Άρθρο 3, παράγραφος 1, του προσθέτου πρωτοκόλλου – Εξισωτική εισφορά – Άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 – Μη δικαιολογημένη διαγραφή χρέους εισαγωγικών δασμών – Δικαιώματα άμυνας
T-330/99	7 Ιουνίου 2001	Spedition Wilhelm Rotermund GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας – Διαγραφή εισαγωγικών δασμών – Ειδική κατάσταση – Απάτη διαπραχθείσα στο πλαίσιο εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

T-82/00	5 Απριλίου 2001	BIC SA, Flamagas SA, Swedish Match SA κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Αντιντάμπινγκ - Αναπήρες τσέπης καταγωγής Ιαπωνίας - Κανονισμός που καταργεί τους δασμούς αντιντάμπινγκ - Υποχρέωση αιτιολογήσεως - Προσφυγή ακυρώσεως
T-188/99	20 Ιουνίου 2001	Euroalliances κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ντάμπινγκ - Απόφαση περαιτώσεων επανεξέταση μέτρων των οποίων επέκειτο η λήξη - Προσφυγή ακυρώσεως
T-58/99	19 Σεπτεμβρίου 2001	Mukand Ltd, Isibars Ltd, Ferro Alloys Corporation Ltd, Viraj Improexpo Ltd κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Διαδικασίες κατά επιδοτήσεων - Κανονισμός (ΕΚ) 2450/98 - Στιλπνές ράβδοι ανοξείδωτου χάλυβα - Ζημία - Αιτιώδης συνάφεια

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

T-26/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Lecureur SA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κανονισμός (ΕΟΚ) 2519/97 της Επιτροπής - Επισιτιστική βοήθεια - Ρήτρα διαιτησίας - Συμβατική φύση της διαφοράς - Μη καταλληλότητα του παραδοθέντος εμπορεύματος - Κλοπές από τις αποθήκες - Μετάθεση του κινδύνου - Παρακρατήσεις επί των πληρωμών
---------	---------------------	--	--

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΘΕΣΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

T-68/99	16 Μαΐου 2001	Toditec NV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Ρήτρα διαιτησίας - Μη εκτέλεση συμβάσεως - Ανταγωγή
T-204/99	12 Ιουλίου 2001	Olli Mattila κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Πρόσβαση στα έγγραφα - Αποφάσεις 93/731/ΕΚ και 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ - Εξαίρεση λόγω προστασίας του δημοσίου συμφέροντος στον τομέα των διεθνών σχέσεων - Μερική πρόσβαση
T-222/99, T-327/99 και T-329/99	2 Οκτωβρίου 2001	Jean-Claude Martinez, Charles de Gaulle, Front National, Emma Bonino, Marco Pannella, Marco Cappato, Gianfranco Dell'Alba, Benedetto Della Vedova, Olivier Dupuis, Maurizio Turco, Lista Emma Bonino κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Προσφυγή ακυρώσεως - Πράξη του Κοινοβουλίου αφορώσα διάταξη του Εσωτερικού Κανονισμού του - Δήλωση περί σχηματισμού πολιτικής ομάδας, υπό την έννοια του άρθρου 29 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου - Παραδεκτό - Ένσταση περί ελλείψεως νομιμότητας - Ίση μεταχείριση - Σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων - Δημοκρατική αρχή και αρχή της αναλογικότητας - Ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι - Προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης - Κοινοβουλευτικές παραδόσεις των κρατών μελών - Παράβαση ουσιώδους τύπου - Καταστρατήγηση διαδικασίας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
T-111/00	10 Οκτωβρίου 2001	British American Tobacco International (Investments) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Απόφαση 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ Ευρατόμ - Πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής - Πρακτικά της επιτροπής ειδικών φόρων καταναλώσεως - Μερική πρόσβαση - Εξαίρεση - Αποκάλυψη της ταυτότητας των εθνικών αντιπροσωπειών - Προστασία του συμφέροντος του θεσμικού οργάνου ως προς το απόρρητο των διασκέψεών του
T-191/99	11 Δεκεμβρίου 2001	David Petrie, Victoria Jane Primhak και David Verzoni, Associazione lettori di lingua straniera in Italia incorporating Committee for the Defence of Foreign Lecturers (ALSI/CDFL) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Διαφάνεια - Πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα - Απόφαση 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ της Επιτροπής - Διαδικασία κατά παραβάσεως - Έγγραφο οχλήσεως - Αιτιολογημένη γνώμη - Εξαίρεση αφορώσα την προστασία του δημοσίου συμφέροντος - Δραστηριότητες επιθεωρήσεως και ελέγχου - Δικαστικές διαδικασίες - Κανόνας του συντάκτη - Άμεσο αποτέλεσμα του άρθρου 255 ΕΚ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

T-331/94	6 Μαρτίου 2001	IPK-München GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Συνδρομή στη χρηματοδότηση σχεδίου οικολογικού τουρισμού - Ανάμιξη της Επιτροπής - Καθυστέρηση στην εκτέλεση του σχεδίου - Μείωση της συνδρομής
----------	----------------	---	---

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

T-73/98	15 Μαρτίου 2001	Société chimique Prayon-Rupel SA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κρατικές ενισχύσεις – Παράλειψη κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ) – Σοβαρές δυσχέρειες
T-69/96	21 Μαρτίου 2001	Hamburger Hafen- und Lagerhaus Aktiengesellschaft, Zentralverband der Deutschen Seehafenbetriebe eV, Unternehmensverband Hafen Hamburg κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Κρατικές ενισχύσεις – Ενισχύσεις για επενδύσεις εξοπλισμού στον τομέα των συνδυασμένων μεταφορών – Άρθρο 93 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 88 ΕΚ) – Προσφυγή ακυρώσεως – Παραδεκτό
T-288/97	4 Απριλίου 2001	Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Οδικές μεταφορές εμπορευμάτων – Κρατικές ενισχύσεις – Προσφυγή ακυρώσεως – Επηρεασμός του ενδοκοινοτικού εμπορίου και στρέβλωση του ανταγωνισμού – Προϋποθέσεις για την εξαίρεση από την απαγόρευση του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ) – Νέες ενισχύσεις ή υφιστάμενες ενισχύσεις – Αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης – Αρχή της αναλογικότητας – Αιτιολογία

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-187/99	7 Ιουνίου 2001	Agrana Zucker und Stärke AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Προσφυγή ακυρώσεως – Κρατική ενίσχυση – Ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά – Προθεσμία έρευνας – Πράξη Προσχωρήσεως – Δήλωση αριθ. 31 – Αιτιολογία

ΠΙΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

T-135/99	31 Ιανουαρίου 2001	Taurus-Film GmbH & Co. κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Λέξημα CINE ACTION – Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-136/99	31 Ιανουαρίου 2001	Taurus-Film GmbH & Co. κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Λέξημα CINE COMEDY – Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-193/99	31 Ιανουαρίου 2001	Wm. Wrigley Jr. Company κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Λέξημα DOUBLEMINT – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-24/00	31 Ιανουαρίου 2001	The Sunrider Corporation κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Λέξημα VITALITE – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-331/99	31 Ιανουαρίου 2001	Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld GmbH, πρώην Stora Carbonless Paper GmbH κατά Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Λέξημα Giroform – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 – Περιγραφικός χαρακτήρας
T-87/00	5 Απριλίου 2001	Bank für Arbeit und Wirtschaft AG κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Λέξημα EASYBANK – Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-359/99	7 Ιουνίου 2001	Deutsche Krankenversicherung AG (DKV) κατά Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Λέξη EuroHealth – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου – Περιγραφικός χαρακτήρας – Διακριτικός χαρακτήρας – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-357/99 και T-358/99	14 Ιουνίου 2001	Telefon & Buch VerlagsgmbH κατά Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles) (OHMI)	Κοινοτικό σήμα – Λεκτικό σήμα UNIVERSALTELEFONBUCH και UNIVERSALKOMMUNIKATIONSVERZEICHNIS – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου – Περιγραφικός χαρακτήρας – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-146/00	20 Ιουνίου 2001	Stefan Ruf και Martin Stier κατά Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα)	Κοινοτικό σήμα – Καταβολή του τέλους καταθέσεως μετά τη λήξη της προθεσμίας του ενός μηνός από της υποβολής της αιτήσεως καταχωρίσεως – Έκπτωση από το δικαίωμα να δοθεί ως ημερομηνία καταθέσεως η ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως – Προϋποθέσεις της αιτήσεως περί επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση
T-120/99	12 Ιουλίου 2001	Christina Kik κατά Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ)	Άρθρο 115 του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 – Γλωσσικό καθεστώς ενάντιον του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) – Ένταση ελλείψεως νομιμότητας – Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων
T-335/99	19 Σεπτεμβρίου 2001	Henkel KGaA κατά Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή απορρυπαντικού προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου της καταχωρίσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-336/99	19 Σεπτεμβρίου 2001	Henkel KGaA κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-337/99	19 Σεπτεμβρίου 2001	Henkel KGaA κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-30/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Henkel KGaA κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-117/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Procter & Gamble Company κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-118/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Procter & Gamble Company κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-119/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Procter & Gamble Company κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-120/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Procter & Gamble Company κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-121/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Procter & Gamble Company κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-128/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Procter & Gamble Company κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-129/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Procter & Gamble Company κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Μορφή α πο ρ ρ υ π α ν τ ι κ ο ύ προϊόντος για πλυντήρια ρούχων ή πλυντήρια πιάτων – Τρισδιάστατο σήμα – Απόλυτος λόγος α πα ρ α δέ κ τ ο υ τ η ς καταχωρήσεως – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-140/00	3 Οκτωβρίου 2001	Zapf Creation AG κατά Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)	Κοινοτικό σήμα – Λεκτικό σύμπλεγμα New Born Baby – Απόλυτοι λόγοι απαράδεκτου – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94
T-128/99	15 Νοεμβρίου 2001	Signal Communications Ltd κατά Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles) (OHMI)	Κοινοτικό σήμα – Λεκτικό σήμα TELEYE – Αίτηση με διεκδίκηση της προτεραιότητας του προηγούμενου κοινοτικού σήματος TELEEYE – Αίτηση διορθώσεως – Ουσιώδης τροποποίηση του κοινοτικού σήματος
T-138/00	11 Δεκεμβρίου 2001	Erpo Möbelwerk GmbH κατά Office de l'harmonisation dans le marché intérieur (marques, dessins et modèles) (OHMI)	Κοινοτικό σήμα – Λεκτικό σύμπλεγμα DASPRINZIP D E R BEQUEMLICHKEIT – Α π ό λ υ τ ο ι λ ό γ ο ι απαράδεκτου – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδοχοι	Αντικείμενο
---------	------------	----------	-------------

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΔΑΦΩΝ

T-43/98	6 Δεκεμβρίου 2001	Emesa Sugar (Free Zone) NV κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Καθεστώς συνδέσεως των υπερποντίων χωρών και εδαφών - Απόφαση 97/803/EK - Εισαγωγές ζάχαρης - Προσφυγή ακυρώσεως - Αγωγή αποζημιώσεως - Παραδεκτό - Μη αναστρέψιμες επιτευχθείσες πρόοδοι - Αρχή της αναλογικότητας - Ασφάλεια δικαίου
T-44/98	6 Δεκεμβρίου 2001	Emesa Sugar (Free Zone) NV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Καθεστώς συνδέσεως των υπερποντίων χωρών και εδαφών - Εισαγωγές ζάχαρης - Άρνηση χορηγήσεως πιστοποιητικού εισαγωγής - Προσφυγή ακυρώσεως - Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας - Απόφαση 97/803/EK - Μη ανατρεψιμότητα των κεκτημένων - Αρχή της αναλογικότητας - Ασφάλεια δικαίου - Κανονισμός (ΕΚ) 2553/97

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

T-97/99 και T-99/99	16 Ιανουαρίου 2001	Michael Chamier, Eoghan O'Hannrachain κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Υπάλληλοι - Θέση βαθμού A1 - Άρθρο 29, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης - Ανακοίνωση κενής θέσης - Προφανής πλάνη εκτιμήσεως - Κατάχρηση εξουσίας
---------------------	--------------------	--	--

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-14/99	17 Ιανουαρίου 2001	Marie-Jeanne Kraus κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υ π ά λ λ η λ ο ι – Οικογενειακό επίδομα – Αναζήτηση αχρεωσήτως καταβληθέντος – Προφανώς παράνομη καταβολή
T-189/99	17 Ιανουαρίου 2001	Ιωάννης Γεροχρήστος κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Δ ι α γ ω ν ι σ μ ό ς C O M / A / 1 2 / 9 8 – Προσφυγή ακυρώσεως – Δοκιμασίες προεπιλογής – Αναδρομική ακύρωση ορισμένων ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής – Α ρ χ ή τ η ς ί σ η ς μεταχειρίσεως των υποψηφίων – Υποχρέωση αιτιολογήσεως
T-65/00	18 Ιανουαρίου 2001	Αγγελική Ιωάννου κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Υπάλληλοι – Άρνηση προσλήψεως – Φυσική α ν ι κ α ν ό τ η τ α – Γνωμοδότηση της ιατρικής επιτροπής – Δικαστικός έλεγχος – Κατανοητός σύνδεσμος μεταξύ των ιατρικών διαπιστώσεων και του συμπεράσματος περί ανικανότητας
T-118/99	7 Φεβρουαρίου 2001	Beatrice Bonaiti Brighina κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Διαγωνισμός – Γλωσσικό καθεστώς – Παραδεκτό – Μη αποδοχή στις προφορικές εξετάσεις – Πρόσβαση σε έγγραφα
T-183/98	8 Φεβρουαρίου 2001	Jean-François Ferrandi κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων – Συντελεστής για τη σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συντάξιμου χρόνου – Κάλυψη έναντι των κινδύνων ασθενείας – Σύνταξη αναπηρίας – Ισχύς δεδικασμένου

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-2/00	13 Φεβρουαρίου 2001	N κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Κοινωνική ασφάλιση – Ασφάλιση ατυχημάτων – Άρθρο 73 ΚΥΚ – Εννοια του ατυχήματος – Μόλυνση από τον ιό της ανθρώπινης ανοσολογικής ανεπάρκειας (HIV)
T-166/00	13 Φεβρουαρίου 2001	Peter Hirschfeldt κατά Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ)	Υπάλληλοι – Εσωτερικός διαγωνισμός – Ακύρωση – Μετάταξη – Προαγωγή – Άρθρο 8 ΚΥΚ
T-144/00	22 Φεβρουαρίου 2001	Daniela Tirelli κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Υπάλληλοι – Μετάβαση σε ανώτερη κατηγορία – Αποζημίωση γραμματείας – Άρθρο 46 του ΚΥΚ – Μετάταξη σε άλλο όργανο – Απαράδεκτο
T-7/98, T-208/98 και T-109/99	23 Φεβρουαρίου 2001	Carlo De Nicola κατά Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων Carla De Nicola κατά Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων – Προσωπικό – Προσφυγή ακυρώσεως – Παραδεκτό – Προθεσμία για την άσκηση προσφυγής – Επί της ουσίας – Ετήσια έκθεση εκτιμήσεως – Προαγωγή – Συγκριτική εξέταση των προσόντων – Αρχή της ίσης μεταχειρίσεως – Κατάχρηση εξουσίας – Ηθική παρενόχληση – Παράβαση – Προϋποθέσεις κύρους – Μορφή – Ιδιότητα – Άρνηση της διοικήσεως να δεχθεί την ανάκληση της παραίτησεως – Αίτηση αφαίρεσεως εγγράφων από τη δικογραφία – Αγωγή αποζημιώσεως
T-77/99	6 Μαρτίου 2001	Girish Ojha κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Ατελής εισαγωγή των προσωπικών ειδών – Αγωγή αποζημιώσεως – Υπηρεσιακό πταίσμα – Υλική ζημία και ηθική βλάβη

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-192/99	6 Μαρτίου 2001	Roderick Dunnett, Thomas Hackett, Mateo Turró Calvet κατά Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	Γενική αρχή του εργατικού δικαίου κοινή στα κράτη μέλη – Καλόπιστη διαβούλευση με τους εκπροσώπους του προσωπικού – Κατάργηση οικονομικού πλεονεκτήματος
T-100/00	6 Μαρτίου 2001	Franco Campoli κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Μετάθεση/Μετακίνηση – Αιτιολογία – Κατάχρηση εξουσίας – Συμφέρον της υπηρεσίας
T-116/00	13 Μαρτίου 2001	Benthe Hørbye-Møller κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Προαγωγή – Συγκριτική εξέταση των προσόντων – Προσφυγή ακυρώσεως
T-159/98	24 Απριλίου 2001	Ivan Torre, Donatella Ineichen, Alessandro Cavallaro, κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Διαγωνισμός – Παρατυπία κατά τη διεξαγωγή των δοκιμασιών δυνάμενη να νοθεύσει τα αποτελέσματα – Έννομο συμφέρον
T-37/99	24 Απριλίου 2001	Ugo Miranda κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Αποζημίωση επανεγκαταστάσεως – Έννοια της κατοικίας
T-167/99 και T-174/99	2 Μαΐου 2001	Carla Giuliatti, Ana Caprile, Fabrizio Dell'Olio, Konrad Fuhrmann, Olivier Radelet κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Διαγωνισμός – Προσφυγή ακυρώσεως – Διαδικασία προεπιλογής – Διεξαγωγή των δοκιμασιών – Αρχή της ίσης μεταχειρίσεως – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης – Αρχή της χρηστής διοικήσεως – Συνέπειες στη μεταγενέστερη διεξαγωγή του διαγωνισμού

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-104/00	2 Μαΐου 2001	Giovanni Cubeta κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Διορισμός σε νέο τόπο υπηρεσίας – Αποζημίωση εγκαταστάσεως – Ημερήσιες αποζημιώσεις – Προϋποθέσεις χορηγήσεως
T-60/00	3 Μαΐου 2001	Παρασκευή Λιάσκου κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Υπάλληλοι – Αμοιβή – Επίδομα αποδημίας – Άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του παραρτήματος VII του ΚΥΚ
T-99/00	3 Μαΐου 2001	Ignacio Samper κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Υπάλληλοι – Υπηρεσιακή αποκατάσταση – Συγκριτική εξέταση των προσόντων – Κριτήρια – Αρχή της ίσης μεταχειρίσεως
T-182/99	8 Μαΐου 2001	Γεώργιος Καραβέλης κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	Υπάλληλοι – Άρνηση προαγωγής – Συγκριτική εξέταση των προσόντων – Προσφυγή ακυρώσεως και αγωγή περί χρηματικής ικανοποιήσεως
T-348/00	30 Μαΐου 2001	Artin Barth κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Επίδομα στέγης – Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων
T-230/99	14 Ιουνίου 2001	Hans McAuley κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Υπάλληλοι – Διορισμός διά προαγωγής – Ακύρωση – Συγκριτική εξέταση των προσόντων – Πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση
T-243/99	20 Ιουνίου 2001	Marie-Laurence Buisson κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Γενικός διαγωνισμός – Αποκλεισμός από τις γραπτές δοκιμασίες – Παραδεκτό – Βλαπτική πράξη – Προθεσμία – Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη – Επινόρθωση

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-164/99, T-37/00 και T-38/00	27 Ιουνίου 2001	Alain Leroy Yannick Chevalier- Delanoue Virginia Joaquim Matos κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Απόφαση 1999/507/EK – Ε ν σ ω μ ά τ ω σ η τ η ς Γραμματείας Σένγκεν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου – Προσφυγή ακυρώσεως
T-166/99	27 Ιουνίου 2001	Luis Fernando Andres de Dios, Maria Soledad García Retortillo, Suzanne Kitlas, Jacques Verraes κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Απόφαση 1999/507/EK – Ε ν σ ω μ ά τ ω σ η τ η ς Γραμματείας Σένγκεν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου – Προσφυγή ακυρώσεως – Παραδεκτό
T-214/00	27 Ιουνίου 2001	Χ κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Καταδίκη υπάλληλου στα έξοδα προηγούμενης δίκης – Σ υ μ ψ η φ ι σ μ ό ς επιχειρούμενος από το όργανο πιστωτή διά παρακρατήσεως από τον μισθό
T-24/98 και T-241/99	3 Ιουλίου 2001	Ε κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Έκτακτος υπάλληλος – Πειθαρχικό καθεστώς – Αναστολή – Κύρωση – Καταγγελία της συμβάσεως χωρίς προειδοποίηση – Προθεσμία του άρθρου 7, τρίτο εδάφιο, του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ – Μη τήρηση – Συνέπειες – Προσφυγή ακυρώσεως και αγωγή αποζημιώσεως – Παρέλκει η έκδοση αποφάσεως
T-131/00	12 Ιουλίου 2001	Robert Charles Schochaert κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως	Υπάλληλοι – Άρνηση προαγωγής – Αιτιολογία – Συγκριτική εξέταση των τυπικών προσόντων – Προσφυγή ακυρώσεως

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-351/99	20 Ιουλίου 2001	Christian Brumter κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Ανακοίνωση κενής θέσεως – Διορισμός – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Συγκριτική εξέταση των προσόντων των υποψηφίων – Διακριτική ευχέρεια της ΑΔΑ – Έκθεση βαθμολογίας – Αίτηση μεταθέσεως
T-160/99	13 Σεπτεμβρίου 2001	Gunnar Svantesson, Lena Hellsten, Monica Hägg κατά Συμβουλίου	Υπάλληλοι – Εσωτερικός διαγωνισμός – Σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής
T-152/00	19 Σεπτεμβρίου 2001	Ε κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Απόρριψη υποψηφιοτήτας – Παραβίαση των όρων της ανακοινώσεως κενής θέσεως – Πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως – Δυσμενής διάκριση – Κατάχρηση εξουσίας
T-171/00	20 Σεπτεμβρίου 2001	Peter Spruyt κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Κάλυψη κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής ασθενείας – Παροχές προβλεπόμενες από το άρθρο 73 του ΚΥΚ – Ατύχημα με κατευθυνόμενο αλεξιπτωτο
T-95/01	20 Σεπτεμβρίου 2001	Gérald Coget, Pierre Hugé, Emmanuel Gabolde κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Θέση γενικού γραμματέα – Υποψηφιοτήτες – Εμπειρία υψηλού επιπέδου – Ευρεία εξουσία εκτιμήσεως του οργάνου – Πρόσκληση σε συνέντευξη
T-344/99	20 Σεπτεμβρίου 2001	Lucía Recalde Langarica κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Επίδομα αποδημίας – Άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΚΥΚ – Άρθρο 26 του ΚΥΚ – Δικαιώματα άμυνας

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-333/99	18 Οκτωβρίου 2001	Χ κατά Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας	Υπάλληλοι – Υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας – Αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου – Νομιμότητα των όρων απασχόλησας – Δικαιώματα άμυνας – Απόλυση – Παρενόχληση – Καταχρηστική χρήση του Διαδικτύου
T-142/00	15 Νοεμβρίου 2001	Michel Van Huffel κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Συμμετοχή στους εσωτερικούς διαγωνισμούς – Συμβάσεις εργασίας – Προκήρυξη διαγωνισμού – Προϋπόθεση συμμετοχής αναγόμενη στην ιδιότητα του μέλους του οργανικού προσωπικού
T-349/00	15 Νοεμβρίου 2001	Giorgio Lebedef κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Συμφωνία-πλαίσιο του 1974 Επιτροπή-συνδικαλιστικές και επαγγελματικές οργανώσεις – Ανανέωση ή τροποποίηση – Διαδικασία συνεννόσεως – Εισαγωγή νέων επιμέρους ρυθμίσεων – Παραδεκτό
T-194/99	15 Νοεμβρίου 2001	Cristiano Sebastiani κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Προαγωγή – Έκθεση βαθμολογίας – Έλλειψη – Συγκριτική εξέταση των προσόντων
T-125/00	4 Δεκεμβρίου 2001	Joaquín López Madrugá κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Υπάλληλοι – Μεταφορά μέρους των αποδοχών στο νόμισμα κράτους μέλους άλλου από εκείνο όπου έχει την έδρα του το όργανο – Άρθρο 17, παράγραφος 2, σημεία α' και β' του παραρτήματος VII του ΚΥΚ – Συνδυασμένη εφαρμογή

2. Πίνακας των λοιπών αποφάσεων του Πρωτοδικείου που δημοσιεύθηκαν στο δελτίο δραστηριοτήτων του έτους 2001

Υπόθεση	Ημερομηνία	Διάδικοι	Αντικείμενο
T-53/01 R	28 Μαΐου 2001	Poste Italiane SpA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων – Άρθρο 86 ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 82 ΕΚ – Άρθρο 86, παράγραφος 2 ΕΚ – Ταχυδρομικές υπηρεσίες – Επείγον χαρακτήρας – Στάθμιση συμφερόντων
T-151/01 R	15 Νοεμβρίου 2001	Der Grüne Punkt - Duales System Deutschland AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων – Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης – Άρθρο 82 ΕΚ – Δικαίωμα επί του σήματος – Fumus boni juris – Επείγον – Στάθμιση των συμφερόντων

3. Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις δικαιοδοτικές δραστηριότητες

Συνοπτική παρουσίαση των δραστηριοτήτων του Πρωτοδικείου

Πίνακας 1 : Γενική δραστηριότητα του Πρωτοδικείου κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001

Πίνακας 1α: Γενική δραστηριότητα του Πρωτοδικείου κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001

Εισαχθείσες υποθέσεις

Πίνακας 2: Φύση των διαδικασιών

Πίνακας 3: Φύση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως

Πίνακας 4: Νομική βάση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως

Πίνακας 5: Αντικείμενο

Περατωθείσες υποθέσεις

Πίνακας 6: Φύση των διαδικασιών

Πίνακας 7: Έκβαση της δίκης

Πίνακας 8: Νομική βάση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως

Πίνακας 9: Αντικείμενο

Πίνακας 10: Δικάσας σχηματισμός

Πίνακας 11: Διάρκεια των διαδικασιών

Διάγραμμα I: Διάρκεια των διαδικασιών σε υπαλληλικές υποθέσεις (αποφάσεις και διατάξεις)

Διάγραμμα II: Διάρκεια των διαδικασιών στις λοιπές υποθέσεις (αποφάσεις και διατάξεις)

Εκκρεμείς υποθέσεις

Πίνακας 12:	Φύση των διαδικασιών
Πίνακας 13:	Νομική βάση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως
Πίνακας 14:	Αντικείμενο

Διάφορα

Πίνακας 15:	Γενική εξέλιξη
Πίνακας 16:	Έκβαση των αιτήσεων αναιρέσεως (αποφάσεις και διατάξεις)
Πίνακας 17:	Διατάξεις ασφαλιστικών μέτρων: έκβαση

Συνοπτική παρουσίαση των δραστηριοτήτων του Πρωτοδικείου

Πίνακας 1: Γενική δραστηριότητα του Πρωτοδικείου κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001 ¹

	1999		2000		2001	
Εισαχθείσες υποθέσεις	313	(384)	336	(398)	345	(345)
Περατωθείσες υποθέσεις	267	(659)	318	(344)	275	(340)
Εκκρεμείς υποθέσεις	501	(732)	519	(786)	589	(792)

Πίνακας 1α: Γενική δραστηριότητα του Πρωτοδικείου κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001 ²

	1999		2000		2001	
Εισαχθείσες υποθέσεις		(384)		(398)		(345)
Περατωθείσες υποθέσεις	322	(659)	258	(344)	230	(340)
Εκκρεμείς υποθέσεις	663	(732)	661	(786)	685	(792)

¹ Στον παρόντα πίνακα, οι μεταξύ παρενθέσεων αριθμοί περιλαμβάνουν τις γενικές ομάδες ομοίων ή συναφών υποθέσεων (ποσοστώσεις γάλακτος, εκτελωνιστές, πρατήρια υγρών καυσίμων, ενισχύσεις περιφέρειας Βενετίας, ανακατάταξη).

² Στον παρόντα πίνακα και στους πίνακες των επομένων σελίδων, οι εντός παρενθέσεων αριθμοί αντιπροσωπεύουν το σύνολο των υποθέσεων *μη λαμβανομένων υπόψη* των περιπτώσεων συνεκδικάσεως λόγω συναφείας· για τον εκτός παρενθέσεων αριθμό, κάθε ομάδα συνεκδικαζομένων υποθέσεων λογίζεται ως μία υπόθεση.

Εισαχθείσες υποθέσεις

Πίνακας 2: Φύση των διαδικασιών ^{1 2}

Φύση των διαδικασιών	1999	2000	2001
Λοιπές προσφυγές, αγωγές ή αιτήσεις	254	242	180
Πνευματική ιδιοκτησία	18	34	37
Υπαλληλικές	84	111	110
Ειδικές διαδικασίες	28	11	18
Σύνολο	384 ³	398 ⁴	345

¹ Στον παρόντα πίνακα και στους πίνακες των επομένων σελίδων, η ένδειξη λοιπές προσφυγές, αγωγές ή αιτήσεις περιλαμβάνει όλες τις προσφυγές ή αγωγές που ασκήθηκαν από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, πλην των προσφυγών των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των προσφυγών σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

² Ως ειδικές διαδικασίες (στον παρόντα πίνακα και στους επόμενους πίνακες) θεωρούνται : η ανακοπή ερημοδικίας (άρθρο 38 Οργανισμού ΕΚ· άρθρο 122 Κανον. Διαδ. Πρωτοδικείου)· η τριτανακοπή (άρθρο 39 Οργανισμού ΕΚ· άρθρο 123 Κανον. Διαδ. Πρωτοδικείου)· η αναθεώρηση αποφάσεως (άρθρο 41 Οργανισμού ΕΚ· άρθρο 125 Κανον. Διαδ. Πρωτοδικείου)· η ερμηνεία αποφάσεως (άρθρο 40 Οργανισμού ΕΚ· άρθρο 129 Κανον. Διαδ. Πρωτοδικείου)· η εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων (άρθρο 92 Κανον. Διαδ. Πρωτοδικείου)· η αίτηση παροχής του ευεργετήματος πενίας (άρθρο 94 Κανον. Διαδ. Πρωτοδικείου)· η διόρθωση αποφάσεως (άρθρο 84 Κανον. Διαδ. Πρωτοδικείου).

³ Μεταξύ των οποίων 71 υποθέσεις επί κρατικών ενισχύσεων στις Κάτω Χώρες που αφορούν πρατήρια υγρών καυσίμων.

⁴ Μεταξύ των οποίων 3 υποθέσεις επί κρατικών ενισχύσεων στις Κάτω Χώρες που αφορούν πρατήρια υγρών καυσίμων και 59 υποθέσεις επί κρατικών ενισχύσεων στην περιφέρεια Βενετίας.

Πίνακας 3: Φύση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως

Φύση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως	1999	2000	2001
Προσφυγή ακυρώσεως	220	220	134
Προσφυγή κατά παραλείψεως	15	6	17
Αγωγή αποζημιώσεως	19	17	21
Αγωγή δυνάμει ρήτηρας διαιτησίας	1	–	8
Πνευματική ιδιοκτησία	18	34	37
Υπαλληλική	83	110	110
Σύνολο	356 ¹	387 ²	327
<i>Ειδικές διαδικασίες</i>			
Ενεργέτημα πενίας	7	6	9
Εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων	6	3	8
Ανακοπή ερημοδικίας	–	1	–
Διόρθωση αποφάσεως	15	1	–
Αναθεώρηση αποφάσεως	–	–	1
Σύνολο	28	11	18
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	384	398	345

¹ Εκ των οποίων 71 υποθέσεις επί κρατικών ενισχύσεων στις Κάτω Χώρες που αφορούν πρατήρια υγρών καυσίμων.

² Εκ των οποίων 3 υποθέσεις επί κρατικών ενισχύσεων στις Κάτω Χώρες που αφορούν πρατήρια υγρών καυσίμων και 59 υποθέσεις επί κρατικών ενισχύσεων στην περιφέρεια της Βενετίας.

Πίνακας 4: Νομική βάση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως

Νομική βάση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως	1999	2000	2001
Άρθρο 63 του κανονισμού (ΕΚ) 40/94	18	34	37
Άρθρο 230 ΕΚ ¹	215	219	132
Άρθρο 232 ΕΚ	14	6	15
Άρθρο 235 ΕΚ	17	17	21
Άρθρο 238 ΕΚ	1	–	8
Συνθήκη ΕΚ (σύνολο)	265	276	213
Άρθρο 33 της Συνθήκης ΑΧ	5	1	2
Άρθρο 35 της Συνθήκης ΑΧ	1	–	2
Άρθρο 40 της Συνθήκης ΑΧ	1	–	–
Συνθήκη ΑΧ (σύνολο)	7	1	4
Άρθρο 151 της Συνθήκης ΕΑ	1	–	–
Συνθήκη ΕΑ (σύνολο)	1	–	–
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	83	110	110
Σύνολο	356	387	327
Άρθρο 84 του Κανονισμού Διαδικασίας	15	1	–
Άρθρο 92 του Κανονισμού Διαδικασίας	6	3	8
Άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας	7	6	9
Άρθρο 122 του Κανονισμού Διαδικασίας	–	1	–
Άρθρο 125 του Κανονισμού Διαδικασίας	–	–	1
Ειδικές διαδικασίες (σύνολο)	28	11	18
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	384	398	345

¹

Κατόπιν της επαναριθμήσεως των άρθρων με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, από 1ης Μαΐου 1999, η μέθοδος παραπομπής στα άρθρα των Συνθηκών άλλαξε σημαντικά.

Πίνακας 5: Αντικείμενο ¹

Αντικείμενο	1999	2000	2001
Αλιευτική πολιτική	-	-	6
Ανταγωνισμός	34	36	39
Γεωργία	42	23	17
Δίκαιο των επιχειρήσεων	2	4	6
Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις	-	-	1
Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων	10	17	1
Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων	2	8	3
Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών	1	-	-
Ελευθερία εγκαταστάσεως	-	-	1
Εμπορική πολιτική	5	8	4
Ενέργεια	-	-	2
Εξωτερικές σχέσεις	1	8	14
Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας	2	1	3
Έρευνα, πληροφόρηση, εκπαίδευση, στατιστικές	1	1	3
Ευρωπαϊκή ιθαγένεια	-	2	-
Θεσμικό δίκαιο	19	29	12
Κοινό Δασμολόγιο	-	-	2
Κοινωνική πολιτική	12	7	1
Κρατικές ενισχύσεις	100	80	42
Μεταφορές	2	-	2
Περιβάλλον και καταναλωτές	5	14	2
Περιφερειακή πολιτική	2	-	1
Πνευματική ιδιοκτησία	18	34	37
Πολιτισμός	-	2	1
Προσέγγιση των νομοθεσιών	-	-	2
Ρήτρα διαιτησίας	-	-	2
Σύνδεση υπερπόντιων χωρών και εδαφών	4	6	6
Τελωνειακή ένωση	-	-	2
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	-	-	1
Συνθήκη ΕΚ (σύνολο)	262	280	213

(συνεχίζεται)

¹ Στον παρόντα πίνακα, οι ειδικές διαδικασίες δεν λαμβάνονται υπόψη.

(συνέχεια)

Αντικείμενο	1999	2000	2001
Ανταγωνισμός	-	-	-
Κρατικές ενισχύσεις	6	1	2
Χαλυβουργία	1	-	2
Συνθήκη ΑΧ (σύνολο)	7	1	4
Θεσμικό δίκαιο	1	-	-
Συνθήκη ΕΑ (σύνολο)	1	-	-
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	86	106	110
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	356	387	327

Περατωθείσες υποθέσεις

Πίνακας 6: Φύση της διαδικασίας ¹

Φύση της διαδικασίας	1999		2000		2001	
Λοιπές προσφυγές, αγωγές ή αιτήσεις	227	(544) ²	136	(219) ³	112	(162) ⁴
Πνευματική ιδιοκτησία	2	(2)	7	(7)	29	(30)
Υπαλληλικές	79	(88)	98	(101)	75	(133) ⁵
Ειδικές διαδικασίες	14	(25)	17	(17)	14	(15)
Σύνολο	322	(659)	258	(344)	230	(340)

¹ Στον παρόντα πίνακα και στους πίνακες των επομένων σελίδων, οι εντός παρενθέσεων αριθμοί αντιπροσωπεύουν το σύνολο των υποθέσεων *μη* λαμβανομένων υπόψη των περιπτώσεων συνεκδικάσεως λόγω συναφείας· για τον εκτός παρενθέσεων αριθμό, κάθε ομάδα συνεκδικαζομένων υποθέσεων λογίζεται ως μία υπόθεση.

² Εκ των οποίων 102 υποθέσεις γαλακτοκομικών ποσοτώσεων και 284 αγωγές εκτελωνιστών.

³ Εκ των οποίων 8 υποθέσεις γαλακτοκομικών ποσοτώσεων και 13 αγωγές εκτελωνιστών.

⁴ Εκ των οποίων 14 υποθέσεις γαλακτοκομικών ποσοτώσεων.

⁵ Εκ των οποίων 51 υποθέσεις αφορώσες την ανακατάταξη υπαλλήλων κατά τον διορισμό τους.

Πίνακας 7: Έκβαση της υποθέσεως

Έκβαση της υποθέσεως	Λοιπές προφυγές, αγωγές ή αιτήσεις	Πνευματική ιδιοκτησία	Υπαλληλικές	Ειδικές διαδικασίες	Σύνολο
<i>Αποφάσεις</i>					
Απαράδεκτη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	5 (21)	- -	1 (1)	- -	6 (22)
Αβάσιμη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	28 (34)	13 (14)	19 (22)	- -	60 (70)
Μερικώς βάσιμη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	9 (10)	6 (6)	8 (12)	- -	23 (28)
Βάσιμη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	13 (27)	5 (5)	9 (9)	- -	27 (41)
Κατάργηση της δίκης	- -	- -	1 (1)	- -	1 (1)
Σύνολο αποφάσεων	55 (92)	24 (25)	38 (45)	- -	117 (162)
<i>Διατάξεις</i>					
Διαγραφή	20 (31)	3 (3)	19 (69)	- -	42 (103)
Απαράδεκτη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	19 (21)	1 (1)	11 (11)	- -	31 (33)
Κατάργηση της δίκης	5 (5)	1 (1)	3 (3)	- -	9 (9)
Βάσιμη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	- -	- -	- -	- -	- -
Μερικώς βάσιμη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	- -	- -	- -	5 (6)	5 (6)
Αβάσιμη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	5 (5)	- -	1 (1)	9 (9)	15 (15)
Προδήλως αβάσιμη προσφυγή, αγωγή ή αίτηση	2 (2)	- -	3 (4)	- -	5 (6)
Απέκδυση αρμοδιότητας	- -	- -	- -	- -	- -
Αναρμοδιότητα	6 (6)	- -	- -	- -	6 (6)
Σύνολο διατάξεων	57 (70)	37 (88)	5 (5)	14 (15)	113 (178)
Σύνολο	112 (162)	75 (133)	29 (30)	14 (15)	230 (340)

Πίνακας 8: Νομική βάση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως

Νομική βάση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως	Αποφάσεις		Διατάξεις		Σύνολο	
Άρθρο 63 του κανονισμού (ΕΚ) 40/94	24	(25)	5	(5)	29	(30)
Άρθρο 230 ΕΚ	39	(74)	41	(43)	80	(117)
Άρθρο 232 ΕΚ	-	-	7	(7)	7	(7)
Άρθρο 235 ΕΚ	7	(7)	8	(19)	15	(26)
Άρθρο 238 ΕΚ	1	(1)	-	-	1	(1)
Συνθήκη ΕΚ (σύνολο)	71	(107)	61	(74)	132	(181)
Άρθρο 33 της Συνθήκης ΑΧ	7	(9)	-	-	7	(9)
Άρθρο 40 της Συνθήκης ΑΧ	1	(1)	-	-	1	(1)
Συνθήκη ΑΧ (σύνολο)	8	(10)	-	-	8	(10)
Άρθρο 151 της Συνθήκης ΕΑ	-	-	1	(1)	1	(1)
Συνθήκη ΕΑ (σύνολο)	-	-	1	(1)	1	(1)
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	38	(45)	37	(88)	75	(133)
Σύνολο	117	(162)	99	(163)	216	(325)
Άρθρο 92 του Κανονισμού Διαδικασίας	-	-	5	(6)	5	(6)
Άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας	-	-	9	(9)	9	(9)
Ειδικές διαδικασίες (σύνολο)	-	-	14	(15)	14	(15)
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	117	(162)	113	(178)	230	(340)

Πίνακας 9: Αντικείμενο ¹

Αντικείμενο	Αποφάσεις		Διατάξεις		Σύνολο
Αλιευτική πολιτική	4	(4)	2	(3)	6 (7)
Ανταγωνισμός	12	(15)	7	(7)	19 (22)
Γεωργία	10	(26)	9	(21)	19 (47)
Δίκαιο των επιχειρήσεων	–	–	4	(4)	4 (4)
Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων	–	–	2	(2)	2 (2)
Ελευθερία εγκαταστάσεως	–	–	4	(4)	4 (4)
Εμπορική πολιτική	3	(3)	2	(2)	5 (5)
Εξωτερικές σχέσεις	1	(1)	1	(1)	2 (2)
Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας	–	–	3	(3)	3 (3)
Ευρωπαϊκή ιθαγένεια	–	–	1	(1)	1 (1)
Θεσμικό δίκαιο	5	(7)	12	(12)	17 (19)
Κοινό Δασμολόγιο	1	(2)	1	(1)	2 (3)
Κοινωνική πολιτική	1	(1)	1	(1)	2 (2)
Κρατικές ενισχύσεις	4	(4)	7	(7)	11 (11)
Πνευματική ιδιοκτησία	24	(25)	5	(5)	29 (30)
Σύνδεση υπερποντίων χωρών και εδαφών	2	(2)	–	–	2 (2)
Τελωνειακή ένωση	2	(15)	–	–	2 (15)
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	1	(1)	–	–	1 (1)
Συνθήκη ΕΚ (σύνολο)	70	(106)	61	(74)	131 (180)
Ανταγωνισμός	5	(6)	–	–	5 (6)
Κρατικές ενισχύσεις	2	(3)	–	–	2 (3)
Χαλυβουργία	1	(1)	–	–	1 (1)
Συνθήκη ΑΧ (σύνολο)	8	(10)	–	–	8 (10)
Θεσμικό δίκαιο	–	–	1	(1)	1 (1)
Συνθήκη ΕΑ (σύνολο)	–	–	1	(1)	1 (1)
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	39	(46)	37	(88)	76 (134)
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	117	(162)	99	(163)	216 (325)

¹ Στον παρόντα πίνακα, δεν λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές διαδικασίες.

Πίνακας 10: Δικάσας σχηματισμός (αποφάσεις και διατάξεις)

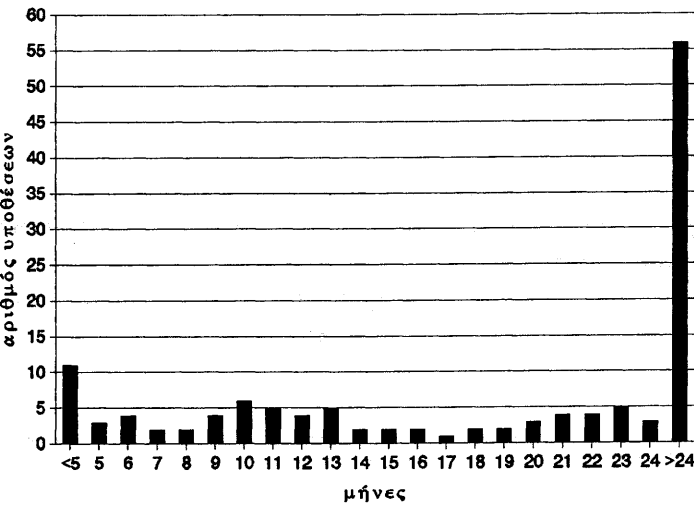
Δικάσας σχηματισμός	Σύνολο
Τριμελή τμήματα	280
Πενταμελή τμήματα	42
Μονομελή τμήματα	12
Υποθέσεις μη ανατεθείσες σε τμήμα	6
Σύνολο	340

Πίνακας 11: Διάρκεια των διαδικασιών ¹ (αποφάσεις και διατάξεις)

	Αποφάσεις / Διατάξεις
Λοιπές προσφυγές, αγωγές ή αιτήσεις	20,7
Πνευματική ιδιοκτησία	16,4
Υπαλληλικές	18,7

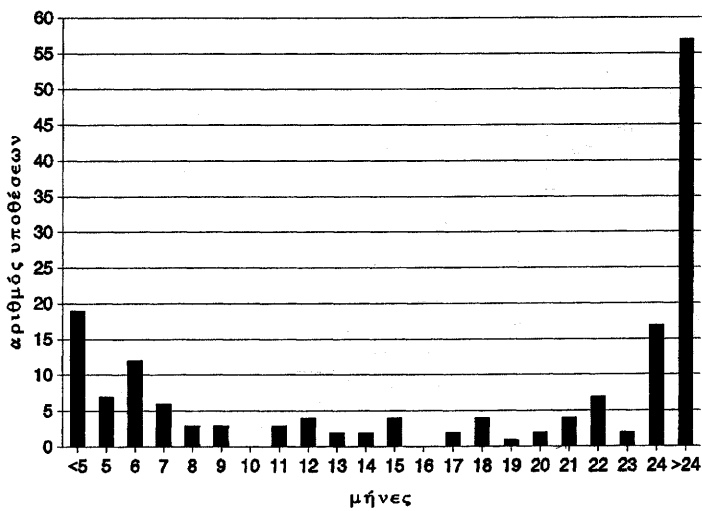
¹ Στον παρόντα πίνακα, η διάρκεια εκφράζεται σε μήνες και δέκατα του μήνα.

Διάγραμμα Ι: Διάρκεια των διαδικασιών σε υπαλληλικές υποθέσεις (αποφάσεις και διατάξεις)

Υποθέσεις/ Μήνες	<5	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	>24
Υπαλληλικές	11	3	4	2	2	4	6	5	4	5	2	2	2	1	2	2	3	4	4	5	3	56

Διάγραμμα ΙΙ: Διάρκεια των διαδικασιών στις λοιπές υποθέσεις
(αποφάσεις και διατάξεις)

Υποθέσεις/ Μήνες	<5	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	>24
Λοιπές υποθέσεις	19	7	12	6	3	3	0	3	4	2	2	4	0	2	4	1	2	4	7	2	17	57

*Εκκρεμείς υποθέσεις
(στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους)*

Πίνακας 12: Φύση των διαδικασιών

Φύση των διαδικασιών	1999		2000		2001	
Λοιπές προσφυγές	471	(538) ¹	445	(561) ²	485	(579) ³
Πνευματική ιδιοκτησία	17	(17)	44	(44)	51	(51)
Υπαλληλικές	167	(169)	170	(179)	143	(156)
Ειδικές διαδικασίες	8	(8)	2	(2)	6	(6)
Σύνολο	663	(732)	661	(786)	685	(792)

¹ Εκ των οποίων 88 υποθέσεις γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, 13 αγωγές εκτελωνιστών και 71 υποθέσεις που αφορούν πρατήρια καυσίμων.

² Εκ των οποίων 80 υποθέσεις γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, 74 υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων στις Κάτω Χώρες που αφορούν πρατήρια υγρών καυσίμων και 59 υποθέσεις σχετικές με κρατικές ενισχύσεις στην περιφέρεια της Βενετίας.

³ Εκ των οποίων 67 υποθέσεις γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, 74 υποθέσεις επί κρατικών ενισχύσεων στις Κάτω Χώρες σχετικά με τα πρατήρια υγρών καυσίμων και 59 υποθέσεις σχετικά με κρατικές ενισχύσεις στην περιφέρεια της Βενετίας.

Πίνακας 13: Νομική βάση των προσφυγών, αγωγών ή αιτήσεων

Νομική βάση της προσφυγής, αγωγής ή αιτήσεως	1999		2000		2001	
Άρθρο 63 του κανονισμού (ΕΚ) 40/94	17	(17)	44	(44)	51	(51)
Άρθρο 230 ΕΚ	360	(383)	360	(436)	385	(451)
Άρθρο 232 ΕΚ	14	(14)	4	(4)	12	(12)
Άρθρο 235 ΕΚ	80	(123)	68	(107)	74	(102)
Άρθρο 238 ΕΚ	1	(2)	1	(1)	8	(8)
Συνθήκη ΕΚ (σύνολο)	472	(539)	477	(592)	530	(624)
Άρθρο 33 της Συνθήκης ΑΧ	14	(14)	12	(13)	6	(6)
Άρθρο 35 της Συνθήκης ΑΧ	1	(1)	–	–	2	(2)
Άρθρο 40 της Συνθήκης ΑΧ	1	(1)	1	(1)	–	–
Συνθήκη ΑΧ (σύνολο)	16	(16)	13	(14)	8	(8)
Άρθρο 151 της Συνθήκης ΕΑ	1	(1)	1	(1)	–	–
Συνθήκη ΕΑ (σύνολο)	1	(1)	1	(1)	–	–
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	166	(168)	168	(177)	141	(154)
Σύνολο	655	(724)	659	(784)	679	(786)
Άρθρο 84 του Κανονισμού Διαδικασίας	2	(2)	–	–	–	–
Άρθρο 92 του Κανονισμού Διαδικασίας	5	(5)	–	–	3	(3)
Άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας	1	(1)	1	(1)	1	(1)
Άρθρο 122 του Κανονισμού Διαδικασίας	–	–	1	(1)	1	(1)
Άρθρο 125 του Κανονισμού Διαδικασίας	–	–	–	–	1	(1)
Ειδικές διαδικασίες (σύνολο)	8	(8)	2	(2)	6	(6)
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	663	(732)	661	(786)	685	(792)

Πίνακας 14: Αντικείμενο

Αντικείμενο	1999		2000		2001	
Αλιευτική πολιτική	4	(4)	8	(8)	7	(7)
Ανταγωνισμός	101	(104)	74	(79)	92	(96)
Γεωργία	86	(140)	89	(144)	83	(114)
Δίκαιο των επιχειρήσεων	4	(4)	4	(4)	6	(6)
Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις	-	-	-	-	1	(1)
Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων	-	-	2	(2)	3	(3)
Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων	-	-	-	-	1	(1)
Ελευθερία εγκαταστάσεως	1	(1)	5	(5)	2	(2)
Εμπορική πολιτική	24	(25)	16	(16)	15	(15)
Ενέργεια	-	-	-	-	2	(2)
Εξωτερικές σχέσεις	7	(7)	9	(9)	21	(21)
Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας	2	(2)	3	(3)	3	(3)
Έρευνα, πληροφόρηση, εκπαίδευση, στατιστικές	1	(1)	1	(1)	4	(4)
Ευρωπαϊκή ιθαγένεια	-	-	1	(1)	-	-
Θεσμικό δίκαιο	33	(34)	27	(27)	18	(20)
Κοινό Δασμολόγιο	2	(2)	2	(3)	2	(2)
Κοινωνική πολιτική	15	(15)	4	(4)	3	(3)
Κρατικές ενισχύσεις	114	(131)	135	(176)	157	(207)
Μεταφορές	3	(3)	1	(1)	3	(3)
Περιβάλλον και καταναλωτές	8	(8)	15	(15)	10	(17)
Περιφερειακή πολιτική	4	(5)	-	-	1	(1)
Πνευματική ιδιοκτησία	17	(17)	44	(44)	51	(51)
Πολιτισμός	-	-	2	(2)	3	(3)
Προσέγγιση των νομοθεσιών	-	-	-	-	2	(2)
Ρήτρα διαιτησίας	1	(2)	-	-	2	(2)
Σύνδεση υπερπόντιων χωρών και εδαφών	6	(6)	11	(11)	15	(15)
Τελωνειακή ένωση	24	(24)	20	(33)	20	(20)
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	-	-	2	(2)	2	(2)
Συνθήκη ΕΚ (σύνολο)	458	(536)	475	(590)	529	(623)
Ανταγωνισμός	6	(6)	6	(6)	-	-

(συνεχίζεται)

(συνέχεια)

Αντικείμενο	1999		2000		2001	
Κρατικές ενισχύσεις	9	(9)	6	(7)	6	(6)
Χαλυβουργία	1	(1)	1	(1)	2	(2)
Συνθήκη ΑΧ (σύνολο)	16	(16)	13	(14)	8	(8)
Θεσμικό δίκαιο	1	(1)	1	(1)	-	-
Συνθήκη ΕΑ (σύνολο)	1	(1)	1	(1)	-	-
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	169	(171)	170	(179)	142	(155)
Σύνολο	644	(724)	659	(784)	679	(786)

Διάφορα

Πίνακας 15: Γενική εξέλιξη

Έτος	Εισαχθείσες υποθέσεις ¹	Υποθέσεις που εκκρεμούσαν στις 31 Δεκεμβρίου	Περατωθείσες υποθέσεις	Εκδοθείσες αποφάσεις ²	Αριθμός αποφάσεων κατά των οποίων ασκήθηκε ³ αναίρεση
1989	169	164 (168)	1 (1)	- -	- -
1990	59	123 (145)	79 (82)	59 (61)	16 (46)
1991	95	152 (173)	64 (67)	41 (43)	13 (62)
1992	123	152 (171)	104 (125)	60 (77)	24 (86)
1993	596	638 (661)	95 (106)	47 (54)	16 (66)
1994	409	432 (628)	412 (442)	60 (70)	12 (105)
1995	253	427 (616)	197 (265)	98 (128)	47 (142)
1996	229	476 (659)	172 (186)	107 (118)	27 (133)
1997	644	640 (1 117)	179 (186)	95 (99)	35 (139)
1998	238	569 (1 007)	279 (348)	130 (151)	67 (214)
1999	384	663 (732)	322 (659)	115 (150)	60 ⁴ (177)
2000	398	661 (786)	258 (344)	117 (191)	69 (217)
2001	345	685 (792)	230 (340)	120 (162)	69 (213)
Σύνολο	3942		2392 (3151)	1049 (1304)	455 (1600)

¹ Συμπεριλαμβανομένων των ειδικών διαδικασιών.

² Οι εντός παρενθέσεων αριθμοί αντιπροσωπεύουν τον αριθμό των υποθέσεων που περατώθηκαν με την έκδοση αποφάσεως.

³ Οι εντός παρενθέσεων πλάγιοι αριθμοί αντιπροσωπεύουν το σύνολο των δυναμένων να προσβληθούν αποφάσεων και διατάξεων (απαράδεκτου, περί λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, περί καταργήσεως της δίκης, περί απορρίψεως αιτήσεως παρεμβάσεως) για τις οποίες η προθεσμία ασκήσεως αναιρέσεως έληξε ή κατά των οποίων ασκήθηκε αναίρεση.

⁴ Στον αριθμό αυτό δεν περιλαμβάνεται η αίτηση αναιρέσεως κατά της διατάξεως περί διεξαγωγής αποδείξεων της 14ης Σεπτεμβρίου 1999 στην υπόθεση T-145/98. Η εν λόγω αίτηση αναιρέσεως κρίθηκε απαράδεκτη από το Δικαστήριο, καθόσον κατά της προσβληθείσας διατάξεως δεν χωρούσε αναίρεση.

Πίνακας 16: Έκβαση των αιτήσεων αναιρέσεως (αποφάσεις και διατάξεις)

	Αβάσιμη	Αίτηση προδήλως αβάσιμη	Αίτηση προδήλως απαράδεκτη	Αίτηση προδήλως απαράδεκτη και αβάσιμη	Αίτηση εν μέρει προδήλως απαράδεκτη και αβάσιμη	Αναίρεση με αναπομπή	Αναίρεση χωρίς αναπομπή	Μερική αναίρεση με αναπομπή	Μερική αναίρεση χωρίς αναπομπή	Διαγραφή	Κατάργηση της	ΣΥΝΟΛΟ
Γεωργία	2	1	-	3	-	-	-	-	-	1	-	7
Κρατικές ενισχύσεις	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4
Ανταγωνισμός	5	1	-	2	1	-	-	-	-	1	-	10
Δίκαιο των επιχειρήσεων	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Θεσμικό δίκαιο	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Περιβάλλον και καταναλωτές	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	2	10
Ελευθερία εγκαταστάσεως	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Εμπορική πολιτική	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3
Αλιευτική πολιτική	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Περιφερειακή πολιτική	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Κοινωνική πολιτική	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	9
Πνευματική ιδιοκτησία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων	7	4	1	3	-	-	2	-	-	-	-	17
Σύνολο	21	7	10	15	1	1	10	-	1	2	2	70

Πίνακας 17: Εκδοθείσες διατάξεις ασφαλιστικών μέτρων ¹:
έκβαση

Αντικείμενο	Αριθμός διαδικασιών ασφαλιστικών μέτρων	Έκβαση	
		Απόρριψη	Λήψη
Ανταγωνισμός	8	7	1
Γεωργία	6	6	0
Ελευθερία εγκαταστάσεως	6	6	0
Εμπορική πολιτική	2	1	1
Ενέργεια	1	1	0
Θεσμικό δίκαιο	3	2	1
Κρατικές ενισχύσεις	3	3	0
Περιβάλλον και καταναλωτές	2	2	0
Σύνδεση υπερποντίων χωρών και εδαφών	1	1	0
Συνθήκη ΕΚ (σύνολο)	32	29	3
Υπηρεσιακή Κατάσταση των υπαλλήλων	7	7	0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	39	36	3

¹ Στον παρόντα πίνακα δεν υπολογίζονται οι διαδικασίες ασφαλιστικών μέτρων που περατώθηκαν με διαγραφή.

Κεφάλαιο V

Γενικές πληροφορίες

Α – Εκδόσεις και βάσεις δεδομένων

Κείμενα των αποφάσεων και προτάσεων

1. Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου

Η Συλλογή της Νομολογίας, που δημοσιεύεται στις επίσημες γλώσσες των Κοινοτήτων, είναι η μόνη αυθεντική πηγή για την παράθεση της νομολογίας του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου.

Στο τελευταίο τεύχος της Συλλογής κάθε έτους περιλαμβάνονται χρονολογικός πίνακας των δημοσιευθεισών κατά το έτος αυτό αποφάσεων, γνωμοδοτήσεων και διατάξεων, πίνακας των υποθέσεων κατ' αριθμητική σειρά, αλφαβητικό ευρετήριο των διαδίκων, πίνακας των άρθρων στα οποία γίνεται παραπομπή, αλφαβητικό θεματικό ευρετήριο, καθώς και, από το 1991, ένας νέος συστηματικός πίνακας ο οποίος περιλαμβάνει τις περιλήψεις των δημοσιευθεισών αποφάσεων, γνωμοδοτήσεων και διατάξεων, συνοδευόμενες από τις αντίστοιχες σειρές λέξεων-κλειδιών.

Στα κράτη μέλη, καθώς και σε ορισμένες τρίτες χώρες, η Συλλογή διατίθεται στις διευθύνσεις που αναφέρονται στην τελευταία σελίδα της παρούσας εκδόσεως (τιμή της Συλλογής των ετών 1995, 1996, 1997, 1998, 1999 και 2000: 170 ευρώ πλέον ΦΠΑ). Όσον αφορά τις άλλες χώρες, οι παραγγελίες πρέπει επίσης να απευθύνονται στα αναφερόμενα σημεία πωλήσεως. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στην υπηρεσία: Division intérieure -Section publications- Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

2. Συλλογή Κοινοτικής Νομολογίας – Υπαλληλικές υποθέσεις

Από το 1994, η Συλλογή Κοινοτικής Νομολογίας – Υπαλληλικές Υποθέσεις περιλαμβάνει όλες τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου επί υπαλληλικών υποθέσεων στη γλώσσα διαδικασίας, καθώς και περιλήψεις των αποφάσεων στην επίσημη γλώσσα της επιλογής του συνδρομητή. Περιλαμβάνει επίσης τις περιλήψεις των αποφάσεων του Δικαστηρίου επί αιτήσεων αναιρέσεως σε υπαλληλικές υποθέσεις, το πλήρες κείμενο των οποίων πάντως εξακολουθεί να δημοσιεύεται στη γενική Συλλογή. Η

χρήση της Συλλογής -- Υπαλληλικές Υποθέσεις διευκολύνεται με πίνακες που επίσης διατίθενται σε όλες τις γλώσσες.

Στα κράτη μέλη, καθώς και σε ορισμένες τρίτες χώρες, η Συλλογή διατίθεται στις διευθύνσεις που αναφέρονται στην τελευταία σελίδα της παρούσας εκδόσεως (τιμή: 70 ευρώ πλέον ΦΠΑ). Όσον αφορά τις άλλες χώρες, οι παραγγελίες πρέπει να απευθύνονται στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων: Office des publications officielles des Communautés européennes, L-2985 Luxembourg. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στην υπηρεσία: Division intérieure -Section publications- Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

Η τιμή της συνδρομής στις δύο αυτές εκδόσεις είναι 205 ευρώ πλέον ΦΠΑ. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στην υπηρεσία: Division intérieure -Section publications- Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

3. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου και οι προτάσεις γενικών εισαγγελέων

Σε μορφή offset, τα κείμενα αυτά μπορούν να παραγγέλλονται εγγράφως, με διευκρίνιση της ζητούμενης γλώσσας, στην υπηρεσία: Division intérieure -Section publications- Cour de justice, L-2925 Luxembourg, εφόσον υπάρχουν ακόμη αντίτυπα και έναντι πληρωμής, για κάθε κείμενο, κατ' αποκοπήν ποσού 14,87 ευρώ πλέον ΦΠΑ, το οποίο υπόκειται σε αναπροσαρμογή. Η αίτηση δεν λαμβάνεται πλέον υπόψη μετά την κυκλοφορία του τεύχους της Συλλογής που περιέχει το ζητούμενο κείμενο αποφάσεως ή προτάσεων.

Οι ενδιαφερόμενοι που είναι ήδη συνδρομητές της Συλλογής της Νομολογίας μπορούν να εγγραφούν, έναντι ορισμένου τιμήματος, συνδρομητές και των κειμένων offset, σε μία ή περισσότερες επίσημες γλώσσες της Κοινότητας, των αποφάσεων και διατάξεων που περιλαμβάνονται στη Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, με εξαίρεση των κειμένων που περιέχονται μόνο στη Συλλογή -- Υπαλληλικές Υποθέσεις. Η ετήσια συνδρομή για τα

κείμενα offset έχει οριστεί επί του παρόντος σε 327,22 ευρώ πλέον ΦΠΑ

Σημειώνεται ότι μπορείτε να συμβουλευέσθε γρήγορα και δωρεάν τις πρόσφατες αποφάσεις του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου στη σελίδα Internet του Δικαστηρίου: *www.curia.eu.int* (βλ. επίσης κατωτέρω σημείο 2, στοιχείο δ', υπό τον τίτλο «Νομολογία»). Οι αποφάσεις δημοσιεύονται στο Internet, στις ένδεκα επίσημες γλώσσες, στις 15:00 της ημέρας της δημοσίευσής τους. Οι προτάσεις των γενικών εισαγγελέων επίσης δημοσιεύονται στη σελίδα αυτή, στη γλώσσα του γενικού εισαγγελέα καθώς και, σε μια πρώτη φάση, στη γλώσσα διαδικασίας.

Άλλες εκδόσεις

1. Κείμενα της Γραμματείας του Δικαστηρίου

- α) Συλλογή κειμένων σχετικών με την οργάνωση, τις αρμοδιότητες και τη διαδικασία του Δικαστηρίου

Η επίτομη αυτή έκδοση συγκεντρώνει τις διατάξεις που αφορούν το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο και που είναι διάσπαρτες στις Συνθήκες, στο παράγωγο δίκαιο, καθώς και σε διάφορες συμβάσεις. Προς διευκόλυνση των χρηστών, περιέχει ευρετήριο.

Η έκδοση αυτή διατίθεται σε όλες τις επίσημες γλώσσες. Η έκδοση 1999 μπορεί να ζητηθεί από τις διευθύνσεις που αναφέρονται στην τελευταία σελίδα της παρούσας εκδόσεως. Όλα αυτά τα κείμενα δημοσιεύονται επίσης στο Internet, στη διεύθυνση: <http://curia.eu.int/gr/txts/acting/index.htm>

- β) Πίνακας συνεδριάσεων του Δικαστηρίου

Ο πίνακας συνεδριάσεων καταρτίζεται κάθε εβδομάδα. Υπόκειται σε τροποποίηση και επομένως έχει πληροφοριακό απλώς χαρακτήρα.

Ο πίνακας αυτός παρέχεται, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, από την Division intérieure -Section publications- Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

2. Εκδόσεις του Τμήματος Τύπου και Πληροφοριών του Δικαστηρίου

α) Δραστηριότητες του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Το δελτίο «Δραστηριοτήτων του Δικαστηρίου» είναι εβδομαδιαίο ενημερωτικό έντυπο, που διανέμεται σε όσους έχουν εγγραφεί στον πίνακα αποδεκτών και αφορά τις δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου. Περιέχει, σχετικά με την παρελθούσα εβδομάδα, σύνοψη των εκδοθεισών αποφάσεων, το συμπέρασμα των προτάσεων των γενικών εισαγγελέων και μνεία των εισαχθεισών υποθέσεων. Στο έντυπο γίνεται επίσης μνεία των σημαντικότερων γεγονότων της ζωής του θεσμικού οργάνου.

Το τελευταίο δελτίο του έτους περιλαμβάνει αναλυτικό πίνακα των εκδοθεισών κατά τη διάρκεια του έτους αποφάσεων, γνωμοδοτήσεων και διατάξεων του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, καθώς και στατιστικά στοιχεία.

Οι «Δραστηριότητες» δημοσιεύονται επίσης κάθε εβδομάδα στη σελίδα Internet του Δικαστηρίου.

β) Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων

Έκδοση που παρέχει γενική εποπτεία των εργασιών του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, τόσο στον τομέα της νομολογίας όσο και στον τομέα των συναφών δραστηριοτήτων τους (συναντήσεις και ενημερωτικές επισκέψεις δικαστικών λειτουργών εθνικών δικαστηρίων, επισκέψεις, ημερίδες μελετών, κ.λπ.). Περιέχει βαθύτερη ανάλυση της πιο αξιοσημείωτης νομολογίας του παρελθόντος έτους, τόσο του Δικαστηρίου όσο και του Πρωτοδικείου, γραμμένη από τον πρόεδρο του κάθε οργάνου. Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει επίσης πολλά στατιστικά

στοιχεία, καθώς και πλήρεις ετήσιους πίνακες της νομολογίας του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου.

γ) Εβδομαδιαίο πρόγραμμα

Πολύγλωσσο εβδομαδιαίο πρόγραμμα των δικαιοδοτικών δραστηριοτήτων του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, όπου αναγγέλλονται οι προφορικές διαδικασίες, οι προτάσεις που πρόκειται να αναπτυχθούν και οι αποφάσεις που πρόκειται να δημοσιευθούν κατά την νέα εβδομάδα. Περιέχει επίσης σύντομη παρουσίαση του προγράμματος της επόμενης εβδομάδας. Για κάθε υπόθεση υπάρχει συνοπτική περιγραφή του αντικειμένου της. Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα δημοσιεύεται κάθε Πέμπτη, μεταξύ άλλων στη σελίδα Internet του Δικαστηρίου.

Οι αιτήσεις σχετικά με τα ανωτέρω έντυπα, τα οποία διατίθενται δωρεάν σε όλες τις επίσημες γλώσσες των Κοινοτήτων, πρέπει να απευθύνονται γραπτώς στο Τμήμα Τύπου και Πληροφοριών του Δικαστηρίου, Division de la presse et de l'information, Cour de justice, L-2925 Luxembourg, με διευκρίνιση της ζητούμενης γλώσσας.

δ) Σελίδα Internet του Δικαστηρίου

Η σελίδα αυτή, στη διεύθυνση: www.curia.eu.int επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση σε διάφορες πληροφορίες και έγγραφα σχετικά με το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο. Ως επί το πλείστον, τα έγγραφα αυτά διατίθενται στις ένδεκα επίσημες γλώσσες. Στον κατωτέρω πίνακα εμφανίζονται τα περιεχόμενα της σελίδας αυτής όπως έχουν σήμερα.

Επισημαίνεται ειδικότερα το κεφάλαιο «Νομολογία» που επιτρέπει, από τον Ιούνιο του 1997, την ταχεία και δωρεάν πρόσβαση σε όλες τις πρόσφατες αποφάσεις του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου. Οι αποφάσεις δημοσιεύονται, στις ένδεκα επίσημες γλώσσες, στις 15:00 της ημέρας της δημοσίευσής τους. Οι προτάσεις των γενικών εισαγγελέων επίσης δημοσιεύονται στη σελίδα αυτή, στη γλώσσα του γενικού εισαγγελέα, καθώς και, σε πρώτη φάση, στη γλώσσα διαδικασίας.

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
(Δικαστήριο και Πρωτοδικείο)

Παρουσίαση

Έρευνα και
τεκμηρίωση

Τμήμα Τύπου και Πληροφοριών

Βιβλιοθήκη

Νομολογία

Κείμενα σχετικά με το όργανο

3. Εκδόσεις της Διευθύνσεως Βιβλιοθήκης, Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Δικαστηρίου

3.1. Βιβλιοθήκη

α) Τρέχουσα βιβλιογραφία

Διμηνιαία βιβλιογραφία που περιέχει συστηματική καταγραφή όλων των εντύπων (αυτοτελών δημοσιευμάτων και άρθρων) που παραλήφθηκαν ή αποδελτιώθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς. Η βιβλιογραφία χωρίζεται σε δύο μέρη:

- μέρος Α: νομικά δημοσιεύματα σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.
- μέρος Β: γενική θεωρία του δικαίου, διεθνές δίκαιο, συγκριτικό δίκαιο, εθνικά δίκαια.

Η τρέχουσα βιβλιογραφία περιλαμβάνεται, από τον Ιανουάριο 2000, στη σελίδα Internet του Δικαστηρίου.

β) Νομική βιβλιογραφία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης

Ετήσια έκδοση που αναφέρεται στις μονογραφίες που αγοράστηκαν και στα περιοδικά που αποδελτιώθηκαν κατά το έτος αναφοράς και αφορούν τον τομέα του κοινοτικού δικαίου. Από το έτος 1990 και μετά, η βιβλιογραφία αποτελεί πλέον επίσημη έκδοση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Περιέχει περί τα 6 000 βιβλιογραφικά λήμματα, η δε χρήση της διευκολύνεται με θεματικούς πίνακες και αλφαβητικό ευρετήριο των συγγραφέων.

Η ετήσια βιβλιογραφία πωλείται, στην τιμή των 42 ευρώ πλέον ΦΠΑ, στις διευθύνσεις που αναφέρονται στην τελευταία σελίδα της παρούσας εκδόσεως.

3.2. Έρευνα και τεκμηρίωση

Η Υπηρεσία Έρευνας και Τεκμηρίωσης εκπονεί διάφορα βοηθήματα που διευκολύνουν την πρόσβαση στη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου. Επίσης, συγκεντρώνει ετησίως στοιχεία τεκμηρίωσης σχετικά με τη νομολογία, τόσο κοινοτική όσο και εθνική, όσον αφορά τις περί διεθνούς δικαιοδοσίας συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο.

Όπως διευκρινίζεται κατωτέρω, τα βοηθήματα αυτά διατίθενται είτε με μορφή εντύπων, είτε σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της σελίδας Internet του Δικαστηρίου.

3.2.1. Βοηθήματα σχετικά με τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου

α) Ευρετήριο Νομολογίας Κοινοτικού Δικαίου

Το Ευρετήριο Νομολογίας Κοινοτικού Δικαίου - Σειρά Α, που καλύπτει τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, πλην της νομολογίας επί υπαλληλικών υποθέσεων και της νομολογίας που αφορά τη Σύμβαση των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, κυκλοφόρησε αρχικά με τη μορφή κινητών φύλλων. Μια ενιαία και βιβλιοδετημένη έκδοση, με τίτλο «Ευρετήριο Νομολογίας Κοινοτικού Δικαίου 1977-1990» κυκλοφόρησε το 1995 στα γαλλικά και το 1998 στα γερμανικά.

Τιμή της βιβλιοδετημένης εκδόσεως: 100 ευρώ πλέον ΦΠΑ

Από το 1991 και μετά, η σειρά Α εξακολουθεί να εκδίδεται με τη μορφή του *Bulletin périodique de jurisprudence* [Περιοδικού Δελτίου Νομολογίας]. Αυτό το βοήθημα εργασίας δεν διατίθεται στο εμπόριο (βλ. κατωτέρω δ', i).

Οι περιλήψεις των αποφάσεων και διατάξεων του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, όπως αυτές περιέχονται στο εν λόγω Δελτίο, διατίθενται επίσης, μόλις ετοιμαστούν, στη σελίδα Internet του Δικαστηρίου, στη θέση «Έρευνα και Τεκμηρίωση», «Ευρετήριο Κοινοτικής Νομολογίας». Προς το παρόν, έχουν περιληφθεί οι περιλήψεις των ετών 1996 και 1997.

β) Index A-Z

Μηχανογραφημένη έκδοση που περιέχει πίνακα κατ' αύξοντα αριθμό όλων των υποθέσεων που έχουν εισαχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου από το 1954, αλφαβητικό ευρετήριο διαδίκων, καθώς και κατάλογο των εθνικών δικαστηρίων που έχουν υποβάλει στο Δικαστήριο αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως. Η έκδοση Index A-Z παραπέμπει στη δημοσίευση της σχετικής αποφάσεως, γνωμοδοτήσεως ή διατάξεως στη Συλλογή της Νομολογίας.

Η έκδοση αυτή υπάρχει στη γαλλική και την αγγλική γλώσσα. Ο τόμος II ενημερώνεται κατ' έτος.

Τόμος I (1953 έως 1988). Τιμή: 11 ευρώ πλέον ΦΠΑ.

Τόμος II (1989 έως Μάρτιο 2000). Τιμή: 18 ευρώ πλέον ΦΠΑ.

Ο πίνακας κατ' αύξοντα αριθμό του *Index A-Z* περιλαμβάνεται και στη σελίδα Internet του Δικαστηρίου.

γ) Notes – Références des notes de doctrine aux arrêts de la Cour de justice et du Tribunal de première instance

Στην έκδοση αυτή καταγράφονται, με τις σχετικές παραπομπές, όλες οι επιστημονικές εργασίες και άρθρα που αφορούν τις αποφάσεις του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου.

Ενημερώνεται κατ' έτος. Τιμή: 15 ευρώ πλέον ΦΠΑ.

Η έκδοση αυτή περιλαμβάνεται και στη σελίδα Internet του Δικαστηρίου, στη θέση Έρευνα και τεκμηρίωση.

Οι ανωτέρω εκδόσεις μπορούν να παραγγέλλονται στις διευθύνσεις που αναφέρονται στην τελευταία σελίδα της παρούσας εκδόσεως.

δ) Βοηθήματα εργασίας που δεν διατίθενται στο εμπόριο

i) Bulletin périodique de jurisprudence [Περιοδικό Δελτίο Νομολογίας]

Έκδοση στη γαλλική γλώσσα, που συγκεντρώνει κατά διαστήματα τις περιλήψεις των αποφάσεων και διατάξεων του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, ακολουθώντας θεματικό διάγραμμα ανάλογο του «Ευρετηρίου Νομολογίας Κοινοτικού Δικαίου». Διατίθεται επίσης ενιαία έκδοση για τα έτη 1991 έως 1995.

ii) Jurisprudence en matière de fonction publique communautaire [Νομολογία επί θεμάτων κοινοτικού υπαλληλικού δικαίου] (Ιανουάριος 1988 - Δεκέμβριος 1999)

Έκδοση στη γαλλική γλώσσα, η οποία συγκεντρώνει, ακολουθώντας θεματικό διάγραμμα, τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου επί υπαλληλικών διαφορών.

iii) Εσωτερικές βάσεις δεδομένων

Το Δικαστήριο έχει συστήσει τράπεζες μηχανογραφημένων δεδομένων που αφορούν τη νομολογία των δικαστηρίων των κρατών μελών επί θεμάτων κοινοτικού δικαίου καθώς και σχετικών με τις Συμβάσεις των Βρυξελλών, του Λουγκάνο και της Ρώμης. Είναι δυνατόν να ζητήσετε να συμβουλευθείτε τις βάσεις αυτές για συγκεκριμένη έρευνα. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανακοινώνονται στον αιτούντα στη γαλλική γλώσσα.

Για περαιτέρω πληροφορίες, μπορείτε να απευθύνεσθε στη Διεύθυνση Βιβλιοθήκης, Έρευνας και Τεκμηρίωσης: Direction «Bibliothèque, recherche et documentation», Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

3.2.2. Βοηθήματα σχετικά με τις περί διεθνούς δικαιοδοσίας συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο

α) Ενημέρωση σύμφωνα με το Πρωτόκολλο 2 της Συμβάσεως του Λουγκάνο

Ετήσια τεκμηρίωση σχετικά με τη νομολογία του Δικαστηρίου όσον αφορά τη Σύμβαση των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και με την εθνική νομολογία όσον αφορά τόσο τη Σύμβαση των Βρυξελλών όσο και την «παράλληλη» προς αυτήν Σύμβαση του Λουγκάνο.

Τα στοιχεία της τεκμηρίωσης αυτής, η οποία απευθύνεται στις αρμόδιες αρχές των συμβαλλομένων στη Σύμβαση του Λουγκάνο κρατών, ανευρίσκονται στη σελίδα Internet του Δικαστηρίου, στη θέση «Έρευνα και τεκμηρίωση»¹.

β) Ευρετήριο Νομολογίας Κοινοτικού Δικαίου - Σειρά D

Η τεκμηρίωση που αναφέρεται ανωτέρω στο στοιχείο α' αποτελεί συνέχεια του Ευρετηρίου Νομολογίας Κοινοτικού Δικαίου - Σειρά D, που δημοσιευόταν με τη μορφή κινητών φύλλων από το 1981 έως το 1993 και περιελάμβανε τη νομολογία του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων σχετικά με τη Σύμβαση των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Η Σειρά D του Ευρετηρίου καλύπτει, μετά την κυκλοφορία της πέμπτης ενημερώσεως (Φεβρουάριος 1993), στην αγγλική, τη γαλλική, τη γερμανική, τη δανική, την ιταλική και την ολλανδική γλώσσα, τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από το 1976 έως το 1991 και τη νομολογία των δικαστηρίων των κρατών μελών από το 1973 έως το 1990.

Τιμή: 40 ευρώ πλέον ΦΠΑ

γ) Συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο – Πολύγλωσση έκδοση

¹ Τα στοιχεία όσον αφορά τα έτη 1992 έως 1996 δημοσιεύθηκαν από το Ελβετικό Ινστιτούτο Συγκριτικού Δικαίου με τον τίτλο *Recueil de la jurisprudence de la Cour des Communautés européennes et des Cours suprêmes des États parties relative à la convention de Lugano*, τόμοι I έως V.

Συλλογή των κειμένων των Συμβάσεων των Βρυξελλών, της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, και του Λουγκάνο, της 16ης Σεπτεμβρίου 1988, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, με τις συναφείς πράξεις προσχωρήσεως, πρωτόκολλα και δηλώσεις, σε όλες τις γλώσσες στις οποίες τα κείμενα είναι αυθεντικά.

Η έκδοση αυτή, η οποία συνοδεύεται από εισαγωγικά κείμενα στην αγγλική και τη γαλλική, δημοσιεύθηκε το 1997.

Τιμή: 30 ευρώ πλέον ΦΠΑ

Ιστοσελίδες Web κοινές σε πλείονα κοινοτικά όργανα

EUROPA: ιστοσελίδα κεντρικής πρόσβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<http://europa.eu.int>

Europa είναι η κεντρική πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελεί το σημείο πρόσβασης σε όλες τις πληροφορίες που μεταδίδονται μέσω Internet από τα θεσμικά και τα λοιπά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, το Δικαστήριο, το Ελεγκτικό Συνέδριο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, κ.λπ.

Η διεύθυνση Europa προσφέρει μεγάλο αριθμό πληροφοριών σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ιδίως όσον αφορά τους στόχους, τις πολιτικές και το θεσμικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χάρη στην οικεία για τον χρήστη μορφή της, η διεύθυνση Europa καθίσταται προνομιακό εργαλείο πολιτικής διαφάνειας των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

EUR-Lex: το κοινοτικό δίκαιο προσιτό σε όλους

<http://europa.eu.int/eur-lex>

Η πύλη εισόδου EUR-Lex παρέχει ενιαία και δωρεάν πρόσβαση στα νομοθετικά και στα νομολογιακά κείμενα του κοινοτικού δικαίου. Περιέχει επίσης συνδέσμους που παραπέμπουν στις ιστοσελίδες PreLex, βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις διαδικασίες των θεσμικών οργάνων, και OEIL, νομοθετικό παρατηρητήριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και σε άλλες ιστοσελίδες νομοθετικού περιεχομένου των ευρωπαϊκών οργάνων και των κρατών μελών τους.

Αυτή η πύλη εισόδου φτιάχτηκε για να ανταποκριθεί στις ανάγκες επαγγελματιών και άλλων χρηστών και παρέχει εναρμονισμένες λειτουργίες αναζήτησης για κάθε είδους έγγραφα: Επίσημη Εφημερίδα, Συνθήκες, νομοθεσία υπό προπαρασκευή, νομοθεσία, νομολογία, κοινοβουλευτικές ερωτήσεις και έγγραφα που ενδιαφέρουν το κοινό. Παρουσιάζει τα νομοθετικά κείμενα κατά τρόπο συνεκτικό και εύχρηστο και περιέχει επίσης επεξηγηματικά έγγραφα που περιγράφουν τη νομοπαρασκευαστική διαδικασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποσαφηνίζοντας ποιοι είναι οι βασικοί της φορείς.

CELEX: βάση δεδομένων κοινοτικού δικαίου

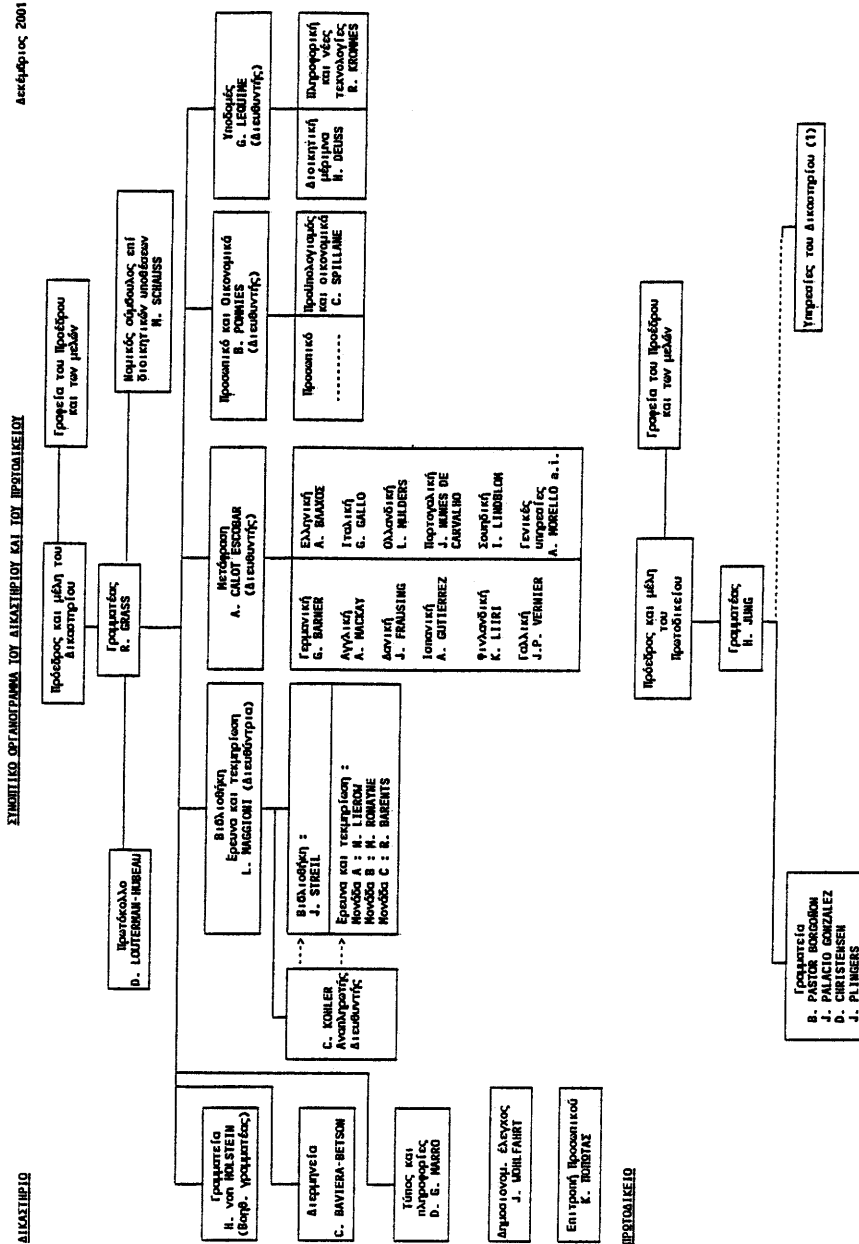
<http://europa.eu.int/celex>

Το αυτοματοποιημένο σύστημα τεκμηρίωσης για το κοινοτικό δίκαιο CELEX (*Communitatis Europaeae Lex*), τη διαχείριση του οποίου έχει αναλάβει η Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το οποίο τροφοδοτείται από τα κοινοτικά όργανα, καλύπτει τη νομοθεσία, τη νομολογία, τις προπαρασκευαστικές πράξεις και τις κοινοβουλευτικές ερωτήσεις, καθώς και τα εθνικά μέτρα εφαρμογής των οδηγιών.

Η CELEX αποτελεί παροχή υπηρεσιών επί πληρωμή, που, σε σύγκριση με την EUR-Lex, παρέχει στους συνδρομητές της πολυάριθμα πρόσθετα πλεονεκτήματα, όπως δυνατότητα προωθημένης έρευνας, πρόσβαση στα αναλυτικά δεδομένα, βοήθεια on line και τη συνδρομή ενός helpdesk, δυνατότητες εξαγωγής εγγράφων, σύστημα άμεσης ειδοποίησης βάσει εξατομικευμένων παραμέτρων (προφίλ), κλπ. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά

με τις δυνατότητες εγγραφής συνδρομητών, βλ. τον τίτλο Εγγραφή συνδρομητών στη Home page της Celex.

Δεκέμβριος 2001

Τα στοιχεία του Δικαστηρίου είναι τα εξής:

COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES

L-2925 Luxembourg

Αριθ. Τηλεφώνου: (00352) 4303.1

Αριθ. Telex Γραμματείας: 2510 CURIA LU

Τηλεγραφική διεύθυνση: CURIA

Telefax Δικαστηρίου: (00352) 4303.2600

Telefax Τμήματος Τύπου και Πληροφοριών: (00352) 4303.2500

Telefax του Τμήματος Διοικητικής Μέριμνας – Γραφείο εκδόσεων: (00352) 4303.2650

Το Δικαστήριο στο Internet: www.curia.eu.int

Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

**Έκθεση πεπραγμένων 2001 — Σύνοψη των εργασιών του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου των
Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2002 — 405 σ. — 17,6 x 25 cm

ISSN 1680-8347

